

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

18'inci Birleşim

13 Kasım 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, sosyal medyanın toplum ve gençler üzerindeki olumsuz etki ve yönlendirmelerine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, belediyelerin harcamalarına ilişkin açıklaması

2.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi'ne ilişkin açıklaması

3.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'taki yeniden imar çalışmalarına ilişkin açıklaması

4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

5.- Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan'ın, Kırıkkale'deki Nitroselüloz Üretim Tesisi Projesi'ne ilişkin açıklaması

6.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, iklim kanununa ilişkin açıklaması

7.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay'ın Altınözü ilçesinin Suriye sınırına ilişkin açıklaması

8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, yaşlı aylığına ilişkin açıklaması

9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, çiftçilerin banka borçlarına ilişkin açıklaması

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, halk eğitimi merkezlerindeki kurslara ilişkin açıklaması

11.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, ehliyet affına ilişkin açıklaması

12.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havaalanı'nın uçak saatlerine ilişkin açıklaması

13.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, kuraklığın Kayseri'deki etkisine ilişkin açıklaması

14.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, yoksulluğa ilişkin açıklaması

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamuda çalışan mühendislere ilişkin açıklaması

16.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, sağlık mezunlarına ilişkin açıklaması

17.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Kozan Barajı set üstü köprüsüne ilişkin açıklaması

18.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Çanakkale'deki bakır madeni sahasına ilişkin açıklaması

19.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin Üniversitesi Müfide İlhan KYK Kız Yurdunda yaşananlara ilişkin açıklaması

20.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Sakaryaspor-Kocaelispor maçında yaşananlara ilişkin açıklaması

21.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, çiğ süt alım fiyatına ilişkin açıklaması

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, anne-babası cezaevinde olan çocuklara ilişkin açıklaması

23.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'da yapılmak istenen projelere ilişkin açıklaması

24.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, kamudaki dört yıl aynı yerde çalışma zorunluluğuna ilişkin açıklaması

25.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na ilişkin açıklaması

26.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, esnafın kooperatifler aracılığıyla kullandığı kredilere ilişkin açıklaması

27.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, ekonomik krize ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, plastik atık ithalatına ilişkin açıklaması

29.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, yap-işlet-devret projelerine 2025 bütçesinden ayrılan paya ilişkin açıklaması

30.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'daki kivi hasadına ilişkin açıklaması

31.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Akşehir'de başlatılan jeotermal kaynak arama projesine ilişkin açıklaması

32.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, kök maaş uygulamasına ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, kumara ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, kiracı ile ev sahibi ilişkilerine, gündüz kuşağı programlarına, İstanbul Sultangazi'deki taş ocağına ve madene ilişkin açıklaması

- 35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, asgari ücrete, dün verdikleri Meclis araştırması önergesine, ekonomik krize, illegal bahse ve aile hekimleriyle ilgili yeni yönetmeliğe ilişkin açıklaması
- 36.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Mustafa Kemal Atatürk'e, İsrail'in saldırılarına, Türk Devletleri Teşkilatının 11'inci Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi'ne ve Ortak Türk Alfabesi Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 13 Kasım 1960 tarihinde Rojava'da yaşananlara, cezaevi sorunlarına, çalışma yaşamına, basın özgürlüğüne ve Kaz Dağları'na ilişkin açıklaması
- 38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, Selçuk'ta 5 kardeşin hayatına kaybettiği yangına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması
- 39.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve İzmir Selçuk'ta yaşanan hadiseye ilişkin açıklaması
- 40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, Ankara Milletvekili Murat Emir ile İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Eylül 1999 sonrası işe başlayanlara ilişkin açıklaması
- 47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin köylerine ilişkin açıklaması
- 48.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'un yollarına ilişkin açıklaması
- 49.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 50.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 51.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 52.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'deki muz üretimine ilişkin açıklaması
- 53.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 54.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 55.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 56.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 57.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 58.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 59.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 60.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 61.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 62.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 63.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 64.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, sözleşmeli erlere ilişkin açıklaması
- 65.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Düzyurt'ta onaylanan imar planına ilişkin açıklaması

66.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, kademeli emekliliğe ilişkin açıklaması

67.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, ikamet yasasına ilişkin açıklaması

68.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, İzmir Selçuk'ta 5 kardeşin hayatını kaybetmesine ilişkin açıklaması

69.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, belediyelerin düzenlediği konserlere ilişkin açıklaması

70.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

71.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin açıklaması

72.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

73.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

74.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

75.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

76.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 11/11/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/82)

2.- Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden; Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazılarının 12/11/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/83)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Amerika Birleşik Devletleri Müslüman Organizasyonları Konseyi Başkanı Usame Cemal ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, eğitimin mevcut sorunlarının ele alınması, adaletli ve şeffaf bir sistemin tesis edilmesiyle öğretmenlik mesleğinin itibarının korunması, idarenin eksikliklerini gidermeye yönelik tavsiye ve müdahalelerin hayata geçirilmesi amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 19 milletvekili tarafından, sağlık sisteminde yaşanan sorunların araştırılarak çözüm için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının kadın katılımlarında yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

VII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

2.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

3.- (10/1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904) esas numaralı Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım ve Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164)

13 Kasım 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Sibel SUIÇMEZ (Trabzon)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekilinin gündem dışı söz taleplerini karşılayacağım.

Gündem dışı ilk söz talebi, sosyal medyanın toplum ve gençler üzerindeki olumsuz etki ve yönlendirmeleri hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'e aittir.

Buyurun Sayın Özer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A.- Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, sosyal medyanın toplum ve gençler üzerindeki olumsuz etki ve yönlendirmelerine ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sosyal medyadaki sorunlar hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Ey iman edenler, bir fasık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırınız. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptıklarınıza pişman olursunuz." Hucurat suresinde bulunan bu ayetikerime aslında bugün için de bizlere güzel bir öğüt ve nasihat vermektedir. Sosyal medya platformları üzerinden oluşturulan yalan haberler ve algılarla, maalesef, toplumumuz bilinçli bir şekilde yönlendirilerek öfke ve nifak tohumları saçılmaya çalışılmaktadır. Hepimiz millî ve ahlaki değerlerimize sahip çıkmak, ülkemizin ve milletimizin refah seviyesini yükseltebilmek için çalışmalar yapıyoruz. Örneğin, bir yetkilinin veya bizlerin uzun bir konuşmasından bir kesit alıntılanarak sosyal mecralarda konunun dışına taşınıyor ve yönlendirmelerle yalan yanlış bir noktaya evriliyor. Bu art niyetli yaklaşımların önüne geçebilecek mekanizmalar oluşturabilmeliyiz diye düşünüyorum.

Kıymetli milletvekilleri, eminim ki bu konuyla ilgili hepimizin bir tecrübesi vardır. Örneğin, geçtiğimiz aylarda Sayın Tarım Bakanımız Konya'da Türkiye Buluşmaları kapsamında tarımın paydaşlarıyla yapmış olduğumuz bir toplantıda, uzun bir toplantıda, biz milletvekillerinin de olduğu bir yerde anlık bir tebessüm, anlık bir gülüşme ulusal medyada, yerel basında, hatta sosyal medya mecralarında "Bakan ve milletvekilleri çiftçiyle alay etti, çiftçinin yüzüne güldü." gibi mecrasından çıkarılıp sosyal medya ve her mecrada toplumun gündemine getirildi. Bu tip haberleri hepimiz yaşıyoruz. Bize ait olmayan görüntüler, konuşmalar, şimdi yapay zekânın da kullanıma alınmasıyla sosyal mecrada bu tip içeriklere hepimiz maruz kalıyoruz maalesef. Bir toplumu bilinçli bir şekilde yanlış yönlendirmenin mutlaka bir yaptırımı olmalıdır. Oluşturulan sahte hesaplarla toplumun hassas olduğu konularda duygularını tetiklemek için hazırlanan içerikler ve buna sebep olan oluşumlara fırsat vermemeliyiz. Manipülasyon, sahte hesaplar ve trollerle algıların değiştirilmeye çalışıldığı tüm platformların denetlenmesi için çözümler üretmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bir başka gayriahlaki durum da milletimizi hassas olduğu konu ve kişiliklere yönelik laf cambazlığıyla kışkırtıp hakaret ettirerek insanları mahkemeye veren ve bunu da bir gelir kaynağı olarak görenlerin de var olduğunu, bunu da özellikle buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kanunlarına ve kurallarına tüm sosyal mecraların uyması gerekmektedir. Neredeyse gerçek kullanıcılar kadar sahte hesaplar mevcut. Yapay zekâ destekli her türlü dolandırıcılık bu mecralar üzerinden gerçekleştiriliyor. Bu alanda bir adım atıldığı zaman hemen "Özgürlükleri kısıtlayamayız." diyerek yaratılan başka bir algıyla uğraşmak zorunda kalıyoruz. "Özgürlük" adı altında hiç kimsenin kamunun ve bireylerin kişiliğine, kimliğine ve ahlaki değerlerine zarar verme hakkı dünyanın hiçbir yerinde yoktur.

Bir diğer konuya gençliğimiz ideallerinden, sanattan, kitaptan, maneviyattan uzak bir ortamda bir kısım medyanın bir virüs gibi şırınga ettiği popüler kültürle beslenmeye zorlanıyor. Bu popüler kültür gençlerimizi maalesef kendi değerlerinden uzaklaştırıyor. Bu yabancı ve yoz kültür geleneksel aile yapımızı felç ediyor, dijital ortamlarda yer alan bazı diziler çarpık ilişkileri ve şiddeti normal bir şeymiş gibi bizlere sunuyor. Kültür istilası dün başka yollarla yapılıyordu, bugün de başka akımların öncülüğünde yapılıyor, yarın da başka projelerle maalesef karşımıza çıkacak. Önemli olan, verimli topraklarda sağlıklı fidanlar yetiştirebilmek. Gençlerimizin sosyal mecraları en faydalı şekilde kullanmaları için bizler çözümü üretmek zorundayız. Hayat boşluk kabul etmiyor arkadaşlar; bizler bu alanları boş bıraktığımızda kimlerin bu alanları doldurduğunu görüyoruz.

Tüm bu bilgiler ışığında, ifade özgürlüğünün gölgesine sığınarak toplumu yalanlarla yönlendiren, hakaretlerle itibarsızlaştıran, değerlerimizi deforme edip toplumu ayırtırmak için provoke eden tüm bu art niyetli çabalara karşı hep birlikte

mücadele etmemiz ve gereken düzenlemeleri hep birlikte yapmamız gerekir diye düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz talebi, Mersin'in yerel sorunları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya aittir.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Mersinli tüm yurttaşlarımızı buradan özel olarak selamlayarak başlamak isterim.

Değerli hazırun, seçim bölgem Mersin ilimizin sorunlarına dair söz aldım. Mersin'de ekonomiden tarıma, istihdamdan eğitime, sağlığa, barınmaya, göç sorunundan sosyal/toplumsal yaşama, Mersin halkının acil çözüm bekleyen gerçekten çok önemli, çok derin ve çoklu sorunları var. İşsizlik, pahalılık, geçim sıkıntısı yanında şiddet, çeteleşme, uyuşturucu, kadın cinayetleri, bireysel silahlanmaya kadar muazzam bir toplumsal çürüme gerçeğini yaşıyor ne yazık ki Mersin ilimiz ama ben bugün özel olarak tamamıyla doğa ve toplum düşmanı bir şekilde, ısrarla, inatla yürütülen ve ölüm saçan, ölüm saçmaya devam eden Mersin Limanı Genişleme Projesi'ne dair bu kürsüden söz kurmak istiyorum çünkü ne yazık ki Mersin, Akkuyu Nükleer Santrali'nden katı atık fabrikalarına, doğal varlıkların yağmalanmasından liman genişletme projesine kadar sermayeye rant kapıları açılması için göz göre göre ekolojik bir felaketin eşiğine doğru sürükleniyor ve ekolojik yağma ve yıkımın merkez üssü konumuna doğru ne yazık ki yerleştiriliyor.

"Mersin Uluslararası Limanı'nı Genişletme Faz-2 Çalışması" denen bu projede Mersin'in denizine, doğasına, insanına, tüm canlılarına ölüm kusan, Mersin denizine çöp muamelesi yapan bir ölüm projesinden söz ediyoruz. Mersin Limanı şu an hâlihazırda Türkiye'nin en büyük limanı konumunda. Dolgu alan inşasıyla limanın iskele uzunluğu 880 metreye, genişliği ise 270 metreye yani bugünkü kapasitenin 2-3 katına çıkarılmak isteniyor. Özelleştirilen Mersin Limanı'nın işletmesini üstlenen Uluslararası Mersin Liman İşletmeciliği (MIP) tarafından başlatılan liman genişletme projesi Çevre Kanunu'nu, iş sağlığı, iş güvenliği yasa ve yönetmeliklerini çiğneyerek, çevre ve halk sağlığını tümüyle hiçe sayarak kent, doğa ve insanlık suçu işliyor ne yazık ki hepimizin gözleri önünde. Bizler bu konuyu defalarca gündeme getirdik, Meclis gündemine taşıdık, hem Meclise soru önergeleri, araştırma önergeleri verdik hem de Mersin'de Mersinli yurttaşlarımızla beraber, Mersin Çevre Platformuyla beraber liman önünde ve adliye önlerinde defalarca eylem ve etkinlikler gerçekleştirdik, burada yapmış olduğumuz eylemlerde Mersin Valiliğine seslendik, çevre ve şehircilik il müdürlüklerine seslendik, bakanlıklara seslendik, aynı şekilde MIP'yi ve projeyi yürüten Doğu İnşaatı defaatle uyardık ama iktidarı da sermayesi de ne yazık ki üç maymunu oynamaya devam etti ve sesimizi kimse duymadı.

Bakın, değerli hazırun, Mersin denizinin dibindeki kazı çalışmalarında tamı tamına 6 milyon ton hafriyat çıkarıldı, 6 milyon ton! Yani korkunç bir rakamdan söz ediyoruz gerçekten ve çıkarılan bu hafriyatta asbest başta olmak üzere kirleticiler bulunuyor, kirleticiler maddeler bulunuyor. Bu 6 milyon ton asbest denizin dibinden alınıyor ve bu şirket tarafından yine denize boca ediliyor, boşaltılıyor. Her an felakete sebep olacak bir husustan bahsediyoruz ama asbest ne yazık ki yeterince dikkate alınmıyor. Elimizde bir TUBİTAK raporu var ve TUBİTAK raporu karşı karşıya olduğumuz bu felaketi, bu tehlikeyi çok net bir şekilde rakamlarla gözler önüne sunuyor. Raporlarında tarama alanından toplam 18 numune aldıklarını ifade ediyorlar. Körfez bölgesinden 1 numune, döküm sahasından 2 numune almışlar; toplam 21 numune almışlar ve numunelerde beyaz asbest minerallerine rastlandığını da rapora yazmışlar. Ancak, bu kapsamlı raporlara rağmen, bu tehlikelere rağmen tüm atıkları denize geri boşaltan bir şirket projesiyle, Doğu İnşaat projesiyle karşı karşıyayız. ÇED raporu da yine, aynı şekilde, gerçekten baştan sona sorunlu olarak yazılmış durumda. ÇED raporunda doğal varlıkların, deniz ekosisteminin, Mersin halkının nefes alıp verme yeri olan ve tarihsel belleği olan Atatürk Parkı'nın durumu hiç gözetilmemiş.

Yine, biliyorsunuz, Akdeniz Bölgesi, Mersin sahili aynı zamanda bir "caretta caretta" bölgesi ama ÇED raporunda "caretta caretta"lara ilişkin herhangi bir gözetme hâli yok. Hatta bu proje başladığı andan itibaren derinleştirme projelerinde sit alanı olan bu bölgelerde deniz kaplumbağalarının, "caretta caretta"ların, parçalanarak yok edildiğine de tanıklık ettik, bunu da Meclise defalarca taşıdık. Yine, değerli hazırun, şunu ifade etmek gerekir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koca.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Eğer bu proje devam ettirilirse binlerce kamyonla dolgu malzemesi taşınacak o bölgeye, tam tamına 4 milyon 284 bin ton taş taşınacak. Limanın dolgusunda kullanılacak malzeme ise tarım ve hayvancılıkla uğraşan su kaynaklarının olduğu yerlerden temin ediliyor ama anlıyoruz ki bir kez daha, ulusal ve uluslararası sermayeye peşkeş dolayısıyla dörtnala bir acelelilikle bu projede ilerleniliyor çünkü imzalanan uluslararası İpek Yolu Anlaşması'yla doğrudan bağlantısı var bu projenin. Ülkedeki kapitalistleri daha da semirtmekten başka işe yaramayan bir anlaşmanın iz düşümlerini bu projede de bir kez daha görüyoruz ve uyarıyoruz: Tüccarınız, sanayiciniz daha çok semirsin, daha çok sömürsün diye Mersin'in doğasını, denizini, kentini sermayeye feda etmeyin ve bu projeyi, bu katliam projesini derhâl durdurun.

Teşekkür ediyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz talebi, Kocaeli'nin sorunları hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'ya aittir.

Buyurun Sayın Yıldızlı. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, geçirmiş olduğunuz rahatsızlıktan dolayı da geçmiş olsun dileklerini size sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) - Dün, 12 Kasım Afet Eğitimi Hazırlık Günü'yü. 12 Kasım 1999'da Düzce depreminde vefat eden tüm yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Evet, dün afet günüydü, afete hazırlık günüydü. Acaba, bizler afete hazırlıklı mıyız, hazırlıklı değil miyiz; buna bir bakmak lazım.

Kocaeli'de insan hayatı tehlikede. Geçenlerde hepiniz duymuşsunuzdur, TÜPRAŞ'ta ciddi bir patlama oldu; Allah'tan can kaybı olmadı, 12 işçimiz yaralandı. Bu patlama 7 ilçede hissedildi. Geçtiğimiz yıl da Toprak Mahsulleri Ofisinde silolar patlamıştı; can kaybı olmuştu, ağır yaralanmalara sebep olmuştu. Geçenlerde yine Kocaeli'de, İzmit'te Serdar Mahallesi'nde yangın oldu ve yangındaki manzara şu arkadaşlar: Sokaklar o kadar dar ki bu sokaklara itfaiye araçları girmiyor, ambulanslar girmiyor; Mahalle Muhtarı ve halk isyanda. Can kayıplarının yaşanmaması için ciddi önlemlerin alınması gerekiyor. Acil eylem planımız var mı? Tabii ki yok gözüküyor.

1999 depreminde TÜPRAŞ günlerce yandı, hatırlayanlarınız olacak. TÜPRAŞ yanarken bizler, o günleri yaşayan insanlar olarak hep yüksek yerlere kaçtık; insanlar sızıntından etkilenmemek için kentin yüksek yerlerine kaçtı. Kocaeli halkı yirmi beş yıl geçmesine rağmen bu tedirginliği bir türlü üzerinden atamıyor çünkü gerçekten, limanlar kimyasal madde, gaz, amonyak, petrol içeren onlarca tesisle dolu. Bu tesisleri besleyen... Bu tesislerden her gün yüzlerce tır hareket hâlinde; Derince Limanı bunların bir örneği. Derince Limanı'ndaki trafik sorunu gerçekten halkımızı ciddi anlamda bezdirmiş durumda. Derince Limanı'nın D100 Kara Yolu ve TEM Otoyolu bağlantı yolu kavşak projesi ihalesi 2022'de yapılmıştı ama o ihale Danıştay tarafından iptal edildi ve iki senedir bu proje, Derince Limanı bağlantı yolu projesi beklemekte. Yeni ihale ne zaman yapılacak, ne zaman devreye girecek, bununla ilgili bilgi var mı? O bilgi de yok. Ne zaman olur? Bekleyip hep birlikte göreceğiz.

Tabii ki Kocaeli'de sadece insan hayatı tehlikede değil, tüm canlıların hayatı tehlikede. Hava kirliliği, Dilovası'ndaki kanser olaylarının artması, Gebze'de son -bir ay önce- yaşanan hayvan katliamı -ki o konuyla ilgili daha da geniş konuşmalar ilerleyen dönemlerde yapacağım; kedi, köpeği katlettiniz, yetmemiş gibi kargalardan da ne istediniz, onu da anlamış değiliz; kargaları da katlettiler- talan edilen ormanlar, Körfez'den alınan dip çamurunun doğaya dökülmesi gibi bir sürü eksiklikleri size sayabilirim fakat kentin en önemli sorunlarından biri kentsel dönüşüm. Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmesi hâlinde, bir yıl içinde tüm fizibilite çalışmalarını ve eylem planlarını tamamlayacağını söyledi. İkinci yılda da rıza esaslı sözleşmelerin yapılacağı ve yenilemenin etap etap başlayacağını söyledi fakat bilim adamları diyor ki: "Böyle bir süre yok, Kocaeli'yi, Marmara'yı depreme hazırlamalıyız." İlk beş yılda da 25 bin konut yapacakmış, on yılda da 125 bin konutu yapacağını söylüyor; tabii, ikinci dönem seçilirse. Onu yapamayacağı kesin, ikinci döneminde biz olacağız, bizler bu işi tamamlayacağız. Türkiye'nin en önemli problemi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldızlı, tamamlayın lütfen.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Eğer deprem Marmara'da olur ise ki bilim adamları "Olacak." diyor, gerçekten Marmara çöker ise Türkiye diz çöker ve artık ne ekonomik özgürlük kalır ne de siyasi bir özgürlük kalır. Onun için, yetkililerin bir an önce özellikle Büyükşehir Belediye Başkanının ve Sayın Valimizin İstanbul'la, Ekrem Bey'le uğraşmayı bırakıp, kentin problemlerine dönüp 1 metre bile metro açılammış Kocaeli'de 1 metre metro açmasını tavsiye ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bravo! Kocaeli'nin ne çok sorunu varmış Vekilim!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'ye aittir.

Buyurun Sayın Hülagü.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, belediyelerin harcamalarına ilişkin açıklaması

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Sayın Başkan, Ankara Büyükşehir Belediyesinin konser organizasyonlarında sanatçılara yüksek ücretlerle ödeme yapması toplumda haklı bir tartışma konusu yaratmıştır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ya, iki saattir Kocaeli sorunlarını anlatıyor, insan bir şey söyler.

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Kültür ve sanatın desteklenmesi hepimizin ortak arzusudur ancak kamu kaynaklarının bu kadar hoyratça kullanımı kabul edilemez. Bu harcamalar her daim şeffaf ve hesap verilebilir olmalıdır. Belediyeler vatandaşla hizmet etmekle yükümlü olup bu tür harcamalarda toplum yararını gözetmek zorundadır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Kültür sanattan korkmayın.

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Kocaeli Büyükşehir Belediyemiz toplamda 198 milyona, 16 bilgievi, 12 akademik lise, 5 gençlik merkezi, 98 tesiste spor okulları yapmış, Belediyeye ait işletmeyle spordan konaklama ve eğitime dair birçok alanda -buraya dikkat- bir yıl boyunca 139 bin gencimize hizmet vermiştir.

Sayın Özgür Özel'e verilen yanlış bilgi nedeniyle "Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 1 konsere 198 milyon lira ödemiş." gibi bir açıklama yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Kendi usulsüz harcamalarına gerekçe göstermek için üretilen bu yalanı kınıyorum.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - 1 metre metro... 1 metre metro...

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Bu iftira için kamuoyundan özür dilenmesi gerektiğini belirtir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...
Buyurun Sayın Cıngı.

2.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi'ne ilişkin açıklaması

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mesleki ve teknik eğitime verdiği önem ve yeni bir vizyondan dolayı Millî Eğitim Bakanlığımıza ve Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüze teşekkür ediyoruz. Halkımızın yakından takip ettiği gibi, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün geliştirilmesi amacıyla 12'nci Kalkınma Planı dâhilinde mesleki ve teknik eğitimde yeni bir vizyon oluşturulması için hazırlanan Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla yürürlüğe girdi. Bu politika belgesinde çok sayıda yenilik var mesleki eğitim ve teknik eğitimle alakalı; "Herkesin bir mesleği olmalı." politikasını güdüyor. Ülkemizin en yoğun ihtiyacı olan insan kaynağını karşılamak üzere çok ciddi bir politika geliştirilmiş durumda. Özellikle zanaat atölyeleri vasıtasıyla 7'nci ve 8'inci sınıftan itibaren mesleki eğitime başlanması öngörülüyor.

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...
Buyurun Sayın Karatutlu.

3.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'taki yeniden imar çalışmalarına ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, deprem bölgesinde, özellikle şehrim Kahramanmaraş'ta yeniden imar çalışmalarını yönetemiyor. TOKİ marifetiyle yapmaya çalıştığı toplu konutlar, maliyetlerin en az 2 katına dışarıdan gelen müteahhitlere verildi. Kahramanmaraşlı mühendis ve mimarların birçoğu haksız bir şekilde hapiste tutuluyor. Kalan mühendis ve müteahhitlerin yapmaya çalıştığı yerinde dönüşüm uygulamalarının -yarı fiyatına yapmalarına rağmen- ruhsatlandırma işlemlerimaaalesef beş altı ay sürüyor. Köy evleri yapma işlemleri yavaş yürüyor, özellikle uzak köylerde köy evleri henüz yapılmış değil. Yapılan TOKİ'lerin sağlık ocağı, yolu, eğitim tesisleri yok; bilakis Çevre Şehircilik Bakanlığı, okulları ve sağlık tesislerini rezerv alana alıyor, gereksiz bir şekilde bunları yıkıyor. Çevre Şehircilik Bakanlığı fahiş fiyatlı TOKİ'lerden aidat alıyor.

Teşekkür ediyorum.
BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...
Buyurun Sayın Özcan.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Değerli Tekirdağlı hemşehrilerim, bugün Tekirdağ'ımızın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümünü coşku ve gururla kutluyoruz. 13 Kasım, Tekirdağ'da vatan topraklarımızın özgürlük ve bağımsızlık aşkıyla savunulduğu en güzel örneklerden biridir. Bu anlamlı gün, kahraman ecdadımızın bizlere emanet ettiği bu güzel şehre olan bağlılığımızı bir kez daha yenileme fırsatıdır. O günlerdeki cesaret ve dayanışma ruhu, bugün de bize ilham kaynağı olmaya devam ediyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, bu topraklar uğruna canını veren aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmetle, minnetle anıyorum. Onların bizlere bıraktığı emanete sahip çıkmak için var gücümüzle çalışmaya, Tekirdağ'ımızı daha güzel yarınlara taşımak için buradan sizlerin sesi olmaya devam edeceğim. Bu anlamlı günde Genel Kurul çalışmalarında bulunmam münasebetiyle üzülererek aranızda olamadığımı belirtmek istiyor, Tekirdağ'ımızın kurtuluşunun yıl dönümünü en içten duygularıyla kutluyor, tüm hemşehrilerime sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan...
Buyurun Sayın Kaplan.

5.- Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan'ın, Kırıkkale'deki Nitroselüloz Üretim Tesisi Projesi'ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAPLAN (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Kırıkkale'mizde Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi tarafından 6 milyar TL'lik yatırımla hayata geçirilecek Nitroselüloz Üretim Tesisi Projesi'nin ülkemiz adına önemini vurgulamak istiyorum. Bu tesis, savunma sanayimizin kritik bir ham maddesi olan nitroselülozu yerli ve millî kaynaklarla üretme gücünü kazanmamıza katkı sağlayacak, böylece savunma alanında dışa bağımlılığı azaltacak ve kendi kendine yeten bir Türkiye inşa etme yolunda stratejik bir adım daha atmış olacağız. Türkiye'nin savunma sanayisinde bağımsızlığını artırmak adına atılan bu adım yalnızca Kırıkkale için değil, tüm ülkemiz için büyük bir kazançtır. Bu projede emeği geçen başta Millî Savunma Bakanlığımıza, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketimize ve ilgili bütün kurumlara şükranlarımı sunuyorum. Bu tesisin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor; Türkiye'nin bağımsız, güçlü ve güvenli geleceği için katkı sağlayan herkesi gönülden tebrik ediyorum.

Teşekkür ederim.
BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...
Buyurun Sayın Aşıla.

6.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, iklim kanununa ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Sayın Cumhurbaşkanımız iklim zirvesi için Bakü'de. Murat Kurum "İklim krizi bir millî güvenlik sorunudur." diyor. Hayır, iklim ne kanunla düzelir ne de değiştirilebilir, dünya yörüngesinden çıkmadığı sürece iklimi değiştiremezsiniz. Meteorolojik olaylar dalgalanma gösterebilir; bu, iklim değişikliği değildir. Gerçekten iklim değişmişse yeryüzünde yaşam sona ermiş demektir. "Karbon ayak izi" "sıfır karbon" insanlığı ama öncelikle kobay ülke Türkiye'yi bitirme projesidir. İnsanın yüzde 17'si karbondur, sıfır karbon sıfır insan demektir. İklim kanunu Türk milletine fakirleşme, mülksüzleşme, yıkım getirir. İklim kanunu küresel şeytanlara teslimiyettir, insanlığa ihanettir, rahmani düzene savaş ilan etmektir; Türkiye Büyük Millet Meclisine asla gelmemelidir. Ülkemizin ve milletimizin geleceğini küresel emperyalizmin sömürü ve kölelik politikalarına kurban etmeyelim diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu...
Buyurun Sayın Mullaoğlu.

7.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay'ın Altınözü ilçesinin Suriye sınırına ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Hükûmet, Hatay'ın Altınözü ilçesinin Suriye sınırında neredeyse Kudüs şehrinin yarısı kadar olan bir alanı fiilen terk etmiştir. Altınözü ilçemizde Suriye'yle olan sınırimız, sınır boyunca gerçek sınırimızdan ülkemizin içine doğru 5-6 kilometre geri çekilmiş ve sınır duvarları sınırimızda değil, ülkemizin içinde oluşturulmuştur. Vatandaşlarımız, sınırimızda ve egemenlik alanımızda kalan ancak fiilen terk edilmiş olan alanlardaki tarlalarına, kendi tapulu arazilerine rahatça girememektedirler. Vatandaşlarımıza yabancı muamelesi yapılmaktadır. Tarlalarına girmek için önceden kaymakamlığa başvurmaları gerekmektedir ve uygun görülmesi hâlinde belirlenen saatlerde ancak tarlalarına girebilmektedirler. Belirlenen saatlerde kuyruklar oluşmaktadır. Kimlik göstermek ve listede adı olması şartıyla tarlalarına girebilmektedirler. Köylülerin küçük çocukları kimlikte fotoğrafları olmadığı gerekçesiyle tarlaya geçirilmemektedirler. Bu tam bir skandaldır. Terk edilmiş yerlerin sınırlarımız içine alınması ve vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin...

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...
Buyurun Sayın Sarı.

8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, yaşlı aylığına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de 65 yaş üstünde yaşayan vatandaşlarımız yaşlı olarak kabul edilmektedir. Buradan baktığımızda Türkiye'de şu anda 8 milyon 700 bin yaşlımız var ve geçen seneye göre de yaşlı nüfusumuzun yüzde 21'i oranında artış olmuştur. 26 milyon yaşlımız 6 milyon hanede yaşamaktadır ve Balıkesir'de tek başına yaşayan yaşlı hane sayısı yüzde 34,4'le en yüksek orana sahiptir. Bu yaşlılarımızın hayatlarının son döneminde ne yazık ki sizlerin vermiş olduğu rakamlarla yaşamlarını idame ettirmesi mümkün değildir. Bugün yaşlı aylığı 4.747 liradır. Dul aylığı, eğer tek başına destek alıyorsa 10.039 liradır. Bu rakamlarla yaşlılarımızın geçinmesi mümkün değil.

Geçtiğimiz günlerde bir huzurevi ziyaretinde huzurevi ücretinin 1.740 liradan 8.700 liraya yani yüzde 500 artışla bu rakama ulaştığını gördüm. Yaşlı ücretlerinin acilen artması gerektiğini vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...
Buyurun Sayın Karagöz.

9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, çiftçilerin banka borçlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk çiftçisini Anadolu topraklarından silmeyi kendine görev edinmiş AKP, çiftçilerimizin 250 bin liraya kadar kullandıkları kredilerin faizlerini geriye dönük güncelleyerek oranları yüzde 9,75'ten yüzde 56'ya yükseltti. Faiz oranlarındaki artış 5,7 katını bulurken çiftçilerimizin borcu katlandıkça katlandı. Çiftçilerimize her sene daha fazla destek olacağı yerde katmerli dert yükleyen iktidara bir çağrımız var: Yasama yılımızın öncelikli faaliyetlerinden biri olarak yıllardır hem iklimsel sorunlar hem yetersiz destekler hem de enflasyon sebebiyle zarar eden çiftçilerimizin banka borçlarının faizlerini silelim ve borçlarının ödemesini 2026 yılına erteleyerek rahat bir nefes almalarını sağlayalım. Unutmayalım ki çiftçilerimizin sorunlarını görmezden gelmek sadece tarımı değil, geleceğimizi de tehdit altında bırakmak anlamına gelmektedir. Çiftçilerimizi açlığa ve sefaletle mahkûm ederek üretimden el çektirmek isteyenlere karşı mücadelemize devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygı selamlıyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...
Buyurun Sayın Yontar.

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, halk eğitimi merkezlerindeki kurslara ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tasarruf tedbirleri kapsamında yaygın eğitimde uygulamaya konulan kısıtlamalar, yetişkinlerin eğitim hakkını ortadan kaldırmaktadır. Halk eğitim merkezlerinde açılacak kursların öncelikli olarak merkezlerde bulunan kadrolu öğretmenler tarafından açılmasını öngörmektedir. Ancak, Türkiye genelinde 998 halk eğitim merkezinde kadrolu çalışan öğretmen sayısı sadece 5.996'dır ki bu da sayının yeterli sayıda kurs açmaya yetmeyeceğini ortaya koymaktadır. Halk eğitim merkezlerinde açılan kursların sınırlandırılması, özellikle kadınlara yönelik şiddetin arttığı bugünlerde kadınların güçlenme olanaklarını elinden almaktadır. Çünkü halk eğitim merkezi kurslarına ağırlıklı olarak kadınlar katılmaktadır. Aynı zamanda, bu kurslar kadınların güçlenmesine, sosyalleşmesine olanak sağlamaktadır. Cumhurbaşkanlığı vekilleri, kadın ve gençlerin yaşam boyu öğrenme hakkını tasarruf tedbirlerine kurban etmeyin.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

Buyurun Sayın Ertuğrul.

11.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, ehliyet affına ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz nisan ayında, vatandaşlarımızdan gelen talep üzerine ehliyet affı konusunu Meclis gündemine taşımıştık. Bakanlığa hem af konusunu sorduk hem de ehliyetini geri almak için gerekli olan Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi sürecini sorduk. SÜDGE eğitimi çok ağır olduğu için vatandaşlar ehliyetlerini geri almakta büyük sıkıntı yaşıyorlar. Maalesef, sorduğumuz sorulara yeterli cevapları alamadık. Bu süreç yüzünden vatandaşlarımız işlerinden, ekmeğinden oldu. Süre cezaları çok uzun ve SÜDGE sistemi maalesef çok ağır çalışıyor. Buradan tekrar çağrıda bulunuyoruz: Vatandaşlarımız mağdur oluyor, aileleri mağdur oluyor, vatandaşlarımız ehliyet affı bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun Sayın Işık Gezmiş.

12.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havaalanı'nın uçak saatlerine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ordu-Giresun Havaalanı'nın uçak saatleri vatandaşlarımızı mağdur ediyor. Ankara'ya yapılan uçuş saatlerinin haftanın beş günü sabah saat 05.10 ve tek uçuşu olmakla beraber, diğer iki gün ise sabah saat 05.10 ve 09.40'ta uçuş olduğu hâlde akşam uçuşu olmaması halkımıza âdeta bir çile yaşatmaktadır. Bu değişiklikler, bölgemizin seyahat ihtiyaçlarını gözetmekten uzaktır. Özellikle, sağlık veya iş amaçlı seyahat eden vatandaşlarımız, uzun süre zaten kapalı olan havaalanından yeterince mağduriyet yaşamıştır. Bir an önce, her zaman yüksek yolcu kapasitesine sahip olan havaalanımızın uçuş saatlerinin düzenlenmesi ve vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına uygun hâlde getirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

Buyurun Sayın Genç.

13.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, kuraklığın Kayseri'deki etkisine ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayseri'mize kuraklığın etkisi her geçen gün daha da belirgin hâle geliyor. Sık sık Ziraat Odası Başkanları beni arıyor, konuşuyoruz. Önemli su kaynaklarımızdan Yamula Barajı'nda sular çekildi. Çiftçilerimiz endişe içerisinde. Sarımsaklı Barajı'nın doluluk oranı ise yüzde 15'lere düşmüş. Yamula Barajı'nın doluluk oranı yüzde 8'e kadar düştü. Bu durum tarımsal üretimi ve çiftçilerimizin geleceğini ciddi şekilde tehdit ediyor. Altını çizmek istiyorum: Kuraklık sadece doğal bir afet değil, plansız su yönetimi ve sürdürülebilirlikten uzak politikaların sonucudur.

Çiftçilerimiz TARSİM sigortasına yönlendiriliyor ancak bu çözüm değil, geçici bir önlemdir. Asıl ihtiyaç kuraklıkla mücadele edecek kalıcı desteklerdir. Sormamız gereken soru şudur: İktidar bu durumu neden görmezden geliyor? Tarım alanlarının susuzluktan kuruması hepimizin geleceğini tehdit ediyor. Artık bekleyecek zaman kalmadı; acil tedbir.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

Buyurun Sayın Bilici.

14.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, yoksulluğa ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Başkanımız Özgür Özel'in bu hafta ve geçen hafta ifade ettiği üzere, derinleşen yoksulluk giderek artmakta. 2002 yılında asgari maaş 7 çeyrek altına tekabül ederken 2024 yılında ise 3 çeyrek altına denk gelmekte. Keza, 2002 yılında en düşük emekli maaşı 8 çeyrek altın iken 2024'te ise 2,5 çeyrek altına tekabül ediyor. Adana'mızın ünlü bir sözü vardır "Allah'ına kurban." diye. Bugün gelin görün ki emekli, çiftçi, öğrenci, işçi ve asgari maaşlı kurban edilmiş durumdadır. Gidişata dur demek için çözümün adresi Cumhuriyet Halk Partisidir diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin...

Buyurun Sayın Şevkin.

15.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamuda çalışan mühendislerle ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kentlerin yeniden yapılanmasında, çağdaş ve modern bir ülke oluşumunda kamu mühendisleri büyük sorumluluk alarak hareket ediyor ve cansiparane çalışıyor. Kamuda çalışan mühendis ve mimarlar başta olmak üzere tüm teknik elemanların kamuoyunda saygınlığının korunması için sosyal adaletsizliğin bir an önce giderilmesi gerekiyor ancak kamu mühendislerinin maaşları son yıllarda büyük oranda düşmüştür, öyle ki yoksulluk sınırının altına düşmüştür. Ülkenin köprü, baraj, tarım alanları, depremsellik, tünel, maden konularında çalışan, kontrolörlük yapan, hak ediş düzenleyen kamu mühendisleri milyonlarca insanın kamu yararı adına çalışmaktadırlar. İktidar, Anayasa'nın 55'inci maddesinde belirtildiği gibi, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Gelin, Meclis olarak kamu mühendislerinin özlük ve mali haklarını teslim edelim.

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

Buyurun Sayın Meriç.

16.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, sağlık mezunlarına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Başkanım.

İktidarın sağlık politikası vatandaşı olduğu kadar çalışanları da mağdur etmeyi sürdürmektedir. 39 farklı branşta eğitim almış yaklaşık 9 bin sağlık mezunu yeni bütçede yine yok sayılmıştır. Artan nüfus, artı yük getiren yabancı ve sığınmacılar zaten alarm veren sistemi iyice çıkmaza sokmuştur. Hâl böyleyken sağlık alanında yıllarca ter dökmüş, emek vermiş pırıl pırıl gençlerimiz neden görmezden geliniyor? Bu işin okulunu okuyan nitelikli sağlık çalışanları yerine niçin taşeron sistemi tercih ediliyor? Buradan Sağlık Bakanına, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize seslenmek istiyorum: Yeni bütçede sağlık mezunlarının mağduriyetini giderecek, yükü artan sağlık sisteminde verimli çalışabilecekleri bir düzenlemeyi hayata geçirin, bu gençleri daha fazla mağdur etmeyin.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

Buyurun Sayın Sümer.

17.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Kozan Barajı set üstü köprüsüne ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana'nın Kozan ilçesinde yer alan Kozan Barajı set üstü köprüsü 1972 yılında yapıldığından bu yana bölge köylerine, ayrıca Feke, Saimbeyli, Tufanbeyli ilçelerimize ve Kayseri ilimizin geçiş güzergâhına hizmet etmeye devam ediyor. Ancak yıllardır çok dar yapısıyla dikkat çeken bu köprü yeterince güvenli değil, pek çok kazaya neden oluyor. Son olarak ne yazık ki 16 yaşındaki genç bir evladımız burada meydana gelen bir kazada hayatını kaybetti. Yine bu köprüde her gün defalarca kaza meydana geliyor. Gelişen trafiğe ve artan araç yoğunluğuna karşılık veremeyen bu köprü, özellikle sürücüler ve yayalar için ciddi riskler barındırıyor. Dar yapısı nedeniyle kazalar da kaçınılmaz hâle geliyor. Köprünün yenilenmesi, genişletilmesi ve modernize edilmesi artık ertelenemez bir zorunluluk hâline gelmiştir. Yetkililerin bir an önce gerekli projeyi başlatması ve bu köprünün tüm vatandaşlar için güvenli hâle getirilmesi tüm Kozanlı hemşehrilerimizin talebidir.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

Buyurun Sayın Karaoba.

18.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Çanakkale'deki bakır madeni sahasına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü kapsamında Türkiye'nin farklı şehirlerinde birçok etkinlikle ağaç ve fidan dikimi gerçekleşti. "Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" ismiyle gerçekleştirilen çalışmaya bizler de destek verdik ancak bir yandan fidan dikerken diğer taraftan ülkemizin akciğerleri, milyonlarca canlıya ev sahipliği yapan ve yetişmesi yüzyıllarca yıl almış ormanların bulunduğu Kaz Dağları'nda katliam var. Yandaş Cengiz'e ait şirket Çanakkale'de bakır madeni sahasını 600 dönümden 6.000 dönüme çıkarıyor, 1 milyondan fazla ağaç kesmeyi planlıyor. Yöre halkı "Doğamıza kıymayın. Toprağımızı, suyumuzu, havamızı kirlletmeyin." diye bas bas bağılıyor. Bir insanlık suçuna "Durl!" deyin. Bir yandan "geleceğimize nefes" diyorsunuz, diğer taraftan bugünün ve yarınınımızın nefesini kesiyorsunuz. Kaz Dağları'ndaki katliama "Durl!" deyin. Ormanlarımızdan, dağlarımızdan ellerinizi çekin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Perihan Koca...

Buyurun Sayın Koca.

19.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin Üniversitesi Müfide İlhan KYK Kız Yurdunda yaşananlara ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mersin'de, Mersin Üniversitesi Müfide İlhan KYK Kız Yurdu önünde yaşanan taciz olayına ses çıkaran kadın öğrenciler, kadına yönelik erkek şiddetine "Hayır!" dedikleri için, kadına yönelik tacize, tecavüze, kadın cinayetlerine "Hayır!" dedikleri için yurttan atılmakla ne yazık ki tehdit ediliyorlar. Kadınlar için memleketin hiçbir yeri güvende değilken, kadın cinayetleri, erkek şiddeti, erkeği kollayan cezasızlık politikaları alıp başını gitmişken kadınların yaşadığı tacize ses çıkardıkları için, "Yaşamak istiyoruz!" dedikleri için kadın öğrencilere yurt soruşturması başlatılmasını kabul etmiyoruz. Hele hele barınma sorununun bu kadar derin yaşandığı bir ülke gerçekliğinde anayasal en doğal haklarını, en doğal vatandaşlık haklarını kullandıkları için yurttan atılmakla, evsiz barksız bırakılmakla kadınların tehdit edilmesi büyük bir suçtur. Bu suçtan derhâl geri dönün.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı...

Buyurun Sayın Yıldızlı.

20.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Sakaryaspor-Kocaelispor maçında yaşananlara ilişkin açıklaması

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kocaelispor camiası, Sakarya İl Güvenlik Kurulundan özür bekliyor. Hafta sonu Sakarya'da oynanan ve Kocaelispor'umuzun galip geldiği maçın ardından hem futbolcularımıza hem de yöneticilerimize fiziki saldırılarda bulunuldu. "Olay çıkmasın." bahanesiyle Kocaelispor taraftarlarının deplasman hakkını yok sayan Sakarya İl Güvenlik Kurulu yaşanan bu çirkin olayları nasıl açıklayacak, merak ediyoruz.

Futbolcularımıza ve Kocaelispor camiamıza bir kez daha geçmiş olsun diyor, sporda şiddeti asla kabul etmediğimizi ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

21.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, çiğ süt alım fiyatına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - 9 Ağustos'ta Ulusal Süt Konseyi çiğ süt alım fiyatını pas geçmişti ancak yem ve diğer girdi fiyatları Ulusal Süt Konseyi gibi pas geçmedi, sürekli yükseldi. Ayrıca, yağ ve protein oranları bahane edilerek üreticinin sütü tavsiye fiyatının bile altında alınmakta. Bir diğer sorun ise üretici, sütünü satabilmek için süt sanayicileri tarafından yem almaya zorlanmaktadır. Bakınız, Ulusal Süt Konseyinin maliyet hesabı ile TÜSEDAD'ın arasında neredeyse 5 liralık bir fark var ve bu fark üreticinin emeğinden çalınarak hesaplanmakta ne yazık ki, ikinci bir TÜİK vakası var anlaşılan. Süt ineklerinin kesime gitmesine göz yuman bir Sayın Bakan ve iktidarla karşı karşıyayız. Bir an önce alım fiyatının güncellenmesi, Et ve Süt Kurumunun alım yönünde piyasaya müdahale etmesi gerekmektedir çünkü artık, üreticimizin dayanacak gücü kalmadı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, anne-babası cezaevinde olan çocuklara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İzmir'de evde yalnız bırakılan 5 çocuk çıkan yangında vefat etti. Olayın yoksulluk boyutu toplumun vicdanını sızlattı ama bir de adalet boyutu var, Türkiye'de ana babası cezaevlerinde olan binlerce çocuk var ve Aile Bakanlığından gereken desteği alamıyorlar. 498 eş birlikte cezaevinde Türkiye'de, 706 bebek ve çocuk anneleriyle cezaevinde; bir de ana babalarından ayrı, yakınlarının yanında kalmak zorunda olan binlerce bebek ve çocuk var, fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaşıyorlar. Hiç haberiniz var mı?

Geçtiğimiz yıllarda Eskişehir'de anne-babası cezaevinde olan çocukların bakımsızlıktan ölmelerinden sonra şimdi İzmir'de bir facia yaşandı ama daha bilinmeyen nice dram var, biliyor musunuz? Aile Bakanlığını ayırım yapmaksızın masum çocukları bakımsız bırakmamaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent...

Buyurun Sayın Taşkent.

23.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'da yapılmak istenen projelere ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sakarya, diğer alanlarda olduğu gibi turizm alanında da çok büyük değerlere sahip bir kent fakat yapılmak istenen projeler bizim değerlerimize sahip çıkılmadığını gösteriyor. Serdivan ilçemizde, yamaç paraşütü konusunda, değil Türkiye'de dünya da bile bilinen "Kırantepe" denilen yer TOKİ'ye tahsis ediliyor. Konut açığının farkındayız ama bir sorunu çözmek için bir değer yok edilmesini kabul edemeyiz. Yılda 10 bin sporcunun spor yaptığı bu yer betona dönüştürülmemeli. Öte yandan, Karasu'nun denize sıfır olan bir bölgesinde çok büyük bir alana güneş enerjisi tesisi kurulmak isteniyor sanki deniz suyu lazımmış gibi, sanki başka bir

yer yokmuş gibi. Araştırmadan, sorgulamadan, talepler göz ardı edilerek kararlar alınıyor. Sakarya'nın değerleri bir bir yok edilmek isteniyor; biraz insaf...

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...
Buyurun Sayın Barut.

24.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, kamudaki dört yıl aynı yerde çalışma zorunluluğuna ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, AKP iktidarı toplumun tüm kesimlerini mağdur etmeye devam ediyor. Bu sorunların arasında kamuda çalışan emekçilerimizle ilgili bir durum da var. Kamuda çalışan yüz binlerce insanımız "üç artı bir" yıllık zorunlu çalışma süresi nedeniyle mağdur oluyor. Sağlıktan Millî Eğitime kamudaki her alanda dört yıl boyunca aynı yerde görev yapma zorunluluğu büyük mağduriyetlere yol açıyor. Başta Kamu Birliği Konfederasyonu Başkanı Osman Kaya ve ilgili sendikayla emek örgütlerine kadar herkes yanışın düzeltilmesini, kamuda "bir artı bir" çalışma süresi olmasını istiyorlar. Kamuda yeni atanan birisi dört yıl aynı yerde çalışma zorunluluğu nedeniyle âdeta çile çekiyor, aile birliği ve bütünlüğü de dağılıyor, eş ve çocuklar da mağdur durumda; bu mağduriyetin giderilmesi şarttır.

BAŞKAN - Hatay milletvekili Mehmet Güzelmansur...
Buyurun Sayın Güzel Mansur.

25.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremi ilk anından itibaren bugüne kadar Hatay'a sahip çıkan Türkiye Belediyeler Birliği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na teşekkür ediyorum. 3.600 kişilik ekibiyle yüzlerce hemşehrime enkazdan kurtaran, Hatay'da barınma alanları oluşturan, okul yapan, park yapan, kreşler açan, nakdî destek gönderen, içme suyu, kanalizasyon altyapımızı onaran, tırlar dolusu yardım kolisi dağıtan, çiftçilerimize tohum ve yem desteği veren, üreticilerimizin narenciyelerini alan, üç öğün sıcakekmek ve yemek dağıtan, hizmet aracı hibe eden Ekrem Başkanımıza bir kez daha Hatay halkı adına teşekkür ediyor; keşke Hatay'a gelen her turist böyle hizmet verse, keşke iktidar da Hatay'ı bu kadar sahiplense diyorum.

Teşekkür ediyorum.
BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...
Buyurun Sayın Çan.

26.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, esnafın kooperatifler aracılığıyla kullandığı kredilere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ekonomik krizin yükünü sırtlanan toplum kesimlerinden biri de şüphesiz esnafımızdır ve iktidar esnafımızı kaderine terk etmiştir. Durum o kadar vahim bir hâl aldı ki esnafımızın yüz binlercesi kooperatifler aracılığıyla kullandıkları kredi borçlarını ödeyemez duruma düştü.

Hafta sonu seçim bölgem Samsun'da Esnaf Kefalet Kredi Kooperatiflerini ziyaret ettim. Eskiden esnafın kooperatifler aracılığıyla kullandığı kredilerin ancak yüzde 15-20'si icra takibine düşerken şimdi bu oranın yüzde 80'lere kadar ulaştığı ifade edildi. Bu tespiti destekleyen veri ise adliyelerin icra daireleri sayısı. Samsun'da önceden 3 icra dairesi varken şimdi artık 13 ve hepsinin önünde yığınla dosya var. Bu tablo sürdürülemez, iktidar sebep olduğu bu yıkımın sorumluluğundan kaçamaz. Biz diyoruz ki her derdin var bir çaresi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal... Yok.
Düzce Milletvekili Talih Özcan...

27.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, ekonomik krize ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekonomik kriz her alanda derinleşiyor. Motorlu taşıtlar vergisinden özel iletişim vergisine, köprü, otoyol ve tünellerden yurt dışı çıkışı harçlarına kadar iğneden ipliğe zamlar bizi bekliyor. Ancak fiyatlar artarken maaşlar giderek eriyor. Emeklilerin hâli ortada. Türkiye'de yoksulluk sınırı 66 bin lira oldu. Asgari ücret alan milyonlarca vatandaşımız 17 bin lirayla geçinmeye çalışıyor, 17 binin satın alma gücü bugün 11 bin liraya düştü. Vatandaşın sırtındaki vergi yükünü hafifletin. Bu parayla ne kira ödenir ne çocuk okutulur ne de eve ekmek girer. Hem asgari ücret hem de en düşük emekli maaşı 30 bin lira olmalıdır, bu rakamın altını kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum.
BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Burak Akburak...
Buyurun Sayın Akburak.

28.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, plastik atık ithalatına ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Teşekkürler.

Türkiye, 2024 yılında Avrupa ülkeleri arasında en çok plastik atık alan ülke konumunda; İngiltere'den 140 bin ton, Almanya'dan 87 bin ton, Belçika'dan 74 bin ton atık yani günde 125 kamyon plastik atık almaktadır. Bu çöp yığınları doğamızı kirletiyor, geleceğimizi tehdit ediyor. Avrupa'nın plastik atık deposu olmaya devam ettikçe el değmemiş ormanları, bereketli tarım arazileri, eşsiz sahil şeridi ve zengin biyolojik çeşitliliğiyle bir doğa harikası olan ülkemizi korumak zorlaşıyor. Greenpeace ve diğer çevre örgütlerinin verilerine göre, plastik atık ithalatının yol açtığı tahribat geri dönülemez bir noktaya doğru ilerlemektedir. Plastik atık ithalatına acilen yasak getirilmesi, ülkemizde sürdürülebilir bir atık yönetim sisteminin oluşturulması gerekiyor. Bu sorun sadece bir çevre meselesi değil, aynı zamanda halk sağlığı, doğal zenginliklerimizin korunması ve gelecek nesillerimizin güvenliği açısından da büyük bir sorumluluktur.

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Hasan Öztürk...

Buyurun Sayın Öztürk.

29.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, yap-işlet-devret projelerine 2025 bütçesinden ayrılan paya ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Malum, bütçe dönemindeyiz. Kamu-özel işletmeleriyle yapılan, yap-işlet-devret modeliyle önümüze koyulan, "Beş kuruş ödemeyeceğiz." diye tüm muhalefete söylenen, "Cebimizden beş kuruş çıkmayacak." denen projelerle ilgili 2025 bütçesine baktığımızda, evet, cebimizden beş kuruş değil, 204 milyarın çıktığını, 204 milyarlık bütçenin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesinden fazla olduğunu, Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesinin yarısı kadar olduğunu, Dışişleri Bakanlığının ve İçişleri Bakanlığının oldukça fazla olduğunu görüyoruz. Bütçenin içine konulan ve yandaş müteahhitlere aktarılan bu parayı da tüm halkımızın dikkatlice bütçede okuması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Yalova Milletvekili Tahsin Becan...

30.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'daki kivi hasadına ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Atatürk'ün "Benim kentimdir." dediği güzel Yalova'mızda kivi hasadı başladı. Öncelikle kivi hasadının tüm Yalovalı hemşehrilerimize hayırlı ve bol kazançlı olmasını dilerim.

Dünyada sadece 40'ıncı paralel üzerinde yetişen kivi meyvesinin Türkiye'de üretim merkezi olan Yalova'da yaşanan su sıkıntısı kivi üreticilerini düşündürmektedir. Sık ve düzenli sulama isteyen bu özel meyvenin tek umudu Yalova'mıza yapılacak olan barajlardır. Bu barajların acilen yapılması bölge için çok büyük önem arz etmektedir. Yine, kivi meyvesinde yaşanan bir başka sorun da 2024 yılında ihracatta yaşanan düşüşün yanı sıra, ithalatta yaşanan ciddi artış miktarıdır. Artan depo masrafları, nakliye, işçilik ve ambalaj masrafları üreticiyi zorlamaktadır. Türkiye'nin hem yurt içi ihtiyacını hem ihracatını artırmak için üretimin artırılması gerekir. Üreticiye yapılacak destek kredileri ve üretime teşvik adımları kivi üreticiliği için çok önemlidir. Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

31.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Akşehir'de başlatılan jeotermal kaynak arama projesine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konya Akşehir'in Yazla Mahallesi'nde başlatılan jeotermal kaynak arama projesi, bölgenin tarım arazileri, su kaynakları ve ekosistemi için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. AKP iktidarının çevre ve yurttaş sağlığını hiçe sayarak bu tür doğa talan projelerine izin vermesi sorumsuzluktur. Denetimden yoksun sondaj çalışmaları çevresel riskleri artıracak, üretim sonrası yapılacak geri basım işlemi ise Yazla Mahallesi başta olmak üzere Akşehir'imizin doğal dengesini geri dönülmez bir biçimde bozacaktır. Bu projeler, Akşehir'in ve Akşehirlilerimizin geleceğini riske atacak, doğayı tahrip ederek doğal yaşamı yok edecek kadar tehlikeli niteliktedir.

Bu doğa katliamından derhâl vazgeçilmesini dikkatinize sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

Buyurun Sayın Türkoğlu.

32.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, kök maaş uygulamasına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu kök maaşı uygulaması yüzünden 3,5 milyon civarında emeklimiz dört aylık enflasyon farkı açıklamasından dolayı sıfır zam alacaklar. Nasıl mı? Söyleyelim: İktidarın hık dedi başı yalancı TÜİK, malum 2,88 olarak ekim ayı enflasyonunu açıkladı. Merkez Bankasının o yüzde 38'lik enflasyon hedefini 44'e çıkarmıştı. Eğer bu rakamlar tutarsaSSK ve BAĞ-KUR aylıkları yüzde 15,4

artacak. En düşük 12.500 lira alan emekliler kök maaş uygulamasında daha düşük olduğu için yüzde 15,4 verilse bilebu zammın altında kalıp sıfır zamma mahkûm edilecekler. Emeklilere hayatı da 2024'ü de zehir ettiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Cemal Enginyurt...

Buyurun Sayın Enginyurt.

33.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, kumara ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum.

Son günlerde bahis çetelerini, kumarı sık konuşmaya başladık. Doğrudur, lanetli bir hastalık gençlerimizi mahvediyor ama "bahis çeteleri" diye yasa dışı bahsi konuşurken tüpçünün oğlunun Millî Piyango sitesinde 80'nin üzerinde kumar oynatılıyor, derhâl bu kumarın kapatılması lazım. Esas kumarhane tüpçünün çocuğunun sitesinde oynanıyor, vergi vermiyor, KDV'den muaf tutuluyor.

İktidar partisine sesleniyorum: Kumar haramdır, tüpçünün oğlunun kumarhanesini yasaklayın.

BAŞKAN - Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin.

34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, kiracı ile ev sahibi ilişkilerine, gündüz kuşağı programlarına, İstanbul Sultangazi'deki taş ocağına ve madene ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, görüşeceğimiz kanun teklifinde tartışmalı olan etki ajanlığıyla ilgili maddenin geri çekileceğiyle ilgili bir uzlaşma görünüyor. Bu anlamda bu adımı olumlu bulduğumu ifade etmek istiyorum. Tabii, burada devletin güvenliğiyle ilgili kaygı hepimizin kaygısıdır, devlet hepimizin devletidir. Dolayısıyla, burada gerçekten sorun olacak konularla ilgili yapılacak düzenlemeye elbette biz de destek veriyoruz. Ancak söz konusu maddede çok net sorunlar vardı, özellikle suçun maddi unsuru düzenlenmiyor. Yani "Hangi fiil işlenirse bu suç işlenmiş olacak?" bununla ilgili çok net bir belirsizlik vardı, soyut bir kavram vardı, bizim de itirazımız metnin bu soyut hâlineydi. Umarım, daha somut, belirgin bir düzenleme yapılır, biz de buna katkı sunmak isteriz.

Evet, yaşadığımız ekonomik krizin yarattığı bir önemli sorun kiracılar ve ev sahipleri arasında yaşanıyor maalesef. Ekonomik kriz ortamında alım gücündeki azalma ve enflasyon yaşam maliyetlerini oldukça yükseltiyor. Kira bedellerinin hızlı artışı birçok kiracıyı zor durumda bırakmakta ve bu durum bazen taraflar arasında çatışmalara, büyük kavgalara yol açmaktadır. Kiracılar barınma ihtiyaçlarını karşılamada getirdiği mali yük nedeniyle ödemelerde zorlanırken ev sahipleri de birikimlerini koruma endişesiyle kiralarına zam yapmak istemektedir. Maalesef, kira tespit davalarında, tahliye davalarında, ödenemeyen kiralarla ilgili açılan icra takiplerinde fahiş artışlar vardır. Burada bir çözüm arayışına girmek hepimizin sorumluluğudur diye düşünüyorum. Kiracı ve ev sahibi ilişkilerinde sağduyu anlaşmazlıkların önlenmesi adına büyük önem taşıyor. Gelin, bu meseleyi hem insanı hem de ekonomik yönleriyle ele alarak toplumun tüm kesimlerini koruyacak çözümler ortaya koymaya çalışalım. Kira düzenlemelerinde adaletin sağlanması, ev sahiplerinin ve kiracıların karşılıklı anlayış içinde yaşayabilecekleri bir denge kurmak şarttır. Acilen konut arzının artırılması gerekiyor. Bunun için de sosyal konut projeleri önemli, TOKİ daha fazla sorumluluk almalı, İstanbul'da KİPTAŞ gibi kurumlar daha fazla sorumluluk almalı; bunun altını özellikle çiziyorum. Bunun yanında, acilen enflasyon sorununa da kalıcı bir çözüm bulmalıyız.

Önemli bir sorun, hepimizin tepki gösterdiği önemli bir sorun, gündüz kuşağı programları son dönemde toplum ahlakını dinamitleyen yapılarla dönüşmüş durumda. Bu programlarda yaşanan olaylar ve işlenen konular toplumun değerlerini ve toplumsal ahlakı derinden sarsmaktadır. Genellikle aile dramları, evlilik sorunları, ilişkilerdeki sadakatsizlik gibi konuları merkeze alan bu programlar sırf rating kaygısıyla bütün değerlerimizi çiğnemekten çekinmemektedir. Bunun adı tam anlamıyla rezalettir; bu rezillige, bu rezalete sessiz kalamayız, kalmamalıyız. Bu tür yayınlar özellikle genç ve çocuk izleyiciler üzerinde olumsuz bir etki bırakmakta, şiddet, manipülasyon, ahlaksızlıklar ve aile içi çatışmalar maalesef normalleştirilmektedir. En ufak bir siyasi tartışmada sansür sopasını indiren RTÜK, toplumsal çöküşe sebebiyet veren bu programlara neden sessiz kalmaktadır? Rating uğruna toplumun ahlaki değerlerini, aile değerlerimizi yok ediyorlar. Sessiz mi kalacağız diyorunuz? Hayır, RTÜK de sessiz kalmamalı, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak biz de sessiz kalmamalıyız. Bu konuda eğer bir yasal düzenleme gerekiyorsa üzerimize düşen sorumluluğu da yerine getirmeliyiz diyorum. Bu rezalete artık bir son vermeliyiz.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; seçim bölgem İstanbul 2'nci bölgede, Sultangazi ilçemizde neredeyse kırk yıldır yaşanan bir sorun var; taş ocağı maden sorunu. Başta Cebeci Mahallesi olmak üzere Esentepe, Uğur Mumcu, Habibler, Zübeyde Hanım ve İsmetpaşa Mahallelerinde büyük bir sorun yaşanıyor. Maalesef, oluşan toz bulutlarından vatandaşlarımız ciddi rahatsızlıklarla, astım hastalığı gibi önemli rahatsızlıklarla karşı karşıya kalabiliyorlar. Gece yaraları patlatılan dinamitler deprem etkisi yaratarak bölge halkının psikolojisini bozuyor. İktidar muhalefet fark etmez -her seçim öncesi- gelmiş gelmiş, söz vermişler. 2016'da dönemin Bakanı Berat Albayrak gelmiş; İlçe Belediye Başkanı gelmiş, söz vermiş; sonra -hızını alamamış- Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu gelmiş, söz vermiş; herkes "Çözeceğiz." demiş ama sorun çözülmemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, burada, temel sorun, bölgede bir rehabilitasyona ihtiyaç var, bir de taş ocağıyla ilgili işletmenin daha kontrollü, daha ölçülü yürütülmesine ihtiyaç var. Tarihî Cebeci köyü tehdit altında -tarihî bir köy- maalesef, evler bir bir boşaltılıyor, kalanlar kaygılı; bu belirsizlik giderilmek zorunda ve süreç şeffaf bir şekilde yürütülmek zorunda. Bölge halkının bu kaygısı giderilmek zorunda diyorum, bu soruna buradan dikkat çekmek istiyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İyi Parti Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya aittir. Buyurun Sayın Kavuncu.

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, asgari ücrete, dün verdikleri Meclis araştırması önergesine, ekonomik krize, illegal bahse ve aile hekimleriyle ilgili yeni yönetmeliğe ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, memnuniyetimi ifade etmek istiyorum. Etki ajanlığıyla ilgili gelmiş olan teklif geri çekildi. Hani burada şöyle bir yarışa da ben girmeyeceğim çünkü biz muhalefet olarak hep şunu söylüyoruz, diyoruz ki: Bizi duyun, bizim yapmış olduğumuz ikazlara, uyarılara kulak verin. Buna da kulak verilmiş olması memnuniyet... İşte "Nasıl çektilirdi? Ben çektilirdim, sen çektilirdin." gibi bir polemik içerisine de girilmesini yakışsız buluyorum. Onun için, alınmış olan bu kararlar ilgili memnuniyetimizi de ifade ediyorum. Evet, dünya değişti, casusluk sistemi ve mantığı da değişti, mevcut yasalar bu yeni nesil casusluğun kapsamına girmediğinden yetersiz de kalıyor olabilir. Ya, bununla alakalı kurulacak ortak bir komisyonda bizler de katkı vermeye hazırız, duyulmuş olmasından da işitilmiş olmaktan da memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Bir diğer değinmek istediğim konu, bu önümüzdeki dönem yapılacak olan zamlarla alakalı. Asgari ücretle ilgili ciddi bir beklenti var, bununla ilgili -bakın, bugün Genel Başkanımız da dile getirdi- bir simülasyondan bahsedeceğim size. Hedeflenen enflasyon oranı üzerinden maaş zammı yapılması konuşuluyor. Şayet bundan önce hedeflenen enflasyon üzerinden bir maaş zammı yapılmış olsaydı bugün asgari ücret kaç para olacaktı? 2006 itibarıyla eğer bu yöntem benimsenmiş olsaydı bugün şu anda biz asgari ücret olarak 1.875 lira ücret ödüyor olacaktık yani hedeflenen enflasyon üzerinden verilecek bir artışın nelere mal olduğunu anlatmak için çok kıymetli buluyorum bu simülasyonu. Eğer 2019 yılından itibaren hedeflenen enflasyon üzerinden siz asgari ücrete zam yapmış olsaydınız bugün asgari ücretliye ancak 4.179 lira verecektiniz. Şimdi, önümüzdeki dönem verilecek olan zam eğer hedeflenen enflasyon üzerinden olursa iki yıl sonra, üç yıl sonra asgari ücretlimizin cebine girecek para, bakın, burada vermiş olduğum örnekteki gibi olacak. Dolayısıyla, hedeflenen enflasyon konusunda zaten ciddi bir tutarsızlık var, verilmiş olan hedef enflasyon rakamlarında bizim ülkemizdeki kadar değişiklik yapan başka bir ülkeyi ben hatırlamıyorum; her seferinde revize ediliyor. Dolayısıyla, sağlıksız olduğunu Hükûmetin kendisi zaten yapmış olduğu değişikliklerle itiraf ediyor. Bununla ilgili de biz bugün Genel Başkanımızın grup konuşmasında 28 bin lira olarak da asgari ücret beklentimizi açıkladık, gerçekleşmiş olan, hedeflenen değil; temmuz ayında tekrar göz önüne alınması ve tekrar değerlendirilmesi kaydıyla bu rakamın da dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Sanal bahis siteleriyle ilgili dün bir araştırma önergesi verdik. Benden önce de bu konuya değinen milletvekillerimiz oldu, konunun ne kadar önemli olduğunun göstergesi. Bir AKP klasiği diyeceğim, verilmiş olan önerge reddedildi. Bunu hep vurguladık, yine vurguluyoruz; ekonomik kriz sadece ekonomik kriz olarak gelmez.

Bakın, dün İzmir'deki yangınla ilgili burada bir tartışma yaşandı. Biz hiç bir zaman şu iddiada bulunmuyoruz, ölen her insan için bütün milletvekillerinin burada vicdanı sızlıyor, canı yanıyor, üzüyor ama dikkat çekmek istediğimiz nokta şu: Münferit olarak bu olaylara müdahale edilmiş olabilir, yeterli müdahaleler de yapılmış olabilir ama genel bir problemi var bu ülkenin. Enflasyonun bu kadar yüksek olduğu, alım gücünün bu kadar düşük olduğu, yaşamla ilgili belirlenmiş olan rakamların gelirin çok altında kaldığı bir ortamda insanlar çaresizlikten dolayı bu tür olayları yaşıyorlar; bu, genel bir problemdir, iktidarın bu konudaki karnesi zayıftır. Türkiye'nin ekonomik krizi birçok sosyal ve kültürel krize şimdiden yol açmış durumda. Atanamadığı için intihar eden öğretmenler var, kendi çocuğuna ekmek götüremediği için intihar eden babalar var, yani bunları münferit birer olay olarak görürsek tabii ki her zaman altından kalkıp savunma mekanizması çalıştırabiliriz ama Türkiye'nin bu anlamda çok ciddi bir ekonomik buhran yaşadığını itiraf etmek, kabullenmek gerekiyor. Bunu kabullenmediğiniz zaman hiçbir konuyu da çözemezsiniz.

Sanal bahis siteleriyle ilgili konu da gene bu ekonomik buhranın yarattığı ahlaki çöküntünün bir neticesidir. İlegal kumar illeti bu krizleri derinleştiren tuzakların başında geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bakın, hızlı ve kolay yoldan para kazanma dürtüsü maalesef bu krizin en büyük sonucu. Ya, eskiden çocuklarımız -ne bileyim- sanatçıları, işte film artistlerini, sporcuları, bunları idol olarak kendine kabul ederdi. Şimdi, girin sosyal medyaya, kolay yoldan para kazanmış karakterler gençlere âdeta birer rol model olarak dayatılıyor. Devlet televizyonu futbol maçlarında bahis şirketlerinin reklamlarını veriyor ve biz bu illetin her geçen gün büyüdüğünü görüyoruz. Güya kumar yasak; bakın, ben şimdi şu cep telefonunu alırım, bu yüce Meclis çatısı altında açarım, girerim ve buradan rahatlıkla kumar oynayabilecek durumdayım; bu hâle gelmiş durumda ülke. Yani yasaklamanız, gazinoları kapatmış olmanız hiçbir şeyi engellemedi, çok daha büyük bir sosyal problemle karşı karşıyayız. Bu ekosistem, bu toplumsal yaşam vasatlaşma ve lümpenleşme yolunda hızla ilerliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - O yüzden, illegal bahis sorunu çok kapsamlı ve topyekûn bir millî güvenlik meselesi olarak değerlendirilmeli ve -en başta, az önce de vurguladım- ekonominin ve enflasyon sorununun düzeltilmesiyle ancak çözülebilecek bir mesele.

Son olarak değinmek istediğim bir başka konu da aile hekimliğiyle alakalı. Bir yönetmelik hazırlanmış arkadaşlar -ben aslında onu bir tablo hâline getirip gösterecektim- orada hekimlere alacakları maaşla ilgili bir formül gösterilmiş. Ya, bırakın hekimleri, matematikçilere sordum, kimse formülü anlayamıyor; öyle bir formül ki işin içinden çıkabilmeniz mümkün değil. Amaç nedir, niyet nedir, kimse anlamış durumda değil; hekimler önlerine konulmuş bu hesap yönteminin nasıl olduğunu anlayabilmiş durumda değil. Halkı tebaa olarak gören Hükûmet artık her alana öyle yaklaşılmaya başladı ve maalesef bu bir yönetim tarzı hâline geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Son cümle, selamlayıp kapatıyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bakın, aynı şeyi biz Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da da gördük. Ya, öyle bir madde getirildi ki "Trendyol kanunu" dendi buna; gene kimse işi anlayamadı. Yani, öyle bir kanun yap ki kimse anlamasın, anlaşılmayacak bu kanunla ilgili de "Biz bunu rahatlıkla Meclisten geçirelim." gibi bir anlayış. Maalesef, hekimlerimiz ayrılıyor ülkeden yani TÜİK'e biz daha önce çağrı da yaptık: "Ülkeden ayrılan hekimlerle ilgili bir istatistik tutun, bir de ithal ettiğiniz hekimlerle ilgili aylık istatistik yayınlayın." diye. Bütün bu politikaların geldiği nokta budur. Umarım, bu yanıştan dönülür diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a aittir. Buyurun Sayın Kılıç.

36.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Mustafa Kemal Atatürk'e, İsrail'in saldırılarına, Türk Devletleri Teşkilatının 11'inci Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi'ne ve Ortak Türk Alfabesi Projesi'ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletinin bağımsızlığının simgesi, kurtuluş mücadelesinin lideridir. Onun mirası milletimizin ortak değeridir ve bizler Atatürk'ün hatıralarını yaşatmayı ve fikirlerine sadık kalmayı bir görev kabul ediyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Atatürk'ün adının yaşatılmasına ve onun mirasına sahip çıkmaya kararlıyız. Salihli'deki Devlet Bahçeli Kent Meydanı'nın Atatürk Meydanı olarak değerlendirilmesini doğru bir adım olarak değerlendiriyor ve Belediye Meclisinin aldığı kararı destekliyoruz. Atatürk'ün tüm hatıralarına sırt çeviren, fikirlerinden kopan, partisinin kuruluş ayarlarını terk eden bir zihniyetin partimiz ve Genel Başkanımız üzerinden yaptığı kurnaz siyaseti görüyoruz.

Atatürk'ün ismi bizim için tartışılmazdır. Partimiz hiçbir zaman onun hatıralarını yok sayan veya istismar eden bir tutum içinde olmayacaktır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli her zaman "Atatürk" isminin yaşatılmasını desteklemiştir ve alınan bu karar bizleri memnun etmiştir. Atatürk demek, Türkiye demektir. Bizler onun aziz hatıralarına sahip çıkmaya ve fikirlerine sadık kalmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze başta olmak üzere, işgal altındaki Filistin topraklarında yaşanan soykırımın durdurulması noktasında uluslararası toplum kötü bir sınav veriyor. Uluslararası barış ve güvenliğin korunmasından sorumlu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi toplanıp karar dahi alamıyor, daha doğrusu almak istemiyor. Netanyahu Hükûmetinin ırkçı zihniyeti, Gazze'deki mezalimin gölgesindeki Batı Şeria'da Filistinlileri yerlerinden etmeye ve ilk kıblemiz olan Mescid-i Aksa'nın statüsünü değiştirmeye niyetleniyor.

İsrail'in kan ve gözyaşını tüm bölgeye yayma hedefi Lübnan ve İran'a yönelik saldırılarda da açıkça görülmektedir. Hedefte Türkiye vardır. Kudretli devletimiz her türlü tehdidi ve tehlikeyi bir çırpıda bertaraf edecek güçtedir Allah'a şükür. Türkiye Cumhuriyeti devleti İsrail'i durdurmak ve 1967 sınırları temelinde başkenti Doğu Kudüs olan Filistin Devleti'ni esas alan kalıcı barışı tesis etmek için ikili ve çok taraflı platformlarda gereken gayreti göstermektedir. Türk dünyasının da bu soykırım karşısında kararlı bir duruş sergileyeceğinden şüphemiz yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Kasım 2024 tarihinde Kırgızistan'ın ev sahipliğinde Bışkek'te gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatının 11. Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi Türk dünyasının geleceği adına büyük bir heyecan kaynağı olmuştur. Bu zirve hem ideallerimize yeni bir ivme kazandırmış hem de hedeflerimize ulaşma yolunda daha sağlam adımlar atmamıza vesile olmuştur.

Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli çünkü grup toplantımızda da bu konunun önemine değinmiş ve "Ülkümüz Turan'dır, ülkemiz Kızılme'dir." demiştir. Türk dünyasının güçlendirilmesi, ekonomik entegrasyon, sürdürülebilir kalkınma, dijital gelecek ve herkes için güvenlik temasıyla düzenlenen bu zirve Türk devletleri arasında iş birliğini pekiştiren 8 yeni anlaşmanın imzalanmasıyla taçlanmıştır. Türk Devletleri Teşkilatı on beş yıl gibi kısa sayılabilecek bir geçmişe sahip olmasına rağmen, İsmail Gaspıralı'nın dilde, fikirde, işte birlik fikrini kurumsal bir yapıya dönüştürerek somut bir güç birliğine evrilmiştir. Bu, Türk dünyasının tarihsel birikiminin modern bir yapıya taşınması ve ortak bir geleceğe doğru emin adımlarla ilerlemesinin de göstergesidir. Türk dünyasının kültür unsurları 8 köşeli Türk devletleri bayrağıyla da somutlaştırılmıştır Türk dünyası 2040 vizyonu planlanan hedefler doğrultusunda adım adım gerçekleştirilecektir. Bu yolda atılan her yeni adım Türk devletleri arasındaki bağları daha da güçlendirecek ve ortak kalkınma hedeflerine ulaşmada bizleri daha da yakınlaştıracaktır. Türk dünyası vizyonunun hayata geçmesi için milliyetçi, ülkücü hareket üzerine düşen her sorumluluğu eksiksiz ve zamanında yerine getirmeye karardır. Hiç şüphesiz Türkistan yeniden tarihiyle buluşacak ve Türk milletinin yükselme dönemi başlayacaktır. Türk Devletleri Teşkilatı dünya çapında barış, huzur, güvenlik, istikrar ve refahın sembolü olmaya, karanlığın içinden çıkarak tüm dünyaya aydınlık sunmaya adaydır ve bu rolü hakkıyla yerine getirebilecek kapasiteye de sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yolda önemli bir adım da ortak alfabe çalışmasında atılmıştır. 2022'de başlayan bu girişim, 2024 Eylülünde başarıyla tamamlanmış, 34 harften oluşan ortak alfabe üzerinde anlaşma sağlanmıştır. Bu gelişme, Türk dünyasının birliğine yönelik tarihî bir adımdır ve bölgesel hatta küresel anlamda Türk milletinin yeniden güçleneceğinin bir göstergesidir. Türk Akademisi ve Türk Dil Kurumu tarafından geçtiğimiz eylül ayında Bakü'de düzenlenen Ortak Alfabe Komisyonu toplantısında Ortak Türk Alfabesi projesi üzerinde mutabakata varılması tarihî bir adım teşkil etmektedir. Türk devletlerinin ortak alfabe konusunda bir araya gelmesi, Türk birliğinin temellerinin sağlamlaştığının ve Türk kültürünü yeniden dirilişinin de müjdeleyicisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Az kaldı.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Artık, Türk dünyasının her köşesinde birlik, dayanışma ve ortak bir hedef için adımlar atılmaktadır. "Turan ülküsü hayal." çığırkanlığını yapanlar Türk Devletleri Teşkilatının tek bayrak altında birleşmesini izliyorlar. Sayın Genel Başkanımızın ifadeleriyle "İstikbalin iradesi, dünyanın öne çıkan itibar ve iddiası Türk milletidir."

Güne son söz: Vakit tamamdır, söz konusu vataandır.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye aittir.

Buyurun Sayın Temelli.

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 13 Kasım 1960 tarihinde Rojava'da yaşananlara, cezaevi sorunlarına, çalışma yaşamına, basın özgürlüğüne ve Kaz Dağları'na ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, bugün 13 Kasım; 13 Kasım 1960 tarihinde Rojava Amude'de, bir sinemada bir katliam yaşandı. Film izlemek için sinemaya giden 500 çocuğun üzerine kapılar zincirlerle kilittendi ve yangın çıkarılarak orada 250 çocuğun ölmesine neden olundu. Evet, unutmamak ve o ölenleri bir kez daha rahmetle saygıyla anıyoruz. Ölenler çocuklardı ama çocuklar ölmeye devam ediyor. Amude'de ölmeye, Rojava'da ölmeye devam ediyor; İzmir'de ölmeye devam ediyor; İsrail'in saldırılarıyla Gazze'de ölmeye devam ediyor; Lübnan'da, Güney Lübnan'da ölmeye devam ediyor, velhasıl Orta Doğu'da çocuklar bombaların altında, yangınlarda can vermeye devam ediyor.

Amude'de yaşanan, Baas aklının bir yansımasıydı; Baas rejimlerinin Kürt'e yaklaşımının, Kürt düşmanlığının, Kürt halkına olan yaklaşımının bir sonucuydu. Dolayısıyla, bugün Orta Doğu'da, Türkiye'de Kürt halkına yaklaşımın sonuçlarına hâlâ Kürt halkı, Kürt halkının çocukları katlanmaya devam ediyor. Bir demokratik ulus aklına, zihniyetine sahip olmadıkça, bölgenin demokratikleşmesini sağlamadıkça bu acılar katlanarak devam edecek. Bu acılara son verme zamanı gelmiştir. Bu acılara son verecek olan irade de güç de aslında tam da burada, Türkiye siyasetinde saklıdır. Türkiye siyaseti, Kürtlerin ve Türklerin birlikte alacağı kararlarla, önümüzdeki dönemde Kürt ve Türk birlikteliğiyle, ortak bir aklın inşasıyla ancak bu sorunların tümüne bir çözüm getirebilir.

O yüzden de biz diyoruz ki Kürt meselesinin barışçıl, demokratik çözümü konusunda atılması gereken adımlarda asla ve asla zaman kaybetmemeliyiz. Her kaybettiğimiz zamanın maliyeti çok çok yüksektir. Bu maliyet insan bedenidir, bu maliyet çocukların bedenidir. Dolayısıyla, bunu engellemenin yolu, bunu durdurmanın yolu var, bu da barıştan geçiyor. Barış için atılacak her adım kıymetlidir ve bizlere düşen görev de bunun gereğini yapmaktır.

Evet, Baas rejiminden bahsettik, otoriter rejimlerin yaratmış olduğu acılardan bahsettik, bu acılar devam ediyor dedik. Bu acıların farklı farklı yansımaları var. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada sıklıkla dile getirdiğimiz cezaevi sorunları... Dün de dile getirdik; Kandıra Cezaevinden bahsettik, sevgili Eş Genel Başkanımız Figen Yüksekdağ'ın açıklamalarından, ona karşı yapılan hak ihlallerinden, kötü muameleden, işkenceye varan uygulamalardan bahsettik ama sonu gelmiyor. Yine, bugün Kandıra'dan gelen haber: Cezaevi müdürü, mahkûmları ölümle tehdit ediyor "Siz işkence ne, daha görmediniz. Daha görecekleğiniz var, sizi burada katlederim, öldürürüm." diyor açık açık. Buna karşı Adalet Bakanlığı hâlâ bir şey yapmıyor, hayretle izliyoruz. Cezaevi müdürleri bu kadar fütursuzca her türlü işkenceyi yapabilecek hâle gelmişler, bu konuda hâlâ bir adım yok.

İnsan Hakları İzleme Komitesine de başvurduk Antalya Cezaeviyle ilgili. Antalya Cezaevinde yaşananlar akla hayale sığmayacak yöntemler. Defalarca dile getirmemize rağmen bu konuda da hâlâ herhangi bir adım iktidar tarafından atılmış değil.

Buradan Adalet Bakanına bir kez daha çağrı yapıyorum: Cezaevleri konusunda bir an önce gerekli düzenlemeleri yapın. Bu konuda ihmal olanlar hakkında soruşturma başlatın. Cezaevlerindeki işkenceye son verin. Tabii, "Bu cezaevlerindeki işkence, bu haksız, hukuksuz tutumlar, bu fütursuzluklar nereden besleniyor?" dersiniz, bu ülkedeki hukuk tanımazlıktan besleniyor. "Bu ülkede hukuk tanımazlık nedir?" diye sorsanız, herkesin göstereceği yer, bunun artık bir numaralı adresi olmuş yerdir; İmralı'dır. İmralı'da tecrit devam ettiği sürece herkes bu hukuksuzluktan beslenerek hukuksuzluğu dalga dalga her yere yayar, yayılıyor mu? Yayılıyor. Yirmi beş yıldır bunu öğrenemediniz ama artık öğrenme vaktiniz gelmiştir. Bu tecrite son verin, İmralı'nın kapılarını açın, Türkiye, barışına kavuştuğu sürece o zaman ancak toplumsal barışı da var edebilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, toplumsal barıştan bahsedince, bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi görüşülüyor. Hani, "toplumsal barış" deyince herkesin öncelikle bakacağı yerlerden biri çalışma yaşamı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Çalışma yaşamına dönüp baksanız barıştan bahsetmek mümkün değil, âdeta başka bir kıyametin koptuğu yer de Türkiye'deki çalışma yaşamı. Örneğin, Türkiye'de o kadar çok çocuk işçi var ki sayısı resmî rakamlarda 620 bin, bugün 1 milyona yaklaşmış çocuk işçi var ve sadece geçen yıl 66 çocuk işçi hayatını kaybetti. İşçi ölümlerinin devasa rakamlara - ortalama günde 6'ya- çıktığı bir ülkeden bahsediyoruz, çocuk işçiler de hayatını kaybediyor. Okulda olması gereken 1 milyon çocuk iş yerlerinde, o tezgâhların içinde asgari ücretin de altında, sefalet ücretlerinde hayatlarından, yaşamlarından olmaya devam ediyorlar, gelecekleri kayboluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - "Asgari ücret" dediğimizde bugün Çalışma Bakanlığıyla bir açıklama yapıyor, diyor ki: "Herkesin üzerinde mutabık kalacağı bir ücret konusunda ümitliyim." Vallahi biz sizden ümitli değiliz. Siz ümit düşmanısınız, bu ülkede umuda dair ne varsa... Umud cinayeti konusunda üzerinize yok. Asgari ücret konusunda sizin "ümitli olduğumuz" dediğiniz şey açlık sınırıdır. Oysa biz bu konuda çok net bir yeri işaret ediyoruz, diyoruz ki: Bakın, yoksulluk sınırı ne ise asgari ücret bunun yarısının altına düşmemeli. Bu, ancak ve ancak başlangıç ücreti olabilir. Oysa bugün bu ülkede çalışanların yüzde 60'ı asgari ücret alıyor, asgari ücretle hayatlarını devam ettiriyorlar. Bir de bu asgari ücret, asgari ücret bile değil. Dolayısıyla burada gerçekten bu toplumun umutlu, ümitli olmasını bekliyorsanız, asgari ücreti yoksulluksınırının en az yarısı olacak kadar hızla belirlemek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Başka bir konu daha var, işsizlik konusu. TÜİK her ne kadar yine yalanlarına devam etse de çok iyi biliyoruz ki Türkiye'de işsizlik oranı, geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26'dır. Bu kadar ciddi bir sorun var. Bir istihdam politikası yaratmak yerine âdeta bu alanda giderek artan, işsizliğe seyirci kalan bir anlayış var, buna da son vermek gerekiyor.

Şimdi, burada, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumsal barış... Tabii, bir yerde o toplumsal barış konusunda, toplumsal muhalefet, muhalefet ve tümüyle toplumun sesini duyan, ona kulak veren bir iktidar ihtiyacı hasıl oluyor. İktidar, bırakın toplumun sesini duymak, toplumun sesini tam anlamıyla kıstırmak için genel bir sansür politikasına sahip.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bunlardan biri de tabii RTÜK. RTÜK eliyle âdeta bir beşinci kol faaliyeti var. Oysa kuvvetler ayrılığı sayılırken denir ki: "Yasamanın, yürütmenin, yargının birbirinden bağımsız, özerk hareket etmesi lazım." Ve buna bir dördüncü kuvvet eklenir, basın -basın özgürlüğü- ama biz ne görüyoruz? Bırakın basın özgürlüğünü, kapsamlı bir sansür uygulamasını, tek kanallı televizyon dönemini aratmayacak bir uygulamanın hâkim olduğunu görüyoruz. RTÜK, özgür basın-asabahtan akşama kadar ceza kesmeye devam ediyor. Bu yetmiyor, bir de gazeteciler kolluk kuvvetleri marifetiyle işkence görüyorlar sokaklarda. Özellikle, Batman'da yaşanan sahne belki de basına yönelik en önemli saldırılardan biriydi.

Son olarak, hani insana işkence var da doğaya yok mu? İşte, fotoğraflarını koyduk; işte, Kaz Dağları. Kaz Dağları'nda 1 milyon ağacı kesmek için Cengiz Holding harekete geçmiş durumda, 1 milyon ağacı kesecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez açıyorum Sayın Temelli.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Halk orada direniyor, bütün ekoloji mücadelesi verenler direniyor, biz de direneceğiz; ağacımıza, ormanımıza sahip çıkacağız.

"Zümrüt yeşili olacak." demişti Cumhurbaşkanı Erdoğan. Bırakın zümrüt yeşilini, ortada bir taneağaç bile kalmayacak. 6 köyün suyu oradan geçiyor. Sadece Kaz Dağları mı? Şırnak'ta, Kulp'ta, Lice'de ağaç kalmadı, ağaç. Sadece Kulp'taki ağaç katliamı sonucu şu anda oradaki 35 köyün suyu yok. Dolayısıyla, bu acımasızlığa son verin.

Bir iktidar ülkesine bu kadar kötülük yapar mı? İşte, onun fotoğrafı Kaz Dağları'dır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir.

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, Selçuk'ta 5 kardeşin hayatına kaybettiği yangına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün tüm Türkiye'nin gözü Genel Kurulumuzda olacaktı ve Noterlik Kanunu içerisinde görüşeceğimiz "etki ajanlığı yasası" diye bilinen ama bizim asla kabul edemeyeceğimiz, hukuken öngörülebilir olmayan, cezai kesinlik içermeyen, her bir savcının, her bir hâkimin farklı değerlendireceği ve bağımlı yargının elinde son derece tehlikeli olabilecek ve demokrasimizi ağır yaralayabilecek bir kanun maddesi üzerine konuşacaktım ama mutlulukla öğrendik ki iktidar grubu, AKP Grubu bu maddenin çekilmesinden yana bir tavır gösterdi, tekrar değerlendirmek üzere çekiyorlar. Bizim, sadece bizim değil diğer partilerin, sadece partilerin değil tüm Türkiye'de fikir söyleyen birçok kesimin görüşlerinin değerlendirilmiş olması çok yerindedir, kendilerine teşekkür ederiz ve gerçekten de olması gereken, tartışmaları büyütmek, Türkiye'nin her yerinde yapmak, Mecliste, komisyonda özellikle her tarafı konuşturmak ve yasa yaparken herkesi dinlemek ve Türkiye için en iyisini yapmaktır. Umuyorum ki buna benzer örnekleri önümüzdeki süreçte de tekrarlama fırsatımız olur. Dolayısıyla, bu ana gündem maddesini geçiyor olmaktan büyük mutluluk duyduğumuzu ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki gün önce Selçuk'ta 5 yavrumuzu kaybetmemizle sonuçlanan, feci şekilde kaybetmemizle sonuçlanan o yangının ve onun yarattığı acının, derin ızdırabın derin izlerini yaşıyoruz, hep birlikte yaşıyoruz ama bu günler biraz daha üzerinde konuşacağımız, biraz daha sağduyulu, duygulardan arınmış ama nerede yanlış yaptık, neyi eksik yaptık, neyi daha iyi yapabiliriz, bundan sonra neler yapmalıyız daha derli toplu konuşacağımız günler olmalı ve bence bu konunun üzerinde çok dikkatli durmalıyız. Aslında dünkü konuşmamdan, Sayın Genel Başkanımızın grup konuşmasına da dikkat edilirse, bir acıdan hem de böylesine büyük bir felaketten sıcak bir siyaset, günlük bir polemik çıkarma derdimiz olmayacağı anlaşılır ama bugün Sayın Bakanın ifadelerini gördüğümde, gerçekten dehşete düştüm. Kendisi yangını araştırdıklarını, yangın hakkındaki soruşturmanın devam ettiğini söylüyor ve bunun üzerinde durduklarını söylüyor. Bu, olacak şey değil. Oradaki yangın yani bu yavrularımızın ölümüne sebep olan bu yangın savcılığın işi, kolluğun işi, Aile Bakanlığının işi değil. Aile Bakanlığının ilgilenmesi gereken başka bir şey. Aile Bakanı şunun açıklamasını yapmalıdır bize: 18 kez Aile Bakanlığı temsilcileri bu eve gitmişler. Kim gitmiş; sosyal güvenlik uzmanı mı, normal bir memur mu, kim gitmiş? Gitmiş ne yapmış, hangi çalışmayı yapmış, amirlerine hangi raporları vermiş? Bunların konuşulması lazım. Aslına bakarsanız, bir eve 18 kere gidilip o evde o koşullar içerisinde 5 çocuğun bırakılamayacağını anlamayacak bir kişi olamaz, hepimiz görüyoruz gerçekliği. Dolayısıyla, burada bir hata var, burada bir eksik var, burada bir ihmal var. Üstüne üstlük, yasal mevzuatımıza bakarsanız Çocuk Koruma Kanunu var, muhtaç çocuğu çok açık tanımlamış. Bu çocuklar muhtaç, yasalarımıza göre de muhtaç. E, bu çocukların -7'nci madde çok açık- koruma altına alınması lazım. Türkiye Cumhuriyeti'nde bizim yasal mevzuatımıza göre, bizim işleyişimize göre "Aileden biz çocukları istedik, aile vermedi." sözünü asla kabul etmiyoruz, böyle bir şey olamaz. Bu olmuş ise eğer, ifade edilen bu ise eğer bu yanlıştır, bu görevini yapmamaktır. Bunların hepsi için açıklama beklediğimizi ifade etmek isterim. Bizim hukukumuzda da uygulamamızda da aileye "Çocuğunu verir misin?" teklifi yapılmaz. Eğer mahkeme karar verdiyse -ki mahkemenin önüne bu deliller götürülmüş olsaydı mahkeme elbette karar verirdi- bunların hepsi yapılabilir.

Asıl soruna gelelim, bir sosyal hizmet politikanız yok. Olması gereken, sosyal hizmeti bir politika olarak, o hizmet sunumunu bir sistematığa bağlayarak ve bir bütüncül anlayışla yürütmektir. Buradan bu tartışmayı başlatmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)daha önce

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Daha önce olan toplum merkezleri yok, aile merkezleri yok ve sosyal devletten anladığınız, korunmaya muhtaç çocukları korumaktan anladığınız çocuklar için kıt kanaat ayrılan bir miktar paranın ailelere ve çocuklara verilmesinden ibaret. Bakın, çocukların korunması için şu anda görüşülmekte olan bütçede her bir çocuk için ayrılan yıllık para 1.846 lira ve bu günde 5 liraya tekabül ediyor. Günde 5 liraya tekabül eden bir bütçeyle bu ülkenin milyonlarca muhtaç çocuğunu koruyabileceğinizi iddia etmiyorsunuz herhâlde. Dolayısıyla eğer bütçe yapıyorsak, burada biz millet adına bu yetkiyi kullanıyorsak buralara bakmamız ve gerçekten bütçede Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması Programı'nın öyle 41 milyar lirayla değil, 410 milyar lirayla desteklenmesi lazım; sadece parayla değil, sosyal hizmeti bütüncül olarak alan bir anlayışla yapılması lazım. Bu konu üzerinde tartışmakta yarar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, son olarak, asgari ücret meselesini gündeminize taşımak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanının Eylül 2021'den Mayıs 2023'e kadar "Nas varken ben faiz veremem, ben ekonomistim, faiz enflasyonun sebebidir." diyerek Türkiye ekonomisini nasıl bir felakete sürüklediği hepimizin gözü önünde gerçekleşti. Tekrar "Ben ekonomistim." deyince biz tekrar korktuk. Türkiye zaten zor bir yerde, yoksulluk içerisinde, işsizlik içerisinde, açlık içerisinde ve Cumhurbaşkanı hâlâ "Ekonomistim." diyor ve enflasyonu nasıl düşüreceğini söylüyor. Enflasyonun nasıl düşmeyeceğini ben size söyleyeyim. İnsanların cebindeki parayı alarak, asgari ücrete, emekli maaşına, memur maaşına zam yapmayarak, talebi sıfırlayarak enflasyonu düşüremezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Talebi sıfırlayarak enflasyonu düşüremezsiniz çünkü Türkiye'deki enflasyon talep kaynaklı bir enflasyon değil; başka sebepleri var, uzatmayalım.

Ve sahne alan Merkez Bankası Başkan Yardımcısı dedi ki: "Biz artık beklenen enflasyona göre zam yapmalıyız, bu böyle olunca yanlış oluyor. Enflasyonu yeteri kadar düşüremiyoruz." Beyefendiye buradan sorarım. Merkez Bankasının enflasyon tahmini bile bu yıl için yüzde 34'ten yüzde 44'e revize edildi. Siz bile daha hangi enflasyonu hedeflediğinize karar veremiyorsunuz. Rakamları tutturamıyorsunuz ama dönüp milyonlara asgari ücret tespit ederken o rakamı baz alacaksınız. Türkiye'nin önümüzdeki yıl beklenen enflasyonu yüzde 17. Yüzde 17'ye kim inanıyor, hanginin inanıyor, çarşı pazardaki esnaf inanıyor mu? Elbette inanmıyor, inandırıcı olmayan bir ekonomi yönetimi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla, yüzde 17'yi bırakın, yüzde 20 gevelemelerini bırakın "Yüzde 25 vereceğiz." diye Amerika'da fon yöneticilerine verdiğiniz sözleri unutun; yapılacak iş bir tanedir, asgari ücret en az 30 bin lira olmalıdır. Asgari ücret 30, daha altında biz yokuz. Biz, hepimiz, Meclisteki milletvekilleri, tüm Türkiye'de söyleyecek sözü olanlar, asgari ücrete mahkûm edilenler -ki asgari ücret Türkiye'de temel ücret olmuştur, yüzde 60 oranında işçilerimiz asgari ücret almaktadır- hep birlikte direneceğiz, 30 bin lirayı alacağız ve hakkımızı size yedirmeyeceğiz.

Sabrınız için teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'e aittir.

Buyurun Sayın Zengin.

39.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve İzmir Selçuk'ta yaşanan hadiseye ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında güzel başlayan temennilere ben de teşekkür ediyorum. Süreci bir kez daha ifade etmek istiyorum kamuoyunun doğru anlaması adına: Bir defa, bahsettiğimiz kanunun isimlendirilmesinde çok temel bir yanlışlık var, bu "etki ajanlığı kanunu" vesaire değil yani. Elimizde, Türk Ceza Kanunu'nda 326 ila 339'uncu maddeler arasında zaten "Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk" diye alt alta sıralanmış maddelerimiz var. Fakat -Sayın Buğra Kavuncu da ifade etti- dünyada artık "casusluk" dediğimiz çalışmaların formatı değişti ve değişiyor. Teknoloji değişiyor, gelişiyor ve devamında da artık bu suçların mahiyeti değişiyor. Dolayısıyla, milletvekillerimizin, Grup Başkan Vekillerimizin biraz evvel arkada yaptığımız toplantıda da ifade ettikleri gibi...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekilimiz konuşuyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Arkadaşımın telefonunu bitirmesini bekliyorum, bitirdiği takdirde konuşacağım. En azından arkada konuşabiliriz, ön tarafta değil.

Nihayetinde, arkada yaptığımız toplantıda da milletvekillerinin, Grup Başkan Vekillerinin ifade ettikleri gibi, bu konuyla ilgili, bu yeni nesil suçlarla, casusluk suçlarıyla ilgili olarak bir düzenlemeye ihtiyacımız var. Şu anda yapacağımız şey: Bu konuyla alakalı ihtiyacı görüyoruz. Tüm grupların da ehemmiyet verdiğini görerek, önümüzdeki hafta gruplarla bir araya gelerek daha detaylı toplantı yapacağız ve nihayetinde, çoğunluk olarak, grupların da hemfikir olduğu bu konuya dair düzenlememizi Genel Kurula getireceğiz; önce bunun altını çizmek istiyorum.

Ayrıca, bizim, Genel Kurulda çoğu kez yaptığımız uzlaşma kamuoyunun dikkatini çekmiyor. Burada saatlerce konuşuyoruz; tek bir cümleden yola çıkılarak -özellikle muhalif kanallarda görüyorum- muazzam saldırılara, haksızlıklara maruz kalıyoruz. Oysaki bizim, Genel Kurulda ne kadar farklı fikirlerde olursak olalım bir aile olduğumuzun bir daha altını çiziyorum. Burası Türkiye'nin remzidir ve burada yaptığımız her şeyhem Türkiye'nin genelini şamil hem de içindeki her bir bireyin hakkını, hukukunu korumakla alakalı işlerdir, yaklaşımlarımız farklı bile olsa.

Şimdi, Sayın Murat Emir de bahsetti, ben de aynı konuya tekrar gelmek istiyorum, İzmir'in Selçuk ilçesinde yaşanan elim hadiseyle ilgili olarak. Biz dün Genel Kurulda en başta, başladığımızda tüm gruplar "Bu konuyu siyasetin üzerinde bir konu olarak değerlendirelim -Murat Bey dün de ifade etmişti- siyasetin bir malzemesi hâline dönüştürmeden bu konuya yaklaşalım..." Fakat bu konuyla ilgili yaptığımız konuşmalarda... Dün bir de cenazeler vardı. Tabii, bu cenazeler karşısında hepimiz çok üzgünüz yani olayı yeteri kadar çok boyutlu değerlendiremiyoruz. Dün, ben burada yaptığım konuşmada "Bu konunun çokça boyutları olduğunu görüyorum." dedim. Elimizde pek çok bilgi de vardı, bugün daha da fazla bilgi var ama dün cenazeler vardı, bütün memlekette üzüntü var, bunlar olduğu için elimizdeki her şeyi paylaşmak da istemiyoruz ama bugün -belki ilerledikçe daha detaylı da konuşacağız- çok katmanlı bir problemle karşı karşıyayız her şeyiyle. Bir defa, ailenin yapısı. Buradan neyi kastediyorum? Dün de ifade ettim, baba cezaevinde, bir sürü suç kaydı var babanın; sekiz yıl on beş ay ceza almış. Annenin de pek çok suç kaydı var, dün bunu burada ifade etmek istemedim. O sebeple, çok katmanlı bir problem var karşımızda.

Peki, bu nerede oluyor? Selçuk'ta. Selçuk nerenin ilçesi? İzmir'in ilçesi. Selçuk'un Belediye Başkanı kim? Filiz Ceritoğlu Sengel. Kendisinin mesleği ne? Avukat. Peki, bu konuya dair -Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları Başkanının açıklamalarını dün gördüm- kadın kolları olarak ne yaptılar, ben merak ediyorum. Şu anda baktığımız zaman -dün de ifade ettim- bizler, Aile Bakanlığımız aileyi görmüş, aslında belediye de görmüş, kaymakamlık görmüş, Bakanlığı harekete geçirmiş. Bakanlık neden 18 defa gitmiş? Mahkeme böyle bir karar verdiği için gitmiş yani mahkeme, çocukların alınmasına değil, çocuklarla ilgili düzenli bir takibe karar vermiş; bir danışmanlık hizmeti vermeye, sağlık açısından takibe karar vermiş. Aileye düzenli sağlık yardımı da yapılmış ücret anlamında. Bu arada, eğer okursak belki fırsatımız olursa daha detaylı da konuşuruz, sosyal hizmet uzmanlarının yaptığı denetimlerde annenin çocuklarla olan ilişkisi çok olumlu bulunmuş Murat Bey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yani çocuklar annesinden ayrılmak istemiyor, kaldı ki anneye bağı var. Elimde annenin Bakanlığa verdiği dilekçe var. Dilekçede eşinin hapisteye olduğunu, açık cezaevinde olduğunu, hafta sonları eve geldiğini, kendi annesinin ona yardım ettiğini, çocuklarını asla bırakmak istemediğini ve onlarla yaşamaya devam etmek istediğini hatta alınması hâlinde intihar edeceğini söylemiş ve nihayetinde de bu süreçte, baba bir buçuk yıldır hapisteye ve sonuçta da aşağı yukarı on bir aydır da Bakanlığın mahkeme üzerinden takibi devam ediyor. Allah ömür verseydi, belki ileriki süreçte mahkeme kararıyla da böyle bir şey olabilirdi. Dün Sezai Temelli Bey bize "Ailelerin çocuklarını almak istiyorsunuz." derken siz de "Niye almadınız?" diyorsunuz. Şimdi, buradaki kararı o aileyi görenler verecekler, o aileyi görenler yani o aileye giden sosyal hizmet uzmanları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Burada yapılması gereken -önemine binaen- en doğru yöntem de budur; çocukları annesinin yanında muhafaza ederek onun hayatını idame ettirebileceği bir düzeni sağlayabilmektir. Ailenin evi kendine aittir, orası kendi ailesinden kalan bir arazidir, oradaki evde yaşamaktadırlar. Ve nihayetinde de bu çok katmanlı bir problemdir.

Şimdi, ben dün yaptığım konuşmada tabii, Sezai Bey bizi katil ilan edince çok doğal olarak şunu söyleme ihtiyacı duydum: Efendim, bu konunun tek sebebi ekonomik sebeplerdir. Ben de diyorum ki: Hayır, değildir. Bir kez daha söylüyorum, eğer biz gerçekten cevap arıyorsak bunun ne kadar katmanlı bir problem olduğunu görmemiz lazım. Uyuşturucu kullanımı dâhil olmak üzere bir sürü problem var evin içerisinde, bizim bunları görmemiz lazım. Ha, biz bunları sağlıklı konuşmak yerine ne yapıyoruz: Her şey

siyasete tevil ediliyor, dönüştürülüyor, siyasetin bir parçası hâline geliyor. Ben şimdi, kamuoyundaki açıklamaları görüyorum, benim söylediğim bir cümle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu mesele sadece ekonomik boyut değildir. Tabii ki görüyorum bunu. Görmez miyim? Ama sebep sadece bu değil, hepsi beraber. Biz bunun hepsini birlikte değerlendirelim. Şu Bakanlığın yaptığı işleri, kaç defa ziyaretleri, kaymakamlığın yaptıklarını, belediyenin yapmadıklarını hem ilçe belediyesinin hem büyükşehir belediyesinin yapmadıklarını da konuşalım. Bir sürü yapılan işler var bu konuyla ilgili olarak. Bir de bunlar olurken olurken olurken bugün enteresan bir şey oluyor, bir sayın genel başkan kürsüye çıkıyor, kürsüden -ne kolay, değil mi- oh, söyleyip gidiyorsunuz ve bu ifadeler kullanılırken, bakıyorum, bana soru yöneltiliyor: "Siz hiç bu evlere gittiniz mi?" Ben iddiayla söylüyorum, şu Genel Kurulda bu evlere en çok giden insanlardan bir tanesiyim, 1'inci olduğumu söylesem yalan söylemiş olmam. Belki o sayın genel başkanın gittiği bir evi de ben ayarlamışım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bu evlerde yaşadık ya bu konuları.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben çünkü İstanbul Kadın Kolları Başkanlığı yaptım, senelerce bu işleri yaptım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yoksulluğun ne demek olduğunu çok iyi biliriz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Senelerce bu işleri yaptım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bitireceğim.

Benim hayatım bu evleri ziyaret ederek ve onların hayatının içinde yaşayarak geldi geçti. Soyadım "Zengin" olduğu için böyle ironi yapanlar var. Ben Türkiye'de yaşayan o sıradan insanlardan bir tanesiyim nihayetinde, hayatımı da öyle yaşıyorum. Bütün bu kardeşlerimizin hayatını, problemlerini kendi hayatım gibi algılayarak tüm arkadaşlarımla beraber çözüm üretmeye, bu problemlerini ortadan kaldırmaya gayret ediyoruz. O yüzden kürsülerde, böyle, süslü sözler söylerken bizim yaptığımız şey... Ben siyasete gelirken buralara kanat çırparak gelmedim; emek vererek, gün gün, senelerce çalışarak, hak ederek buralara geldim. Doğru soruyu doğru kişiye yöneltmek lazım biraz. Bu sorunun muhatabı ben değilim; önce kendilerine doğru soruları sorsunlar, o zaman belki cevabı bulabilirler. O yüzden, doğru soruyu sormadan doğru cevabı alma şansınız yok; hem sorunun kendisi doğru olmalı hem de muhatabı doğru olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle, bitiriyorum Sayın Başkan; çok son oldu.

BAŞKAN - Son kez açıyorum, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Son sözüm de şöyle olacaktır. Bir muhalif "web" sayfasında gördüm, önce benim açıklamalarıma diyorlar ki: "Vahim, akıl almaz açıklama." Nasılsa... Yani "Tek sebep bu." demek... Demek "akıl almaz açıklama"ymış. Aynı haberin hemen yanında bir haber var; hanımefendinin amcası açıklama yapmış, diyor ki: "Annenin, babanın büyük ihmali var." İki haber yan yana duruyor. Herhâlde daha sonra akıllı bir arkadaş baktı "Ya, bunlar çok çelişiyor..." Tabii ki öbürünü kaldırıp benim "akıl almaz açıklama" mı muhafaza etmeye devam etmişler.

Benim açıklamam çok akıl alır bir açıklama. Bir kez daha tekrar ediyorum: Bu tarz meseleleri siyasete alet etmeyelim - biraz evvel Murat Emir Bey de söylediler- bu meseleleri hakiki olarak tartışalım, sebeplerini görelim. Buradan kimseye de siyaseten bir kâr çıkmayacağını bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, siyasete alet etmek meselesi değil; mesele, bir çözüm üretme meselesi. Bu vakaları her yaşadığımızda neden bu meselelerle karşılaşıyoruz? Buna dair aslında iktidara sorular soruyoruz. İktidar her seferinde, işte, diyor ki: "Bunun nedeni şu, şu..." ama hiçbir sorumluluğu üstlenmiyor. Ya, dün iktidara gelseniz yine üstlenirsiniz; yirmi iki yıldır iktidardasınız, yirmi iki yılın sonunda biz hâlâ 5 çocuğun bir evde yandığı bir sahneyle karşılaşıyorsak bunun sorumluluğunu da bir zahmet taşıyın artık. Dolayısıyla, buna bahane üretmek akıl alır bir şey değil. Yok çocuğun babası suçlu, yok çocuğun annesi suçlu, yok oranın belediye başkanı şu, yok oranın belediye başkanı niye böyle değil; bunlar bahane. Bakın, 5 çocuk öldü ve sorumlusu iktidardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - İlk defa mı karşılaşıyoruz? Hayır. Bundan sonra karşılaşmayacağımıza dair bir garanti var mı? Hayır, yok. Riskler bizi bekliyor. Neden mi bekliyor? Çünkü bu kadar acz kokan bir açıklamaya dair şunu söylemek istiyoruz: Bakın, bütçe, Komisyonunda diyorum, dün de işaret ettim size, o bütçeye baktınız mı Sayın Zengin? O bütçeye bakın bakalım çocukları merkezine koymuş bir tane sosyal program ve ona ayrılmış bir kaynak var mı? Yok, yirmi iki yıldır yok, olmadığı için bu hâlde. Bakın bakalım, o bütçeden... "Her şey para değil." diyorsunuz da bütçe başlı başına kaynakların tahsisıyla ilgili bir şey. Bakın bakalım, o bütçede çocuk hakları merkezine dair bir yapılanma söz konusu mu, önüne böyle bir hedef koymuş mu? Dolayısıyla, dönüp baktığımızda bu çocukların o evde tek başına kalmaması için mahallelerde, her mahalleye düşen bir sosyal program çerçevesinde bir kreş uygulamanız var mı sizin? Yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Peki, bu sosyal programlardan bu kadar yoksun bir siyaset hangi programı merkezine almış? Sermayenin programını. Siz, bu ülkede Cengiz Holdingi düşündüğünüz kadar bir tane çocuğu düşünmemişsiniz ya! Adama koskoca Kaz Dağları'nı vermişsiniz katletsin diye; işiniz gücünüz ticaret, işiniz gücünüz para hesabı, mal hesabı, sonra da diyorsunuz ki: "Paradan başka bir şey düşünmüyorsunuz." Hayır, biz parayı marayı düşünmüyoruz; biz çocukları düşünmüyoruz, kadınları düşünmüyoruz...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) -Dağa kaçırılan çocuklar için ne düşünüyorsunuz?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) -...bu ülkede yaşayan insanları düşünüyoruz,onların haklarını savunuyoruz. Sizin de bir kere olsun, en azından bu cinayetlerin karşısında, bu katliamların, bu ölümlerin karşısında vicdanınız sızlasın da dönüp bu bütçeye hiç olmazsa insan yararına, çocuk yararına bir kalem bir şey yazın; söylediğimiz bu. Siz bunu yapmayacaksınız, ondan sonra "18 defa gittik." Ya, 18 defa o eve gittiniz de o evin hâlini görmediniz mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ya, ben olsam, 18 defa o eve giden insanlar hakkında ilk yapacağım şey soruşturma başlatmak olur ya. En azından, gittiğinizde bu evin hâlini görmediniz mi derim ya. Aile tabii ki çocuğuna sahip çıkacak. Günümüzde, aileden çocuklarını almadan aileyle birlikte çözüm üretmek zaten sosyal programın temelini oluşturuyor. Ama siz o evi o hâlde görüyorsunuz, gidiyorsunuz, geliyorsunuz, o yoksulluğa dair bir adım atmak yerine hâlâ "Biz bu sermayeyi nasıl rant aktarıyoruz?" aklıyla hareket ederseniz çocuklar ölmeye devam eder. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

41.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Zengin'i dinleyince elbette önemli, doğru şeyler de söyledi amabizim açımızdan asla kabul edilemez iki şey söyledi: Birincisi, burasının, Selçuk Belediyesinin ve İzmir Büyükşehir Belediyesinin Cumhuriyet Halk Partili olduğunu söyleyerek bizi itham altında bırakıyor. Oysa, burada bu aile bizim belediyelerimizden zaten yardım alıyor, belediyenin yapabileceği bununla sınırlı ama bu ülkede bir Aile Bakanlığı var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kreş yapmamış. Bir tane kreş yapmamış ya!

MURAT EMİR (Ankara) - Bu denetim görevi, inceleme görevi takip etme görevi, gerektiğinde çocuğu koruma altına alma görevi ve çocuğun koruma altına alınıp alınmaması, aileye bırakmama görevi Aile Bakanlığının yetkisi dâhilinde, sorumluluğu dâhilinde. Dolayısıyla, dönüp bize söylemek yerine "Bu çocuklar niye öldü?" diye bakılması lazım.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Belediyenin yardım tarihi var mı?

MURAT EMİR (Ankara) - Bunun altını çiziyoruz Sayın Zengin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) -Amacımız burada suçlu bulmak değil. Konuşmamda açıkça söyledim. Beş çocuk öldü, bu ülkede bir Aile Bakanlığı var, 18 kere de gidilmiş, demek ki bir şey eksik yapılmış; bunu söyleyin, bunda bir şey yok. Bu eksik mahkeme kararında olabilir, mahkeme dosyasına konan delillerde olabilir, görevliler görevini yapmamış olabilirler. Bizim beklediğimiz doğru bir soruşturma yapılmasıdır ve doğru bir soruşturma sonucunda sorumlu kim varsa cezalandırılsın, yasal eksiklik varsa da biz görevimizi yapalım, tamamlayalım; biz bunun peşindeyiz. Yoksa "Bakanlık her şeyi, görevini eksiksiz yapmış ama çocuklar ölmüş." diyemeyiz. Sorumluluğu üstümüze alacağız, hep birlikte alacağız ve bunun altından hep beraber kalkacağız.

Teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Başkanım, isterseniz ben de bir iki cümle kurayım, sonra belki toplu olarak cevaplırsınız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bana uyar.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

42.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani şöyle, siyasetüstü konu olarak tanımlarken bir şeyi açıklığa kavuşturmak lazım: Bu konular siyasetidir arkadaşlar. Yaşanılan bu hadiseler bire bir siyasetle alakalıdır. Bakın, bu cümleyi ne zaman kurarsınız? Dünyanın en yüksek enflasyonunuz olmaz, dünyada en fazla kadın cinayetinin olduğu ülke olmazsınız, çocukların bu kadar sıkıntı çekmediği bütün dünya ortalamasında iyi bir yerde olursunuz o zaman bu cümleyi kurabilirsiniz, dersiniz ki: "Ya, bu konu üzerinden siyasi bir polemik yapmayın." Ama dünyanın en yüksek enflasyon oranına sahipsiniz, bu kadar çocuğumuz sıkıntıda,

bu kadar fazla kadın cinayeti işleniyor, dünyada birçok istatistikte gerideyiz, bir problem var, bu siyasi genel bir problem. Elbette ki biz muhalefet olarak bunu gündeme getireceğiz. "Siyasetüstü" diyebilmek için, tekrar söylüyorum, dünya standartlarında iyi bir yerde olunur, o zaman bunu söyleme hakkınız olur ama bu kadar sıkıntının olduğu bir yerde elbette dikkat çekmek için gündeme getirilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum, bu kadardı. Sağ olun.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, Ankara Milletvekili Murat Emir ile İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Önce ben karşılıklı tartışmayı sonlandıralım istiyorum fakat kendileri bana söylediği için... Dediler ki: "Poz kokan bir tavır." Hani ben de bu söylenenlere baktığımız zaman, bu kadar samimiyetle anlatılan bir şeyi böyle adlandırmayı anlayamıyorum yani bunun ben de hiddet koktuğunu söyleyeyim o zaman kendi konuşmalarının, öyle ifade edeyim.

Şimdi, gelelim genel olarak yaklaşımımıza. Bakınız, bence İzmir Büyükşehir Belediyesinin de Selçuk Belediye Başkanının da vazifeleri var, hiç olmazsa cenazeye iştirak edebilirdi. Hâlâ yok, Barcelona'da, cenazeye de katılmadı hanımefendi. Yani böyle bir olay karşısında eğer hakikaten kalbiniz yanıyorsa, sebep ne olursa olsun, hangi sebeple yurt dışındaysanız kalkar gelir cenazeye katılırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ayrıca, tüm bunlara baktığımızda mesela belediyenin yapmış olduğu bir çalışma var mı diye baktım, bir kreş var mı? Belediyelerin de sorumluluğu değil mi kreş? İstanbul Büyükşehir Belediyesi her yere ilanlar asıyor. Bunların niye İzmir'de bir iz düşümü yok? Neden Selçuk Belediyesi böyle bir şey yapmıyor? Niçin oralarda açılmıyor bunlar? Aile Bakanlığının yaptığı yardımları ben tek tek sıraladım. Küçümsüyorsunuz "O kadar mı, bu kadar mı?" Ne yapmış, belediye hangi yardımı yapmış? Hangi miktarlarda, hangi periyotlarda destekler vermiş? Bunların bir izahı lazım.

Bir de şunu ifade edelim: Bakın, konuşmalarımızın tamamını bir bütünlük içerisinde yapıyoruz. Bu bütünlük içerisinde yapılan konuşmalarda, biz ilk yaptığımız konuşmalarda elbette ki bir noksan var ki bunlar oldu, herkesin bir kabahati var. Bakın, Filiz Hanım'ın konuşmasını aktarmıştım o gün, hepimizin bir muhakkâk noksanı var ama buradaki hepimizin noksanı varken siz bütün o yükü bizim üzerimize koyamazsınız. Bütçeye dönün, bakın, Aile Bakanlığının baktığı binlerce çocuk var. Bunlar çocuk politikası değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İçerisinde engelliler var, yaşlılar var, istismara uğrayan çocuklar var, kurumlarda kalan binlerce çocuk var; yapılan yardımlar var, ailesi yanında mağdur olup da kendi evinde bakılanlara veya kurumdan çocuğunu alan ailelere kendi ailesinde evinde bakarsa destekler var, pek çok kalem kalem madde var. İşte, bütçe gelecek, bütçe geldiği zaman bunların hepsini konuşacağız. Kaldı ki sizler kendi yönettiğiniz belediyelerle ilgili anlatırken bir dönüp bakın ya kendi belediyelerinize, sizin yönettiğiniz ilçelerde, şehirlerde hangi çocukların başına neler gelmiş? Rezervuar kapağı açık kaldığı için ölen çocuklar mı ararsınız; neler var, neler... O sebepten, birbirimize ithamda bulunmadan evvel şu hakikatleri görmekte fayda var.

Teşekkür ediyorum.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) -Bizim yaptığımız her kurumu kapattınız, kayyum atadınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) -Sayın Başkan, bu nasıl mantık, devleti siz yönetiyorsunuz!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) -Makarna verirsiniz, "Benim dediğim şeyi yiyeceksin, makarna yiyeceksin, bunun dışında bir şey yiyemezsin." diyorsunuz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Zengin "Belediyelerinize bakın." dediğinizde bizim belediyelerimizin hem sosyal programları, kadın merkezli, çocuk merkezli programları dünyaya örnek olacak niteliktedir ama buna tahammül edemeyip geçen dönem kayyum atadınız ve atadığınız kayyumun ilk yaptığı iş buraları kapatmak oldu dolayısıyla dünyaya örnek olacak bir toplumcu belediyeçiliğe tahammül edemiyorsunuz. Şimdi de aynısını yapıyorsunuz, kayyum atamalarınız... Kayyumun gelir gelmez ilk yaptığı şey sosyal programları iptal etmek oluyor. Neden? Müteahhitlere kaynak aktaracak ya, bütçeye kendince tayınlama getiriyor.

İkincisi, bir kere, her şeyden önce "Bütçeye bakın." dediniz. Ben çok iyi bakarım bütçeye, bu konuda çok iyi okurum bütçeyi. 4 milyon...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Dağlara mı kaynak aktarıyorsunuz, dağa mı aktarıyorsunuz?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sizin Grup Başkan Vekiliniz bunu söyledi, özür diledi. Edepsiz! Edepsiz!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sana iade ediyorum o lafı!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - FETÖ sapığı demedik diye bu kadar bozulma!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gökçek...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Buyurun efendim.

BAŞKAN - ...bir Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Peki.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Laf atanlar var Sayın Başkan.

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Kendi Grup Başkan Vekilleri konuşuyor Sayın Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Laf atan hanımefendilere hiç demiyorsunuz ama...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - En arkadan bağırırlar var.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Bizim Grup Başkan Vekili konuşurken arkadan laf atılıyordu, ona niye müdahale etmiyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ha bire laf atıyorlar, ha bire laf atıyorlar arkadan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekilleri konuşurken mümkün olduğunca müdahale edilmemesini sağlamaya çalışıyorum. Lütfen...

Sayın Temelli, siz de tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Arkadaşlarınız laf atıyor Sayın Temelli, sizi duyamıyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, şimdi, bu laf atmalar hakikatle yüzleşildiğindeki tahammülsüzlüktür, bunu anlıyoruz, bu tahammülsüzlüğünüzü anlıyoruz çünkü hakikatler böyle.

Bütçeye çok iyi bakarım. Bütçe konusunda da orada o bütçeyi görüşenlerin birçoğu benim öğrencim, onu da bilin. O bütçedeki sizin "sosyal program" dediğiniz şey şu: Yoksulluğu yönetmek, bu ülkede 4 milyon aileye yardım gönderiyorsunuz. Ya, bu utarılacak bir şey. 4 milyon aile demek ki muhtaç durumda ve gönderdiğiniz rakamın ortalaması 7 bin lira, asgari ücret bile 17 binken. Dolayısıyla bu övünülecek bir şey değil. Yani sizin programınız bir sosyal program, bir yoksullukla mücadele programı değil, yoksullukla yönetim programı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yaptığınızı söylemeyecek miyiz? Anlamadım ya, yaptığınızı da söyleyemeyeceksiniz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Siz yoksulluğu pekiştiriyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir tek yaptıklarınızı siz söyleyin, biz söylemeyelim yani bir tek siz söyleyin yaptıklarınızı!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Neden bunlara gerçek bir gözle bakıp da bu gerçeklere bir politika üretmek, siyaset yapmak yerine siyasetten kaçırıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç kaçmıyoruz vallahi, kapı gibi buradayız.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Diyorsunuz ki: "Siyasete malzeme yapmayalım." Neye malzeme yapacağız?

İşte söylediğimiz budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A.- Önergeler

1.- Başkanlıkça, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 11/11/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/82)

BAŞKAN - Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazı 11 Kasım 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunarız.

2.- Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden; Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazılarının 12/11/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/83)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığının İç Tüzük'ün 21'inci maddesi uyarınca Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlığının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu üyeliğinden; Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine ilişkin yazı 12 Kasım 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunarız.

Sayın milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, eğitimin mevcut sorunlarının ele alınması, adaletli ve şeffaf bir sistemin tesis edilmesiyle öğretmenlik mesleğinin itibarının korunması, idarenin eksikliklerini gidermeye yönelik tavsiye ve müdahalelerin hayata geçirilmesi amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/11/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından eğitimin mevcut sorunlarının ele alınması, adaletli ve şeffaf bir sistemin tesis edilmesiyle öğretmenlik mesleğinin itibarının korunması, idarenin eksikliklerini gidermeye yönelik tavsiye ve müdahalelerin hayata geçirilmesi amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 13/11/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Grubumuzun eğitim alanının sorunlarıyla ilgili vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. "Türkiye'nin yüz elli yıldır en önemli iki buhranını eğitim ve kültür alanında aramamız gerekir." der Nurettin Topçu "Türkiye'nin Maarif Davası" kitabında; bu sözle başlamak istiyorum. Esasında, toplumun gönül rahatlığıyla onaylayabileceği, millî, manevi değerleri özümseyen, çağın gereklerine ayak uyduran bir eğitim sistemi hepimizin öncelikli düşüncesi olmalı diye düşünüyorum. Eğer böyle olmaz ise, yeni gelen iktidarlar da kendi zaviyesinden mevcut düzeni değiştirme gayreti içine girebiliyorlar ve Türkiye bu kısır döngüyü yaşayıp duruyor; bunlara gerek yok değerli milletvekilleri. Biz, hep beraber akliselimi bulabiliriz, Türkiye'yi bu kısır döngüden çıkarmak zorundayız diye düşünüyorum ama bunun için önce tartışmalıyız, ortak bir çıkış yolunu birlikte bulmalıyız. Geniş çaplı bir eğitim reformuna ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz. Özellikle de okullarımızla ilgili geniş çaplı reformlara ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Okullarımızı yeniden reforme etmek zorundayız. Piyasada büyük bir ara eleman, nitelikli eleman sorunu olduğu kamuoyunda, saha çalışmalarında hepimizin ortak tespitidir diye düşünüyorum. Sanayicimiz derli; maalesef çalıştıracak insan bulamıyorlar. Bu anlamda, öğrencileri meslek liselerine yönleltmek önemli bir başlık ama bunun için de meslek liselerini reforme etmek önem arz etmektedir. Buyurun, bunu hep beraber yapalım diyoruz. Meslek liselerini birlikte masaya yatıralım. Meslek liselerine olan ihtiyaç nedir, meslek liselerini nerelerde açabiliriz ve nasıl reforme edebiliriz; bununla ilgili bir araştırma komisyonu önemlidir.

Yine, öğretmen liseleri vardı eskiden, benim de mezun olduğum. Bir öğretmen lisesi... 1940 yılında kuruldu, 2014 yılında ilginç bir şekilde kapatıldı, Anadolu liselerine çevrildi maalesef. Şimdi bu okullardan mezun olan öğrenciler öğretmenlik mesleğiyle lise yıllarında tanışma fırsatı buluyorlardı. Nitelikli öğretmenlerin yetişmesine vesile oluyordu bu okullar. Neden kapatıldı sormak istiyorum. Meclis tutanaklarına da düşmek istiyorum. Öğretmen liseleri zamanın koşullarına göre reforme edilerek yeniden açılmalıdır; bunu da araştırma komisyonunda birlikte tartışalım diyoruz.

Yine, imam-hatip konusu... Ortaokulu imam-hatip çıkışlı birisi olarak söylüyorum; son dönemlerde çok sayıda imam-hatip okulu açılmasını da imam-hatip okulunun amacına uygun bulmuyorum; ihtiyaç sayısı kadar okul açılmalıdır. Ben ortaokula giderken sınavla alınıyordu bu okullara, nitelikli bir eğitim vardı. Evet, açalım ama ihtiyaç sayısı kadar açalım. İhtiyaç olmayan her okul israftır değerli milletvekilleri. Nitelikli bir eğitim verilsin. İhtiyaç fazlası her okul niteliği düşürüyor ve amacımızdan bizi uzaklaştırıyor diye düşünüyorum. Bu konuyu da masaya yatırmak bu okulun ruhu açısından önemlidir.

Özel okul öğretmenlerimizin önemli sorunları var. Burada, özel okul öğretmenlerimiz zor şartlar altında çalışıyorlar, asgari ücret düzeyinde maaş alıyorlar, özlük hakları yok; maaşları, çalışma koşulları, özlük hakları iyileştirilmelidir. Bunun için de bir araştırma komisyonu önemlidir.

Fakültelerin masaya yatırılması gerekiyor. Olması gereken Millî Eğitim Akademisi değildir. Olması gereken fakülte eğitimlerinin ve staj uygulamalarının iyileştirilmesidir ve mezuniyet sonrasında objektif kriterlere dayalı bir KPSS sınavının esas alınmasıdır. Burada Akademiye girişte torpil değil, liyakat düzeninin de esas alınması önemlidir.

Çocuk yoksulluğu konusuna dikkat çekmek istiyorum. Çocuk yoksulluğunun ulaştığı boyutlar, birçok çocuğun okula aç gidip gelmesine neden olmaktadır. Çocuklarımız maalesef okula aç gidiyorlar, bir öğün yemeği çocuklarımızdan esirgemek bizim

devletimize yakışmaz diye düşünüyorum. Bu arada "Bu ülkede yoksul evlerde milyonlarca sinirli, hırçın, problemli çocuk yetişiyor. Ben hayata onların gözüyle de bakıyorum, siz bakmıyor musunuz?" diyor İdris Küçükömer bir kitabında. Evet, hayata onların gözüyle de bakmamız lazım. Bu çocuklara devletin sahip çıkması lazım çünkü çocuklar bizim geleceğimizdir. Sahip çıkmadığımızda sonrası ne oluyor? Maalesef insan kaynağımızı bir bir kaybediyoruz, beyin göçü olarak karşımıza dönebiliyor.

Okul öncesi eğitimde maalesef kırsal alanlarda ciddi anlamda eksiklik var ve bir fırsat eşitsizliği söz konusu oluyor; bu konuyu da masaya yatırmak gerekir diye düşünüyorum.

Son olarak mülakat konusunu çok sık dile getirdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Son öğretmen mülakatlarında bakın, çok büyük bir haksızlık yaşanmıştır. Farklı bölgelerdeki komisyonlar farklı puanlamalar yapmıştır ve ortaya bir haksızlık çıkmıştır. Bu konuya eğilmek, şu sıralarda oturan iktidar partisindeki her arkadaşımızın boynuna borçtur; aksi hâlde, bu haksızlığın siz de bir parçası olacaksınız diyorum. Öğretmen mülakatlarındaki bu haksızlık giderilmelidir; bunun da altını çiziyorum.

Okulların hijyen sorununu tartışmıştık sene başında. Her şeyden ödün verebiliriz ama okullarımızdan, eğitimden asla tasarruf edemeyiz diyorum. Bir daha bu sorunların da yaşanmaması için alınacak önlemlerle ilgili de bir araştırma komisyonu şarttır.

Saydığım başlıklar etrafında eğitim alanımızda yapılacak reformla ilgili bir araştırma komisyonu kurulmasıyla ilgili önerimizi sunduk. Bütün partilerden Türkiye'nin eğitimi adına, Türkiye'nin geleceği adına bu önergeye destek beklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a aittir.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Saadet Partisinin grup önerisi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İlk olarak sözlerime, yarın görüşmelerine başlayacağımız Millî Eğitim Bakanlığı bütçe teklifinde ele alınması gereken ciddi eksiklikler ve stratejik hatalar olduğunu belirterek başlamak istiyorum. İşin temelinde ne var biliyor musunuz? Geleceğimize yani eğitime ayırmamız gereken bütçeyi ayırmıyor, eğitimi ciddiye almıyor ve önemsemiyorsunuz ama yanlış yapıyorsunuz. Öncelikle belirtmek gerekir ki Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi her ne kadar nominal olarak artmış görünse de bu bütçenin yüzde 80'i personel giderleridir. Tabii ki eğitim emekçilerimizin maaşlarının ve özlük haklarının da tatmin edici seviyede olmaması ayrı bir önemli eksikliktir.

Bütçenin eğitim yatırımlarına ayrılan kısmı ise toplamın sadece 1,75'i kadardır yani eğitime aslan payı ayrıldığı gibi söylemler doğru değildir. OECD verilerine göre Türkiye okul öncesi eğitime katılım oranında oldukça geri kalmıştır. Bakın, 3 yaş grubu çocuklarda okullaşma oranı sadece yüzde 11,3 olup OECD ortalamasının çok altında seyretmektedir. Erken çocukluk eğitiminin önemini vurgulayan uluslararası standartlara göre bu oran ciddi bir eğitim politikasının gerekliliğine işaret etmektedir.

Ayrıca Türkiye öğrenci başına eğitim harcamalarında 37 OECD ülkesi arasında 35'inci sırada yer almakta olup bu harcamalar ilköğretimde 4.038, ortaöğretimde ise 4.305 dolar seviyesindedir. OECD ortalamasının üçte 1'i kadar olan bu harcamalar eğitimdeki nitelik sorunlarının başlıca sebebidir. Bu eksiklikler çocuklarımızın yeterli bilgi ve becerilere sahip olmadan mezun olmalarına yol açmaktadır. Eğitim sisteminde kamusal ağırlığın zayıflaması ve eğitimin özelleşmesi -bu arada özel okul sayısı yüzde 7,8'den yüzde 19'a yükselmiştir- eğitimde fırsat eşitliğini zedelemektedir. Özellikle dar gelirli ailelerin çocuklarının kaliteli eğitimden yararlanması giderek daha zor hâle gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akalın, lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Kamu okullarının güçlendirilmesi, eğitimdeki sosyal adaletsizliklerin önüne geçmek için elzemdir.

Atanamayan öğretmenler meselesi de bir türlü çözülemeyen ya da çözülmek istenmeyen bir sorun hâline gelmiştir. Atamalarda adam kayırcı, liyakat değil sadakat esaslı mülakat sistemi hâlen devam etmektedir. Şu anda yaklaşık 365 bin öğretmen atama beklemekte, buna karşılık 100 bine yakın öğretmen açığı bulunmaktadır.

Şimdi, bakın, yirmi iki yıldır yapboz tahtasına çevirdiğiniz eğitim sistemimizin sürdürülebilir, adil bir yapıya kavuşması için, her manada eğitimin öncelenmesi için, aydınlık bir gelecek için ve muasır medeniyetlere ulaşmak için somut adımların atılmasının bir zorunluluk olduğunu belirtiyor, öneriyi destekliyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'e aittir.

Buyurun Sayın Çağlar Gökalp. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Saadet Partisinin önergesi üzerine partim adına söz aldım.

AKP iktidarı döneminde en sorunlu alan hep eğitim olmuştur. Bunu tam anlamıyla anlatmaya çalışsak herhâlde haftalar yetmez ancak en temelde bir bütün olarak eğitim sistemini siyasi hegemonyasının aracı hâline getirdiğini söyleyebiliriz; bunu söylerken AKP iktidarı öncesi eğitim sisteminin daha iyi olduğunu söylemiyoruz elbette, maalesef, gelen gideni aratıyor durumunu yaşıyoruz. Önce her ile eğitim fakültesi açtınız, sonra "mülakat" diye bir sistem getirdiniz ki onlarca ölçme ve değerlendirme yöntemi içerisinde objektiflikten, bilimsellikten ve adaletten belki de en uzak olanıdır. O da yetmedi, şimdi de Millî Eğitim Akademisiyle gençleri iki yıl daha süründürmek istiyorsunuz. Bir de artık ne hikmetse, her kabahatinizin önüne "millî" kelimesini koymayı da alışkanlık hâline getirdiniz. Sonra da hiçbir meslek örgütünü, öğretmenleri dinlemeden bir meslek kanunu çıkardınız. Öğretmenler, öğrenciler,

sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, bilim insanları, muhalefet partileri, herkes ama herkes sizi uyardı ancak siz dinlemediniz. Sonuç olarak, Türkiye'nin en kalabalık meslek sınıfı olan öğretmenlik mesleğinin itibarı hiç olmadığı kadar hasara uğratıldı. Şu an milyonlarca öğretmen açlık sınırında çalışmakta, milyonlarca eğitim mezunu atama beklemektedir.

Okulların hâli de içler acısı. Defalarca birçok platformda, birçok kişi ekonomik kriz ortamında öğrencilerin okula aç gidip aç döndüğünü dile getirdi. DEM PARTİ olarak, biz de çoğu kez devletin okullarda ücretsiz öğlen yemeği vermesi konusunda taleplerde bulunduk, bulunmaya da devam edeceğiz. Ancak, iktidar hiçbir şekilde bu asgari ve en temel talebi dahi kabul etmek istemiyor. Bir de okullarda büyük bir hijyen sorunu var. Seçim bölgem Bitlis'teki hemen hemen her okulda Türkiye'nin diğer bütün devlet okullarında olduğu gibi temizlik sorunu var; bunu dahi çözemeyen bir Bakanlık var karşımızda. Mehmet Şimşek "Kamuda tasarruf önlemleri." dedi, Millî Eğitim Bakanının da aklına okullardaki temizlik personelinin kısmak geldi; bu nasıl bir akıldır anlamış değiliz. Okulların kir ve çöp içerisindeki görüntüleri çoğumuza gelmiştir mutlaka. Bu, Allah'tan reva mıdır arkadaşlar? Gözünüzden bile sakındığınız çocuklarınızı böyle ortamlarda görmek ister miydiniz? Çok şey istemiyor yurttaş, bir öğün yemek ve bir temiz ortam; bu kadar. Devletin bu kadarını karşılayacak gücü yoksa biz ne anladık bu işten.

Konuşmama son vermeden önce, iktidar ve ortaklara şunusormak istiyorum: "Madem, eğitim sisteminde her şey çok iyi, mükemmel gidiyor, kendileri çocuklarını öncelikle neden devlet okullarına göndermek istemiyor?" Saadet Partisinin sunduğu önergeyi destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'ya aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Halıcı.

CHP GRUBU ADINA HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin eğitim alanındaki sorunların araştırılması önergesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

"Türkiye'nin en önemli problemi nedir?" diye sorsanız herhâlde "Birisi eğitim, diğeri de ekonomi." der herkes. Bozuk ekonomi sonradan düzeltilebilir ancak eğitimin sonuçları sonradan telafi edilemiyor.

Değerli milletvekilleri, suç, hırsızlık, bağımlılık, trafik kaosu, kadına yönelik şiddet, akran zorbalığı, liyakatsizlik, yoksulluk hatta yolsuzluk eğitimle ilgilidir bu ülkede. Dünyada refah endeksinde üst sıralarda yer alan ülkelere baktığınızda eğitim kalitelerinin iyi, son sıralarda olan ülkelere baktığınızda ise eğitim seviyelerinin maalesef çok kötü olduğunu göreceksiniz. Bizde kamusal ve sosyal çürüme yaşandığı için eğitim kötüleşmedi, eğitim her geçen gün kötüye gittiği için bu ülkede sosyal çürüme yaşamaya başladı. PISA testi sonuçlarına göre, Türkiye, maalesef, matematik, fen ve okumada OECD ortalamalarının yine altında. UNICEF'in çocukların refah koşulları sıralamasında Türkiye yine son sıralarda yer alıyor. Öğretmenleri sözleşmeli, ücretli, kadrolu diye ayırımcılığa tabi tuttuğunuz için tamamı yoksulluk, bir bölümü de açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edildi. Mesela, okullarda açlıktan bayılan öğrencilerden haberiniz var mı? Dün Millî Eğitim Bakanlığı önünde Türkiye Okul Yemeği Koalisyonunun okullarda her gün bir öğün yemek için yaptığı açıklamaya katıldık, sonra da Genel Kurulda okullarda yaşanan beslenme sorunu üzerine araştırma önergemizi konuştuk. Genel Başkan Yardımcımız Suat Özçağdaş burada çocuklarımızın yaşadığı beslenme sorununu anlattı ama böyle bir önergeye dahi AKP ve MHP milletvekilleri "hayır" oyu verdi. Bu önergeye verdiğiniz "hayır" oylarını lütfen eve gittiğinizde çocuklarınıza ve torunlarınıza anlatın, bakalım size ne diyecekler. Genel Başkan Sayın Özgür Özel dünkü grup toplantısında önemli bir bölümü eğitime ayırdı. Toplantıda mülakatlardan ve yine, okullarda ücretsiz yemek verilmemesinden bahsetti. Eğitimi Cumhuriyet Halk Partisi ana gündem konusu yaptı. TÜİK verilerine göre ülkede her gün ekmek veya makarna tüketen çocukların oranı yüzde 62, meyve tüketimi yüzde 50, sebze tüketimi yüzde 33 seviyelerinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Halıcı.

HİKMET YALIM HALICI (Devamla) - Her gün et, tavuk ve balık yiyen çocukların oranı ise sadece yüzde 12. Her 5 öğrenciden 1'i her hafta aç kalıyor. Aç ve beslenmeyen bir çocuğun nasıl öğrenebileceğini sizlerin takdirine sunuyorum.

Biz, kısa süre önce okullarda bir öğün yemek verilmesi için bir kanun teklifi de verdik "Çocuklarımıza sağlıklı yemek verelim." diyoruz ancak siz bunu da "Hayır, vermeyelim." diye reddettiniz. Bu ülkenin çocuklarına bir öğün ücretsiz yemek vermeyi ve temiz su vermeyi maalesef çok gördünüz. Bu ülkenin çocuklarına okullarda temiz tuvalet bile sunamıyorsunuz; geldiğimiz nokta maalesef budur.

Evet, dün İzmir'de 5 çocuğumuz hayatını kaybetti, biraz önce tartışmalar oldu bununla ilgili ama sosyal devletin en önemli konusu bu çocuklara sahip çıkmaktır. Bu çocukların öldüğü mahallenin adı Cumhuriyet Mahallesi'ydi. Oysa cumhuriyet kimsesizlerin kimsesi iken siz bu çocukları sahipsiz bıraktınız diyorum.

Saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Sivas Milletvekili Rukiye Toy'a aittir.

Buyurun Sayın Toy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RUKİYE TOY (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde "eğitim" denildiğinde 75 binden fazla kurum, 743 bine yakın derslik, 1 milyon 186 bin öğretmen ve 19 milyona yakın öğrenciden, onların kıymetli velilerinden ve yaygın eğitim uygulamalarıyla aslında tüm vatandaşlarımızın ulaşabileceği devasa bir yapıdan bahsediyoruz. İktidara geldiğimiz ilk günden bu yana, eğitim için giderek artan en yüksek bütçeleri ayırıyor olmamız, müteaddit kez konuşmalarımızda detaylandırdığımız derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayılarındaki düşüş; her kademede yüzde 90'lara ulaşan, yükseköğretimde ise yaklaşık 3 kat artan okullaşma oranı, eğitimin mütemmim cüzü olarak eğitim materyalleri, fiziksel ve teknolojik yatırımlardaki artış ve iyileştirmelere bakıldığında eğitimimizin tekâmül ettiği düzey ortadadır.

Değerli milletvekilleri, uluslararası raporlar eğitim göstergelerinde ülkemizde anlamlı, kalıcı ve sürekli bir iyileşme sağlandığını ortaya koymaktadır. OECD raporuna göre ülkemiz, uzun dönem performansı açısından matematik ve fen alanlarında performansını istikrarlı bir şekilde artıran 4 ülkeden biridir.

Eğitim kalitesini ortaya koyan diğer bir değişken olay olan dijital öğrenme indeksi üzerinde ise ülkemiz yüzde 37'yle değeri yüzde 2 olan OECD ülkelerine göre dijital öğrenmeye daha hazır durumdadır. TIMSS sonuçlarına bakıldığında ise Türkiye ülke sayısının artmasına rağmen matematik alanında 36'ncı sıradan 23'üncü sıraya, fen bilimlerinde ise 35'inci sıradan 19'uncu sıraya yükselmeyi başarmıştır.

Mesleki ve teknik eğitimde hepimizin malumu olan 28 Şubat süreciyle bitme noktasına gelen kurumlarımız "herkesin bir mesleği olmalı" anlayışını düstur edinen politikalarımız ve sektör iş birlikleriyle birlikte tekrar hayat bulmuştur. Mesleki eğitime erişimi ve kaliteyi artırmak, öğrencileri hayata ve istihdama hazırlamak amacıyla bölge okulu, ihtisas, sektör içi ve sektöre entegre özellikli yeni okul modelleri hayata geçirilmiştir. 1.200 mesleki ve teknik Anadolu lisesinin ihtisaslaşmasına yönelik de düzenlemeler yapılmıştır.

İlk günden çalışmalarında yer aldığım Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla öğretmenlerimizin kariyer gelişimi, özlük hakları ve mesleki gelişim süreçleri daha nitelikli bir hâle getirilmiştir. Kurulacak Millî Eğitim Akademisi tarafından yürütülecek hazırlık eğitimiyle öğretmenlerimizin görev öncesindemesleğe olabildiğince hazırlıklı olarak gelmeleri sağlanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Toy.

RUKİYE TOY (Devamla) - Değerli arkadaşlar, sözleşmeli öğretmen alımı sözlü sınav sürecinin şeffaf, objektif ve adil bir şekilde yürütülebilmesi için Bakanlığımız azami gayret göstermektedir. Görev alan personelin ve adayların son ana kadar kimlik bilgilerinin gizlendiği ve bunun için tüm önlemlerin alındığı bir sınav ortamı hazırlanmıştır. Komisyon üyelerinin rasyonel ve tutarlı puanlama yapabilmesi için, ülke genelinde birliktelik sağlanabilmesi için puanlama anahtarları oluşturulmuştur. Adaylara rastgele belirlenmiş sorular sorulmuş, cevap anahtarlarında hangi hususların vurgulanacağı eş zamanlı olarak yine dijital ortamda komisyon üyelerinin ekranına yansıtılmıştır. Tüm süreç kamerayla kayıt altına alınmıştır.

Sonuç olarak, eğitimin kalitesi ve eğitim süreçlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için, şu ana kadar yaptığımız gibi, bugünden sonra da Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde çalışmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Şahin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bir konuya açıklık getirmemiz gerekiyor. İktidar partisi adına konuşan hatip arkadaşımız yapılan öğretmenlik mülakatlarındaki objektif kriterlerden bahsetti. Bakın, "Bir torpil karışmıştır." filan demiyoruz, farklı bir sorun var arkadaşlar. Yani tekrar tekrar anlatıyorum ve buna eğilmek, buna kafa yormak hepinizin boynuna borçtur çünkü yetki sizde, mühür sizde.

Bakın, mesele şu: Farklı bölgelerdeki komisyonlarda farklı puanlama kriterleri olmuştur. Örneğin, İstanbul'daki komisyon KPSS puanına yakın puanlar vermiş yani genel bir kanaat İstanbul'da böyle oluşmuş, Van'daki 5 puan fazla vermiş, İzmir'deki 2 puan fazla vermiş yani Van'da giren, İzmir'de giren İstanbul'dan daha avantajlı duruma geliyor; böyle bir sorun var. Yani bu sorunu... Bakın, AK PARTİ'li arkadaşlardan, bakanlık yetkililerinden bizim tek istihdamımız şu: Sonuçları bir önünüze alın, farklı bölgelerde oluşan farklı puanlama kriterleri var mı, yok mu bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Çok kısa lütfen.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Yoksa vicdanınız da rahatsa bir şey demiyoruz ama varsa da bunu düzeltmek sizin boynunuza borç. Bir yanlışlığı diye anlatmaya çalışıyoruz, yoksa "Mülakata torpil karışmıştır." filan ithamında bulunmuyoruz. Ben tekrar bu sorumluluğu AK PARTİ'li arkadaşlarımızın üzerine bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre sisteme giren 3 milletvekilimize yerinden söz vereceğim.

Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış.

46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Eylül 1999 sonrası işe başlayanlara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Bugün burada milyonlarca emekçimizin haklı feryadına ses olmak istiyorum. 2023 yılının Mart ayında yapılan EYT düzenlemesiyle 8 Eylül 1999 öncesi sigorta girişi olan 2 milyon vatandaşımız emekli oldu ancak AKP Hükûmeti bu düzenlemeyi yaparken büyük mağduriyet yaşanmasına da sebep oldu. Eylül 1999 sonrası işe başlayan milyonlarca emekçimiz "Bir güne on yedi yıl kayıp." diyerek adalet arayışına başladı. Kadınlarda on yedi yıl, erkeklerde ise yirmi yıla varan hak kayıpları yaşanıyor; bu nasıl bir adalettir? Bu düzenin değişmesi şarttır. Emeklilikte yaşanan adaletsizliklerin tespit edilmesi ve bu kesimin yaşadığı mağduriyetin giderilmesi için emeklilik koşulları hafifletilmeli ve kademeli geçiş adil bir şekilde sağlanmalıdır. Hükûmeti emeklinin sesi olmaya ve bu adaletsizlikleri ortadan kaldıracak somut adımlar atmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

Buyurun Sayın Gürer.

47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin köylerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ilinin her köyünde tarihî doku zenginliği vardır. Bunlardan Niğde ili merkez Hasaköy'de yer alan tarihî kilise ile Rum okulunun onarım ve restorasyonla toplum yararına kullanılması için düzenlenmesi gereklidir. Hasaköy'ün tarihî dokusunun turizme kazandırılması, bölgede diğer yerleşmelerin de tarihî dokusunun ortaya çıkarılması beklentidir.

Yeşilölcük kasabamız, Tırhan köyü, Yeniyıldız, Hacıabdullah, Murtandı, Çanakçı gibi yerlerdeki tarihî varlıkların onarım ve değerlendirme beklentisi devam etmektedir. Buralarda gerekli düzenlemeler sağlanmalı, Niğde'nin turizmde gerekli payı alması için tarihî dokunun açığa çıkarılması yönünde çalışmalar artırılmalıdır. Niğde ne yazık ki bu yönden de sahipsiz bir ildir. Gerekli düzenlemeler sağlanmalıdır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

Buyurun Sayın Tahtasız.

48.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'un yollarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı birçok sözü gibi Çorum-Ortaköy arası 58 kilometrelik yolu da yirmi iki yıldır maalesef yapmadı. Gene Ortaköy'e bağlı Yaylacık köyü ile Alaca ilçemize bağlı Soğucak köyü arasındaki 3 kilometrelik yol da aynı akıbeti paylaşıyor. Yine, Aşdağul beldemiz ile Cevizli köyümüz ve o civardaki köyleri sekiz kilometrelik yol ile İbek köyü üzerinden Çorum'a bağlayacak olan yolumuz da tüm altyapı malzemeleri yapılmasına rağmen yıllardır -söz verildi- yapılmıyor.

AKP iktidarını, sayın valimizi ve il özel idaresini göreve davet ediyorum. Sözüünüzde durun, bu yolları aynı 759 köyümüzde olduğu gibi lütfen acilen yapın.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ(Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

49.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, burada, Sayın Zengin Cumhuriyet Halk Partili belediyenin sorumluluğunu anımsatarak aslında niyetinin Aile Bakanlığının sorumluluğunun üstünü örtmek olduğunu açığa koymuş oldu. Çünkü burada asli görevi olan, asli sorumluluk sahibi olan Aile Bakanlığıdır ve bu Aile Bakanlığı burada görevini eksik yapmıştır. Dönüp "Nerede eksik yaptık, ne yanlıştı, niye 18 kere gidildi de bir sonuç alınamadı, oraya giden uzmanlar niye oradaki o vahim durumu doğru tespit edemediler? Tespit ettilerse bu raporlar mahkemenin önüne gitti mi? Mahkeme bütün bunlara rağmen çocuklara koruma kararı nasıl vermez?" sorularının cevabını bulamayınca bizim belediye başkanımızın cenazeye katılmadığını bir suçmuş gibi burada, Meclisin gündemine getirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Bir defa Sayın Zengin, sormak isterim: Aile Bakanı o cenazeye katıldı mı? Aile Bakanlığının sorumluluğu altında olması gereken 5 çocuk yanarak can verirken Aile Bakanının, Aile Bakan Yardımcılarının bir AKP milletvekilinin dahi o cenazeye katılmaması uygun mudur? Dolayısıyla, burada sorumluluğu doğru yerde arayın. Biz suçlu dahi aramıyoruz. Acı bir olay yaşadık, bu acı olayda bir teftiş kurulunu harekete geçirip, bir soruşturma açıp "Kim suçlu, var mı eksik, kim görevini ihmal etmiş?" diye bakmak yerine, dönüp ilk fırsatta Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri suçlamaya kalkıyorsunuz. Buna hakkınız yok. Selçuk Belediyesi de İzmir Büyükşehir Belediyesi de yasanın verdiği olanakları içerisinde o aileye yardım yapıyordu. Sadece İzmir Büyükşehir Belediyesi beş ayrı kalemde o aileye yardımda bulunuyordu ama sorun yardım yapmakla bitmiyor, bunu anlamanız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Sorun aileye yardım yapmak değil, elbette ki bu aileler desteklenecek, belediye de destekleyecek ama burada 18 kez gidip sonuç alamamış olan Aile Bakanlığının sorumluluğunu örtemezsiniz.

Teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

50.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Ben, tabii, Sayın Murat Emir'e önce bir teşekkür edeyim. Evet, sadece yaptığımız yardımları sıralayarak bu problemin üstünü örtmeyiz yani ben de dünden beri bunu söylüyorum zaten. Mesele ne sadece para ne sadece suç meselesi ne de sadece yardımlar; komplike bir problemimiz var, bu problemlerle ilgili burada konuşalım. Zaten normal şartlarda -pazartesi yaptığım konuşmada- dün yaptığımız konuşmada Filiz Hanım'ın aleyhine de bir şey söylemedik ama Sayın Kadın Kolları Başkanı okkalı bir "tweet" atıp "Gideceksiniz, şöyle olacak, böyle olacak." falan... Eğer böyle düşünülüyorsa parti olarak aynı fikirleri ortak tekrar edelim, beraber aynı şeyi söyleyelim. Bir defa ufacak bir ilçeden bahsediyoruz, orada eğer bir cenazeye gidecek olan varsa o ilçenin belediye başkanıdır; siz de lütfen bunun üstünü örtmeyin...

MURAT EMİR (Ankara) - Bunu itiraf kabul ediyorsak sorun yok. Suçluyu buldunuz, tebrik ederim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Siz de bunun üstünü örtemezsiniz. Biz buradaki hiçbir şeyin üstünü örtmek istemiyoruz. Söylediğim şey çok basittir, bu problem katmanlı bir problem, bu problem de herkesin yapması gerekenler vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şu muhalif medya da mıcık mıcık lafları çekerek bu tarz işlerden anlamını tamamen saptırarak haber yapmak yerine, bence Sayın Grup Başkan Vekilinin söylediği güzel şeyleri haber yapsalar çok daha faydalı olacak diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 19 milletvekili tarafından, sağlık sisteminde yaşanan sorunların araştırılarak çözüm için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır. Öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

13/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/11/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 19 milletvekili tarafından, sağlık sisteminde yaşanan sorunların araştırılarak çözüm için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/11/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partimizin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde hastane ve sağlık kuruluşlarından randevu almakta güçlük yaşandığı konusu hepimizin malumudur. Kamu hastanelerinden randevu almaya çalışan vatandaşlarımız internet veya özel hatlar üzerinden randevu almakta büyük zorluklar yaşadıklarını veya randevularının çok geç tarihlere verildiğini dile getirmektedirler. Özellikle eğitim ve araştırma, tıp fakültesi ve devlet hastanesi gibi sağlık kuruluşlarımızdan alınmak istenen randevularda yoğunluk yaşandığı görülmektedir. Merkezi Hekim Randevu Sistemi, hastanelerde muayene öncesi bekleme süresinin ve poliklinik önlerindeki kalabalıkların azaltılması, vatandaşların kendi zamanlarını doğru yönetebilmeleri, hastanelerdeki hekim iş gücünün etkin kullanımının sağlanabilmesi amacıyla 2010 yılında hayata geçirilmiştir. Ancak son on dört yılda sağlık sistemindeki sorunlar, göçmen sorununun sağlık sistemine etkisi ve iktidarın kötü yönetimi insanlarımızın sabrını taşımıştır. Bugün hastalarımız randevu sisteminden bir iki ay sonrasına zar zor randevu alabilmekte,

bazı branşlarda bu sürenin altı aya, hatta bir yıla kadar çıktığı vatandaşlarımızca bilinmektedir. Bazı branşlarda aylar sonraya randevu alındığı bilinmekte, hatta bunun üstüne, kimi fırsatçıların bu konuda sıkıntı yaşayan vatandaşlara hastane randevularını parayla sattığı iddia edilmektedir. Son yıllarda birçok sağlık çalışanının ağırlaşan olumsuz çalışma koşulları nedeniyle özel hastane veya sağlık kuruluşlarına geçiş yaptığı, bir kısmının ekonomik nedenlerle yurt dışında çalışmayı tercih ettiği bilinmektedir. Bu durum randevu konusunda yaşanan sıkıntıları daha da artırmaktadır. Buradan başta iktidar milletvekilleri olmak üzere tüm milletvekillerimize samimiyetle seslenmek ve sormak istiyorum: Hepimiz hemen hemen her gün seçim bölgemizden, memleketimizden, eş dost ve arkadaşlarımızdan veyahut kimi kimsesi olmayan bir vatandaşımızdan hastane randevusu almak için, yoğun bakım için telefon almıyor muyuz? Tüm samimiyetimle soruyorum: Danışmanlarımız her gün hastanelerin ilgili makamlarını arayarak bize ulaşan herhangi bir vatandaşımız için randevu almaya çalışmıyor mu? Bu soruya cevabınız "Hayır." ise hiçbir şey demek istemiyorum, sizlere ne söylesek boş. Ancak soruya "Evet, haklısın." diyorsanız elinizi taşın altına koyun ve on dört senedir devam eden bu aksaklıkları gelin, hep beraber giderelim.

Sağlık sistemimizde yaşanan sorunlar sadece Merkezi Hekim Randevu Sistemi'yle sınırlı da değil, sizlere hemen Denizli ilimizden, memleketimden bir örnek vermek istiyorum: Denizli şehir hastanesinin ilk ihalesi 2020 yılında yapıldı, aradan dört yıl geçti ancak hâlâ net bir sonuç alınmış değil. Bin yataklı olarak planlanan bu hastane Denizli halkı için hayati bir proje, fakat 4 kez ihalesi mahkeme kararıyla iptal edilerek, Bakanlıkça ilk ihaleyi alan firma sonraki ihalelerden tabiri caizse alengirli şekilde dışlanarak Denizli halkı kaderine terk edilmiştir. Denizli gibi büyük bir ilin bu kadar büyük bir sağlık yatırımı beklemek zorunda kalması kabul edilemez bir durumdur. Denizli'deki mevcut devlet hastanesinin sağlık altyapısı hem yetersiz hem de "Depreme dayanıklı değil." raporu var. Vatandaşlarımız en temel sağlık hizmetlerine bile ulaşmakta güçlük çekiyor. Kaliteli ve yeterli sağlık hizmetine erişim bir toplumun refah düzeyini belirleyen en önemli unsurlardan biridir ancak Denizli şehir hastanesinin yapım sürecinin sürekli ertelenmesi, ihale süreçlerinde yaşanan belirsizlikler ve adrese teslim ihale iddiaları bu projenin siyasi çıkarlarla şekillendirildiğini gösteriyor. Değerli milletvekilleri, buradan bir kez daha altını çizmek istiyorum, kamu projelerinde şeffaflık, hesap verilebilirlik ve adalet esas olmalıdır. Denizli şehir hastanesi siyasi çıkar ve ihale oyunlarına kurban edilmemelidir. Bu projede yaşanan ihale iptalleri ve tartışmalı süreçler vatandaşlarımızın vergileriyle finanse edilen bir hizmetin gecikmesine neden olmaktadır. Bu ihmallerin bedelini halkımız sağlık hizmetlerinden mahrum kalarak ödemektedir. Buradan iktidara çağrıda bulunuyorum: Denizli şehir hastanesini bir an önce tamamlayın. Bu proje siyasi çıkar için değil, halkın sağlığı için gereklidir. Vatandaşlarımızın sağlığını ve temel haklarını göz ardı etmenin bedelini kimseye ödetmeyin, Denizli halkının hak ettiği sağlık hizmetine ulaşmasını sağlamak hepimizin görevidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; unutulmamalıdır ki kaliteli bir sağlık sistemi insani bir haktır, bir ayrıcalık değildir. Sağlık hizmetlerine erişim herkes için kolay, hızlı ve nitelikli olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Vatandaşlarımız vergileriyle finanse edilen bu hizmetlere ulaşmak için ekstra çaba sarf etmek zorunda kalmamalıdır. Sağlık sistemimizde yaşanan bu sorunların çözümü için bir an önce harekete geçilmeli ve vatandaşlarımızın hak ettiği sağlık hizmetine ulaşması sağlanmalıdır.

Konuşmamı sağlık sistemimizde yapılacak iyileştirmelerin vatandaşlarımızın hayat kalitesini artıracaklarını ve devlet-vatandaş ilişkisini güçlendireceğini hatırlatarak sonlandırmak istiyorum. Sağlık sistemindeki bu aksaklıkları gidermek devletimizin vatandaşlarımıza olan en temel borcudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a aittir.

Buyurun Sayın Kasap. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Deveye sormuşlar "Boynun neden eğri?" diye. O da "Nerem doğru?" demiş. Şimdi, değerli arkadaşlar, otuz beş yıllık bir sağlık profesyoneli olarak diyorum ki, sağlık sistemi rezaleti yaşıyor, düzensizlik had safhada; yenidoğan çetesinden tutun, uygulamalardaki aksaklıklara kadar. Sayın vekilim de bahsetti demin "Size de günde 5-10 tane randevu talebi geliyor." Demin bir randevu alayım dedim 182'den, dediler ki: "28 Kasıma dâhiliye randevusu alabilirsiniz." "Ama ben endokrine gitmek istiyorum." 28 Kasımda, on beş gün sonrasında gittiğim zaman herhâlde endokrin için de birkaç ay sonrasına randevu verecekler, iki ay sonraya randevu alacağım.

Şimdi, Türkiye'de bir hastalığa... Zaten Dünya Sağlık Örgütü kriterlerine göre insani bir muayene süresinin yirmi dakika olması lazım ama siz ne yaptınız? Beş dakikaya indirdiniz. Bir hekim günde 80-90 hastaya bakmak zorunda kalıyor; dışarıya da çıkamaz, servisteki hastalarını da ziyaret edemez, vizite de yapamaz.

Sağlık sistemini rezil ettiniz, başka bir şeye gerek yok. En son, yenidoğan çetesi sizin eseriniz ya.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Kim onun lideri? Lideri kim çetenin?

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - İstanbul İl Sağlık Müdürü şu anda Bakan oldu; deve örneği tam tutuyor, tam oturuyor yani onu söyleyeyim.

MHRS sisteminde kuyruklar telefona yansdı, ekrana yansdı; onu da kabul ediyorsunuz. Kuyruklar kalktı, telefonda var. Size telefon geliyor ve birilerinin de hakkını yiyorsunuz aslında. Şimdi, randevu alamadığınız gibi on beş, yirmi, otuz günlere kadar gidiyor.

Aile hekimliği sistemini oturtamadığınız için sistem daha da rezil bir durumda. Vatandaş bıçak kemiğe dayandığı için -bakın, hastalığı var- "Ben on beş gün sonra doktora gideceğime -ki gidebilirim, on beş gün sonraya randevu buldum- eğer problem sıkıntılıysa acile gidiyorum, çözülemezse aile hekimine gidiyorum, olmadı -bıçak kemiğe dayandı- para bulup özel sağlık kuruluşlarına gidiyorum." diyor. Vedat Bilgin buralardaysa keşke söyleseydim, özel sağlık kuruluşlarının maksimal alabileceği para 200 lira iken sizin buradaki özel hastanelerinizde 2 bin lira, 3 bin lira muayene ücretleri alınıyor şu anda ve Vedat Bilgin de dâhil denetlemeden tamamen eksik, zaten denetleme sistemi de yenidoğan çetesinde patladı.

Gördüğünüz gibi, devenin her tarafı eğri, her tarafı eğri ve bu sistem sizin eseriniz. Aile hekimlerine ve hekimlere değer vermediğiniz için, sağlık çalışanlarını değersiz gördüğünüz için, sağlıkta şiddeti ön plana çıkardığınız için...

Bakın, şu çok güzel bir örnek: Türkiye'de bazı ana branşlar artık tercih edilmiyor. Ne demişti o şahıs? Şahsım hükûmetinin başındaki, hekimler için "Nereye giderlerse gitsinler." dedi, özür dilemesi gerekiyor. Sağlıkta şiddetin engellenmesi gerekiyor, defansif hekimliğin engellenmesi gerekiyor, aile hekimliğinin ön plana gelmesi gerekiyor. Aslında bunlar çok zor... "Çok katmanlı." demişti demin Sayın Zengin. Bu çok katmanlı problemin tek çözümü var, o da sizin gitmeniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi, Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'e aittir.

Buyurun Sayın Çiftyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum sizi. İyi Partinin önerisi üzerine konuşuyorum.

Randevu almak hakikaten bir dert. Ben kendim yakinen onu yaşayarak geldim buraya. Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesinde ve başka araştırma hastanesinde binbir güçlkle randevu almaya çalışıyorsun, alamıyorsun, aracı araya koyuyorsun hatta seni rüşvet vermeye bile yönlendiriyor. Hadi neyse, hasbelkader randevuyu aldın, bu bir dert ama ondan sonra ikinci dert başlıyor. Gidiyorsun hastaneye, asistan doktor sizi muayene ediyor, iki şeyle yüzleşiyorsunuz. Birincisi, diyor ki: "Ya, siz gidin, şu, şu, şu tetkikleri yaptırın." Gidiyorsun tetkik yapmaya ilgili birime, röntgen çektireceksin, sana çıplak olarak deniyor ki -ben sağlık kurumlarını dinleyerek geldim buraya- "Paran varsa şimdi çekeceğim, paran yoksa üç ay sonra gel." diyor. İkinci yüzleştiği sorun yani ikinci dert dediğim, asistan doktor diyor ki: "Ya, ben bugün buradayım -yüzleştiğim sorundur bu benim- vallahi yarın burada olmayabilirim. Dolayısıyla, siz bir hocayla düzenli olarak görüşün, sizi bir hocaya yönlendireyim." Ne demek bu? "Mesai dışı ücret" denilen doğrudan doğruya para sistemine yönlendiriyor. Bu, şuna yol açıyor -zamanım yok- tabibimiz "tabip" diyorduk ya, bize dokunan, bizi hissedenden tabibimiz, hastayla para ilişkisine giriyor, tabip de hasta da ahlaki çöküntüye sürükleniyor. Birinci sonuç bu; bu, çok ağır bir sonuçtur.

İkincisi, şimdi, vallahi devlet, kamu hastanelerimiz yani üniversitelerin tıp fakülteleri, yani araştırma hastaneleri, yani devlet hastaneleri fiilen özelleştiriliyorlar. Bana verilen bilgi bu, yaşadığım da bu.

Üçüncüsü, özel hastanelerin durumu ne? Anlatmaya gerek var mı? Yenidoğan bebek çetesi nereden çıktı? Özel hastanelerden çıktı ve dolayısıyla bizim kamu hastanelerimiz de buraya doğru adım adım sürükleniyor. Şimdi, bütün bunların temelinde ne yatıyor? Bütün bunların temelinde, malum, daha önce de üzerinde duruldu, diğer parti temsilcileri de dile getirdiler, bizim grup sıkça dile getirdi. Dünyada yetmiş seksen yıldır uygulanan, Türkiye'de de AK PARTİ'nin yirmi iki yıldır aralıksız uyguladığı sağlığı ticaretin nesnesi hâline getiren ticaret, özelleştirmedir. Temelinde bu yatıyor. Bu, aşılmadığı müddetçe de bu sorunlar aşılmayacaktır.

Zamanım daralıyor, ben Türk Tabipleri Birliğinin "5-6-7 Kasım'da İş Bırakıyoruz." direnişinde, eyleminde 5 talebi var, okuyabilirsem okuyacağım.

Herhâlde bir dakikam var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - "Bir, kamusal bir hizmet olan birinci basamak sağlık hizmetlerinin fiziki ve tıbbi donanımı ve aile sağlığı merkezleri kamu tarafından sağlanmalıdır.

İki, halkımıza nitelikli bir sağlık hizmeti sunabilmek için yeterli zaman ve olanak sağlanmalıdır. Koruyucu sağlık hizmetlerinin önceliği ve ekip anlayışını gözetken bir sistem inşa edilinceye kadar aile sağlık merkezi sayısı hekim başına 2 bin nüfusu aşmayacak şekilde artırılmalıdır.

Üç, kadrolu ve güvenceli yeterli hemşire, ebe, teknisyen görevlendirilmeli, aşılama ve diğer koruyucu hekimlik uygulamaları desteklenmeli, geliştirilmelidir. Kadrosuz, güvencesiz bir şekilde çalışan emekçiler, gruplandırma elemanları kadroya geçirilmelidir.

Dört, aile hekimlerine ve tüm sağlık emekçilerine emekliliğe yansıtacak tek kalemde oluşan insanca yaşamaya yetecek kadar, izin kullandıklarında, hastalandıklarında, çocuğu olduğunda veya ailesinden birisi öldüğünde kesilmeyecek maaş ödenmelidir.

Beş, gelir katkısı yüzde 20'yi geçmeyecek şekilde yeniden nitelendirilmelidir."

Saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Uşak Milletvekili Ali Karaoba'ya aittir.

Buyurun Sayın Karaoba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bakın, yirmi yılın sonunda çökmüş olan bir sağlık sisteminin neresinden tutsak elimizde kalıyor ama bizler konuşuyoruz, konuşuyoruz, bir adım ileri gidemiyoruz. Birkaç örnek verelim; 2022 yılında 100 bin kişiye düşen hekim sayımız 228, OECD ortalaması 365; hemşire sayımız 365, OECD ortalaması bunun 3 katı; milyarlarca lira para harcadığınız ve hiçbir sorunu çözmeyen şehir hastanelerinizi, işlevsiz hâle getirdiğiniz aile hekimliği sisteminizi, fütursuzca yıktığınız kamu hastaneleri bunun altyapısını oluşturuyor. Randevu almak şöyle dursun, 2024 yılı bitmeden 2025'in randevuları dolmuş durumda. İnsanların aklıyla dalga geçmeyin.

Bakın, şehrim Uşak'tan bahsetmek istiyorum. Şehrimizde 2 tane hastane vardı, yıktılar, 1 tane hizmet hastanesi yaptılar ve bunu da afilliye ederek tek hastaneyi eğitim, araştırma hastanesi ve beraberinde hizmet hastanesi hâline getirdiler. Peki, ne oldu? Göz hastalıklarına, genetik polikliniklerine, nörolojilere üç dört aydan önce randevu alınamıyor. Bakın, meme ultrasonu, tüm batın ultrasonu, tiroit ultrasonu ki bakın, burada bir tiroit kanserine sekiz ay sonraya randevu verilir oldu. Bunlar vatandaşlardan gelenler, sizleri de her gün arıyorlar. Pazartesi 5 bin poliklinik yapılmış, acil servise 1.600 başvuru olmuş. Bakın, bu sorunu çözmek

istiyorsanız, milletvekillerine de altı ay sonraya randevu versinler, görün bakın, AK PARTİ Grubu bu işi nasıl çözüyor. Biz istediğimiz gibi hizmet alıyorsa, vatandaş alamıyorsa ciddi bir sorun vardır. Artık, buna üzülen, bundan özür dileyen, vatandaşa, Uşak halkına, çıkıp "Ya, kusura bakmayın, biz bu işi beceremiyoruz." diyen bir Hükümet ortada. Bakın, Sağlık Bakanlığının verilerine göre, 2023 yılında 850 milyon başvuru var yani yılda 1 kişi 10 defa doktora başvuruyor, ne yaparsınız? Muayene süreniz beş dakikanın altına düşerse özel hastaneye yönlendirirsiniz. Her işte olduğu gibi, kamu hastanelerini bir tarafa iterek özel hastaneyi vatandaşa peşkeş çektiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu sorunu çözmek istiyorsanız hekimin hastasına ayırdığı süreyi artırmalıyız. Aile hekimi başına düşen nüfus sayısını kademeli olarak 2.000'den 1.500'e indirmek zorundayız. Basamak sistemini, sevk zincirini getirmedikçe sürece bu sorunu çözemeyiz. Sağlıkta dönüşüm projelerinden vazgeçmeniz gerekiyor. Hekimlerimizin ve tüm sağlık emekçilerimizin çalışma şartlarını, iş güvenliğini, kadro oranlarını artırmamız gerekiyor. Aile hekimleri için çıkardığınız ceza yönetmeliğinden bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor. Bakın, bir aile hekimine eğer hasta gelmezse bir yıl içinde parasını kesiyorsunuz, 7'den fazla gelirse parasını kesiyorsunuz, çok ilaç yazarsa parasını kesiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Karaoba.

ALİ KARAOBA (Devamla) - Emin olun, aile hekimlerinin de kafası karıştı. Çok mu hasta baksınlar, az mı hasta baksınlar; siz de buna karar verin.

Dünyadaki uyuşturucu çeteleri ülkemizde. Kara para aklama çeteleri, ihale çeteleri, insan kaçakçılığı çeteleri derken bir de bebeklerimizi canice öldüren yenidoğan çetelerine sebep olduk. Yeni çetelerin çıkmasını istemiyorsanız, kamusal bir hizmet vermek istiyorsanız bizlerle birlikte bunu değerlendirip buna çözüm arayınız. Siyaset yapıp oy toplamak adına, yandaşlarınıza peşkeş çekmek adına bu işi bırakın. Özel hastane ruhsatı şu an 160-170 milyonu bulmuştur. Özel hastane emlakçılığını yarattınız.

Bu sağlıksız ortamda hepinize sağlık dilerken sorunu yaratanlar sorunu çözemez diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'e aittir.

Buyurun Sayın Ateş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde MHRS sayesinde vatandaşlarımız 829 kamu hastanesi, ağız ve diş sağlığı merkezleri ile aile hekimliklerimizden 7/24 randevu alabiliyor.

ASU KAYA (Osmaniye) - Tabii, tabii (!)

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Yine, vatandaşlarımız Alo 182 Çağrı Merkezi ve portalı, mobil uygulamalarla akıllı telefonlar üzerinden birden çok kanaldan randevu alabiliyor, değişiklik yapabiliyor, iptal edebiliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; MHRS Sistemi üzerinden hastaların randevu alamadığı, hastaların muayene olamadığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.

ALİ KARAOBA (Uşak) - E, arayalım birlikte.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Müsaade et, müsaade et.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Arayalım birlikte. Yalan!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Ben dinledim, sen de bir dinle.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Ama arayalım birlikte. Yalan söylüyorsunuz, doğru söylemiyorsunuz!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Müsaade et, müsaade et; bilahare konuşuruz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Dinleyin, bakın, siz konuşurken hiç müdahale olmadı; konuştunuz, şimdi cevabı dinleyin ya, konuştunuz, şimdi cevabı dinleyin. Saygı gösterin ya! Bakın, dinledik sizi saygıyla, ilgiyle de dinledik hem de.

ALİ KARAOBA (Uşak) - O zaman doğru söylesin Sayın Vekilim.

BAŞKAN - Sayın Karaoba, lütfen, hatibi dinleyelim. Lütfen...

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Saygı göster, müsaade et.

Nitekim...

ALİ KARAOBA (Uşak) - E, gelin, arayalım birlikte.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Dinle, bir müsaade et, dinle, dinle!

BAŞKAN - Sayın Hatip, devam edin.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Nitekim, 2019 yılında Sağlık Bakanlığımızın toplam poliklinik muayene sayısı 250 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2024 yıl sonu tahmini poliklinik muayene sayımız 350 milyon kişidir. Nasıl muayene olamamış hastalar? 350 milyon insan yıl sonu itibarıyla hastanelerde, Sağlık Bakanlığı tesislerinde muayene olmuş olacak.

MURAT EMİR (Ankara) - Eksik rakam bu Sayın Hocam.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Bu poliklinik muayenelerinin yüzde 50'si MHRS üzerinden hastanelerimize başvuru şeklinde olup yüzde 50'si randevusuz ayaktan gelen hastalar tarafından oluşturulmuştur. MHRS Sistemi üzerinden randevu alamamış veya almamış, polikliniğe başvuran hastalarımız geri çevrilmeden muayene olabilmektedir.

Sağlık Bakanlığımızın ortalama MHRS randevu süresi bölümden bölüme değişmekle birlikte iki saat ila on beş gün arasında değişmektedir. MHRS Sistemi'nde asgari on dakika arayla randevu oluşturabilmekte olup iddia edildiği gibi iki dakikada bir randevu oluşturulduğu ifadesi gerçeği yansıtmamaktadır, zaten teknik olarak da mümkün değildir bu. Komple tüm sağlık sistemini, buna aile hekimleri de dâhil olmak üzere, randevu sistemiyle yöneten dünyada başka bir ülke yoktur. Vatandaşlarımız istediği zaman birinci basamaktan, ikinci basamaktan, üçüncü basamaktan randevu alabilmekte ve muayene olabilmektedir.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sorun burada, randevu alamıyorlar Sayın Hatip.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Dinleyin lütfen.

ASU KAYA (Osmaniye) - Alamıyorlar, alamıyorlar!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Genel sağlık sigortası sistemi sayesinde tüm vatandaşlarımız eşit ve ücretsiz sağlık hizmetinden yararlanabilmektedir.

ASU KAYA (Osmaniye) - "Ücretsiz" dediğiniz, eczanede katkı payı veriyorlar!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Hekim başına düşen muayene sayısında OECD ortalaması yaklaşık 1 milyon 800 bin iken bu rakam ülkemizde 3 milyon 700 bindir. Yani bizim hekimlerimiz OECD ülkelerine göre 2 misli daha fazla hasta bakmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Hatip, sadece reçete yapıyorlar; siz de bir hekimsiniz, biliyorsunuz, reçete tekrar yapıyorlar.

BAŞKAN - Sayın Ateş, tamamlayın lütfen.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Sıkıntı yaşanan bölümlerde hekim sayımızın artırılması amacıyla...

ASU KAYA (Osmaniye) - Beş dakikada 3 hasta bakıyordum ben, günlük 140'ı, 150'yi bulan poliklinik sayılarım vardı.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - ...TUK yani Tıpta Uzmanlık Kurulu tarafından asistan kadro sayımız sürekli güncellenmektedir.

ASU KAYA (Osmaniye) - Bununla övünemezsiniz siz!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, yatak sayısı, yoğun bakım sayısı, nitelikli hekim sayısı...

ASU KAYA (Osmaniye) - "Niteliksiz hekim"imiz zaten yok, bunu hakaret olarak addederiz.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - ...sağlık personeli sayısı; sağlığa erişim parametreleri göz önüne alındığında dünyanın ve Avrupa'nın en büyük sağlık ordusu Türkiye'dedir.

ASU KAYA (Osmaniye) - "Nitelikli hekim" derken neyi kastediyorsunuz Sayın Hatip? "Nitelikli hekim" diye bir şey olabilir mi? "Nitelikli hekim" diyor ya, "niteliksiz" nerede?

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen... Hatip sözünü tamamlasın.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Sağlık alanında yapılan bu hizmetlerden dolayı liderimiz ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Ben Sayın Orhan Ateş Hocama -tabii, bir göz doktoru olarak da ayrıca meslektaşım- teşekkür ederim ama bir noktanın altını çizmek için çok kısa söz aldım. Türkiye, maalesef, rakamlarıyla sağlıkta çok zor bir yerde olduğunu ortaya koyan bir ülke. Siz Sağlık Bakanlığı rakamlarını verdiniz. Türkiye'de yıllık Sosyal Güvenlik Kurumuna fatura edilen muayene miktarı, poliklinik muayene miktarı 1 milyara yakın, 980 milyon civarında yani her bir Türk vatandaşı yılda ortalama 10 kez doktora gidiyor. OECD ortalaması yılda 4. Yani biz çok daha fazla -2,5 kat- doktorun kapısına giden bir milletiz. Niye? Sağlık hizmetini nitelikli alamadığımız için. Sadece acil poliklinik sayımız nüfusumuzdan fazla yani her bir vatandaşımızyılda ortalama 1 kere acile gidiyor. Bunlar aslında alarm veren rakamlar. Bunu Genel Kurulunun dikkatine sunmak istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 19 milletvekili tarafından, sağlık sisteminde yaşanan sorunların araştırılarak çözüm için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, söz talebinde bulunan 2 milletvekilimize söz vereceğim.

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen...

Buyurun Sayın Ekmen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'deki muz üretimine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Biliyorsunuz, Mersin'de yerli muzun üretim alanı 70 bin dekara ulaşmıştır. Ülkemizdeki yıllık yaklaşık 950 bin ton muz üretiminin yüzde 50'sini ilimizdeki çiftçiler karşılamaktadır. Kentimizdeki üretimin de yüzde 50'den fazlası Anamur'da yapılmaktadır. Anamur Ziraat Odası Başkanı Ahmet Şeref Gümüş'ün isyanını sizinle paylaşmak istiyorum. Bu yıl ekonomik kriz gerekçe gösterilerek aile işletmelerine tahsis edilen sübvansiyonlu krediler kesilmiş, bakım kredisi 30 bin TL'yle sınırlanmış, muz üreticilerinin sera

naylonu ve demiri yenilemek için aldığı tadilat kredisi de verilmemiştir. Bu kalemler özellikle aile işletmeleri için hayati derecede önemlidir. Üretim azalmaya başlamıştır. Zincir marketler üreticiyi yok pahasına ürün satmaya mahkûm etmektedir. Aile işletmelerini "tasarruf" gerekçesiyle desteklememenin maliyeti tekrar ithalata mahkûm olmaktadır. Tarım Bakanımızın bu konuya dikkatini çekiyoruz.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak...
Buyurun Sayın Öztrak.

53.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Tekirdağ'ımızın, Süleymanpaşa'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümü. Bu vesileyle, 1920 yılında işgale uğrayan Tekirdağ'ımızın 13 Kasım 1922'de kurtulması gerçekten son derece önemli bir olaydır ve Tekirdağ'ımız, Mustafa Kemal Atatürk'ün harf devrimi sürecinde "Başöğretmen" sıfatıyla ders verdiği, harfleri yeni harflerle öğrettiği ilk ilimizdir.

Bu vesileyle, Tekirdağ'ımızı düşman işgalinden kurtaran Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmet ve minnetle yâd ediyorum ve tüm Tekirdağ halkımızın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümünü kutluyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının kadın katılımlarında yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır.

Öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/11/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz. ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

13 Kasım 2024 tarihinde, Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının kadın kazanımlarında yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan(8961 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/11/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Başkan, kıymetli vekiller; yurttaşların bizlerden çözüm beklediği onlarca sorun var; yoksulluk, işsizlik, geleceksizlik, kamudaki çeteleşme, yolsuzluk ama biz hâlâ ve yine kayyum meselesiyle ilgili konuşmak zorundayız. Kayyumlara dair eski dönemlerde 56, içinde bulunduğumuz yasama döneminde görüştüğümüz önergeyle birlikte tam 36 araştırma önergesi Meclise sunuldu. Çokça konuşuldu, tartışıldı; yolsuzluklar ve hırsızlıklar anlatıldı hatta Sayıştay raporları sayfalarca belgeledi ancak döndük dolaştık, yine OHAL dönemi yasasının yarattığı bu zemini konuşuyoruz. Ülkede muhalefete, Kürtlere, kadınlara, emekçilere OHAL dönemi ikili bir devlet rejimi olarak sürdürülüyor. DEM PARTİ'nin kazandığı Hakkâri Belediyesi, kent uzlaşısı yöntemiyle seçilen CHP'li Esenyurt Belediyesi, ardından Mardin, Batman, Halfeti Belediyeleri bir kez daha kayyumlar eliyle gasbedildi.

Bildiğiniz gibi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü yaklaşırken iktidar mensupları "Kadına yönelik şiddetle şöyle mücadele ettik, şöyle önlemler aldık." "Şiddete sıfır tolerans." gibi masallar anlatmayı sürdürüyorlar. Bu arada da ekim ayı kadınların en çok katledildiği ay olarak üzücü bir rekor kırdı. Tam 48 kadın öldürüldü, 23 kadın şüpheli biçimde yaşamını kaybetti. "Kayyumlarla kadın cinayetlerinin ne alakası var?" diye sorarsanız, anlatalım: Kadına yönelik şiddetin kaynağı toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir, bu eşitsizliği ortadan kaldıracak politikaları üretmekte ve uygulamakta yerel yönetimlerin oldukça önemli bir sorumluluğu ve etkin bir gücü var. Eş başkanlık sistemiyle yönettiğimiz belediyelerimiz hem karar alma mekanizmalarına eşit katılımı esas almasıyla hem de kadın odaklı belediyeçilik anlayışıyla rol model oluşturuyor ancak belediyeleri gasbenden kayyumlar ilk icraatlarını kadın kazanımlarını yok ederek yapıyorlar. Mesela 3'üncü defa kayyum atadığınız Batman Belediyesinin eski kayyumu seçimlere sayılı günler kala SELİS Kadın Merkezini yıllık 1.500 TL'ye Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına kiraya verdi. Bugün, makamı gasbedilen Gülistan Sönük "Giydiğiniz çarşafın rengine karışmayacağız." diye sözüm ona espri yapan zihniyeti hezimete uğratarak seçilen bir kadın eş başkandır. Eski kayyum 31 milyon lira kredi çekerek AKP'lilere yemek verirken

Gülistan Başkan kadınlara ücretsiz ulaşım hakkı tanıyan JINKART uygulamasını başlattı. JINKART uygulaması Mardin, Batman, Van'da hayata geçirildi. İlk altı ayda DEM PARTİ'li belediyeler kayyumların kapattığı Kadın Politikaları Müdürlüklerini tekrar açtılar. Kadın istihdamını artırmak üzere meslek edindirme kursları, kent bostanları, kafeler açıldı. Kadın emeğini görünür kılmak için haftalık park buluşmaları ve fuarlar düzenlediler. Kadınların sosyalleşmeleri için dinlenme evleri, sorun ve taleplerini iletebilmeleri için kadın merkezleri açıldı. Kadınlar kayyum atanan kentlerde kendileri ve çocukları için de şu anda direniyor. Çocuklarını gece yatağa aç yatırmamak, şiddet gördüğünde gideceği bir yer olduğunu bilmek, kendi toprağında üretmek, kendi toprağında doymak, kendi toprağında yaşamak ve ana dilinde yaşamak için bu direnişi gösteriyorlar. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kadınlara yeni istihdam alanları açmak için cinsiyet eşitliğini güçlendirmeye de katkı sağlayacak Kadın Otobüs Şoförü Ehliyet Eğitim Projesi'ni başlattı. Yine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile İl Sağlık Müdürlüğü arasında yapılan protokolle, Çınar ilçesinde kadınlara ücretsiz meme ve rahim ağzı kanseri tarama hizmeti verilmesi planlanıyor.

Ya, bütün bunları, kadınların neden direndiğini ve bütün bunların neden önemli olduğunu bir kere daha belirtelim. En önemlisi, kendi ana dillerinde kamusal hizmete erişebiliyorlar, kendi ana dillerinde rahim ağzı kanseri ya da meme kanseri teşhisi alabiliyorlar, tanısı alabiliyorlar. Kendini ifade edemediği için bu tanısı geciken onlarca kadın var. Bunlar, yine SES'in yaptığı raporlarda sabittir, tespit edilmiştir.

Belediyelerimiz kayyumlardan kalan devasa borçlara rağmen eğitimden sağlığa, meslek kursundan istihdam olanağı yaratmaya kadar kadınları güçlendirecek politikaları imkânları doğrultusunda hayata geçiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ADALET KAYA (Devamla) - Teşekkürler.

Spectrum House, Kayyum Uygulamalarının Kürt Seçmenler Üzerinde Algı, Tutum ve Beklentiler Raporu'nu yayınladı. Araştırmaya katılanların yüzde 61'i kayyumların Kürt halkının iradesini yok saydığını düşünüyor, yüzde 8,5 yerel kaynaklara el koymak için kayyum atandığını düşünüyor, kayyum nedeninin yolsuzluk ve usulsüzlüklerin üstünü örtmek olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 5,7. AKP'li seçmenlerin dahi yalnızca üçte 1'i kayyum darbesini doğru bulduğunu söylemiş.

Katılımcı yerel yönetim anlayışını ve eşitlikçi politikalarını örnek almanız gerekirken kayyumlarla yok etmeye çalışıyorsunuz. 2 defa denediniz ama sonuç alamadınız, yine sonuç alamayacaksınız. AKP tarihe "gaspçı" "darbeci" olarak geçerek siyasetten silinecek; eğer bu sonu değiştirmek istiyorsanız tecridi kaldırın, kayyumları geri çekin, müzakere zeminini oluşturun. Bu ülkede barışa ve demokrasinin tesis edilmesine ihtiyaç vardır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kayyum meselesine ilişkin olarak Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim: Sürekli aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar beklemek sağlıklı bir anlayış değildir. Zira ülke ve millet olarak bugüne kadar defalarca benzer tecrübeleri yaşadık, adaleti hiçe sayarak hiçbir mesafe katedemeyeceğimizi öğrenecek kadar uygulamalar gördük. Hukuki gerekçelerle değil siyasi bahanelerle atılan adımların hiç kimseye faydasının olmayacağını bilecek kadar çokça dava takip ettik. Kayyum uygulamaları da bunların en başında gelmektedir.

Değerli arkadaşlar, öncesi, bugünü ve sonrasıyla kayyum uygulaması vicdanları yaralayan, hukuka güveni sarsan, halkın iradesini yok sayan bir uygulamadır. Elbette, diğer herkes gibi, herhangi bir belediye başkanı suç işlediğinde hukuk önüne çıkmalı, gerekli adımlar atılmalıdır ancak yürütme asla kendisini yargının yerine koymamalıdır. İktidar, seçimde kazanamadığı belediyeleri yargı ve bürokrasi marifetiyle ipotek altına almaya çalışmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, niçin böyle söylüyorum? Çünkü burada çok temel bir kaide ihlal edilmektedir. O da nedir? Temiz kâğıdı alan onlarca belediye meclisi üyesinin arasından geçici olarak bir belediye başkanı seçmek varken bu sakat uygulama gerçekten vicdanları, gerçekten hukuku, gerçekten tercihte bulunan insanlarımızı yaralamaktadır. Fakat biz, maalesef, son yıllarda bu istisnai kaidenin gelenek hâline geldiğini görüyoruz. Bunlardan biri de kanun hükmünde kararnameyle işinden gücünden edilen KHK'liler meselesidir. On binlerce insanımız, sizin çevrenizde, sizin arkadaşlarınızda, sizin komşularınızda, her bir yerde size dokunan, uzanan eller var. On binlerce insanımız KHK'li olarak tanımlanmış ve mağdur edilmiş, işinden gücünden edilmiş. Bir kısmı cezaevinde, bir kısmı işinden edilmiş, bir kısmı beraat etmiş ama bir türlü işine dönmemiş. Bu, kanayan bir yaradır, ülke olarak, millet olarak hepimizin üstesinden gelmesi gereken bir meseledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Aydın.

BİROL AYDIN (Devamla) - Onun için -bizim dilimizde tüy bitti- on binlerce insanımızın mağduriyetini gidermemiz, yanlış kayyum uygulamalarını gelenek hâline ve doğallık hâline getiren bu anlayıştan vazgeçmemiz gerekiyor.

O nedenle, Saadet Partisi olarak bugün bir kez daha çağrıda bulunuyoruz: Önce adalet, herkes için adalet, her daim adalet, hepimiz için ahlak, hepimiz için adalet; ayakta kalmak için, gerçektenbeka sorunu varsa bu sorunu ortadan kaldırmak için diyor, hepimizi saygıyla selamlıyor, önergeye destek olduğumuzu ifade etmek istiyorum. (Saadet Partisi veİYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'a aittir.

Buyurun Sayın Gürban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sayın Genel Başkanımız "Ben kayyuma nerede olursa olsun karşıyım çünkü hukukun sonuna kadar uygulanması lazım. Belediye meclisinin içinden bir üyenin seçimle belediye başkanı görevini sürdürebilmesi mümkünken bu kayyum meselesinin gündeme getirilmesi başka siyasi tartışmaları da gündemimize taşıyacaktı." diyerek bu konudaki irademizi ortaya koymuştur.

Hukukun sonuna kadar uygulanması gerektiğini savunuyoruz ama yakın geçmişte gerçekleştirilen baro seçimleri ve başkanlarıyla adalet nasıl sağlanacak? Yargıda en büyük problem terör iltisaklı kişilerin baro yönetiminde olmaları ve baroların siyasallaşmasıdır. "İlk 4 madde olumlu şekilde değiştirilebilir." diyen, diyebilen baro başkanının ülke yargısına nasıl katkısı olabilir? Hemen her seçimde, her baro seçiminde bilinmeyen bir dilde slogan atan kişiler hukukçu olabilir mi? Barolar siyasi aparat hâline getirilmek isteniyor. Bu durum çok tehlikeli. Baro seçimleri sonrası halay çekip slogan atan ve kürsüde yapılan konuşmalarda slogan atan kişilerin terör örgütleriyle ilişkileri derhâl sorgulanmalıdır. Türk yargısını bölücü ve siyasi malzeme hâline getirenler temizlenmelidir. Terör sadece dağda mücadeleyle kazanılmaz. Terörle mücadeleyi her yerde acımasız ve kararlılıkla sürdürmek zorundayız. Bu baro başkanlarıyla yargı bağımsızlığı nasıl sağlanacak? Böyle bir ortamda huzurlu ve sağlıklı bir hukuki çalışma yapılabilecek mi?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergede "eş başkanlık" ifadesi geçmektedir. Eş başkanlık modeliyle 76 belediyede kadınların söz sahibi olduğu söylenmiş. Kadınlarımızın siyasette söz sahibi olması en büyük arzumuzdur. Peki, önergeyi verirken dağa kaçırılan kız evlatlarımızı düşündünüz mü? Sizin "hain, bölücü terör örgütü" diyemediğiniz PKK kızlarımızı dağa kaçırıyor. Bu kararlılığı, bu iradeyi samimiyseniz terör örgütüne de göstereceksiniz. Eş başkanlık modeli nedir? Eş başkanın atamasını kimler yapıyor? Talimatı nereden alıyor, yoksa sırtınızı dayadıklarınız mı yapıyor? Türkiye Cumhuriyeti devletinde eş başkanlık modeli mi var? Seçilmiş siyasetçilere saygımız elbette sonsuz, halkın iradesidir. Kayyumlara "atanmış" deyip tepki gösteriyorsunuz. Peki, sizin atanmış eş başkanlarınız nerenin kayyumu? Al birini, vur ötekine. AK PARTİ elindeki güçle kayyum atıyor, siz hangi güçle eş başkan atıyorsunuz? Siz Hükûmete çanak tutuyorsunuz, bilerek ya da bilmeyerek aynı uygulamayı yapıyorsunuz.

Yüce Türk milletine şahsım adına sözündür: "Benim hayatta yegâne övüncüm, servetim Türklükten başka bir şey değildir..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) - "...Ben gücümü sadece ve sadece yüce Türk milletinden alırım."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hatip kürsüde Sayın Müsavat Dervişoğlu'dan alıntı yaptı. Evet, çok önemliydi, biz de dikkatle dinledik Müsavat Dervişoğlu'nu. Hukuk konusunda ve kayyum konusunda söyledikleri önemliydi ama sonrasında eğer gerçekten bir hukuk devletine ve bir hukuk sistemi içinde olan ilişkilere bu denli bir yaklaşım varsa sonrasında hukukun gereğine de bakarsınız yani sonrasına "ama" deyip hukukun dışına çıkıp bir kayyum zihniyetini kendinizce iltisaklı bir yere çekmeye hakkınız yok; olamaz da. Bakın, belediye başkanlarımızın yerine atanan kayyumlara baktığımızda bu ilişkinin içinde bir hukuk yok, gasp var. Bu ilişkinin içinde bir hukuk devleti anlayışı yok, zorbalık var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Çünkü yargı eliyle kesinleşmiş hiçbir karar yok. Aynı şey baro başkanlığı için de söyleniyor. Seçilmiş bir hukukçu, seçilmiş bir insana yönelik bu denli bir yaklaşımın da kabul edilebilir bir tarafı yok. Baro, iradesini göstermiştir, baro başkanını seçmiştir, kendisi de bu konuda hukukçu olarak açıklamalarını yapmıştır. Bunu siyaset içinden eleştirmek başka, neredeyse bir kayyumcu akılla baroya yaklaşmak başka.

Diğer bir konu eş başkanlık. Sayın hatip farkında değil herhâlde, DEM PARTİ eş başkanlıkla yönetiliyor, diğer partiler de giderek bunu gündemlerine alıyorlar. Merkezde tanınmış bir hakkın yerelde karşılığının olmaması düşünülebilir mi? Bu nasıl bir demokrasi anlayışıdır?

Dolayısıyla, eş başkanlık sistemi kadın mücadelesinin en önemli kazanımlarından biridir, bütün dünyaya örnek olmaktadır. Bu vesileyle, ben, Meclisi bu anlamda, tüm seçilmiş kurumlarda eş başkanlığın yasal bir hak olması için bir çalışmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun.

55.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Şimdi, baro başkanıyla alakalı yapılmış olan seçimlere biz saygı duyuyoruz. Yani orada yapılan seçimlerle alakalı da bir itirazımız yok. Fakat ben daha önce de bu konuya değindim: Dünyanın hiçbir

yerinde terör örgütü propagandası normal karşılanmaz. Milletvekilimizin yapmış olduğu konuşma baro başkanıyla alakalı değil, baro seçimlerinden sonra terör örgütü yöneticisine yönelik atılmış olan sloganlarla alakalı rahatsızlığını dile getirdi. Eş başkanlıkla alakalı da kendisi yapmış olduğu tanımlamada -sizin atanmış olan eş başkanlıklarını hangi usule göre- genel başkanlık makamıyla ilgili söylemiyor bunu...

PERVİN BULDAN (Van) - Atanmadılar ki seçildiler.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - ...belediyelerle ilgili yapmış olduğu belediye başkanlıklarındaki eş başkanlıkları kastediyor.

PERVİN BULDAN (Van) - Onlar da seçildi.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Dolayısıyla söylemiş olduğu sözlerin çoğu terör örgütüyle alakalı; burada sizin üstünüze alınacağınız bir durum yok.

PERVİN BULDAN (Van) - Hiç alakası yok. Hiçbiri atanmadı, hepsi seçildi. Eş başkanlar da seçildi.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hiçbiri atanmadı, hepsi seçildi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

56.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, bizim eş başkanlarımız atanmadı. Bizim eş başkanlarımızın... Bir kere, 76 belediye başkanlığımızda -uygulama- fermuar sistemi vardır. Tabii, şimdi kadın özgürlükçü, kadın eşitlikçi bir dünyadan uzak olan siyaset bunu anlamakta zorlanıyor; biz Mecliste bunu söylüyoruz. Bizim Parlamento grubumuzda, yerel yönetimlerde, eş başkanlık sistemimizde, eşit temsil sistemimizde fermuar var. Kadın eş başkanlarımızın birçoğu seçildiği gibi, eş başkanlar da Meclis üyesidir zaten, onlar da seçilmiştir. Bu, bir yönetim anlayışı için, müşterek bir yönetim anlayışı için bir modeldir yoksa seçilmeyip atanma gibi bir şey yoktur. Bu algı yönetimiyle kamuoyu yanıltılmamalıdır. Hepsi seçilmiştir, hepsi halkın iradesidir.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) -

Uzatmayacağım Başkanım, uzatmayacağım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri de diyor ki: "Sayın Grup Başkan Vekillerinden bize söz ne zaman gelecek?"

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tabii, çok kısa...

BAŞKAN - Buyurun.

57.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani yapılan açıklamaları kadına yönelik olarak bir tavır şeklinde görmemiz bizim kabul edebileceğimiz bir anlayış değil. Kurucu Genel Başkanı kadın olan bir partinin mensuplarıyız. Dolayısıyla söylenmiş sözleri o minvalde değerlendirmemenizi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının kadın katılımlarında yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Altaca Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayyum atamalarının kadınlar ve toplumsal etkileri üzerine söz almış bulunuyorum.

Pazartesi günü Esenyurt'taydım, demokrasi nöbetindeydim ve orada, demokrasi nöbetinde gördüğüm şey şuydu: Belediyeye girmemiz konusunda en sonunda bir anlaşma sağlandı ve içeri girerken hayretler içerisinde kaldım, dedim ki: "Ya, burası Gazze gibi." Resmen ablukaya alınmış, her yer inanılmaz barikatlarla dolu. Belediyenin içerisine girdik, çalışanlar mutsuz, vatandaş giremiyor, kayyum bir karabasan gibi çökmüş. Diğer yandan, Belediye Meclis üyeleri, bakın, seçilmiş Belediye Meclis üyeleri haklarında hiçbir iddia, soruşturma, evrak vesaire yokken belediyeye alınmıyor.

Şimdi, biz Türkiye'yi, milleti temsil eden vekilleriz. O arkadaşlarımız da seçildikleri ilçeyi, ili temsil eden vekiller, yerel vekiller bir nevi. Kendinizi onların yerine koyun, birileri hukuksuz bir şekilde bizleri bu Meclise sokmazsa biz bunu nasıl tanımlıyoruz değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri? Bunun adı "darbe" değil mi? İşte sizin yaptığınız, karşı durmadığınız şey Esenyurt'ta ve diğer illerde, kayyum atanan bütün yerlerde gerçekleştirilen şey darbedir. Bunun başka bir adı, tanımlaması yoktur.

Oradan sonra bir mahalleye gittik, mahalle 30 bin nüfuslu, Esenyurt 1 milyon nüfuslu. Mahalle muhtarı dedi ki: " 2 tane okul var, biri ilkokul, biri ortaokul, başka okul yok, kreş yok." Bir tane devlet hastanesi var koca 1 milyon nüfuslu ilçede. Buna karşılık bizim Belediye Başkanımız 31 Marttan beri neler yapmış? Birçok sosyal yardım yapmış, kadınları güçlendirmek için, çocukları güçlendirmek için yani hepsini saymayayım ama kadınlar ve çocuklarla ilgili birçok proje hayata geçirmiş. 1 kreş açmış, 3'ünün temelini atmış ama sizler, bizim kadınları güçlendirmememiz için, kadınlardan destek almamamız için durmadan belediyelere saldırıyorsunuz, kadın projelerini iptal ediyorsunuz, kadınlarla ilgili çalışmalara köstek vuruyorsunuz çünkü kadınların özgürleşmesini, kadınların ekonomik olarak bağımsızlaşmasını, kadınlar için açılacak kreşleri vesaireyi engelleyerek kadınların yükünün hafifletilmesini istemiyorsunuz. Kadınların sırtında hep bir yük olsun istiyorsunuz çünkü sizin zihniyetiniz bu.

Bakın, balık baştan kokar. İçişleri Bakanı Meclise geldiğinde bizim Komisyonunda ne dedi biliyor musunuz? Tutanaklarda vardır. Kadın cinayetlerini yok sayar bir anlayışla "Erkekler de öldürülüyor." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kayışoğlu.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - "Kadınlar gibi erkekler de öldürülüyor." dedi. Dolayısıyla yani kadınların şiddete uğrama sorununu kabul etmeyen bir anlayışın atadığı kayyumlar da aynı zihniyette, gittiğimiz yerlerde konuştuğumuz mülki amirler de aynı zihniyette. Sürekli kadınları suçlayan, kadınların öldürülmesinin altında kadınların sorumluluğunu arayan bir zihniyete sahipler. O yüzden bu kayyumlar da belediyelerin sizin eksik bıraktığınız noktaları tamamlamak için yaptığı kadınlara yönelik projelerini ortadan kaldırıyorlar. Oysa biz ne diyoruz? Kadınları güçlendirmemiz, kadınları desteklememiz gerekiyor. Siz de diyorsunuz ki: "Kadınlar özgür olmasın, kadınlar bağımsız olmasın." Kadınları okutmuyorsunuz, kadınları çalıştırmıyorsunuz, meslek edindirmiyorsunuz sonra da diyorsunuz ki: "Ya, bu erkekler kadınlara nafaka ödüyor." Kadınlar da istemiyor zaten. Kadınlar da özgür olmak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Hemen tamamlıyorum, son sözüm Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Kayda geçsin.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Kadınlar da erkeklere muhtaç olmak istemiyorlar ama siz kadınlar hem muhtaç olsun istiyorsunuz hem deekonomik anlamda bağımsız olmasın, kendi ayakları üstünde durmasın istiyorsunuz. Bunu her türlü kayyum politikaları dâhil olmak üzere, her türlü politikanızla hayata geçiriyorsunuz. Kadınlara yaşam hakkı tanıımıyorsunuz. Bu yüzden bu önergeyi destekliyoruz.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Kayışoğlu.

Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kayyum atamaları, bildiğiniz üzere, Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesi, Anayasa'nın 127'nci maddesine dayanılarak İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

Bir kişinin seçilmiş olması o kişinin kanun dışı hareket etmesinin zemini olamaz. Bir kişinin seçilmiş olması, onun haktan aldığı desteği gayriyasal zeminde kullanılmasına müsaade etmez. Bir kişinin seçilmiş olması, onun terör odaklarının güdümünde hareket etmesini sağlamaz. Seçilen kişinin görevi şehre hizmet etmektir, o bölgenin insanların hayatını kolaylaştırmaktır. Seçilmiş olmak, bölücü terör elebaşlarına hizmet etmek ve onların emrine girmek değildir. Terörle siyaset, terörle demokrasi, terörle kadın hakları, terörle insan hakları aynı kefedeyi yer almaz. Terörün ve gölgesinin olduğu yerde ne kadın hakkı olur...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hangi belediyede var acaba? O dönem kayyum atadınız, hangisinde vardı acaba?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - ...ne çocuk hakkı olur ne insan hakkı olur.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - İki dönemde hangisinde vardı, bir onu açıklarsanız.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Dinle!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Tam tersine, terör nedeniyle oluşan şiddet ve...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayıştay raporlarına bakın!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - İki dönemde hangisinde var?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - ...terör ortamında...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin, söz almak istediğiniz zaman zaten söz veriniz, lütfen kürsüdeki hatibin sözünü kesmeyin.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Bence cümlelerime dikkat ederseniz çok büyük fayda sağlar size.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kanıt verin, kanıt! Sadece hamaset.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - İnsanlarınız tarafından alkış alırsınız.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sizin alkışınızı istemiyoruz. Sizden sevap da istemiyoruz günah da istemiyoruz.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Tam tersine, terör nedeniyle oluşan şiddet ile terör ortamından en çok kadın ve çocuklar zarar görür.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Belediye başkanları seçimle geldi.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, kadın haklarını bu kadar çok önemsiyorsunuz -ki öyle olması gerekir- gelin, 3 Eylül 2019'dan beri bin dokuz yüz gündür çocuklarını terörden kurtarmak için nöbet tutan annelerden başlayalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Evlenmemek için evden kaçan çocuğu buldunuz da getirdiniz.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Onların işaret ettiği yerlerdeki sorunları konuşalım.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Evlenmemek için ailesinden kaçan genci buldunuz, getirdiniz. Safsatalarınızla kimi kandıracaksınız?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Çocuklarının, kızlarının nasıl ve nerelerde kandırılarak şiddetin ve terörün kurbanı hâline getirildiklerini araştırılmalı, bizden de destek bulursunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kaç para veriliyor bu ailelere her ay? Bankamatik kuyruklarında niye kavga etti bu ailelerin?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Kayyumların yönettiği belediyeler kadın hakları konusunda neler yapmış birkaç örnek vereceğim: "Kayyum belediyeleri" diye tanımladığınız belediyelerde 39 kadın yaşam merkezi açılmış, 172 adet küçük kadın yaşam merkezi oluşturulmuş.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - E, bizimkileri niye kapattınız? Bizimkileri niye kapattınız?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Sadece Ağrı'da il ve ilçe belediyeleri tarafından 6.500 kadın istihdam edilmiş.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kadınlara ne yararı olmuş?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - AK PARTİ döneminde kadınlar belediyelerde istihdam edilir, terör örgütünde değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Vekil.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Cemaatlerde, cemaatlerde istihdam edersiniz.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, son söz olarak şunu söylüyorum: Kadın hakları terörün, şiddetin, illegal faaliyetlerin ve teröre giden yolların kılıfı olamaz. "Demokrasi" kavramının içeriğini boşalttığınız gibi "kadın hakları" kavramının da içeriğini boşaltmayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Siz mi dolduracaksınız?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, önergeyi oylattıktan sonra söz vereceğim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Önce verseniz...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Temelli.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

58.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, bu konuşmadan sonra anladık ki iktidar grubunun elinde malzeme yok, siyaset malzemesi yok, kalmamış. Terör de terör, terör de terör, bunun içine sıkışmışlar ve her seferinde geliyorlar, hangi önergeyi verirsek verelim, aynı metni aynı basmakalıp cümlelerle tekrar ediyorlar çünkü bu ülkede demokrasi adına, hukuk adına yapacakları hiçbir şey kalmamış, tükenmişler.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Terörle aranızda mesafe koymamışsınız.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Söyledikleri her şey, örneğin Mecliste, bir kürsüde konuşulacak şeyler değil. Bir yargı kararı yok. Sadece iftiraya, algı yönetimine dayalı aynı şeyleri dinliyor insanlar ve insanlar biliyor ki karşılarında artık bir acz vardır, acze düşmüş bir siyaset vardır. Kadın cinayetlerinden bahsediyorlar, çocuk cinayetlerinden bahsediyorlar. Ya, hiç olmazsa siz kendi grubunuzu dinleyin. Daha birkaç saat önce İzmir hakkında konuştuk, katledilen çocukları, yanan giden çocukları konuştuk, bu ülkede kadın cinayetlerini konuştuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hiç mi farkında değilsiniz bu ülkede çıkardığınız yangının? Dolayısıyla bu basmakalıp söylemlerle "terör, terör" deyip onun arkasına her şeyi süpürerek yol alamazsınız; bunu size bin kere ifade ettik, bin kere daha ifade edeceğiz, eninde sonunda siz de buna kanaat getireceksiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Terör bittiği an yangın biter.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

4.- CHP Grubunun, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 13/11/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Öneri:

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -888 sıra no.lu- Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/11/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın söz talebi vardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Kaya.

CHP GRUBU ADINA ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, CHP grup önerimiz üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi, Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Lakin, bugün, Genel Kurulun açılışında Sayın Özlem Zengin'in şahsıma yönelik birtakım sözleri, soruları oldu. Öncelikle, onları yanıtlamak istiyorum.

Şimdi, Sayın Zengin demiş ki...

Sayın Zengin...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Buradayım, dinliyorum.

ASU KAYA (Devamla) - "Ben siyasete yoksul mahallelerde çalışarak, o evlerde siyasi programlar düzenleyerek geldim." demişsiniz. Ben de bir hekim olarak yirmi üç yıllık meslek hayatımın sekiz yılını verem savaş dispanserlerinde yoksul hastalarla ve on beş yılını o yoksul bıraktığınız mahallelerde, bebekleri şekerli suyla kandırılantuvaletsiz o evlerde çalışarak, tam on beş yıl oralarda hizmet vererek geldim. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bedava hizmet etmedin ya maaşını aldın. Bedava hizmet etmedin, karşılığını aldın.

ASU KAYA (Devamla) -Dolayısıyla ben de siyasete öyle paraşütle, uçurtmayla, tepeden inmedim; bebeğinin altını bağlayacak bez parası olmayan, hâlen elenmiş toprağı bebeğinin altına bez yaparak saran o yoksul insanların, kadınların mahallelerinden geldim ben.

BAŞKAN -Sayın milletvekilleri, az önce de uyarıştım, lütfen, hatibi dinleyelim.

ASU KAYA (Devamla) -Hâlâ bu ülkede anneler çocuklarını şekerli suyla kandırıyor

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ücretsiz mi yaptın?

ASU KAYA (Devamla) -Diğer yandan, bir diğer sorunuz... Türkiye Cumhuriyeti'nin koskoca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yapmadığını, o kocaman bütçeleriyle yapmadığını, küçücük bir ilçe belediyesinden, tasarruf tedbirleriyle elini kolunu bağladığınız belediyelerden beklemenizi de açıkçası hayretle karşılıyorum.

Diğer yandan, "tweet"imden belli ki rahatsız olmuşsunuz, orada dedim ki: "Bütün yurttaşlar, insanlarımız sizin gideceğinizi görüyor." Evet, o insanlar çarenin Cumhuriyet Halk Partisi olduğunu görüyor ve sizin gidişiniz için gün sayıyor. Evet, bu ülkede artık her gün isyan günü, artık her gün ayrı bir acı gün; üst üste acıların yaşandığı bir ülke hâline geldi maalesef. Bu ülke yoksulluk yüzünden çöp karıştırırken öldürülenŞirin Elmas'ın ülkesi oldu maalesef, cinsel istismara uğrayarak ölen Sıla bebeğin; hâlâ kim tarafından, neden, nasıl öldürüldüğü belli olmayan Narin'in, fakirliğin yaktığı çocukların ülkesi burası. Yoksulluğu sadece izleyen sizin iktidarınızın onlara öğrettiği çaresizliği yaşadılar ve kaybettik biz onları. Anadolu ve Trakya her karışında kadınlar ve çocuklara yakılan ağıtlarla inlerken önceki gün, evet, 5 çocuğumuz İzmir'de yandı ve o çocukları -siz kabul etmeseniz de- yoksulluk yaktı. Sizin yarattığınız sefalet, yoksulluk yaktı onları.Sayın Zengin, dün burada acılar çok tazeyken siz oturduğunuz yerden ahkâm kestiniz, yargı dağıtıp ancak anneyi suçladınız. Sayın Zengin "Siz bir de annenin hayat tarzına bakın." dediniz ve sustunuz."Hayat tarzı" dediniz ve sustunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Öyle demedim, öyle demedim.

ASU KAYA (Devamla) - Çöplüklerden yiyecek arayan, hurda parası peşinde koşan bir kadının, bir annenin nasıl bir hayat tarzı olabilir? Yaşanan bu çaresizliğin acaba nasıl bir tarzı olabilir? Sayın Zengin, bir kadın milletvekili olarak esas konuşmanız gereken bu değil, lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Genel Kurula hitap etmelisiniz, herkes, genele; vallahi bravo yani!

ASU KAYA (Devamla) - Gelelim konuşmanız gerekene; o sefaleti Bakanlık18 defa görmüş ve çocukları almaktan başka bir çözüm üretememişsiniz maalesef. Bir anne tabii ki çocuklarından ayrılmak istemez. Siz ister miydiniz, evlatlarınız var? O evi gördünüz, o annenin neler düşündüğünü biliyorsunuz. Peki, iktidar olarak siz kafa yordunuz mu, bir genç kadın, bir anne nasıl bu hâle geldi; buna kafa yordunuz mu? Herhâlde bu hayatı o da istemezdi Sayın Zengin. Size ve iktidarınıtüm kadın milletvekillerine soruyorum: Hayat hepimize acaba eşit mi geliyor? Hayat hepimize acaba her zaman eşit fırsatlar mı sunuyor? Bu yaşadıklarının mesulü o kadın mıdır, o anne midir? Eğer siz yirmi iki yıllık iktidarınızda o söylediğiniz sosyal devletin gereği olan, sizin söyleminiz güçlü kadın ve çocuk politikalarını geliştirebilseydiniz, o kadına güvenceli bir çalışma ve yaşam ortamı sağlayabilseydiniz o çocuklar bugün yaşıyor olacaktı ama artık yoklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

ASU KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, suçu anneye, kadına yüklemek en kolaycı yaklaşım maalesef; suçu belediyeye yüklemek iktidar için en kolaycı yaklaşım. Siz hâlâ "3-5 çocuk yapın." demeye devam ediyorsunuz ama biliyor musunuz, bu ülkede 15-19 yaş arası her bin kadından 13'ü doğum yapıyor. Melisa Sinem de neredeyse her yıl doğum yapmış. Peki, hani aile planlama politikanız, nerede kadın sağlığı politikanız? Siz tüm bu eşitsiz şartlar altında hâlâ "Her şeyin altında parasal sebepler mi var?" diyebiliyorsunuz Sayın Zengin. Evet, günümüz Türkiye'sinde ve dünyasında paranız varsa karnınız tok, yoksa karnınız aç,

çocuklarınız aç, yanarak ölürlür. Ama bu aile, bu çocuklar açken siz burada devletin bir yıl içinde bu aileye 110 bin TL destek verdiğini söyleyebiliyorsunuz. Hatırlatayım: 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 67 bin; 6 boğaz için ayda 10 bin TL bile vermemişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Devamla) - Sayın Zengin, bundan utanmanız gerekirken maalesef dün burada övündünüz bununla. Bugün geldim, saygımdan ötürü size cevap vermedim ama bugün burada bu söz hakkımı kullanmak istiyorum Sayın Başkan.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Bir hanımefendi olarak çok saygın bir cevap verdiniz, size yakışır; bir hanımefendi olarak çok saygın bir cevap verdiniz; yakıştı!

ASU KAYA (Devamla) - Cümlelerimi tamamlamak istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yok, öyle bir şey yok Sayın Başkan. Öyle bir usul yok.

BAŞKAN - Sayın Kaya, artı bir dakika verdim, diğer vekillere vermedim; kayda geçsin diye devam edin, mikrofonu açmıyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Öyle bir usul yok. Yani adımı 10 kere söylediği için 10 ayrı satışma kabul ediyorum.

ASU KAYA (Devamla) - Bütçe zamanındayız Sayın Zengin, orta vadeli programlar yapıyorsunuz ama içinde bir cümle çocuk yok, kadınları güçlendirmeye, çocukları korumaya bütçe yok, yoksullukla mücadelele bütçe yok, sadece yönetmeyi biliyorsunuz iktidarınızın devamı için. 4 milyondan fazla hane devlet desteği olmadan yaşayamıyor; 5,4 milyon çocuk yoksulluk sınırının altında.

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyoruz, tamamlayın lütfen.

ASU KAYA (Devamla) - Evet, maalesef, maalesef daha çok cümlelerimiz vardı. Yerimden söz talebinde bulunacağım Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Kaya.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Pardon...

Sayın Kılıç, Sayın Zengin'e söz verecektim, kusura bakmayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Efendim, hatipten sonra alsınlar.

(Saadet Partisi sıralarından "Hatip yürüdü efendim." sesleri)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, lütfen arkadaşlar, rica ediyorum...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekilimize nezaket gösterdik, "Hatip kürsüye yürüdü." diye bir teamül yok yani.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teamül yok ama söz hakkı var Sayın Başkanım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen de Grup Başkan Vekilisin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, şimdi Sayın Aysu.. Sayın Asu Kaya Hanımefendi...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Asu, Asu...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Doğru söyledim, Asu Kaya Hanımefendi, dinlerseniz anlayacaksınız.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Aysun" dediniz de ona...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Düzelttim arkadaşım.

Asu Kaya Hanımefendi, kürsüden adımı 10 defa "Sayın Zengin, Sayın Zengin..." orada konuşmama bile müsaade etmeyip "Sayın Zengin dinlesin." modunda olduğu için bence en az 10 kez satışmadan söz almam lazım. Adımı kamuoyu yeteri kadar biliyor ama bayağı bir katkı verdi bugün kendisi.

Şimdi, bir defa konuyu hiç anlamamış. Niye anlamamış? Benim Kadın Kolları Başkanı olmamla ilgili cevabın kendisiyle alakası sıfırdır, hiç alakası yok. Ben bu konuşmayı bir Genel Başkana yaptım. Bugün bir Genel Başkan Mecliste yaptığı grup toplantısında bana, ne alakaysa satıştı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben de buradan kendisine cevap verdim. Kendisi Başbakanken ben Kadın Kolları Başkanıydım, partimizin Genel Başkanıydı; eğer bana diyorsa ki "Hiçbir evi ziyarete gitmemiş." o zaman kendisi görevini yapmamıştır. Ben İstanbul Kadın Kolları Başkanıydım ve işimi de fevkalade iyi yaptığımı düşünüyorum. Bunun Asu Hanım'la alakası sıfırdır, konuları daha dikkatli dinlemesini tavsiye ederim. Kendisiyle ilgili söylediğim şey şudur: Şimdi, dün kendisi de burada Grup Başkan Vekilinin yanında oturuyordu, bütün konuşmaları dinledi. Benim bu parayla alakalı meseleyi niçin söylediğimi bence anlamış olması lazım çünkü ben Murat Emir Bey'i de bunu anlamış olarak görüyorum. Bu bir cevaptı, kime? DEM Grubuna bir cevaptı ama buna rağmen Halk TV'nin yaptığı çok çirkin bir haberi kendisi "retweet"leyip üzerine kocaman alakasız bir yorum yazmıştı, ben ona cevap verdim. O yüzden meseleleri doğru anlamak lazım.

Şimdi, gelelim diğer konuya, bakınız İstanbul'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben sataşmalar için tek tek söz bile alabilirim, belki İç Tüzük'ten bunu ispatlayabilirim bile.

Şimdi, Sayın İmamoğlu'nu hatırlıyorum; İstanbul'da bir çocuğumuz, Edanur, bir rögar kapağı açık kaldı ve düştü, hayatını kaybetti ve burada Büyükşehir çok büyük bir ihmali olduğu ortaya çıktı. O zaman pek çok kişi dedi ki: "Ya, piknik yapmasalardı, annesi çocuğunun elini tutsaydı." Bunları sizin arkadaşlarınız, şahsınızı kastetmiyorum, konuşma yapan hatibe binaen söylüyorum, onlar söylediler. Şimdi "Efendim, küçültüyormuşuz, falan filan." Hiçbir şeyi küçültmüyoruz. Bakın, parayı doğru harcamaktan bahsediyorsunuz, Tarkan'akaç lira konser parası verdiniz? Ben burada görüyorum, 8 milyon. O zaman evine 400-500 lira para için hurda toplayan bir hanımefendiye verseydiniz 1 milyon lira madem öyle, bizim verdiğimiz parayı beğenmiyorsunuz. Yani, bu işleri yaparken, bakın, sizin geldiğiniz yolun birkaç misli yoldan geliyoruz. Öyle olduğu için yirmi iki yıldır iktidardayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buralarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle...

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, sosyal devlet... Sosyal devlet olmama şansınız yok; Anayasa'nın amir hükmüdür, Türkiye sosyal bir devlettir ve Anayasa'nın amir hükmünü yerine getirir. Aile Bakanlığını kuran AK PARTİ'dir. Daha evvel, önce bir genel müdürlüktü, sonra bir bakanlık oldu ve nihayetinde bütçesi olan müstakil bir bakanlık olarak kuran zaten AK PARTİ'dir. O yüzden, bu lafları söylerken bu konuşmaları çok savruk ve hakikaten anlamdan kopuk ve ciddiyetsiz buluyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

60.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, doğrusu -kendisinin kelimeleriyle ifade edersem- son derece savruk bir konuşma yaptı çünkü biz burada kaybettiğimiz 5 yavrumuz için konuşuyoruz; nerede, ne yanlış, ne eksik yapıldı, onu bulalım diye konuşuyoruz. Burada da ana sorumlunun elbette ki Aile Bakanlığı olduğu ortada ve en azından hesap vermesi gereken, en azından somut durumu ifade etmesi gereken, teftiş yaptırmaması gereken, sorumluları bulması gereken kişi de buradaki Aile Bakanı. Sayın Grup Başkan Vekili de Aile Bakanını bu sorumluluktan kurtarmak için her yere savruk bir şekilde saldırmayı tercih ediyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen Beşiktaş'ta ölen 29 işçinin hesabını vermedin, ne konuşuyorsun ya?

MURAT EMİR (Ankara) - Ekrem İmamoğlu nereden çıktı? İstanbul'da konserler nereden çıktı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hangi soruşturmayı yaptınız Beşiktaş Belediyesi'nde?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Siz yapsaydınız ya, siz neden yapmadınız?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Büyükşehir Belediyesi ne yapmış? 29 gencecik işçi orada boğularak öldü.

MURAT EMİR (Ankara) - O yavrumuz, İstanbul'daki yavrumuz öldüğü zaman Mecliste konuştuk, ben konuştum kürsüden...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce onun hesabını verin.

MURAT EMİR (Ankara) - ...ve dedim ki gelin araştıralım; mahkemeler elinizde, bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz. Gelin, burayı da araştıralım, burada da idarenin kusuru varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Zaten biz bir hukuk devletiyiz, en azından öyle olmamız gerekiyor, mahkemeler zaten sizin elinizde, idari yargı zaten görevinin başındadır. Gelin araştıralım, hatta bununla da yetinmeyelim, bu cinayetlerin, bu ölümlerin hepsini araştıralım dediğimde kendi elleriyle reddettiler. Şimdi soruyorum: Sayın Zengin, orada belediyenin suçlu olup olmadığını biliyor musunuz? Oradaki soruşturma safahatı, mahkeme safahatı hangi aşamada biliyor musunuz? Hayır. Konu ne? Üstümüzdeki bu sorumluluğu nasıl sıçratırız, nasıl başkalarına aktarırız? Konserle bu işin ne alakası var? Konseri konuşacaksanız gelin konuşalım. Arkadaşlar, burada 5 çocuğun ölümünden bahsediyoruz. Lütfen, bu ağır meselenin ciddiyetine vâkıf olarak savrulmadan konuşalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir konuya açıklık getirerek sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir siyasi partinin Grup Başkan Vekili ya da kürsüde hatip konuşma yaparken laf atılıyor, söz atılıyor, ben ilgili partinin vekilini uyarıyorum ama bakıyorum ki diğer parti konuşurken aynı şey onun için de geçerli. Eğer burada konuşan milletvekillerini, kürsü hakkını kullanan, düşüncesini ifade eden milletvekillerini dinleyerek eğer varsa söz -ki bu konuda gerçekten oldukça bonkör de davrandığımı ifade etmek isterim, hiç de mütevazı olmayacağım- gereken cevap verilir. Ancak siz oturduğunuz yerde o hatibi duyabiliyorsunuz ama Divan olarak biz duyamıyoruz arkadaşlar gürültüden. O nedenle, lütfen, hem kürsüde hem yerinde söz hakkını kullanan hatipleri dinleyelim. Varsa itirazlarınız, Grup Başkan Vekili veya sataşma varsa milletvekili arkadaşımız bu konuya açıklık getirebilir.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

4.- CHP Grubunun, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Sayın Vekilim, kusura bakmayın, biraz sizi beklettik.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz adalete, adil paylaşıma, huzura, sükûnete hiç olmadığı kadar aç durumdadır. Bu açlık, kimi zaman çocuğuna harçlık veremeyen babanın gözlerinde belirirken, kimi zaman da çetelerin işgal ettiği hastanelerde kendini gösterir.

Evet, değerli arkadaşlar, ülkemiz adil paylaşıma açtır, esnafımız kepenk kapatıyor, çiftçimiz borç batağında, 18 milyon vatandaşımız maddi yardıma muhtaçken her saat başı faize 4 milyar harcıyor. Derinleşen yoksulluk sadece vicdan yaralayan bir vaka meydana gelince görünür hâle gelebiliyor çünkü üzülmeye ifade ediyorum ki bütün platformlarda gerçeklerden uzak, tozpembe tablolar çiziliyor. Meydana gelen acı hadiseler bile milletimizin asıl sorunlarını konuşup çözüm geliştirmeye yol açmıyor. Ülkemizde yediden yetmişe bütün vatandaşlarımızın öncelikli sorunu geçim derdidir fakat ne yaşanırsa yaşansın, bir şekilde bu sorunun üzeri örtülmeye, bu gerçek görmezden gelinmeye çalışılıyor.

Hepimizi derinden yaralayan dünkü hadise malumunuz. Hurda toplamak zorunda olan 5 çocuklu bir anne çocuklarını evde bırakıyor, soba devriliyor ve baraka ev yanıyor; en büyüğü 5 yaşında olan 5 yavrumuz hayattan kopuyor. Bunda hepimizin sorumluluğu var; bu aileyi ihmal eden, bu ihmale göz yuman, ihmallere karşı gerekli itirazları yapmayan herkes bundan sorumludur. Günde 4 milyar Türk lirası faize harcarken 5 yavrumuzu yoksulluğa kurban eden düzen, açıkça ifade ediyorum ki zulüm düzenidir. Sağlık Bakanımız "Türkiye'de doğurganlık oranının yükseltilmesi gerekiyor." ifadesinde bulunuyor. Evet, toplum olarak yaşılanıyor fakat yoksullaşarak yaşılanıyor, yaşlanarak yoksullaşıyoruz. İşte, emeklilerimizin hâli ortadadır. Siz önce gelir dağılımında adaleti tesis etmek için çalışın, milletimizin alım gücünü yükseltin. Aksi takdirde, bu söylemlerinizi "en az 3 çocuk" söylemi gibi içi boş ve havada kalır. Doğurganlığı arttırmaya çalışmadan önce, doğmuş olan yavrularımızı korumamız icap eder.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz huzura açtır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Sokaktaki suç oranları tavan yapmış, gençlerimiz maddelerin esiri olmuş, ahlaki ve manevi değerlerden uzaklaştırılmıştır. Gün geçmiyor ki sokak ortasında işlenen bir cinayete denk gelmeyelim, gün geçmiyor ki farklılıklarımızı çatışma unsuruna dönüştüren ve kaosa sebep olan bir gündem oluşturulmasın. Ülkemiz sükûnete açtır. Kısır tartışmaları artık bırakalım, milletimizin gerçek gündemi olan geçim derdiyle dertlenelim; Meclisimiz gerçek manada milletin Meclisi, sokağın sesi olsun. Kısır tartışmaları bir tarafa bırakalım ki Meclisimiz, yanı başımızda soykırıma devam eden katil İsrail'i durduracak somut adımların atıldığı milletin Meclisi olsun. Meclisimiz gerçek manada milletin Meclisi olduğu takdirde, milleti yoksullaştırarak faiz lobilerini semirtenlerin barınmadığı bir Meclis olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a aittir.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin dört bir yanına yayılan derin yoksulluğun yol açtığı trajedilerin en sonuncusu maalesef dün Selçuk'ta yaşandı; elektrikli sobadan çıkan yangın sonucu 5 yavrumuzu, evladımızı kaybettik. Bu olay sadece bir yangın değil; ihmaller, yoksulluk ve yoksunluk zincirinin en acı sonuçlarından bir tanesi. Maalesef bu gibi olaylar ülkemizin derin yoksullukla nasıl yüzleştiğini gösteriyor. Türkiye'nin dört bir yanından büyük şehirlere kadar yoksulluk her yaş ve her kesimi etkiliyor. En temel ihtiyaçlar bile erişilemez hâle gelirken gençler ve çocuklar bu durumdan en çok etkilenen gruplar. Her gün daha fazla insan temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanırken derinleşen bu yoksulluk birçok ailenin yaşam kalitesini yok etmekte ve onların geleceğe dair umutlarını da yıkmaktadır. Sorun yalnızca çocuklarımızla sınırlı değil, kadınlarımız da bundan en fazla etkilenen gruplarının başında geliyor. TÜİK'in verilerine göre son beş yılda kadın çalışan sayısı arttı fakat bu, sevindirici bir gösterge gibi gözükse de çalışan kadınların yaş ortalaması 40'ın üzerinde. Dolayısıyla, bu, yoksulluğun en büyük göstergelerinden bir tanesi. Yoksulluk sadece bireysel değil, toplumsal bir felakete dönüşmüş durumda. Bu noktada hep birlikte sosyal devletin gücünü hissettirecek kalıcı çözümler üretmemiz hayatidir.

Değerli milletvekilleri, biz 2021 yılında İYİ Parti olarak derin yoksulluğu çalıştık. Kurucu Genel Başkanımız birçok yoksul eve girdi. Apartmanların bodrum dairesinde yaşayan ve banliyölerde yaşayan birçok vatandaşımızı ziyaret ettik, oradaki derin yoksulluğu hissettik ve parti olarak biz Rüzgârgülü Projesi'ni hayata geçirdik. Bu projeyi de Demre Belediyesinde -pilot bir belediye olarak- uyguladık. Neydi bu proje? Anaokulundan lise sona kadar 15 milyon öğrencimizin sabah ve öğle yemeklerinin devlet tarafından karşılanmasıydı. Bu projeye birlikte kadın çiftçilerimiz istihdama dâhil olacaktı ve birçok sektör de buradan faydalanacaktı. Ne oldu bu proje? Demre Belediyesinin yapmış olduğu bu proje maalesef kaymakam tarafından durduruldu. Kim kaybetti? Demreli

çocuklarımız kaybetti ve birçok veli de bundan dolayı muzdarip oldu. Biz, bu tip projelerin, Rüzgârgülü gibi projelerin, sosyal projelerin sayısının artmasını, devletin bu projelere kucak açmasını ve desteklemesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURAK AKBURAK (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akburak.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Ülkemizde giderek artan yoksulluğu ve yoksunluğu birlikte aşalım, geleceğimiz olan çocuklarımıza daha yaşanabilir bir Türkiye bırakalım.

Öneriyi desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a aittir.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ekranları başında bizi izleyen değerli halkları ve hapishaneleri saygıyla selamlıyorum. Bir selam da kayyum politikalarına, kayyum darbesine karşı sokaklarda günlerdir, on gündür direnen Batman, Mardin, Halfeti halklarına. Kürtlere, Türkmenlere, gençlere, kadınlara saygılarımı ve sevgilerimi yolluyorum. Hepimize geleceğe dair umudun meşalesini yakıyorlar, geleceğe dair umudun nüvesi oradaki direniştir.

Bizim açımızdan da kadın mücadelesi açısından da kayyumlara karşı sokağı dolduran, kadınların kazandığı belediyeleri geri almak için mücadele eden kadınlar, gençler ve anneler çok kıymetlidir. İnaniyoruz ki kayyum politikasını onlar defedecektir.

Yoksulluğu konuşmak bir meseledir ama kadın ve çocuk yoksulluğunu konuşmak başka bir meseledir. Kadınlar için yoksulluk sadece maddi imkânlardan mahrum olmak değildir, hayata dair her şeyden yoksun olmaktır ve bunlardan en önemlisi de seçeneklerden, seçenekleri düşünebilmekten yoksun olmaktır. Yoksul bir kadın, hayatı için çıkış yollarını düşünebilecek imkânlarla sahip değildir, kanallara sahip değildir; imkânlar o kadar uzaktır, bir düşünce alanı bile değildir imkânlar.

Buna rağmen, anne Sinem Akcan çocuklarına umut dolu isimler koymuş; Nefes, Peri, Aslan, Masal, Bulut. Kendi yaşayamadığı hayat için hesabını çocuklarına gelecek umut ederek sormak istemiş. Kendi yaşayamadığı hayatın onların kaderi olmasını istememiş ama fatura bu kadına çıkarılıyor. Böyle bir durumda mütemadiyen kadınlar suçlanıyor, kadınlar gözaltına alınıyor, kadınların yaşam tarzı sorgulanıyor fakat bu derin yoksulluğun müsebbibleri "Hiçbir suçumuz yok. Yok efendim, belediye şunu yaptı, bakanlık şunu yaptı..." Böyle teknik meseleler değildir orada yaşanan; orada yaşanan, bütün bir umudun çalınması, bütün bir hayatın çalınması ve pompaladığınız kutsal aileyle daraltılmış bir hayatın, bir cenderenin içinde mahvolmuş, kahrolmuş bir gerçeklik vardır. Ya, bugün baba cenazeye getiriliyor, elleri kelepçeli, 2 jandarma koluna girmiş; bu mu yani anlattığınız? Bu sahneden sonra bize "Kadınlar çok derdimiz, çocuklar çok derdimiz." nasıl diyeceksiniz? Biz sizlere defaatle söyledik, bu ülkede eğer holdinglerin borçları silinirken KYK borcu yüzünden gençlerin hesaplarına bloke konuluyorsa, eğer çocuklar açsa, eğer kadınlar katlediliyorsa müsebbibi elbette ki iktidardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çubuk.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Bunun faturasını muhalefete, bunun faturasını kadının kendisine kesemezsiniz. Hayat tarzıymış, hadi oradan! Bu ülkede gençlerin çoğu bağımlı, ilkokul kapılarına kadar uyuşturucu satıcıları gitmiş, "şeker" adı altında oralara uyuşturucu sokuluyor, bir kadının düşürüldüğü rezil hayatın hesabı yine ondan soruluyor. Sorumluluk, istifa etmektir. Siz bunu yerine getirmiyorsanız biz gereğini yapacağız. Bu hayatı hiç kimseye bırakmayacağız, kendi geleceğimiz için mücadeleden vazgeçmeyeceğiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ne yapacaksınız? Merak ettim, ne yapacaksınız?

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Son bir söz: "..."¹Biz, sizin gibi, kadınlara "cıyak cıyak" demiyoruz,kadın düşmanı ağızlarla konuşmuyoruz.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Cıyak cıyaksın, bağırmadan konuşun.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Biz kadınlarla yaşıyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Cıyak cıyaksın.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Kadın olarak kendimize saldırmıyoruz, saldırıları da asla affetmiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aynen saldıırıyorsunuz, aynen.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Cıyak cıyakmış, hadi oradan! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Cıyak cıyaksın, sen hadi oradan!

Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, dün kastettiğimiz şey tam da buydu. Değil ben konuşurken kendi Grup Başkan Vekilleri konuşurken sürekli bağırın bir gruptan bahsediyoruz. Üslup da maşallah, gerçek bir hanımefendi üslubu, "Hadi

¹Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

oradan!" falan... Ben kendisine o lafları söylemeyeceğim çünkü sevmediğim bir lafı söylemek istemiyorum ama aynıyla kendisine iade ediyorum.

Şimdi, burada konuyu anlamaktan ne kadar uzaklar. Ben konuşmalarında ne yaptığını gayet iyi biliyorum. "Yaşam tarzı"ndan neyi anlıyorsunuz, ben anlamadım. Kafanızda ne şekilleniyor? "Yaşam tarzı" dediğiniz şey... Tek tip bir şeyden bahsetmiyoruz. Gördünüz, bir ton suç kaydı var. Yani bunları söylemeyecek miyiz? Biz "Katman katman problem." derken bunlardan bahsediyoruz. Üstelik de yaşam tarzıyla alakalı cümleyi tamamlayamadım bile çünkü sözüm kesildi mikrofon kesildiği için. Ama maşallah, çok bonkörler, söylemediğim bir şeyi tamamlıyorlar. Bunu kabul etmek mümkün değil. Bu hanımefendiye, başına bu olayların geldiği hanımefendiye çok, çok, çok; elbette üzgünüz, 5 evladını kaybetmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Babası... Hakikaten insan kahroluyor, cenazeye gelen bir insanın elinin asla bağlı olmaması lazım, cenazeye gelmiş zaten. Kaldı ki fark edilir edilmez de bu kelepçeler açıldı. Bundan sonra da eğer gerekiyorsa şu Genel Kurulda bir düzenleme yapalım, cenazeye gelmiş bir mahkûm müsaade etsinler de -herkes- cenaze namazını kılsın. Bunun önünde en ufak bir engel de yok, biraz bu işi yapan insanların inisiyatif alması lazım; orada camide o anda bulunan, görevi ifa eden kişileri ifade ediyorum.

Şimdi, şunu da söyleyeceğim: Sayın Başkanım, bakın, evin mahremiyeti olduğunu unutuyoruz. Evlerin mahremiyeti var, bir evin içerisine tak diye girme şansınız yok. Kapıyı çaldığınızda arayacaksanız arama evrakınızı gösterirsiniz. İçeri girmek için, o evin içinde bir şey yapmak için bir mahkeme kararı veya yazılı bir evraka ihtiyaç var. Biz bundan bahsediyoruz. Sokakta olan bir şeyde... Sokakta bir çukur var, tabii ki bu çukurun sorumluluğunu İstanbul Büyükşehir'e de sorarız, diğer belediyelere de sorarız. Buradaki problem, arkadaşlarımızın kendi belediyeleri olduğu zaman hiçbir sorumlulukları yok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle...

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın Sayın Zengin, lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...hiçbir sorumluluk alanı yok; bizim meselemiz olduğu zaman da bakıyorum, efendim, her şeyden bizler sorumluyuz.

MURAT EMİR (Ankara) - Evet, öylesiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, buradaki problem şu: Biz...

MURAT EMİR (Ankara) - İktidarsınız ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir saniye... Biz iktidar olmaktan mutluluk ve gurur duyarız.

MURAT EMİR (Ankara) - Biraz da sorumlu olun.

ASU KAYA (Osmaniye) - Gereğini yapın o zaman.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz her işin en iyisini yapmaya talibiz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Koskoca bakanlıklar var kocaman bütçelerle.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Doğru yaptığımıza doğru, noksan yaptığımıza noksan... Daha iyisini de yapmaya talibiz. Tüm bunlarla kendimizi... Herkesin önünde yaşanan bir şey olduğu için...

ASU KAYA (Osmaniye) - Yirmi iki senedir talip misiniz? İcranın başındasınız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yirmi iki yıldan gurur duyuyoruz. Bu oyu aldık da geldik, vatandaşın oy aldık, geldik. Yine, inşallah... Vatandaşımız görüyor, sizleri de görüyor, bizi de görüyor. İmtihan...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Saygı gösterin o zaman vatandaşların oylarıyla gelenlere biraz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, saygı gösterin. Ben size aynı şeyi söylüyorum, "yirmi iki yıl"ı aşağılar gibi kullanıyorsunuz, "yirmi iki yıl" gurur cümlesidir, gurur! Becerebiliyorsanız siz de yapın yirmi iki yılı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son cümlem... Bakın, ben Türkiye'de kadın haklarını savunduğum için en çok -en çok, ne diyelim, tırnak içinde- dayığa maruz kalan insanım. Ben bulunduğum her yerde, yaşadığım ilk günden, kendimi bildim bileli, haktan, hukuktan, erkek, kadın çocuk...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle...

BAŞKAN - Demin de son cümleydi, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben...

ASU KAYA (Osmaniye) - Kadın hakları savunuculuğu mazinize "yaşam tarzı" ifadesi yakışmadı ama.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç alakası yok. Yanlış anlıyorsunuz, onu da anlamaktan âcizsiniz.

ASU KAYA (Osmaniye) - "Yaşam tarzı" cümlesi yakışmadı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yaşam tarzından, sadece kendi yaşam tarzınızı anlıyorsunuz. Yaşam tarzı... Onun da bir sürü katmanları var, bir sürü!

ASU KAYA (Osmaniye) - Nasıl bu noktaya geldi o kadın, o gencecik kadın? Buna hiç kafa yormuyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, buna kafa yoralım. Hayır, siz yormuyorsunuz...

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen sözlerinizi tamamlayın, karşılıklı konuşmayın.

ASU KAYA (Osmaniye) - Kadın cinayetleri politik, çocuk cinayetleri politik...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...tam tersine, ben de bunu söylüyorum, ben de bunu söylüyorum.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sizin yirmi iki yıldır izlediğiniz politikanın sonucu bu yaşadıklarımız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu konuya nasıl geldiğini inceleyelim, inceleyelim.

ASU KAYA (Osmaniye) - Siz iktidara geldiğinizde yeni doğmuştu o kadın, o anne.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aynen böyle... İnceleyelim diye öneriyorum ben.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sizin politikalarınızla büyüdü, yetişti.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç alakası yok.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sizin politikalarınızla anne oldu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bizim politikalarımızla sahip çıkıldı. Hiç alakası yok.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sizin politikalarınızla kadın oldu, 5 çocuğunu toprağa gömdü.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Efendim, siz belediyenizde bir lokma ekmek vermemişsiniz ya, keşke yapsaydınız, siz sahip çıksaydınız. Bir deavukat kadın belediye başkanınız var, cenazeye bile gelmemiş ya, cenazesine gelmemiş; bir de buradan bağıırıyorsunuz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Bakan neredeydi acaba, Bakanınız neredeydi? "Tweet" atmaktan başka hiçbir şey yapmıyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Önce kendi adamanızı söyleyin, önce kendi adamanızla ilgili şeyi söyleyin.

ASU KAYA (Osmaniye) - "Şiddete sıfır tolerans." diyor, başka hiçbir şey yapmıyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Cenazeye gelmekten âcizsiniz. Sahip çıkmamışsınız, bir kreş yapmamışsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Siz de Bakanlarınızla, milletvekillerinizle hepiniz oradaydınız(!)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ayrıca, Özlem Zengin Hanım, bu hapishanede yakınlarını kaybedenlerin de veda hakkını tanıyın yani! Öyle değil yani! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZAFER SIRA KAYA (İstanbul) - Bir sen eksiktin, bir sen!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bağırma! Bağırma! Adımı öğrenmişsin, yeter artık! Cıyık cıyık bağırma artık, yeter!

BAŞKAN - Sayın milletvekili, farkındaysanız Grup Başkan Vekilimize söz verdim, eğer susarsanız Sayın Grup Başkan Vekili cümlelerini kuracak.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Grup Başkan Vekilimiz konuşunca biz susarız, merak etmeyin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ezberlemişsiniz on tane laf, dön dolaş aynı şey. Hayret bir şey!

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

62.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, şimdi, bizim buradaki eleştirilerimizi AKP Grup Başkan Vekili kişisel bir mesele olarak alıyor. Burada ortada çok vahim bir durum var, vahim bir tablo var. Kimse evlerin mahremiyetine söz söylemiyor ama evlerin mahremiyetine en fazla dikkat etmesi gereken iktidardır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, ediyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kapısını kırmadığınız evimiz kalmadı, gözaltı işlemlerinize dönün bir bakın, yatak odalarına kadar girerken bir bakın, dolayısıyla burada evlerin içinin mahremiyeti konusunda yaptıklarınız ortada. Kaldı ki bu bir sosyal vaka, bir sosyal sorundan bahsediyoruz; "Orası evin içidir, orada ne olursa olsun." diyemezsiniz. Çocukların haklarını korumak aslında sosyal bir siyasettir; bu, siyasetin gereğidir, bunu yapamamışız.

Şimdi, ben Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına sormak istiyorum: Belçika'da böyle bir olay olsaydı nasıl davranılırdı? Kendisi Belçikadan geldi ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı ortada yok; 5 çocuk yanarak ölmüş. Belçika'da ne olurdu?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Belçika'da, Almanya'da çocuklar ölmüş, Almanlar hiçbir şey yapmadılar ya! Sen neden bahsediyorsun!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bari Belçika'daki kimliğiyle hareket etseydi de istifa etseydi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Almanya'da çocuklarımızı diri diri yaktılar, ne yaptı Almanya?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Faşistler yaktı.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Almanya ne yaptı? Ne yapmışlar, senin beğendiğin Almanya ne yapmış? Hiçbir şey yapmadı. Bakanı da yapmadı, devlet de yapmadı. Sen neden bahsediyorsun!

ZAFER SIRA KAYA (İstanbul) - Bakan ne yaptı, Bakan? Bakan ne yaptı? Faşist yaktı da Bakan ne yaptı?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Faşistler, ırkçılar yaktı! Almanya'da faşistler yaktı, çık faşistlere laf söyle!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.15

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- Siyasi Parti Grubu Önerileri (devam)

4.- CHP Grubunun, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla 13/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine sıradaki söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye aittir.

Buyurun Sayın Öncü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, hakikaten ben de bir anne olarak bugün burada gerçekten içim sızlayarak söz almış bulunmaktayım. İzmir'deki elim olaydan dolayı hayatını kaybeden çocuklarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Söz konusu olayı tüm gün herkes bağırarak, belki de kendi duygularını dâhil ederek siyasi alana, zemine çekmeye çalışıyor ama sizler de biliyorsunuz ki buradaki olayda 2019'dan itibaren aile yakın takibe alınıyor. Sosyal hizmetler tarafından görevli olan arkadaşlarımız düzenli olarak aileye hem sosyoekonomik destek hem de psikolojik destek uyguluyor. Bu arada gerek babanın özel durumundan dolayı gerekse annenin içinde bulunduğu durumdan dolayı çocukların kuruma alınması kararı veriliyor. Ancak sizler biliyorsunuz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kurulduğundan bugüne kadar temelde kadını ve çocuğu destekleyen onlarca politikaya imza attı. Bunlardan bir tanesi de ailenin, anne ve çocukla olan bağını yerinde destekleyerek yönetmeye çalışmak; biz, burada, tam da bunu görüyoruz. Annenin beyanını esas alarak "Ben çocuklarımı kendi evimde anneannesiyle birlikte büyüteceğim." diye ısrarcı olduğu için ve sosyal inceleme personelimiz pedagoglar eşliğiyle çocukların anne bağı kopmasın diye anneye birlikte yaşamaları için düzenli olarak desteklemeye çalışıyorlar. Arkadaşlar, bakın, ben de ne yazık ki -annemi rahmetle anıyorum burada ama- bir ihmalden kaynaklı kaza geçirmiş bir bireyim ve benim annem ihmalden ölüme sebebiyet verdiği için yargılanmış bir kadın. Dokuz aylıkken çocuğu evde tandırın kenarına yatırıp -Karadeniz Bölgesi- bağ bahçeye gidip döndüğünde de tandıra düştüğünü görünce kazadan sonra yapılan soruşturma vesaire annemi böyle bir yargılama sistemi içine soktu. Şimdi, sizler burada... Özlem Başkanımız biraz önce "Bizim burada temel amacımız kadını fiilî olarak suçlamak değil..." Annenin bir görevi var, annelik görevi. Eğer benim sosyal hizmet uzmanım, defaten bunları incelemiş ve annenin beyanını esas alarak "Ben çocuklarımdan ayrılmak istemiyorum. Beni sosyoekonomik olarak evimde destekleyin, annemle birlikte çocuklarımı büyüteceğim." demişse, biz de buna yönelik çalışmalarımızı sürdürmüşsek, defaten aileyi yakından takip etmişsek burada ihmal olan ne?...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çocuğun güvenliği söz konusu olduğu zaman annenin beyanı esas alınmaz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Başkanım, bir saniye, çocuğun güveni... Tabii ki de burada annenin çocukla olan bağını korumakla mükellefiz. Kaldı ki sizler de biliyorsunuz, sosyal devlet anlayışında buraya binlerce hizmet yazdım arkadaşlar. Hepiniz yakinen tanıksınız, biz, Bakanlık olarak -kadının istihdamı, eğitimi, çocukların eğitimi, kız çocuklarının eğitimi- 12 milyon kadını istihdama dâhil ettik. Çalışma Bakanlığı bugün bile, bu yıl bile, sadece 2024 yılında 600 bin kadına istihdam eğitimi sağlamıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bütçesi yukarıda, öyle bir şey söylemedi Bakan şimdi.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Dolayısıyla, biz sosyal anlamda kadını ve çocuğu destekleyen politikaları yirmi iki yıldır yapıyoruz ve bunu yapmaya da devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yapmayın daha iyi, vallahi yapmayın daha iyi!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Ben sizden şunu rica ediyorum, arkadaşlar, lütfen sizden şunu rica ediyorum, hakikaten bunu rica ediyorum: Mütemediyen bağırarak, mütemediyen karşılıklı hakaret ederek sorunları dile getirmeye çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - 600 milletvekiliyiz burada, öyle değil mi?

Başkanım, sözümü hemen bitiriyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Doğru gitmeyen bir şey var, bunu tespit etmemişler.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - 600 milletvekiliyiz burada, niçin bağırarak... Bakın, ben de size kendimi duyurmak için bağırarak zorunda kalıyorum.

Şimdi, her meydanda şiddeti engelleyelim, önleyelim diyoruz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, şu araştırma önergesine destek verin.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Ya, arkadaşlar, biz şurada psikolojik şiddeti önleyemiyoruz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sadece biz mi bağırıyoruz?

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Lütfen, Başkanım, bitirdim ben, lütfen...

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Biz bağırarak siyaset yapmıyoruz, biz millet için siyaset yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - 527 kadın katledildi, seslerini duydunuz mu, bağıramadılar bile ya, yaşam hakkı için!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

1.- Danışma Kurulunun, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

No: 44

13/11/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulu 13 Kasım 2024 Çarşamba günü yaptığı toplantıda 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılması önerisini Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Özlem Zengin
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkan
Vekili

Murat Emir
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Sezai Temelli
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Filiz Kılıç
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Danışma Kurulu önerisi kabul edilmiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A.- Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boşalan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- (10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830) esas numaralı Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Çocukların her türlü şiddet, ihmal ve istismardan korunarak akıl, ruh ve beden sağlıklarının gelişimi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonunda boşalan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Ankara Milletvekili Semra Dinçer aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- (10/1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904) esas numaralı Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım ve Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Bazı özel sağlık kuruluşlarında yaşanan bebek ölümlerinin tüm yönleriyle araştırılması, özel sağlık kuruluşlarının yenidoğan, çocuk, engelli ve yaşlılarla ilgili bakım servisindeki uygulamalarının ve mevzuatın incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonunda boşalan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Ankara Milletvekili Aylin Yaman aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Kaya, söz talebiniz var, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Öncü dedi ki: "Biz Bakanlık olarak evet, aileyi yerinde izlemeyi, yaşatmayı, bir yaşam planı öngörüyoruz, bunu uygun buluyoruz." Evet, çok doğru ama -efendim, ben konuşmamda da belirttim- aylık 10 bin TL'yi bile bulmayan bir sosyal destek sağlıyorsunuz, 6 kişiye siz bunu yapıyorsunuz. Lütfen, bununla nasıl onları yerinde yaşamı sağlayacaksınız? Bunun yerine yirmi iki yıllık iktidarınızda -"kadın istihdamı" diyorsunuz bu arada-dünya verilerinde de çok gerilerdeyiz. Ulusalda sizin rakamları yükselttiğinizi iddia ediyorsunuz ama gerçeklikteki rakamlar maalesef öyle değil. Diğer yandan ısrarla şunu sorgulamak istemiyorsunuz: Yirmi iki yıllık iktidarınızda bu anne küçük bir çocuktuk, bugün yetişkin bir kadın ve anne ve 5 çocuğunu hayata tutunduramadı ve siz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Tekrar, açmıyor musunuz?

Peki, o zaman.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Necmettin Çalışkan...

Buyurun Sayın Çalışkan.

64.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, sözleşmeli erlere ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Türk Silahlı Kuvvetlerinde en zor koşullarda yedi yıl süreyle görev yapan sözleşmeli erler büyük bir mağduriyet yaşamaktadır. Görev süreleri dolduktan sonraki hayatlarının en verimli çağlarını askerî hizmete kullanan bu personel süre sonunda işsizliğe terk edilmektedir. Oysa 2011 yılında çıkarılan yasayla bunların görev süreleri sona erdikten sonra kamuda istihdamına yönelik karar alınmıştı, ne var ki bu uygulanmadı. Ülkemizin güvenliği için en kritik noktalarda görev yapmış bu yetişmiş personelden kamu güvenliği ve benzeri alanlarda yararlanılması son derece elzemdir. Geçtiğimiz günlerde yaşadığımız TUSAŞ ve benzeri facialar sonrasında özel güvenliğin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. "Kullan-at" psikolojisine kapılmamalıdır, en verimli çağını kamu hizmetinde geçirmiş bu insanlara mutlaka el atılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Sibel Suiçmez...

65.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Düzyurt'ta onaylanan imar planına ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, AKP sayesinde Trabzon'da yine bir imar kriziyle karşı karşıyayız. Trabzon'da sanayi sitelerini Düzyurt'a taşıyacak Ortahisar ilçemizin Kutlugün, Düzyurt ve Gözalan Mahallelerini etkileyecek imar planı yerel halkın sesini duymazdan gelerek, onların yaşam alanları üzerinde tek taraflı kararlarla hazırlanarak hukuka aykırı olarak onaylanmıştır. Düzyurtlu vatandaşlarımız, Trabzon'un geleceği Düzyurt'ta ranta, betonlaşmaya, sosyolojik kaosa ve tarım arazilerinin katledilmesine "hayır" demek için yarın yani perşembe günü saat 12.30'da Trabzon Büyükşehir Belediyesi önünde toplanacaktır. Tüm Trabzon'u Düzyurtlu vatandaşlarımıza destek olmaya davet ediyor, ilgililere de "Yanlıştan dönün." diyorum.

BAŞKAN - Sayın Semra Dinçer...

66.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, kademeli emekliliğe ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Adında "adalet" olan bir partinin yönettiği ülkemizde her yerden adaletsizlik fışkırıyor. Ülkemizde her alanda olduğu gibi emeklilikte de büyük bir adaletsizlik yaşanmaktadır. Binlerce kişi sadece 1 günle emeklilik hakkından mahrum olmuştur. 1 gün farkla sigortalı olanlar arasında emeklilikte erkeklerde on yedi, kadınlarda yirmi yıl fark oluşmaktadır. On yedi ve yirmi yıl gibi süreler iş hayatında çok uzun olmakla birlikte büyük bir adaletsizliği ortaya koymaktadır. Bir güne, bir aya, bir yıla on yedi, yirmi yıl geç emeklilik olur mu? Herkes hak ettiği şartlarda emekli olmalıdır. Kademeli emeklilik sistemiyle bu mağduriyet düzolecektir. Kademeli emeklilik bir lütuf değil, haktır. Emeklilik bekleyen vatandaşlarımızın da sabrı kalmamıştır. Bir an önce gerekli düzenleme yapılarak bu mağduriyet giderilmelidir. Sözümüzün arkasındayız, bu haklı mücadelede haksızlığa uğrayan bütün emeklilerimizin yanındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

67.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, ikamet yasasına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Başta Antalya'mız olmak üzere sahil bölgelerimizin düzensiz göçmen ikametine kapatılması çok faydalı olmuştur. Ancak bu düzensiz göçmenler ile ülkemize yıllardır gelerek döviz bırakan nitelikli yabancı yatırımcıları ve misafirleri iyi ayırt etmek gerekiyor. Özellikle Avrupalılar ve diğer ülke vatandaşları kış aylarının büyük çoğunluğunu Antalya'mızda ve ilçelerinde geçiriyor ve altı aylık kış döneminde yaklaşık 2,4 milyar dolar değerinde döviz bırakıyorlardı. Ne yazık ki bu misafirlerimizi büyük ölçüde kaybetmeye başladık. Dolayısıyla, başta Alanya ilçemiz olmak üzere, bölge halkının ve esnafın talebi, ikamet yasasının acil olarak revize edilerek mahalle bazlı değil, ilçe bazında olması; ikamet alma bedelinin 200 bin dolardan 100 bin dolara düşürülmesi ve gayrimenkul alanların ikamet almadan da elektrik, su, internet aboneliğini yaptırabilmesidir.

BAŞKAN - Sayın Şeref Arpacı...

68.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, İzmir Selçuk'ta 5 kardeşin hayatını kaybetmesine ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda sizlere bir milletvekili olarak değil, bir babanın evladını koruyamamanın verdiği vicdan azabıyla konuşuyorum. Dünden beri neredeyse kendimize gelemedik, kahrolduk. Hiçbir şeyden habersiz 5 masum çocuğumuzu gözyaşlarıyla toprağa verdik ve şimdi size bir milletvekili olarak sesleniyorum: Yazıklar olsun bize! Biz bu çocukları yaşatamadık. Unutmayın ki bu işin partisi yok. Giden can hepimizin canıdır. Bu Parlamento bu yüce milletin hakkını korumak ve hayatını yaşatmak için vardır. Ey Erdoğan, size de sesleniyorum: Geçmişte dediniz ki: "Bu ülkenin Başbakanı olarak açıkça ifade ediyorum ki Dicle'nin kenarında kurdun kaptığı bir koyun bile benim mesuliyetim altındadır." Cumhurbaşkanı olarak bugün daha fazla yetkiye sahipsiniz. Dün yangında yitirdiğimiz bu çocukların vebali en çok sizin üstünüzdedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Mehmet Baykan...

69.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, belediyelerin düzenlediği konserlere ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Muallim Naci'ye yaşadığı devir hakkında ne düşündüğü sorulur; düşünmeye bile ihtiyaç hissetmeden cevabı verir: "Toplanıp ehl-i heva her biri bir saz çalar/ Çelebi, böyle olur bizde konserde dediğin." Öyle bir devirde yaşıyoruz ki herkes birbirine konser soruyor. Belediyeler işi gücü bırakmış, aslı işlerini bir kenara atmış, ha bire heykel yapıyor, konser düzenliyor; yol, ulaşım, altyapı, kanalizasyon, temizlik, park ve bahçe, temiz hava, sosyal yardım, kentsel dönüşüm gibi asli işler hak getire, varsa heykel yoksa konser. Rivayetler muhtelif, İstanbul Büyükşehir 5 milyarı aşmış, Ankara Büyükşehir 6 milyarı aşmış, daha az da olabilir, abartılı da olabilir ama sonuçta düzenlenen her bir konser için sarf edilen rakamlar astronomik. Kuşkusuz ki sanata karşı değiliz. Şehirlerimizin sanata, sanatçılarımızın da desteğe ihtiyacı var. Ayrıca sanatçıların da emeklerinin karşılığını almalarına itirazımız olamaz. Mamafih, emeğin karşılığı kamu vicdanının reddedeceği ölçüde olamaz. Sanat şehrin kaynaklarının savurganca kullanılmasına imkân vermez.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A.- Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 164 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler de ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Teklifin tümü üzerindeki ilk söz Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Buyurun Sayın Yazıcı Özbudun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün 22-23 Ekimde Adalet Komisyonunda görüştüğümüz ve çoğunluk partisinin oylarıyla kabul edilen teklif üzerinde görüşmeye başlıyoruz.

Şimdi, bu teklif metni daha önceki kanunlar gibi torba yasa niteliğini taşıyor. Neden? Çünkü 23 maddeden oluşan teklif aynı anda 12 kanun üzerinde değişiklik getiriyor. Hep söyledik ama bir kez daha söylemek durumundayız: Bu bir torba kanun, torba kanun olması nedeniyle Anayasa'mızın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin belirlilik unsurunu ihlal etmektedir. Ne

yazık ki biz bu eleştirilerimizi Komisyonda dile getirdiğimiz hâlde bu dikkate alınmamıştır. Bu vesileyle Komisyon çalışmalarına referansta bulunmak istiyorum: Bildiğiniz gibi Meclis İctüzüğü'nün 38'inci maddesi şöyle bir hükme yer veriyor: "Komisyonlarda görüşülmekte olan kanun tekliflerinde öncelikle Anayasa'ya aykırılık sorunları dikkate alınır. Eğer Anayasa'ya aykırılık sorunlarının ciddi olduğu görülürse maddelerin müzakeresine geçilmez, bu teklif geri çekilir." deniyor. Biz de Komisyonda çok ciddi bir biçimde Anayasa'ya aykırılık sorunlarını tartıştık. Bu vesileyle Komisyon Başkanımıza da teşekkür etmek isterim çünkü söz hakkımızı hiçbir biçimde süreyle sınırlamadı, gayet etraflıca görüşebildik. Fakat sorun şu ki bütün haklı gerekçelerimize rağmen bu Anayasa'ya aykırılıkları içeren teklifin maddelerine geçildi ve bizim öne sürdüğümüz görüşlerin hiçbirisi metnin içeriğine yansımış olmadı. Dolayısıyla bu vesileyle aslında Parlamento çoğunluğumuza nazikâne ve dostane bir çağrıda bulunmak istiyorum. Bu ülke hepimizin, eğer burada yaptığımız kanunlar Anayasa'ya uygun olursa bunda hepimizin menfaati olacak, Anayasa'ya aykırı olması hâlinde burada Meclisimiz gereksiz yere meşgul edildiği gibi daha sonra Anayasa yargısı meşgul edilecek ve tekrar iptal edilen o maddelerle ilgili önümüze yeni yasama tasarrufları gelecek. Dolayısıyla buna özellikle dikkat çekerek sözlerime başlamak istedim.

Şimdi, teklifin ismi ile içeriği arasında ciddi bir uyumsuzluk var. İsmi ne diyor bize? "Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun Teklifi" diyor. Bu başlığı okuyan herkes kanun metninin ağırlığının Noterlik Kanunu'nda olduğunu düşünür haklı olarak. Peki, öyle mi? Elbette değil. Kanun teklifinin ağırlık noktasını Anayasa'ya aykırı hükümler oluşturuyor. Örneğin, yargının bağımsızlığını ihlal eden hükümler var bu teklifin içinde. Örneğin, kamuoyunda "etki ajanlığı" olarak ifade edilen madde var bu kanun teklifinin içinde ve aslında kanun teklifinin başlığına baktığınızda bütün bu önemli olan ve Anayasa'ya aykırı olan hükümler bu başlığın içinde gizlenmiş, saklanmış oluyor. Dolayısıyla ben, buradan şöyle bir endişemi dile getirmek istiyorum: Neden isimler böyle seçiliyor? Kamuoyu yanıltılmak mı isteniyor? Dolayısıyla kanunlara isim verirken daha dikkatli olmamız gerekir.

Bununla bağlantılı diğer bir soruna geelim. Şimdi, Noterlik Kanunu'nda değişiklik yapan hükümlerin ilginç bir boyutu var. Biz buna hukuk dilinde "deklaratif olan maddeler" diyoruz. Neden mi? Çünkü bu maddeler aslında yenilik doğurmuyor, uzun yıllardır ülkemizde uygulanan ama kanuni dayanağı olmayan hususlara kanuni dayanak getiriyor. Neler bunlar? Örneğin, noterde işlem yaptığınızda nakit olarak değil kredi kartıyla ödeme yapmayı sağlayan husus, zaten yıllardır biz bunu yapıyoruz. İkincisi, noterlerin hafta sonları nöbetçilik sistemiyle çalışabileceğine ilişkin husus, bu da yıllardır uygulanıyor. Dolayısıyla burada kanun yapma tekniğimizle ilgili ciddi bir sorun var. Hukukçu olanlar bilirler, idarenin kanuniliği ilkesinin anlamı şudur: İdare hiçbir zaman kendiliğinden bir uygulama yapamaz. Önce kanun gelir ancak idare kanunu izleyen ve kanuna uygun olan işlemleri yapabilir. Dolayısıyla önce bu kanunlar yapılmalıydı, ardından noterlik hizmetlerinde bu imkânlar sağlanmalıydı. Bu yönüyle de kanun teklificiddi bir sorun içeriyor.

Yine, kanun teklifinin biçimiyle ilgili bir başka sorun şu: Gerekçe metinleri çok önemlidir kanun tekliflerinde. Neden? Çünkü gerekçe metinleri o yasama tasarrufunun neden hazırlandığı, hangi ihtiyaca cevap verdiği konusunda bize bilgi verir ve ileride de uygulamacılara ışık tutar. Peki, bu metnin gerekçesi bize böyle bir ışık tutuyor mu? Hayır, sayın milletvekilleri, gerekçeyi okuduğunuzda gerekçede demin bahsettiğim gibi Noterlik Kanunu'na ilişkin düzenlemeler hakkında tumturaklı ifadeler görüyorsunuz -ki onlar bence en önemsiz olan hususlar- asıl önemli olan konularda birer cümleyle geçirilmiş olan hususları görüyorsunuz ki ben bunları muhalefet şerhimde açık olarak yazdım. Size bununla ilgili rakamsal bir veri vereyim, 415 sözcükten oluşuyor gerekçe metni, 172 kelimesi Noterlik Kanunu'na hasredilmiş durumda yani yarıya yakını; oysa teklifin ağırlık maddeleri diğer hususlara ilişkin.

Gene bu bağlamda belirtmem gereken bir başka nokta şu: Gerekçe metni sarıh bir biçimde yazılmadığı için teklifin amaç unsuru hakkında bize fikir vermiyor. Her kamu hukuku işlemi, dolayısıyla kanunlar, nihai amaç olarak kamu yararına yönelmek zorundadır ama biz burada gerekçeyi okuduğumuz zaman kamu yararının olduğunu göremiyoruz ama daha önemli bir sorun şu: Kamu yararının objektif bir tanımı olmadığı için bu bağlamda anayasa yargısına bu sorun intikal edecek olursa Anayasa Mahkemesindeki hâkimler neyi dikkate alacaklar? Teklifin gerekçesine bakacaklar, madde gerekçelerine bakacaklar, Komisyon görüşmelerine bakacaklar. Maalesef ne madde gerekçeleri ne de genel gerekçe aydınlatıcı değil ama bir husus çok aydınlatıcı, biz muhalefet milletvekilleri olarak Komisyonda deyim yerindeyse kendimizi paraladık, dedik ki: "Bu metinde kamu yararı yok." Özellikle teklifin 16'ncı maddesi kamu yararına yönelik değildir. Tam aksine, bu madde Parlamento çoğunluğuna ebedî iktidar sağlamak için hazırlanmıştır, toplumsal muhalefeti ve siyasal muhalefeti bastırmaya yöneliktir. Fakat bunlar dikkate alınmadı ama Komisyon tutanaklarında var, ileride Anayasa Mahkemesi bunları dikkate alacak.

Şimdi geelim diğer meselelere. Bu kanun teklifinin 9'uncu maddesini okuduğunuz zaman Danıştaya kadro ihdasına ilişkin bir düzenleme getirilmiş. Maddeyi anlamamız mümkün değil, çok uzun ve çapraşık. Peki, gerekçesine bakıyorsunuz; 9, 10, 11 ve 21'inci maddelerin gerekçeleri çok ilginç bir yazım tekniğiyle hazırlanmış. Nedir o? Anayasa Mahkemesinin 3 kararına referans var; Mayıs 2023, Eylül 2023, Kasım 2023 tarihli Anayasa Mahkemesi kararları. Peki, nasıl bir referans var? Maddelerin içeriği ile bu kararlar arasında bir illiyet bağı kurulabiliyor mu? Hayır, kurulamıyor. Ne yapmanız lazım? Bu kararları okumanız lazım. Doğrusu, ben dikkatle okudum ama gene o illiyet bağına kuramadım. Dolayısıyla önce 9'uncu maddeyle ilgili Adalet Bakanlığı temsilcisi olan Komisyondaki görevliye sordum: "Siz bu maddeyi niye yazdınız?" dedim. Çünkü ben bu Anayasa Mahkemesi kararlarında bununla ilgili hiçbir husus görmüyorum. Bana verilen cevap şu oldu: "Evet, Anayasa Mahkemesi kararlarında bununla ilgili bir husus yok ama Anayasa Mahkemesinin orada değindiğimiz kararlarından biz anlıyoruz ki ileride böyle bir ihtiyaç doğacak çünkü konuyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ileride iptal edilecek. İşte o zaman bir yasal dayanak sorunu doğmasın diye biz şimdiden kanun yapıyoruz." dedi görevli. "E, pes!" dedim. Neden "Pes!" dedim biliyor musunuz? Anayasa'mızın 153'üncü maddesinin hükmü çok açık: "Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Yasama yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını bağlar." Neden buna referans verdim? Bizim önümüzde Can Atalay'la ilgili Anayasa Mahkemesinin verdiği 3 adet kapı gibi karar var ve Meclisimiz bu kararların gereğini yerine getirmiyor ama ileride verilmesi muhtemel bir Anayasa Mahkemesi kararını kristal küresine bakarak tahmin ediyor ve ona ilişkin bir kanuni düzenleme yapıyor. Herhâlde dünyada böyle bir yasal tasarruf yapmanın örneği yoktur, Türkiye bu konuda bir ilki oluşturuyor.

Şimdi, bu vesileyle aslında Türkiye'yi yönetenlere seslenmek istiyorum: Nedir bu Anayasa Mahkemesinin iptaline konu olan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin özelliği? Bunların hepsi Anayasa'ya aykırıdır. Neden biliyor musunuz? Çünkü Anayasa'mızın 104'üncü maddesinin on yedinci fıkrası bu hükmü çok sarıh düzenlemiş, diyor ki: "Yürütmeye ilişkin konularda

Cumhurbaşkanı kararname çıkarabilir ve eğer bir konuda kanun varsa kararname çıkarılamaz." İşte, bu iptal edilmiş olan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin hepsi de yürütmeye ilgili değil, yargıyla ilgili ve hakkında kanuni düzenleme olan hususlar. Yani bu bize neyi gösteriyor? Saraydaki hukukçu kadrolar, maalesef, maaşlarını bizim vergimizle alıyorlar ama bile bile, göz göre göre Anayasa'ya aykırı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hazırlıyorlar, bunlar Anayasa Mahkemesi tarafından iptal ediliyor, bizim önümüze yeni kanun teklifleri olarak geliyor. Ama bakın, Sayın Cumhurbaşkanı bütün bu metinlere imza attığı için ileride kendisi sorumlu kılınacak ama o metinleri hazırlayan hukukçu kadroların hiçbir sorumluluğu olmayacak çünkü idare hukukunun kesin bir kuralı var, yetkide ve sorumlulukta paralellik ilkesi. Buradan Sayın Cumhurbaşkanını yanılta hukukçu kadroları da uyarmak istiyorum.

Şimdi, gelelim diğer önemli konuya, etki ajanlığını düzenleyen teklifin 16'ncı maddesine. Aldığımız duyuma göre bu madde geri çekiliyormuş, eğer böyleyse çok memnun olacağımızı belirtiyim. Neden? Çünkü maddede öylesine muğlak kavramlarla bir suç tanımı yapılmış ki bu tanım karşısında suç yaratma yetkisi Anayasa'ya aykırı olarak yargı kuruluşlarına geçecek?

Bakınız, hukuk fakültesi 1'inci sınıf öğrencisi şunu çok iyi bilir: Devlet otoritesinin bireyin hayatında en kuvvetle ve en zalimane biçimde tezahür edeceği alan ceza hukuku ve ceza yargılaması alanıdır. İşte, bu sebeple, bir hukuk devletinde devletin ceza hukuku alanındaki yetkileri sınırlanır ve bu sınırlamanın başında suç ve cezanın kanuniliği ilkesi gelir. Bu ilke gereğince suç yaratma yetkisi sadece ve sadece kanun koyucundur. Bizim Anayasa'mız hukuk devleti ilkesine yer verdiği hâlde, ayrıca ve açıkça 38'inci maddede bu ilkeye yer vermiştir. Dolayısıyla, teklifin 16'ncı maddesi suç ve cezanın kanuniliği ilkesini ihlal etmektedir. İhlal bununla da sınırlı değil, Anayasa'mız temel hak ve hürriyetleri sınırlama yetkisinin sadece kanunla olabileceğini düzenliyor 13'üncü maddede. Bu maddede 3 ayrı kriter var: Ölümlülük ilkesi, öze dokunma yasağı, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk kriteri. Şimdi, teklifin 16'ncı maddesini okuduğunuzda bunların hepsi ihlal ediliyor. Hangi kavramlarla ihlal ediliyor? Devletin güvenliği aleyhine, ülkenin iç ve dış siyasal yararları aleyhine işlenen birtakım eylemler -sözüm ona- tanımlanıyor.

Değerli milletvekilleri, uluslararası ilişkiler alanında, uluslararası hukuk alanında böyle saçma kriterler yoktur. Ne vardır? "Uluslararası çıkarlar" kavramı vardır, "millî çıkarlar" kavramı vardır; onların da zaten objektif bir tanımı yapılamaz. Biz hepimiz ülkemizin güvenliğini ve uluslararası camiadaki çıkarlarını korumakta aynı derecede duyarlılık gösteriyoruz ama bir ülkede millî güvenlik ile insan hakları arasındaki denge bu şekilde altüst edilemez, insan hakları gözden çıkarılamaz. Dolayısıyla, eğer gerçekten aldığımız duyum doğruysa, teklifin 16'ncı maddesi gerçekten geri çekilmişse ben buradan yasama çoğunluğuna teşekkür etmek istiyorum ama bir şerhle, tekrar bu maddeyi birtakım kelime oyunları ile önümüze getirmemeleri kaydıyla. Çünkü sık sık bu hadiseye tanıklık ediyoruz, bir madde geri çekiliyor, sonra içerik olarak aynı olmak kaydıyla, biçimde çeşitli farklılıklar sergileyecek biçimde önümüze getirilmiş oluyor. Dolayısıyla, ülkenin millî menfaatlerini korumak adına insan haklarını eğer feda edecek olursak bugün içinden geçmekte olduğumuz otoriterleşme süreci korkarım ki totaliter bir düzenin kurulmasıyla sonuçlanır. Böylece artık seçimler gerçek bir oyuna dönüşür ve seçimlerin muhalefet bakımından hiçbir sonucu kalmaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.07

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Kanun teklifinin geneli hakkında söz sırası İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Şeref Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 23 maddeden oluşan bu teklif 12 farklı kanunda değişiklik öngörmekte ve geniş bir yelpazede düzenlemeler yapmayı amaçlamaktadır.

Önceliğimiz, yargılamaların uzun sürmesine, duruşmaların yıllarca uzamasına çözüm bulmak olması gerekirken bu konularda ne yapıyoruz? Kocaman bir hiç.

Bugün Türkiye'de yargının iş yükü olağanüstü derecede ağırdır. UYAP verilerine göre Türk ceza mahkemelerine günlük ortalama 3.466 dosya tevzi edilmekteyken yalnızca 2.197 karar çıkmaktadır; hukuk mahkemelerine günlük 1.629 dosya tevzi edilmekte, 1.452 karar alınmaktadır; idari yargıya ise günlük 451 dosya tevzi edilmekte, 594 karar çıkmaktadır; icra dairelerine günlük 5.180 yeni dosya girmektedir; cumhuriyet başsavcılıklarına ise her gün 5.904 yeni dosya intikal etmektedir ancak bu teklifte yargıdaki bu kronik sorunlara çözüm getirecek hiçbir düzenleme yoktur.

Bir örnek vereyim: Bir işçi alacağı davası düşünün; mahkeme yıllarca sürüyor, işçi kazanacağı paranın umuduyla aylarca, yıllarca bekliyor ancak ne oluyor? Yargılama süreci o kadar uzuyor ki işçi yaşamak için başka işler aramak zorunda kalıyor. Para kazanacağına harcadığı zamanla birlikte moral ve psikolojik olarak da tükeniyor. O davanın sonunda kazandığı alacak, adaletin sağlam bir şekilde tecelli etmesi yerine kendisine sadece yitirilen yıllarını hatırlatıyor. O yıllar ki sadece geçici değil kalıcı travmalar bırakıyor.

Bir başka örnek de ticaret dünyasından. Ticaret hukukunda da benzer bir tabloyla karşı karşıyayız. On, on beş yıl süren tazminat davaları şirketler ve girişimciler için büyük bir finansal ve manevi yük oluşturuyor; örneğin, bir inşaat firması ile müşteri arasındaki bir alacak davası, dava tarihi 2014, yıl 2024; dava hâlâ devam ediyor. Alacak ödenmediği gibi işletme sahibinin iflası an meselesi.

Diğer bir örneği de kiracı, ev sahibi davalarından verelim: Mahkemelerin son yıllardaki iş yükünün büyük çoğunluğunu bu davalar oluşturmakta, davaların uzun sürmesi nedeniyle insanların dava yoluna gitmeyi tercih etmeyip birbirlerini öldürdüğünü görüyoruz. İnsanlar haklarını mahkemede aramayı tercih etmemekte, ev sahibi kiracıyı, kiracılar da ev sahiplerini öldürmeye

başlamışlardır. Değerli milletvekilleri, sizleri bu aciliyeti olmayan yargı paketlerinden önce, bu saydığım konularda acil önlemler alıp yasalar çıkarmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün hâkimler ve savcılar bağımsızlıklarını kaybetmiş, yürütmenin kuklası hâline gelmişlerdir. Bir kısmı korku içinde, bir kısmı ise baskı altında görev yaparken, kimisi de bu zulme direnmeye çalışırken görevlerinden el çektiler. Ülkemizin geçtiği en karanlık dönemlerden birisi olan 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında FETÖ'nün silahlı terör örgütü olarak tanımlanıp devletten tasfiye edilmesiyle başlayan süreç, maalesef bizlere çok benzer bir dönemin yeniden yaşanabileceğini göstermektedir. FETÖ'nün devlete sızdığı kadroların boşalmasıyla birlikte, Hükûmetin FETÖ'den ders alındığı iddiasıyla devletin çeşitli kademelerine kendi kadrolarını yerleştirdiğini ama bu süreçte asıl dersin alınmadığını görmekteyiz.

Sonuç olarak, bugün, yargı içinde örgütlenen bir cemaat başka bir cemaatle yer değiştirmiştir. Daha önce Fethullah Gülen cemaatine üye olmak makbul iken bugün Hakyolcu ve Menzili olmak makbul hâle gelmiştir. Bu anlamda, artık Türkiye'de uzunca bir süredir hukuk güvenliğinden bahsedilememektedir. Halkın adalet beklentisinin bugün cemaatler tarafından kuşatılmış bir yargı tarafından karşılanması mümkün değildir. Yargının tüm bileşenlerinin herhangi bir cemaat altında değil, bağımsız ve laik bir cumhuriyet çerçevesinde örgütlenmesi gerekmektedir. İyi cemaat, tarikat; kötü cemaat, tarikat yoktur, devletleşebilecek güce erişeni vardır, henüz erişemeyeni vardır. Dinî referanslarla seçilen isimlerin yargıdaki kritik görevlere atanması, devletin temel taşlarından biri olan adaletin güven ve tarafsızlık ilkelerini ciddi şekilde zedelemektedir. Bu gidişat gelecekte dinî gruplar arasında yaşanacak bir güç mücadelesinin Türk yargı sistemine ve dolayısıyla ülkemize büyük bedeller ödetmesine neden olacaktır. Türk yargısının adaletli işleyişi için her bir hâkimin ve savcının alanındaki en iyi eğitim ve tecrübeye sahip olması gerektiği unutulmamalıdır. Ancak bugün, bu görevlere atananların çoğu siyasi bağlantılar ve kişisel ilişkiler üzerinden seçilmektedir. Bu durumun önüne geçmek için bir an önce yargının liyakate dayalı bir sistemle yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Son olarak, sırf para için insafsızca 12 bebeğimizin ölümüne sebebiyet veren, kamuoyunda bilinen ismiyle "yenidoğan çetesi"ni çökerten Savcı Yavuz Engin'in makam odasında bu çetenin lideri tarafından tehdit edilmesi, suçlu insanların bu yargı sistemi karşısındaki vurdumduymazlığı, makam ve mevki kullanarak adaleti kendilerine göre uyarlamaya teşebbüs etmeleri, adalet sisteminin bazı kişiler tarafından yozlaştırılmaya çalışıldığının en son ve somut örneğidir. Lakin kimse şunu unutmasın: Bu ülkede Savcı Yavuz Engin gibi vatan, millet ve adalet aşkıyla yanıp tutuşan ve bu uğurda kimseye boyun eğmeyecek olan milyonlarca insan her zaman vardır ve var olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradan iktidara sesleniyorum: Sorunu çözmek istiyorsanız şanlı Türk tarihinden ders alın. Fatih Sultan Mehmet Han'ın şu veciz sözlerini hatırlatmak istiyorum: "Akıl öldürürsen ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadiyı satın aldığı gün adalet ölür. Adaleti öldürdüğü gün devlet de ölür." Bugün, yargının siyasallaşması, yargı mensuplarının satın alınması veya tehdit edilerek hukuktan ve adaletten sapmaya zorlanmaları yani yargının bağımsızlığını kaybetmesi devleti çürüten en büyük tehlikedir.

Ayrıca, bugün burada son dönemde ülkemizde giderek artan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ilk dört maddesinin değiştirilmesine dair tehlikeli söylemler hakkında birkaç cümle söylemek istiyorum. Bu söylemler yalnızca hukuki bir tartışma değil, doğrudan Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini hedef alan ciddi bir tehdit niteliğindedir. Bu noktada hepimizin bir araya gelip devletimizin ve milletimizin bekası için net ve kararlı bir duruş sergilemesi gerektiğine inanıyorum. Bildiğiniz gibi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ilk dört maddesi bu devletin varoluş temellerini, kimliğini ve en temel ilkelerini belirler; 1'inci maddede Türkiye devletinin bir cumhuriyet olduğunu ilan eder, 2'nci madde devletimizin Atatürk milliyetçiliğine bağlı, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olduğunu güvence altına alır, 3'üncü madde ülkemizin bölünmez bütünlüğünü, millî marşını, başkentini ve resmî dilini tanımlar, 4'üncü madde ise bu maddelerin değiştirilmesini veya değiştirilmesinin teklif edilmesini tamamen yasaklar. Açıkça belirtmeliyim ki bu ilkeler Türkiye Cumhuriyeti'nin varlık nedenidir. Bu maddelerden birine bile dokunulması yalnızca bir anayasa değişikliği değil, devletin temelini sarsılması anlamına gelir. Bu maddeler pazarlık konusu edilemez. Her kim ki bu ilkelerin değiştirilmesini savunuyor ise o kişi her kim olursa olsun bu ülkenin kuruluş felsefesine, milletimizin ortak iradesine ve bağımsızlık mücadelesiyle kazanılmış değerlerine saldırmaktadır. Birçok kişi bu değişiklik taleplerini "demokrasi", "özgürlük" ve "reform" gibi kulağa hoş gelen kavramlarla süsleyerek toplumun önüne getirmeye çalışıyor ancak burada bir gerçeğin altını kalın çizgilerle çizmeliyiz: Bu talepler Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini dinamitlemeye yönelik bir girişimdir. Anayasa'mızın 4'üncü maddesi bu değişikliklerin teklif dahi edilemeyeceğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Anayasa'yı ihlal etmeyi düşünenlere buradan açıkça sesleniyorum: Biz İYİ Parti olarak bu milleti ve devleti kökünden sarsacak hiçbir girişime hiçbir zaman geçit vermeyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2019 yılında açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve 2021 yılında kamuoyuna duyurulan İnsan Hakları Eylem Planı'yla yargının bağımsızlığı, adalet erişiminin kolaylaştırılması, temel hak ve özgürlüklerin genişletilmesi gibi hedefler ortaya konmuştu ancak aradan geçen yıllar içerisinde bu hedeflere ulaşılmadığını üzülerek görmekteyiz. Bugüne kadar çıkarılan dokuz yargı reformu paketi yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını güçlendirmemiş; aksine, yargının siyasallaşmasını pekiştirmiştir. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmadığı, yargının yürütme tarafından yönlendirildiği bir tabloyla karşı karşıyayız. Hukukun üstünlüğü sadece bir slogan olarak kalırken yargı bağımsızlığı tamamen zedelenmiş ve her adım siyasi çıkarlar doğrultusunda atılmaya başlanmıştır. Artık, adalet arayışları siyasi hesapların gölgesinde kaybolmuş, hukuk yalnızca iktidarın bir aracı olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi teklifin bazı maddelerine ilişkin detaylı değerlendirmelerimize geçiyorum. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına istinaden teklifin 12'nci maddesinde isim değişikliklerinin ilan edilmesi öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesi isim değişikliğinin kişisel veri niteliğindeki bilgileri içermesinden kaynaklı kanunla düzenlenmesi gerektiğini; aksi takdirde, Anayasa'nın 13 ve 20'nci maddelerine aykırı olacağını belirtmişti. Ancak burada ilanın kapsamı ve usulü belirsiz bırakılmıştır. Teklif, kişisel verilerin korunmasına ilişkin yeterli güvenceler içermemektedir. Bu durum, bireylerin mahremiyet hakkını zedeleyebilir ve hukuk güvenliğine zarar verebilir. İYİ Parti olarak verdiğimiz, ilanı yapılacak bilgilerin hâkim kararıyla sınırlandırılması gerektiği yönündeki önergemiz AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Teklifin 14 ve 15'inci maddeleriyle bölge adliye mahkemelerinde cumhuriyet başsavcısı vekili olarak görevlendirilen kişilerin HSYK tarafından atanması düzenlenmek istenmektedir yani Hâkimler ve Savcılar Kurulu kıdeme bakılmaksızın BAM

cumhuriyet başsavcısı vekilini de atayabilecektir. Bu teklif cumhuriyet başsavcısı vekillerinin atanmasına ilişkin düzenlemeler içermektedir. Mevcut sistemde cumhuriyet başsavcısı vekilleri savcılar arasından kідeme göre belirlenmekte ve böylece liyakat esas alınmaktadır ancak yeni düzenlemeyle başsavcı vekillerinin de atanması öngörülmektedir. Bu, yargıda siyasi atamalara kapı aralayacak, liyakat ilkesini zedeleyecektir. Özellikle başsavcı vekillerinin atanmasının siyasi saiklerle yapılma riski bulunmaktadır. Bu durum yargının siyasetten bağımsız olması gerektiği ilkesine aykırıdır. Partimiz tarafından verilen şayet bir başsavcı vekili yetersiz kalırsa birden fazla görevlendirilmesi ama yine en kıdemli savcıların başsavcı vekili olarak görevlendirilmesi yönündeki önerge yine Cumhur İttifakı vekilleri tarafından reddedilmişti. AK PARTİ iktidarının casusluk suçuna dair, Türk Ceza Kanunu'na eklemeyi önerdiği maddeyi geri çekmesini, Sayın Genel Başkanımızın da söyledikleri gibi, memnuniyetle karşılıyor ve ilgili tüm taraflara teşekkür ediyoruz. Türk Ceza Kanunu'nda zaten casusluk suçuna dair kapsamlı düzenlemeler mevcuttur. Türk Ceza Kanunu'nun 328'inci maddesi casusluk suçunu açıkça tanımlamakta ve buna ilişkin cezai yaptırımları içermektedir. Ayrıca, devletin güvenliği ve dış ilişkileriyle ilgili hassas bilgilerin korunmasına yönelik diğer kanunlar da mevcuttur. Dolayısıyla mevcut düzenleme devletin güvenliğini tehlikeye atacak eylemleri engellemek adına yeterli çerçeveyi sunmaktadır ancak dünyanın hızla değişen dinamikleri ve yeni tehditler göz önüne alındığında bu düzenlemelerin zaman zaman gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi gerekebilir. Bu şekilde yeni güvenlik ihtiyaçları ortaya çıkarsa bizler de vatanseverlik bilinciyle bu ihtiyaçları karşılayacak ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygun olarak yapılacak düzenlemelere desteğe her zaman açığız çünkü bizim için en öncelikli mesele Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk milletinin güvenliğidir.

Yine, şerh koyduğumuz diğer bir madde teklifin 20'nci maddesidir. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bir düzenlemeye dayanarak esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının olağanüstü genel kurul çağrısı için gereken oran düşürülmüştür ancak bu oran dörtte 1 olarak belirlenmiş, partimiz tarafından önerilen onda 1 oranı dikkate alınmamıştır. Demokratik bir temsiliyetin güçlenmesi açısından olağanüstü genel kurul çağrısı için daha düşük bir oran belirlenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerimiz, hukuk fakültelerinde dört yıl boyunca zorlu bir eğitim alıp hayallerindeki avukatlık stajına adım atabilmek için hukuk mesleklerine giriş sınavına girdi ancak bu yıl sınavı geçebilenlerin oranı sadece yüzde 42,67 yani neredeyse yarısı başarısız oldu, gerçekten üzücü bir durum. Dahası, idari yargı için yapılan sınavda 1.228 adaydan yalnızca yüzde 1,2'si başarıya ulaşabildi; bu, idari yargıdaki elenme oranının yüzde 98'in üzerine çıktığı anlamına geliyor. Bugün, hukuk fakültelerinin durumu içler acısı bir hâl almışken bir kez daha görünüyor ki bu sistemin temeli çürümüş. Türkiye'deki 44 devlet üniversitesinin hukuk fakültelerinin neredeyse yarısının dekanı hukuk eğitimi almamış kişilerdir yani, hukuk fakültelerinin başına hukuk dışı alanlardan gelmiş, tarım, ekonomi, ilahiyat, edebiyat gibi dallardan mezun olan insanlar hukuk fakültelerini yönetiyor. Eğer gerçek bir reform istiyorsanız öncelikle bu mantığı değiştirmek zorundasınız. Yargıyı güçlendirmek için hukuk fakültelerindeki yönetimlerin niteliksizliğini ortadan kaldırmak şart; aksi takdirde, bugünün başarısız hukuk öğrencileri yarının başarısız hâkimleri olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarı süresince iktidarın çıkardığı pek çok kanun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal ediliyor. Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin içerisinde de 7 tane Anayasa Mahkemesi kararının iptaline dayalı madde, 4 tane de Anayasa Mahkemesinin iptal kararları referans alınarak değiştirilen madde yer almaktadır yani bu teklifin içerisinde Anayasa Mahkemesinin iptaline dayalı toplam 11 madde bulunmaktadır. Neden sürekli olarak Anayasaya'yla çelişen kanunlar yapılıyor? Bu soruyu sormak ve yanıt aramak hepimizin hakkıdır. Milletin asıl sorunlarına çözüm üretmek yerine önceliksiz ve gündem dışı konularda yasalar çıkararak halkın gerçek problemlerinden kaçmaya çalışan bir iktidar var karşımızda. Yoksulluk, sağlık hizmetlerinin erişilemezliği, eğitimdeki eşitsizlik gibi devasa sorunlar varken, iktidar bir yandan bu sorunları görmezlikten gelirken diğer yandan gündemi saptıracak yasalarla Meclisi oyalıyor. Yoksulluk ve işsizlik hızla artıyor ancak iş güvencesi ve adil ücret politikaları hakkında tek bir adım atılmıyor. Sağlık, eğitim, sosyal hizmetler gibi temel haklar yoksullaştırılmış halkımıza daha da uzaklaşıyor. Birçok hastane kapalı, birçok okul yetersiz ama ne hikmetse bu sorunların üzerinde durulması gerekirken Meclis başka meselelerle meşgul ediliyor. Burada ne yapıyoruz? Mecliste toplumsal refahı sağlayacak, halkın ihtiyaçlarını karşılayacak bir yasa çıkarmak yerine, iktidar, sürekli olarak toplumsal yaraları yok sayan, halkı oy devşirme aracına dönüştüren yasalara imza atıyor. Meclis sadece farklı ve gereksiz yasalar çıkarmak için değil halkın günlük yaşamına dair önemli reformları ve değişimleri hayata geçirmek için vardır. Yoksulluğun ve işsizliğin, sağlık ve eğitim sistemindeki çöküşün çözümleri burada bulunmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Olgun, tamamlayın lütfen.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Pekî, ne zaman bu Meclis halkın gerçek sorunlarına çözüm bulacak yasalar üretmeye başlayacak diye soruyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'e aittir.

Buyurun Sayın Bülbul. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'yi kudretli bir devlet hâline getirecek idari, hukuki, ekonomik ve siyasi tüm reformları hayata geçirmek, insan hak ve hürriyetlerini mümkün olan en geniş boyutta temin etmektir. Milliyetçi Hareket Partisinin akıllı devlet anlayışı, her milletin tarihî ve kültürel özellikleri, değerleri, yönetim şekli gibi nedenlerle farklılık arz eden gerçeklikleri çerçevesinde hukuki, siyasi, ekonomik ve sosyal alanda Türk milletine özgü politika ve programları ortaya koymayı öngörmektedir. Bu doğrultuda, alışlagelmiş modeller, başka milletlere özgü çözümler yerine, her alanda millî önceliklerimize ve milletimizin özelliklerine uygun çözümler ve yöntemler geliştirme kapasitesinin ehemmiyetine her fırsatta vurgu yapmaktayız. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi vizyonu her geçen yıl genişlemekte; reformist, dinamik ve başarılı bir şekilde etkinliğini sürdürmektedir.

Konuşmama görüşülecek olan kanun teklifinin muhtevasının ve öneminin altını çizerek devam etmek istiyorum. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, görüşülecek olan kanun teklifiyle birlikte yapılan düzenlemeleri, milletimize ve devletimize duyduğumuz derin

bir sorumlulukla ele aldığımızı ifade etmek isterim. Kanun teklifi, noterlik hizmetlerinin geliştirilmesi, yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi, devlet güvenliğine yönelik casusluk suçlarıyla mücadele, aile yapısının korunması, hükümlülerin topluma kazandırılması gibi, vatandaşlarımızın gündelik ihtiyaçlarına kadar birçok düzenlemeyi içermektedir. Bu açıdan, kanun teklifi, milletimizin huzurunu, devletimizin sürekliliğini ve sosyal adaleti esas alması açısından son derece önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk devletinin esasını oluşturan hususların başında hukuki güvenlik meselesi yer almaktadır. Bu kapsamda ihdas edilmiş olan noterlik müessesesinin hukuki işlem güvenliğini sağlayarak ihtilafların doğmasını engellemek gibi önleyici bir fonksiyonu bulunmaktadır. Değişen şartlar, gelişen teknoloji ve iletişim vasıtaları, noterlik hizmetinin daha hızlı ve daha kolay bir şekilde sunulması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda kanun teklifinde yapılan düzenlemelerle, vatandaşlarımızın devletle olan ilişkilerini kolaylaştıran, iş yükünü hafifleten ve bürokrasiyi azaltan adımlar atıldığı görülmektedir. Noterlik sisteminin daha erişilebilir hâle gelmesi, noterlik ücretlerinin banka kartıyla ödenebilmesi ve hafta sonları da hizmet verecek şekilde nöbetçi noterlik uygulamasının getirilmesi, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını daha hızlı ve güvenli bir biçimde karşılayabilmeleri adına önem arz etmektedir. Ayrıca, noterlik işlemlerinin dijital ortamda güvenli elektronik imzayla kayıt altına alınabilmesi de devletin vatandaşına sunduğu hizmetlerde şeffaflık, hız ve güvenilirlik sağlama ilkesine uygun bir adım olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, teknolojinin devlet hizmetlerinde verimliliği artıracak bir araç olarak kullanılmasına önem vermekte, dijitalleşen dünyada devletimizin bu yönde attığı her adımı, vatandaş memnuniyetini yükseltecek birer kazanım olarak görmektediriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, aynı zamanda Anayasa Mahkemesinin bazı düzenlemelere yönelik iptal kararlarına uyum sağlama adına yapılan düzenlemeleri de ihtiva etmektedir. Özellikle kamu kurumlarında görevli olanların avukatlık stajı yapabilmesine yönelik düzenleme, bu kapsamda ele alınması gereken önemli bir adımdır. Kamu görevlilerinin görevlerini aksatmayacak şekilde staj yapabilme imkânını kazanması, hukuk alanında kariyer yapmak isteyen vatandaşlarımız ve kamu görevlilerimiz için önemli bir fırsat sunmaktadır. Hukuk mesleğinin daha nitelikli bireylerle güçlenmesi toplumumuzun adalet sistemine olan güvenini pekiştirecek, hukuk devleti ilkesinin güçlendirilmesi adına önemli bir yatırım olacaktır. Diğer yandan, Anayasa Mahkemesinin aldığı iptal kararlarına uygun olarak boşanma davalarında bekleme süresinin üç yıldan bir yıla indirilmesi toplumsal yapımızın sağlıklı şekilde korunmasını amaçlayan bir düzenleme olmuştur. Türk milletinin aile yapısı toplumun temelidir. Sağlıklı ailelerin oluşturduğu sağlam bir toplumsal yapı ülkemizin güçlü geleceğini tesis eder. Aile kurumunun korunması bu sürecin doğru bir dengeyle yürütülmesiyle mümkündür. Kanun teklifiyle yapılan düzenlemeler, boşanma davalarında bireylerin haklarını korumak, evlilik birliğini en makul sürelerde sona erdirebilmek adına önemli bir katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifinde yer alan bir diğer önemli konu ise çocuk izlem merkezlerinin devlet üniversiteleri tarafından da kurulabilmesine yönelik düzenlemedir. Çocuklarımız, Türk milletinin en kıymetli hazinesidir, yarınlarımızdır. Özellikle cinsel suç mağduru çocuklar için kurulacak bu merkezler onların güvenli bir ortamda ifadelerinin alınmasını, psikolojik destek almasını ve adalet sürecine psikososyal anlamda daha sağlıklı bir şekilde dâhil olmalarını sağlayacaktır. Çocuklarımızın her türlü tehditten korunmasını, mağduriyetlerinin önlenmesini ve onlara güvenli bir gelecek sunulmasını devletimizin asli görevlerinden biri olarak addetmekteyiz. Çocuklarımızın haklarını, güvenliğini ve psikolojik sağlığını gözetmek milletimizin geleceğini korumak demektir. Elbette, devletin bu koruyucu ve toparlayıcı görevi yalnızca çocuklarla sınırlı kalmamalıdır, toplumun her kesimini kapsamalıdır. Suça sürüklenmiş ancak yeniden topluma kazandırılmayı bekleyen bireyler için de devletimizin bu şefkat elini uzatması bir o kadar mühimdir. Ceza infaz kurumlarındaki iyi hâlli hükümlülerin eğitim imkânlarından yararlanmaları onların topluma kazandırılmasında önemli bir adım olmuştur. Devletin yalnızca cezalandırıcı bir güç değil, aynı zamanda bireyleri topluma kazandıran bir şefkat kapısı olmasını önemsiyoruz, eğitim hakkının genişletilmesi, bireylerin suça bulaşmadan önce olduğu gibi, suça bulaştıktan sonra da topluma faydalı birer birey olarak dönmesini sağlayacak bir düzenleme olduğunu düşünmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı bağımsızlığının korunması, vatandaşlarımızın devletle olan ilişkilerinde güven duygusunun pekiştirilmesi, hukuk üstünlüğünün sağlanması gibi temel ihtiyaçlara hizmet eden mühim bir meseledir. Yargı bağımsızlığı, demokratik hukuk devletinin olmazsa olmazıdır, devletin ve milletin adalet arayışındaki güvenin teminatıdır. Teklifte yargı mensuplarının kadrolarının Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yerine kanunla belirlenmesine yönelik yapılan düzenleme yargı bağımsızlığına katkı sunacak bir kazanımdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin yargı sisteminin tarafsız ve bağımsız bir şekilde işleyebilmesi için bu düzenlemenin gerekli olduğuna inanıyor, Türkiye'nin adalet sisteminin güçlendirilmesi açısından olumlu bir çaba olarak değerlendiriyoruz.

Yargı bağımsızlığı bahsinde değerlendirmek istediğim bir başka husus daha bulunmaktadır. Anayasa'nın 9'uncu maddesinde yargı yetkisinin Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemeler tarafından kullanılacağı hükme bağlanmıştır. Yargının bağımsızlığı, yargı organlarının görevlerini yaparken yasama, yürütme ve yargı organlarıyla çevrenin etkisinde kalmadan hukuka ve vicdana uygun hareket etmesi olarak tanımlanabilir. Yargı bağımsızlığını zedeleyen unsurların arasına son yıllarda iletişim teknolojilerinin muazzam gelişimi neticesinde ortaya çıkan dijital mecraları da eklemek gerektiği kanaatindeyiz. Malum olduğu üzere sosyal medya kullanımının artışı, iletişimi daha kolay, hızlı ve yaygın hâle getirmiştir. Ortaya çıkan yeni imkânlar sosyal medya kullanıcılarının yargı organının görevine giren konularda, adli vakalarda görüşlerini yoğun ve yaygın bir şekilde ifade etmesine zemin hazırlamıştır. İlk bakışta olumlu gözükse de bu durum, bazı adli vakalarda yargı kararlarına yön verilmesi veya kararların sosyal medyanın nabzına göre revize edilmesi gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. "Sosyal medya adaleti" olarak kavramsallaşan bu yeni durum, yargı bağımsızlığını ve yargı kararlarının meşruiyetini açık bir şekilde tartışmalı hâle getirmektedir. Sosyal medya platformları, kullanıcılarının anlık duygu ve düşüncelerinin paylaşıldığı, birçok sahte hesap üzerinden yalan ve saptırma bilgilerin kontrolsüzce dolaştığı dijital mecralardır, yargı ise vazedilmiş olan hukuk kuralları çerçevesinde belirli usul ve esaslara göre hukuki uyuşmazlıkları veya hukuka aykırılıkları çözüme kavuşturan kamu görevidir. Yargı organı, hukuk yerine sosyal medya akışında oluşturulan yoğun kanaati referans aldığı takdirde yargının bağımsızlığından bahsetmek imkânsız hâle gelecektir. Sosyal medya kullanıcıları yargıya intikal eden konularda yaptıkları paylaşımlarla aynı anda delil toplayan adli kolluk, soruşturma yapan savcı ve kararı veren hâkim durumuna gelmektedirler. Özellikle toplumda infial yaratan adli vakalarda tutuklama veya mahkûmiyet kararı verilmesi veya verilmemesi yönündeki paylaşımlar her zaman ön sıralarda yer almaktadır. Çoğu zaman yargılamanın önüne geçen

sosyal medya paylaşımları, ceza mahkemelerinin temelini oluşturan ilkeleri ihlal etmekte, adalette sapma meydana getirmektedir. Bunun da ötesinde yargı görevini yapan hâkim ve savcılarımız hedef dahi gösterilmektedir. Düşünce hürriyeti kapsamında değerlendirilebilecek olan sosyal medya kullanım hakkı terazinin bir kefesinde ise diğer kefesinde de yargı bağımsızlığı vardır. Düşünce hürriyetinin sosyal medya üzerinden kullanımının yargı bağımsızlığının korunması gayesiyle sınırlandırılması ve bu yapılırken somut uyuşmazlıklar esas alınmak suretiyle bunun gerçekleştirilmesi önemlidir. Ancak bunun da ötesinde, tam yargı bağımsızlığının hedeflendiği bir süreçte hâkimlik teminatı araçlarının da etkin ve tavizsiz bir şekilde uygulanması son derece önem arz edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milletinin her ferdinin güvenli bir toplumda yaşama hakkı vardır. Bizim için Türkiye Cumhuriyeti devleti yalnızca bir yönetim mekanizması değil, milletin canını, malını ve onurunu koruyan, ona huzur ve güven veren bir şefkat kapısıdır. Bu bağlamda, düzenlenen kanun teklifinin vatandaşımızın devlete olan güvenini artıracığına, hukuk sistemimizi daha güvenilir ve erişilebilir hâle getireceğine, devletin milletimize hizmet etme kabiliyetinin daha da artırılacağına olan inancımızı ifade etmek istiyoruz.

Konuşmama son verirken, Türk hukuk sisteminin daha etkin ve güvenilir hâle gelmesi için hazırlanan bu düzenlemelerin toplumumuzun huzur ve güvenini pekiştirmesini diliyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e aittir.

Buyurun Sayın Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli halklarımız; sizleri saygılarımla selamlıyorum. Bir selamı da cezaevinde direnen yoldaşlarıma göndermek istiyorum.

Biliyorsunuz, içinden geçtiğimiz çok yoğun bir süreç söz konusu. Kayyum direnişlerine omuz veren, orada direnen bütün yoldaşlarımızı saygılarımla selamlıyorum ve direnişin mutlaka kazanacağını da buradan tekraren belirtmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Görüşmekte olduğumuz Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerine söz almış bulunmaktayım.

Kanuna geçmeden önce İzmir'de yaşanan trajedide kaybettiğimiz Fadime Nefes'i, Funda Peri'yi, Aslan Miraç'ı, Masal Işık'ı, Aras Bulut'u anarak başlamak istiyorum. Plastik ve hurda toplayarak kendisinin ve çocuklarının geçimini sağlayan anne topladığı hurdaların parasını almak için evden çıkıp geri döndüğünde 5 çocuğunun elektrikli sobanın devrilmesi sonucu çıkan yangında hayatını kaybettiğini öğrenmiştir.

İçinde bulunduğumuz dönem yoksulluğun açlığa evrildiği bir dönem. Her şeyin bir paraya bağlandığı bütün meselenin, bu problemlerin olmasının sebebinin parasal sebepler olmadığı söyleniyor ya, toplumun nasıl bir girdabın içinde olduğunu unutamadığımız isimlerle anlatmaya çalışacağım. Hatay Valiliği önünde "Çocuklarım aç." diyerek kendini ateşe veren Adem Yarıcı'yı, Samsun'da bir eline "iş" diğer eline de "aş" yazarak hayatına son veren Metin'i, Şırnak Cizre'de yardım istemek için gittiği kaymakamlık binasının 4'üncü katından atlayarak yaşamına son veren Nezir Kılıç'ı, 26.450 lira borcunu ödeyemediği için yaşamına son veren 2 çocuk babası Halit Yılmaz'ı, çocuklarına uzaktan eğitim için tablet alamadığından intihar eden Orhan Erten'i, geçim sıkıntısı yaşayan İstanbul Üniversitesi öğrencisi Hakan Taşdemir'i, Van'da ekonomik sorunlar yaşayan ve iş bulamayan inşaat ustası 6 çocuk babası Orhan Aldırma'yı, Kocaeli'de lisede okuyan çocuğuna istediği pantolonu alamadığı için bunalıma girerek yaşamına son veren İsmail Devrim'i ve daha nicelerini unutmadık. Yaşarken sözlerini söyleyemeyenler sözünü söylemek ya da sesini duyurmak için, aslında yaşayabilmek için gerekli olan temel araç ve mekanizmalardan hak ettikleri ölçüde yararlanamayan yoksullar hem ilk hem de son sözlerini öterek söylemiş oluyorlar. Bu ölümler ne yazık ki paraya bağlanan meselelerden. Böylesi geniş bir yoksulluk çerçevesinin içerisinde birbirine bağlanan ve birbirini hatırlatan pek çok olayı anmak mümkündür; yoksullukla baş edemeyip intihara sürüklenen kadınlar ve kendini alenen yakan ya da intihar eden erkekler girdiği gibi, zorlu doğa, hava koşullarından kurtulmak için gerekli mekanizmalara ya da ilaçlarını, tedavilerini karşılayacak imkâna, güvenceye sahip olamayan insanlar, hatta bunlara ilaveten, beslenme yetersizliğiyle karşı karşıya kalan ve beslenemediği için ölen çocuklar da giriyor. Göç, yerinden edilme, kentsel dönüşüm, etnik ayrımcılık, bunların getirdiği derin yoksulluk gibi nedenlerle toplumsal ve mekânsal dışlanmaya maruz kalan insanların hikâyelerinden birkaçı bunlar. Yoksulluk içinde branda ve naylon kaplı çadırlarda, ocağın, odunun olmadığı yerlerde, derme çatma barakalarda, evlerde yaşayan yüz binlerce çocuk var. Yoksulluk sebebiyle intihar eden yüzlerce, binlerce insanımız var dolayısıyla bu sorunlara doğru yerden yaklaşıp, neden sonuç ilişkilerini doğru koyup yoksullukla mücadele edilmesi, sosyal adaletin sağlanması, gelir dağılımının düzeltilmesi, yoksullukla mücadele edecek bir programın üretilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bizler bütün kanun tekliflerinde aynı cümleleri söyledik, aynı cümleleri söylemeye devam ediyoruz. Getirdiğiniz torba yasalar halkın beklentilerini karşılayacak düzeyde değil. Az önce bahsettiğimiz yoksulluk bu ülkenin en derin, en kötü sonuçlara yol açıcı, en kıyıcı sorunu olarak hâlâ önümüzde durmaktadır.

Getirilen bu torba yasaya geçtiğimizde bütün torba yasalarda olduğu gibi bir Anayasa'ya aykırılık durumu söz konusu, belirlilik, kanunilik ilkeleri tamamen göz ardı edilmiş. Ben sekizinci yargı paketinde ilk söz alırken çorba yasa demiştim, yine maalesef ki ismine noterlik kanunu dediğimiz bir çorba yasayla karşı karşıyayız. Çorba yasa dememizin nedeni şu: Hem noterlik düzenlemesini içeriyor hem avukatların ve stajyer avukatların sorunlarına ilişkin düzenlemeleri içeriyor hem de casusluk gibi önceden etki ajanlığı olarak getirilen maddeyi içeriyor. HSK yapısını düzenlemeyi içeriyor, başsavcı vekilliklerinin kıdem şartının kaldırılması durumunu içeriyor, kadınların boşanmadan sonraki durumlarını içeriyor, yine esnaf ve sanatkârların oda seçimlerinin nisabını düzenleme durumunu içeriyor, cezaevlerinde görülecek olan eğitim öğretimin iyi hâlli olma koşuluna bağlanması durumunu da içeriyor. Bu nedenlerle bu torba yasaların biz olumlu olan düzenlemelerine maalesef ki torba yasa mantığı olduğu için "evet" oyu kullanamıyoruz ve burada hepsi üzerinde maalesef ki "hayır" oyu kullanıyoruz. Biz, Komisyonunda defaatle dile getirdik: Sayın arkadaşlar, bir düzenleme yapacaksa bu düzenlemeyi bütün muhalefeti dinleyerek halkın ortak çıkarları için gelin hep beraber bütün hukukçuların

onay vereceği bir şekilde burada düzenleyelim, Komisyondan geçirelim, Genel Kurulun takdirlerine sunalım dedik ancak maalesef ki...

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, bir saniye lütfen.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B.- Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Amerika Birleşik Devletleri Müslüman Organizasyonları Konseyi Başkanı Usame Cemal ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Amerika Birleşik Devletleri Müslüman Organizasyonları Konseyi Başkanı Usama Cemal ve beraberindeki heyet Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş ile birlikte Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir, kendilerine Meclisimiz adına hoşgeldiniz diyorum. (Alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Ben de hoşgeldiniz diyorum. Maalesef ki geldiğiniz bugün, torba yasanın konuşulduğu bir gün, Meclisimizin çok da güzel düzenlemeler yapmadığı bir gün.

Az önce değerli milletvekillerine bir sunuşta bulundum, dedim ki: Bu yasa teklifinde güzel düzenlemeler de var ancak ne yazık ki, torba yasa olduğu için biz buna tümü üzerinden "hayır" oyu vermek zorundayız. Bu zorunlulukları da az önce anlatmaya çalıştım ama bir kısmının detayına inmekte fayda var.

(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Herhâlde misafirlerimiz gittiği için arkadaşlar alkışladı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sizi de alkışlayacağız.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Ya, bizi de alkışlayabilirsiniz çünkü bu toplumun yararına olan düzenlemeleri konuşuyoruz.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Az önce bahsettiğimiz yoksulluk, yoksunluk sorunları aslında burada konuşulacak, burada tartışılacak, burada düzeltilecek şeyler.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Doğru.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Ama ne yazık ki, sizler kapalı kapılar ardında bunların hepsini kendi oy artırma, kendi politikalarında düzeyinde dile getirerek toplumu bir şekilde bu yasal düzenlemelere, torba yasa düzenlemelerine boğmaya çalışıyorsunuz. Biz, sizin bizi çekmeye çalıştığınız gündemlere gelmiyoruz, bizim temel gündemimiz açlık ve yoksulluktur. Temel gündemimiz bu ülkede çocuklar daha iyi bir geleceğenasıl sahip olur, çocuklar nasıl katledilmez, bunun önüne nasıl geçeriz; bunları tartışmaktır. Temel gündemimiz iş, aş ve ekmektir. Daha sonrasında, bu ülkenin en önemli gündemi olan adalettir. Bu ülkenin en önemli gündemi olan hukuk devleti olma ilkesidir. Bu ülkenin en önemli değeri olan devletin, adalet mekanizmasının dağıtıcısı olarak yargı bağımsızlığının burada sağlanmasıdır. Biz,bunlar üzerine konuşma yaptığımızda, eminim ki sizler de başınızı yastığa koyduğunuzda, vicdanınızla baş başa kaldığınızda bütün bir muhalefeti içten içe alkışlamak istiyorsunuzdur ama ne yazık ki sarayda yapılan kanunları burada bir virgülünü bile değiştirmeden getirmek zorunda kaldığınız için sadece burada el kaldır, el indir ve galibiyet naraları atarak sanki olumlu düzenlemeler yapmışçasına alkışlamalara alışkınsınız. Bizim sizden bir alkış talebimiz yok. Ben de misafirleri geldikleri için alkışlamıştım, gittikleri için de değinmek istediğim konu buydu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu torba yasada değinmemiz gereken önemli durumlar var demiştım; bu durumların başında bence en önemli olması gereken konu, cezaevlerindeki hak ihlallerini gidereceğimize cezaevlerine ilişkin önemli bir düzenleme getiriyoruz, güzel bir düzenleme getiriyoruz ama onu da iyi hâlli olma kriterine bağlayarak gerçekten Anayasa'da tanınmış olan eğitim hakkına bir darbe vuruyoruz.

Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bizler toplumun beklentileri olan yasal düzenlemeleri hem komisyonda hem Genel Kurulda yapmakla mükellefiz. Ben bir avukat olarak daha önceki yargılama pratiklerine bakıyordum; Meclis bir kanun yapmışsa bunun gerekçesinde ne anlatılmak istenmiş, belki bizim bilmediğimiz ama gerekçelerde o satır başlarına konulmuş önemli düzenlemeler var diye çok dikkat ediyordum kanun gerekçelerinin neyi içerdiğine ilişkin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Düşünmez.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Ancak maalesef ki bir buçuk yıldır edindiğim deneyimle üzülerek söylüyorum ki kanun gerekçelerinin hiçbir geçerliliği yok çünkü gerekçeler de kanunun kendi düzenlemesi gibi baştan savma ve anlaşılabilir durumda değil.

Başta da demiştım hukuki belirlilik ilkesinin çok önemli olduğunu, Komisyonda da dile getirdik. Bizler hukukçular olarak bu yapılan yasa tekliflerini, yasa metinlerini anlamak durumunda olduğumuzu biliyoruz, bunları böyle ele alıyoruz ancak hukukçuların dahi anlamadığı, bunlarla karşı karşıya kalan vatandaşların ise hiçbir şekilde anlayamayacağı düzenlemeler getiriyorsunuz. Kanuni belirlilik ilkesine uymuyorsunuz, ölçülülük ilkesini göz ardı ediyorsunuz, torba yasa mantığıyla bütün kanunları iç içe geçirip murat

ettiğiniz, o satır aralarına gizlenmiş kanun maddelerini geçirmeye çalışıyorsunuz. Biz Komisyonunda bunlara ilişkin sözümüzü söyledik, burada da Genel Kurulda da söylüyoruz; bu maddeleri geçiremeyeceksiniz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Van Milletvekili Zülküf Uçar'a aittir.

Buyurun Sayın Uçar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, öncelikle teşekkür ederim.

Ben de ekran başında bizleri izleyen değerli haklarımızı ve cezaevlerinde bulunan bütün siyasi tutsakları saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, yine, dokuzuncu yargı paketinin özellikle çoğunluğu Noterlik Kanunu'nda yapılmak istenilen düzenlemeleriyle bugün kanun teklifini tartışıyor, değerlendiriyor, konuşuyoruz. Sonuca bir katkısı olacak mı bilmiyoruz ama umuyoruz, bekliyoruz ki gerçek anlamda toplumun beklentisini esas alan, toplumun beklentisine cevap veren bu düzenlemeler yapılır; toplumun özellikle infaz noktasında, cezaevleri noktasında beklentisine cevap olan bir yaklaşım ortaya konulur diyoruz.

Tabii, bu dokuzuncu yargı paketinin ikinci bölümünde, aynı şekilde, daha önceki yargı paketlerinde de olduğu gibi, az önce söylediğim şekilde infaza dair hiçbir düzenleme yok. Aslında, cezaevlerinde örgün eğitime dair bir düzenleme var ama bu cezaevlerindeki örgün eğitime dair düzenleme yapılırken yine siyasi tutsaklar yönünden bir ayırım yapılmış. Siyasi tutsakları iyi hâlli olup olmama noktasında belli bir noktaya, belli bir kefeye koyup oradan değerlendiren ve oradan mahkûm eden bir yaklaşımla, yine siyasi tutsakları, Anayasa'nın 42'nci maddesinde temel olarak güvence altına alınan eğitim hakkından mahrum bırakan bir düzenleme yapılıyor. Biz bunu Komisyonunda defaaten söyledik ve tekrar bunu söylüyoruz: İyi bir düzenleme yapıyorsunuz, cezaevlerine örgün eğitimi getirmeye çalışıyorsunuz ama buradan "iyi hâl" kelimesiyle siyasi tutsakları dışında tutmaya çalışıyorsunuz. "İyi hâl" kelimesini içinden çıkararak bunu hakikaten uygun, olumlu bir yasa teklifi hâline getirebilirsiniz.

Onun dışında, yine, "etki ajanlığı" diye bir düzenleme vardı; bu düzenleme özgürlüğün boynuna sinsi bir giyotin olarak vurulacak bir darbeydi ama kamuoyunda gelişen tepkilerle, muhalefetin hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda öncesinde vermiş olduğu tepkilerle şimdilik geri çekildiği söylendi ve yakın zamanda tekrar getirileceği ama uzlaşıyla getirileceği söylendi. Beklentimiz de elbette bir düzenleme yapılacaksa Meclis içerisinde bulunan bütün partilerin uzlaşısıyla yasal düzenlemelerin yapılmasıdır.

Yine, son zamanlarda Adalet Bakanı ve Cumhurbaşkanı tarafından sıkça söylenen cezasızlık algısı. "Bu cezasızlık algısıyla cezaevlerinde hiç kimsenin yatmayacağı bir uygulamayı ortadan kaldırıp herkesin bir süre de olsa cezaevinde yatarak cezasızlık algısını kırarak bir düzenleme yapmayı planlıyoruz." diye açıklamalar yapıldı. Ama cezasızlık algısı bizim için bu değil, cezasızlık algısı Kürt halkı için bu değil; cezasızlık bizim için Roboski'dir, Tahir Elçi davasıdır, Kemal Kurkut davasıdır, Ceylan Önkol ve Uğur Kaymaz davasıdır. Bunların tamamı, bu katliamların tamamı AKP döneminde meydana geldi. Yine, AKP döneminden önce başlayıp da günümüzde cezasızlıkla sonuçlandırılan Kulp davasından Lice davasına, Cizre davasından Vartinis davasına devam eden bir cezasızlık süreci işletildi.

Biz açıkça şunu söylüyoruz: Cezasızlıkla mücadele ederseniz Van Edremit Belediyesinin geçmiş dönem Eş Başkanı olan Rojbin Çetin'e köpekli bir şekilde yapılan işkencenin yargılanmasında polisinbugün beraat ettirilmesinin önündeki engeli kaldırın, polise beraat veren sistemi mahkûm edin; cezasızlığı önce burada kaldırın. Rojbin Çetin evine köpekli bir şekilde baskın yapılarak, işkence edilerek, ağır bir işkenceden geçirilerek gözaltına alındı ve tutuklandı. Onu yapan fail, onu yapan polis bugün yargılandı ve beraat ettirildi; cezasızlık budur, cezasızlıkla mücadele ederseniz önce bununla mücadele edin. Kürt halkına yönelik yapılan bütün katliamların, işkencelerin hesabını önce bir sorun. Onun dışında, çıkıp kamuoyunda "Cezasızlık algısının bu şekilde yıkacağız." şeklinde gerçek olmayan beyanlarda bulunmayın.

Tabii, tüm bunları yaşarken, biz, son süreçte, yine 31 Mart sonrasında Hakkâri'de başlayıp Esenyurt'ta devam eden ve son olarak geçen hafta Mardin'de, Batman'da ve Halfeti'de devam eden kayyum zulmüyle, kayyum darbesiyle karşı karşıya kaldık. Geçmiş pratiklerden, biz, artık, bu iktidarın kayyum pratiğine neden başvurduğunu çok çok iyi biliyoruz; bunun sebeplerini altı başlık hâlinde sayabilirim.

Birincisi, Kürt düşmanlığını derinleştirmek için elbette kayyuma başvuruyorsunuz. Bakın, Batman kayyumu atanır atanmaz Belediyenin internet sayfasında yapılan Kürtçe duyuruları, Kürtçe ilanları derhâl kaldırmakla işe başladı; bu, Kürt düşmanlığı değil de nedir?

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Çünkü onlar Kürt düşmanı, Kürt düşmanı.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Peki, geçmiş dönemde aynısı yapılmadı mı? Kayyumlar aynısını yapmadı mı? Öbür tarafta da hem Kürt'ün diline hem Kürt'ün kültürüne saygı göstermiyorsunuz ama öbür tarafta Kürt halkı için yeni bir yalan, yeni bir hileye başvuruyorsunuz. Şunu artık çok net bir şekilde söyleyelim: Artık Kürt halkını kandıramayacaksınız. Kürt halkı Orta Doğu'nun en politik halkıdır, bunu çok iyi bilmenizi ve bir daha Kürt halkını asla ve asla kandıramayacağınızı ve sizin yalanlarınıza asla boyun eğmeyeceğini bilmenizi istiyoruz.

Kayyum atamaktaki ikinci sebebiniz nedir? Yolsuzluk, hırsızlık ve talana sınırsız bir saha açmak; elbette, bunu yaparken kayyumlarınıza ceza sorumsuzluğu tanımak ve bu noktada onları tam bir şekilde korumak. Bakın, sadece son iki atamanın, Batman ve Mardin Belediyesinin önceki kayyum döneminde yaptıkları hırsızlıkları söyleyeyim: Batman Belediyesi 3 milyar 53 milyon 970 bin TL çalmış, Mardin Belediyesi 3 milyar 52 milyon TL çalmış; Batman Belediyesi 1 milyon 970 bin TL fazla çalmış. Nereye yatırdılar, kimse bilmiyor. Bunun hesabı soruluyor mu? Sorulmuyor çünkü bir sorumsuzlukları var.

Yine, kayyumla amaçlanan diğer bir sinsi plan nedir? Faşizmin tahkim edilmesi. Faşizm önce kendine bir düşman yaratır ve bu kayyum süreciyle birlikte yapılan tam da budur. Önce belediyelere kayyum atıyorlar, belediye başkanlarımızı birtakım söylemlerle terörize ederek, kriminalize ederek onları toplum önünde, halk önünde suçlu göstermeye çalışıyorlar. Sebep ne? Bunu yaparak, belediye başkanlarını suçlu göstererek asıl arka tarafta yaptıkları yolsuzlukları, geçmişte ortaya koydukları hırsızlıkları kapatmaya, gizlemeye çalışıyorlar.

Yine, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik bataklığı gizlemek için, halka sefaleti ve yoksulluğu unutturmak için bu kayyum siyasetine başvuruyorlar. Asgari ücret ev kiralalarının altında, emekli sokağa çıkamıyor ama Hükûmetin tek derdi kayyum atamak.

Beşinci dertleri ise elbette milliyetçi oylar. Milliyetçi oyları kapmanın en güzel yolu, kayyum ata.

Altıncı sebep, elbette tabii ki öncelikle Kürt belediyeleri üzerinden başlayıp ülkedeki bütün belediyelere kayyum gasbını gerçekleştirmek, tıpkı bugün Esenyurt'ta başlandığı gibi. "Yasal süreç" diyorlar, yasal süreç diye bir süreç yok; burada, Mecliste düzenlenmiş bir kanundan söz etmiyoruz, bir gece Cumhurbaşkanı karnamesiyle yapılmış bir düzenlemeden söz ediyoruz. Bu düzenleme toplumsal mıdır? Değil, bu düzenleme faşizmdir. Çok net bir şekilde şunu söylememiz, bilmemiz lazım: Bu düzenlemenin toplumla, halkla, yasalarla hiçbir alakası, ilgisi yoktur.

Ve tüm bunları yaparken yeni bir anayasa tartışması yürütülüyor. Bir yandan Bahçeli tarafından bir açıklama yapılıyor, bir el uzatılıyor ama öbür taraftan bu ele karşılık iktidar tarafından, Erdoğan tarafından kayyum atamaları gerçekleştiriliyor. Hakikaten merak ediyoruz, hangisisiniz siz? Barıştan mı yanasınız, tecritten mi yanasınız? Çözümünden mi yanasınız, kaostan mı yanasınız? Amaç nedir? Ne yapmak istiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Uçar.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bir taraftan bizler demokrasi, barış, adalet için mücadele ederken el uzatıyorsunuz, öbür taraftan hâlâ bugün İmralı'da tecridi devam ettiriyorsunuz. Doğrusu nedir, yapmak istediğiniz nedir; açık, şeffaf bir şekilde yürütmüyorsunuz. Çözüm istiyorsanız çözümün yolu şeffaflıktır, açıklıktır, dürüstlüktür; çözüm istiyorsanız en başta bunu sağlamak zorundasınız ve muhatap da İmralı'dadır, Meclistir. Bakın, Sayın Abdullah Öcalan ne diyordu? "Ben Kürt meselesi başta olmak üzere Orta Doğu'da birçok sorunun çözüm yolunu açmak için yeterli felsefi ve siyasi birikime sahibim. Şimdi bir muhatap arıyorum." Muhatap burada, muhatap Mecliste. Çözüm istiyorsanız hep birlikte bu çözümü üretebiliriz, hep birlikte bunun mücadelesini yapabiliriz ama önce şeffaf ve dürüst olmak gerekiyor ve elbette, 1'inci yüzyılda katledilen, yok sayılan, 2'nci yüzyılda da aynısını yaşatarak devam eden bir süreci yaşıyorsunuz. 1'inci yüzyılda faşizmle demokrasiyi ortadan kaldırdınız, bu süreci hâlâ devam ettiriyorsunuz. Çözüm istiyorsanız demokrasiyi, adaleti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Sonuç itibarıyla, ezcümle, mesele hakikaten çözüm ise o zaman tecritten, inkâr siyasetinden ve savaştan vazgeçin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz talebi İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen Göl'e aittir.

Buyurun Sayın Göl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKÇE GÖKÇEN GÖL (İzmir) - Kanun teklifinin bütünü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz alıyorum. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; inanın ki ben bu kanun teklifinizi çalışırken tek tek maddelerle ilgili desteklerimi veya itirazlarımı dile getirmeye niyetlenmiştim. Çünkü inanıyorum ki Türkiye Büyük Millet Meclisinde ne kadar birlikte çalışır, ne kadar birbirimizi anlayıp dinleyip tartışırsak milletimiz için de o kadar faydalı sonuçlar alabiliriz ama bugünkü koşullarda bu ne yazık ki mümkün olamıyor. Çünkü her ne kadar geri çekilmiş olsa da yeniden ısıtılıp gündeme getirilen birçok antidemokratik kanun teklifiyle karşılaşmaya devam ediyoruz.

Size bu kanun teklifinizle ilgili dört temel itirazımızı dile getireceğim. Birincisi, siz bu kanunları Mecliste değil yürütme organında hazırlıyorsunuz yani sizler hazırlamıyorsunuz. Bugüne kadar Adalet Bakanı defalarca açıklama yaptı; Grup Başkanınız, Grup Başkan Vekiliniz, Adalet Komisyonu Başkanımız, iktidar ortağınız defalarca açıklamalar yaptılar; biri "Yanlış anlaşıldı." dedi, bir diğeri "Taslakta hiç böyle bir madde olmadı." dedi; bir de size yakın medya organlarına sızan, sızdırdığınız haberler, metinler konuşuldu. Bugün de eleştirileri dikkate aldığınızı söylüyorsunuz, bu çok olumlu bir gelişme. Bu maddenin geri çekilmesinde emeği geçen Grup Başkan Vekillerimize, Adalet Komisyonu üyelerimize, hukukçu milletvekillerimize ve hepsinden önemlisi toplumsal muhalefete çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Fakat bir gün söylediğiniz ile diğer bir gün yaptığınız ne yazık ki birbirini tutmuyor. Kadının soyadı konusunda çok geç kalınmış, eşitlikçi bir düzenlemeyi hâlâ bekliyoruz. Bizim verdiğimiz kanun tekliflerini gündeme almıyorsanız, bizim önerilerimize ret oyu kullanıyorsanız, buyurun, eşitlikçi bir düzenlemeyi siz getirin; biz buna karşı çıkmayız, artık toplumun gerçek sorunlarına odaklanalım diyoruz.

Sayın milletvekilleri, biliyoruz, alıştırmaya çalışıyorsunuz; biliyoruz, normalmiş gibi davranalım istiyorsunuz ama demokratik bir ülkede kanunlar bu şekilde yapılmaz. "Kanun" dediğiniz şey yasama organında hazırlanır, yasama organında yapılır, bürokratların kıymetli desteği alınır fakat yasama yetkisi asla saraya devredilemez.

İkincisi, "torba kanun" diye bir şeyi hiçbir gerçek hukukçuya kabul ettiremezsiniz. Bir kanunla noterler hakkında işlerini kolaylaştıracak düzenlemeler yapıyorsunuz, aynı kanunla Hükûmetinize eleştiri getiren her vatandaş çok ağır bir şekilde suçlayacak, çok ağır bir şekilde cezalandırılacak başka maddeler getiriyorsunuz. Bu, demokratik bir ülkede olmaz.

Üçüncüsü, bölge adliye mahkemelerinde cumhuriyet başsavcı vekillerinin nasıl atanacağına dair düzenleme getiriyorsunuz. Size soruyorum: Böyle bir maddeye neden ihtiyaç duydunuz? Mevcut mevzuatta en kıdemli cumhuriyet savcısı cumhuriyet başsavcı vekili olarak görev yapıyor, şimdi ise hem kıdem şartını ortadan kaldırıyor hem de başsavcı vekillerinin sayısını birden çok olarak belirliyorsunuz. Ben size soruyorum: Neden bir tane doyurucu açıklama duymadık maalesef? Şunu da sormak istiyoruz: Acaba istinaf mahkemeleriyle ilgili böyle bir düzenleme Ekrem İmamoğlu'nun istinaf mahkemesinde bekleyen davasıyla ve diğer siyasi davalarla ilgili olabilir mi?

Değerli arkadaşlar, ben daha çocuktum, tüm Türkiye bir şiir okuduğu için siyaset yasağıyla karşılaşan Recep Tayyip Erdoğan'ı konuştu ve Cumhuriyet Halk Partisi siyasetin yargı eliyle dizayn edilmesine ilk günden itibaren karşı çıktı. Peki, şimdi ne olacak? Bugünler geçtiğinde, devir değiştiğinde sizler siyaset yasaklarıyla mı anılacaksınız yoksa olgun bir şekilde demokrasiye saygı mı göstereceksiniz? Sizin önünüzde bir tercih var.

Dördüncüsü ve kamuoyunun da en çok ilgilendiği mesele etki ajanlığı. Burada söyleyeceklerimi, olur da maddeyi tekrar evirip çevirir, biraz daha yumuşatır, sivil toplumu razı etmeyi amaçlıyorsunuz diye, tekrar getirirsiniz diye dile getirmeye önemli buluyorum çünkü Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu düşüncenin kendisine temelden itiraz ediyoruz. Etki ajanlığı yani devletin

güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları aleyhine bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları doğrultusunda suç işlemek. Mesela, ben merak ediyorum, Türkiye Cumhuriyeti devletinin iç veya dış siyasal yararları nedir? bunu kim belirleyecek? Mesela Abdullah Öcalan'ın cezaevinden çıkmasını ve Türkiye Büyük Millet Meclisine gelerek kürsüde konuşmasını talep etmek iç veya dış siyasal yararları aykırı mıdır, bu yararları uygun mudur? Fethullah Gülen'i sağlığında bu ülkeye çağırmak, "Gel, bu hasret bitsin." demek iç veya dış siyasal yararları aykırı mıdır, uygun mudur? Rahip Brunson'un serbest bırakılmasını savunmak ne zaman siyasal yararları aykırı, ne zaman uygun olarak görülecek? İsrail ile yapılan ticaretle ilgili konuşmak siyasal yararları aykırı mıdır, uygun mudur? Dün Meclise çağırıp bir akademisyen olarak dinlediğiniz Ahmet Özer'i savunmak bugün siyasal yararlarınıza aykırı mı olacak ya da Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanının sıklıkla övgüyle bahsettiği Ahmet Türk'ün hakkını savunmak bugün siyasal yararlarınıza aykırı mı olacak? Bunun gibi daha kaç iniş ve çıkış yaşayacağız? Vatandaşımız hangi görüşünüze göre hareket edecek? Hukukta belirlilik, hukuk güvenliği esastır. Ceza hukukunun temel prensiplerine göre bir kişi hangi fiilinin sonucunun ne olacağını bilmek zorundadır; bunu sağlamak zorundasınız. Yoksa bu dönemde Anayasa'nın ilk 3 maddesini değiştirme tartışmaları çıkardığınız gibi, Anayasa'nın 2'nci maddesini çoktan çöpe atmış olursunuz.

Sayın milletvekilleri, getirdiğiniz ve daha sonra tekrar da değerlendireceğinizi düşündüğümüz, öyle de söylediğiniz bu kanun teklifi yakın geçmişe kadar yürürlükte olsaydı Montrö Antlaşması'nı savunan bildiriye imza atan emekli amiraller etki ajanı olacaktı bugün. Güvenpark davasında PKK terör örgütünün katlettiği insanlarımızın ailelerinden tazminatları geri isteyen Danıştay eleştirmek ajanlık olacaktı. 10 Ekim Gar katliamının ardından IŞİD terör örgütünün hedef aldığı insanlarımızın hakkını savunmak ajanlık faaliyeti olacaktı bugün. Dün alkışlayarak kabul ettiğiniz, bugün de şeytanlaştırdığınız İstanbul Sözleşmesi'ni savunan, katledilen her kadının davasına sahip çıkan kadın platformları bugün ajan olacaktı; ana akım medyada artık kendine yer bulamayan bağımsız gazeteciler bugün ajan olacaktı; bilimsel projeleri için uluslararası fonlara başvuran, burada sizlerin fon vermediği bilim insanları bugün ajan olacaktı; Akbelen'de ağaçlarına sahip çıkanlar, Kaz Dağları'nda yeşiline, doğasına sahip çıkanlar bugün ajan olacaktı; yakınları için mezar isteyen, bir adalet isteyen Cumartesi Anneleri ajan olacaktı; Çorlu tren katliamında evladını kaybeden anneler bugün ajan olacaktı; Gezi'de çocukları öldürülen insanlar bugün ajan olacaktı. Şunu söyleyebilirsiniz, "Ajanlıktan ceza almak için aynı anda başka suçun da işlenmiş olması gerekiyor." diye bir itiraz dile getirebilirsiniz ama bu itirazınız geçerli olmayacak çünkü siz bütün bu saydığım insanları yargıladınız zaten, uydurma suçlarla yargıladınız zaten. O yüzden, kimse kimseyi kandırmasın arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, teklifte "devlet veya organizasyon" deniyordu. Mesela bu organizasyona -merak ediyorum- Türkiye Cumhuriyeti olarak kurucusu olduğumuz, bizim de görev yaptığımız Avrupa Konseyi dâhil midir, değil midir; uluslararası insan hakları örgütleri dâhil midir, değil midir? Bunlara cevap bekliyoruz. Ben size söyleyeyim, bu yasa geri gelirse akademisyenler, dernekler, sivil toplum örgütleri ve gazeteciler için çok ağır bir şekilde ajanlık suçlaması yöneltililecek.

Millî İstihbarat Teşkilatı Hukuk Müşaviri Komisyonunda bu teklifle ilgili konuştuğunda bazı açıklamalarda bulundu. Kendisinin tüm anlattıklarından şu sonucu çıkarıyoruz: Ülkemizde tehdit, şantaj, iftira, insan kaçırma, uyuşturucu suçlarının cezaları ya da bu cezaların yataırı yeterli olmadığı için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuluyor ve yepyeni bir suç üretiliyor. Bu söylemler, MİT Hukuk Müşavirinin Komisyondaki bu söylemleri adalet sisteminin, yargı sisteminin doğru işlemediğinin bir itirafı aslında ama sorunu çözmenin yolu da bu kadar muğlak bir kanun getirmek değil. Bugün eleştirilerden rahatsız oluyor olabilirsiniz, bizlerin, vatandaşımızın konuşmasını istemiyor olabilirsiniz, caydırıcı bir etki yaratarak iktidarınızı sonsuz kılmak istiyor olabilirsiniz; uzun süredir de politikanız bu zaten. İktidara gelirken söyledikleriniz ile yirmi iki yıllık karnenize bakanlar "Nereden nereye..." diyorlar bugün ama unutmayın, sizi getiren halk geldiğiniz gibi geri göndermeyi de bilecek. 31 Martta Cumhuriyet Halk Partisini 1'inci yapan halkın gücü artık sizlerin arkasında yok. İsteddiğiniz kadar deneyin, susturamazsınız; insanların düşüncelerini, sözlerini, davranışlarını "ajanlık" gibi hakaretle cezalandıramazsınız, Gürcistan halkına haksızlık olarak gördüğünüzü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına dayatamazsınız. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak en başından itibaren kararlılıkla direndiğimiz bu maddeyi, etki ajanlığı utancını yalnızca bugün değil bütün gündeminizden kalıcı olarak çıkarın, Anayasa ihlallerine bir an önce son verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gökçen Göl.

GÖKÇE GÖKÇEN GÖL (Devamla) - Kalan son zamanlarınızda hurdacılık yapan bir annenin 5 çocuğuna nasıl bakacağını, o çocukların nasıl öldüğünü, neleri yanlış yaptığınızı, kimleri yoksulluğa terk ettiğinizi bir tekrar düşünün; Diyarbakır'da bir çocuğun nasıl katledildiğini hâlâ aydınlatamadığınızla bir yüzleşin; kaç tane istismarcıyı serbest bıraktığınızı, kaç cezaevinde tutuklu ve hükümlülerin hangi koşullarda kaldığını bir tekrar düşünün; beraat etmiş insanları nasıl fişlediğinizi, KHK'lileri ve ailelerini sivil ölüme nasıl mahkûm ettiğinizi bir tekrar düşünün; uyuşturucuya bulaşan gençlerin ailelerinin "Keşke ölseydi de bu hâlini görmeseydim." sözlerini bir tekrar düşünün değerli milletvekilleri; mülakatları kaldırma sözü verip de hayallerini yaktığınız o gencecik öğretmenleri bir düşünün. hak arayanla daha fazla uğraşmak yerine kalan zamanlarınızı böyle değerlendirmeniz memleketin faydasına olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'a aittir.

Buyurun Sayın Uzun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan kıymetli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yıllardır "yargı paketi" "yargı paketi" diye diye kamuoyunu meşgul ettiniz, sarayda yazılıp Mecliste imzalanan ve yandaş basında günlerce manşetlerle beklenti yaratacak şekilde duyurduğunuz ve bizim bütün itirazlarımıza rağmen burada kanunlaştırdığınız tüm yargı paketleri ne yazık ki yargı camiasında ve halk nezdinde hayal kırıklığı yarattı. Bugün ise yeni bir hayal kırıklığıyla ve içi otoriter yönetim anlayışınızın köşe taşlarıyla dolu, adı "Noterlik Kanunu" olmasına rağmen içinde etki ajanlığı düzenlemesinin de yer aldığı bir torbayla daha karşı karşıya kalmış bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, yargımızın kurumsal ve kronikleşmiş büyük sorunları varken bu tekliften anlıyoruz ki sizin derdiniz yine bambaşka. Bizler yargının bu sorunlarının tümünü çözmekle görevli olan insanlar olarak halkımız tarafından buraya seçilerek

gönderildik. Bunu yapacak olanlar en başta sizler olduğunuz hâlde, 9 tanesi kanunlaşan yargı paketleriyle sorunların çözümü için hiçbir şey yapmadınız, hiçbir şeye el atmadınız. Bugüne kadarkiler kocaman bir "hayır"la sonuçlandı.

Peki, bu yasa teklifiyle yargının hangi sorununu çözeceksiniz? Yine cevap aynı: Ne yazık ki hiçbirini. Bu yargı paketlerinde ve torba torba getirdiğiniz bu kanun tekliflerinde bizim size açıkça söylediğimiz, "Gelin, böyle etmeyin. Böyle yapamazsınız, olmaz." dediğimiz ve dinletemediğimiz ne varsa Anayasa Mahkemesinden ve toplumun vicdanlarından geri döndü ama siz ısrarla aynı konuları tekrar tekrar önümüze getirmekten bıkmadınız.

Değerli arkadaşlar, bakın, bundan yaklaşık beş buçuk yıl önce, 2019 yılı Mayıs ayında "Yargı Reformu Stratejisi" adı altında bir çalışma yapıldı. Üniversitelerin hukuk fakülteleri dekanlarından Barolar Birliğine, avukatlardan cezaevi müdürlerine kadar hukuk bileşeni olan hemen hemen herkes ama herkes ülkemiz yargısının sorunları konusunda bu çalışmaya katkı koydu. Bu çalışmanın sonunda ise elimde bulunan, "Yargı Reformu Strateji Belgesi" adı verilen bu belge ortaya çıktı. Bu belgede yargının sorunları ve çözüm yolları ile yurttaşlarımızın adalete erişiminin sağlanmasının yolları, ifade ve medya özgürlüğü, kuvvetler ayrılığının güçlendirilmesi ve adalete olan güvenin artırılmasına yönelik bir dizi tespiti yer verildi.

Değerli arkadaşlar, sorunu bilmek çözümü bulmanın yarısıdır. Bir sorunu bilmediğiniz için çözmemek başka bir şeydir ama sorunu bildiğiniz hâlde hiçbir şey yapmamak bir karardır ve kararlar niyetleri ortaya koyar, onların göstergesi olur. (CHP sıralarından alkışlar) Yargının sorunları ve çözüm yollarını bildiğiniz hâlde, aradan geçen beş buçuk yıllık sürenin sonunda bu sorunları gidermek adına hiçbir şey yapmadığınızı bir kez daha ifade etmek istiyorum. Yargı bağımsızlığının yanına tarafsız olsun diye Anayasa'ya hüküm koydunuz ama yargı tarafsız ve bağımsız olsun hiç istemediniz. Hatta hatta, yargı sizden yana taraf ve size bağımlı yürütmenin elinde de sopa olsun istediniz, öyle de yaptınız.

Bakın değerli arkadaşlar, Mayıs 2019 tarihli şu Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde yapılacakların 1'inci sırasında "Belirli bir kідeme sahip hâkim ve savcılar için coğrafi teminat getirilecektir." yazıyor. Bunun anlam ve değeri şudur değerli arkadaşlar: Yargımızın bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda ülke yargısında bir sorun vardır ve bu sorunun giderilmesi hâkim ve savcılara coğrafi teminat verilmek suretiyle çözülebilir. Peki, nedir bu coğrafi teminat? Hâkim ve savcıların kendi istekleri olmaksızın bir yerden bir yere gönderilememesi yani sürgün edilememeleri anlamındadır. Amacı ise hâkim ve savcıların görevlerini yaparken, hukuku uygularken hiç kimseden çekinmeden görev yapabilmeleri, sürgün edilme endişesi duymadan hukuka, vicdanlarına göre bağımsız ve tarafsız davranabilmeleridir. Bu ilke tüm demokratik ülkelerde evrensel hukuk ilkesi olarak benimsenmiş bir ilkedir. Sorun belli, çaresi belli; peki, yapıldı mı? Tabii ki hayır. İstense yapılabilir miydi? Elbette yapılabilirdi, istense sadece yirmi dakikada yasalaşır ve ülkemizde beş buçuk yıldır uygulanabilir hâle çoktan gelmiş olurdu.

Değerli arkadaşlar, sorunu ve çözümü bildiğiniz hâlde yapmadınız çünkü siz bu ülkede yargı tarafsız ve bağımsız olsun istemiyorsunuz. Siz bu ülkede yargı size bağımlı ve sizden yana taraf olsun istiyorsunuz çünkü siz hukukun üstün olmasını değil, sizin üstün olduğunuzu düşünerek bu ülkede üstünlerin yani sizin hukukunuz olsun ve o yürüsün istiyorsunuz; işte bu nedenlerle coğrafi teminatı özellikle düzenlemediniz, düzenlemekten kaçındınız. Eğer coğrafi teminatı düzenlemiş olsaydınız Sayın Ekrem İmamoğlu'nun kamuoyunda "ahmak davası" olarak bilinen davasında hukuki davranarak "Olsa olsa siyasi bir yasak getirmeyecek bir ceza verilebilir." diye değerlendirme yapan hâkimi Samsun'a sürüp yerine sizin arzuladığınız cezayı verebilecek bir hâkimi getiremeyecektiniz. Yürütme olarak yargı üzerinde gücünüz olsun, yargı sizin sopanız olsun istediğiniz için bunu getirmediniz, düzenlemediniz.

Peki, başka ne vardı bu belgede? "İfade ve medya özgürlüğünü geliştireceğiz." demiştiniz. Peki, ne oldu? Fikrini beyan edenler ve gazeteciler önce karakola, oradan da hapse yollandı. Şimdi ne yapıyorsunuz? Bu kadar zulüm yetmemiş olacak ki getirmek istediğiniz etki ajanlığı yasası ile başta gazeteciler olmak üzere sivil toplum örgütlerini, aktivistleri, fikrini beyan edenleri, sosyal medya kullanıcılarını, velhasıl işinize gelmeyen herkesi siyasi menfaatlerinize aykırı olarak adlandırmak istiyor ve herkesi ajan ilan edip hapse atmak istiyorsunuz. Bu mu sizin ifade ve medya özgürlüğünden anladığınız? Bu mu stratejiniz? Bu mu sizin Türkiye Yüzyılı'nız? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ne söylediyse onun tersini yapıyorsunuz. Bakın, başka ne yazıyordu bu belgeye bakıldığında: "Kuvvetler ayrıklığı ilkesini güçlendireceğiz." yazıyordunuz, buydu stratejiniz. Evet, cidden müthiş bir planla bunu da yaptınız, kuvvetleri ayırdınız ama nasıl? Yasamayı Recep'e, yürütmeyi Tayyip'e, yargıyı da Erdoğan'a bağladınız. (CHP sıralarından alkışlar) Olmuyor arkadaşlar, olmuyor; sizin iktidar hırsınız ve kanun tanımazlığınız yüzünden bu ülkede işler iyiye gitmiyor.

Bakın, Hukukun Üstünlüğü Endeksi 2024 Raporu'na göre Türkiye, 142 ülke arasında 117'nci sırada. Bu, hiçbirimizi mutlu etmeyecek bir sonuç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Uzun.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Şu anki yerimiz 1900'lü yılların başındakiyle aynı; ülkeyi bu noktada yüz yıl geriye götürdünüz. İşte, Türkiye Yüzyılı'nız tam da bu duruma gelmiş bulunmakta.

Ülkede tüm bunlar yaşanırken Adalet Bakanı ise AKP kongrelerini takip edip oradan Cumhuriyet Halk Partisine laf yetiştirmekle meşgul. Bunca hukuksuzluğun, adaletsizliğin olduğu, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmadığı, kararı beğenilmeyen hâkimlerin sürüldüğü, çeteye bulaşan savcıların elini kolunu sallayarak gezdiği bir ülkede isminin önünde "Adalet Bakanı" yazmakla Adalet Bakanı olunmuyor. Avukatların can çektiği, yargıçların haritadan yer beğendiği, kadınların sokakta, bebeklerin kuvvözde katledildiği, millî iradenin kayyumla gasbedildiği bir ülkede isminin önünde "Adalet Bakanı" yazıyor olması kişiyi Adalet Bakanı yapmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHUR UZUN (Devamla) - Kayıtsız kendisine tavsiyem: Partisinin kongrelerinde bize, ona buna laf yetiştirmek yerine adaletsizliklere ve yargı sistemimizin sorunlarına çözüm üretmesini kendisinden bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına ilk söz talebi Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e aittir.

Buyurun.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeNoterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi var.

Geçen hafta dokuzuncu yargı paketini görüştük. Adalet Bakanı da Yargı Reformu Strateji Belgesi hazırlıklarının hâlen devam ettiğini açıkladı. Anlaşıyor ki Adalet ve Kalkınma Partisinin yargıda reformları bir türlü bitmiyor, bitmeyecek. Sürekli reform yapıyorsunuz ama yargıya güven yerlerde sürünüyor. Eskiden "Kanunun kestiği parmak acımaz." denirdi; şimdi bırakın kesmeyi, dokunduğu yer acıyor. Bunun sebebi, Adalet ve Kalkınma Partisinin hukuku ve yargıyı siyasi emellerine ulaşmak için bir araç olarak görmesidir. Bunun yanında, Adalet ve Kalkınma Partisinin, yargısal faaliyeti, Adalet Bakanlığının vatandaşlara, muhataplarına sunduğu bir hizmet olarak görmesi gerçek anlamda, Anayasa'mızın 2'nci maddesinde öngörülen anlamda hukuk devleti olma niteliğine ulaşmasındaki en büyük engeldir. Bu anlamda, Adalet ve Kalkınma Partisine göre Adalet Bakanlığının tek adam rejiminin diğer bakanlıklarından hiçbir farkı olmadığını düşünüldüğü bir vakıdır. Adalet Bakanlığının ve Adalet Bakanının yargı üzerindeki etkisi göz önüne alındığında bu bakış açısı doğru değildir, yanlıştır. Şüphesiz ki yargı, salt adalet hizmeti olarak tanımlanmaktan çok daha öte bir anlama ve değere sahiptir. OHAL şartlarında bir dayatmayla getirdiğiniz tek adam rejimini anlatırken "kuvvetler ayrılığı" diyordunuz; işte, o "kuvvetler ayrılığı" dediğiniz kuvvetlerden birisi yargı kuvvetidir.

Yargı, devletin üç ana fonksiyonu ve kurucu unsurlarından biridir; böyle bakmazsanız istediğiniz kadar paket getirin, istediğiniz kadar strateji belgesi hazırlayın, gerçek anlamda reform yapamazsınız; adına "reform paketi" deseniz de yargıdaki sorunları çözemezsiniz, önce bakış açınızı değiştirmelisiniz. Döneminizde, Türkiye'de "yürürlükteki hukuk" olarak bilinen hukukun gerçekten yürürlükte olduğundan şüphe duymamak elde değil. Çoğu zaman sizinle hukuk konuşurken abesle iştigal ettiğimizi düşünüyorum. Çoğu hukuki meselenin hukuki değil, siyaseten kararlaştırıldığı bir vasatta sorunları hukuken tartışmanın boş olduğunu defalarca gördük. Aslında hukuk önceden bilinen bir şeydir "Ne çıkarsa bahtıma." denilerek oynanan bir şans oyunu değildir. Hukuk devletlerinde mahkemeler hukuka göre karar verdikleri için belli bir davada hangi hukuk kuralına dayanarak karar verecekleri bilinirse mahkemelerin kararları önceden tahmin edilebilir, zaten hukuki güvenlik ilkesinin anlamı da budur. Ama maalesef, döneminizde bazıları için suç aklı getirmeyen eylemler bazıları için suç olarak değerlendirilebiliyor, bu değerlendirmede de kişilerin siyasi kimlikleri baş belirleyici olarak ortaya çıkıyor. Adalet ve Kalkınma Partisine mensup olursanız ya da yandaş birisi olursanız başkası için suç olan eylem sizin için suçsuzluk olarak görülebiliyor. Söz konusu eylemin beş yıl, on yıl öncesinde gerçekleşmiş olması sizin siyasallaşmış yargınız için önemli değil. Birisi çıkar, bize "Bu eylem madem suçtu, beş yıldır, on yıldır neredeydiniz?" diye sorar diye aklınıza bile gelmiyor. Yeter ki alınan kararlar ve yapılan uygulamalar sizin siyasi çıkarlarınıza uygun olsun.

Teklifin 16'ncı maddesiyle getirilen ve bugün çekildiği açıklamasından memnuniyet duyduğumuz, bizim "etki ajanlığı" dediğimiz, iktidar temsilcilerinin "yeni tip casusluk suçu" dediği suçla ilgili de bir şeyler söylemek istiyorum. Gereğede, casusluk suçlarındaki belge ve bilgi temini veya açıklanması dışında devletin güvenliği ile iç ve dış siyasal yararları aleyhine olacak şekilde gerçekleştirilen diğer faaliyetler bakımından Ceza Kanunu'nda herhangi bir yaptırım öngörülmediği ifade ediliyor. Bu nedenle bu düzenlemenin yapıldığı söylenmekte "'Devletingüvenliği veya siyasal yararları aleyhine suç işleme' adı altında yeni bir suç ihdas edilerek devletin güvenliği ile iç ve dış siyasal yararları aleyhine yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları veya talimatı doğrultusunda suç işleyenlerin üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmektedir." denilmekte ama bu madde metninde yer alan "Devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları" ibaresi ile "yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları" ibaresi, açık ve net olmaması, olabildiğince geniş bir kapsamı ifade etmesi nedeniyle kanun yapma yapma tekniğine uygun değildir. Her şey bu madde kapsamına alınabilir. Madde bu hâliyle suç ve cezanın kanuniliği ilkesine aykırıdır. Aslında yasallık ilkesi, bir kanun maddesinin hukukçu olmasa da tüm yurttaşların davranışlarını kontrol edebileceği düzeyde anlaşılır olması demektir. Bu madde bu özelliği taşıyor, bilinebilir, öngörülebilir değil, hukuk güvenliği ilkesine aykırı; bu yönleriyle "Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz." ilkesini de boşa düşürecek nitelikte. Kanunu bilsek ne olacak? Kanun maddesi önümüzde, hangi fiil suç oluşturacak bilebilir miyiz; bilme şansımız yok, hukukçu olarak bilme şansımız yok, sade vatandaşın bilme şansı ise hiç yok. Aslında, kanun, hâkimin kafasında; daha doğrusu kanun, iktidarın hâkimin kafasına soktuğu şekilde. İşte, bu kanun teklifinin de ne olduğunu hiç kimsenin bilme ihtimali yok.

Komisyonca dile getirilen bir ihtiyaçtan dolayı bir düzenleme yapma zarureti varsa -ben olduğunu düşünmüyorum- bu düzenleme, mutlaka kanun yapma tekniğine, suçta kanunilik ilkesine uygun olarak suçu ve suç sayılabilecek eylemleri açıkça tarif ederek yapılabilir. Çekilen teklifte öyle bir kanun metni yazılmış ki soyut kavramlar, müphem ifadeler, belirsiz bir kapsam, daha doğrusu herkesi ve her şeyi içine alan bir kapsam vardı. Şimdi bu anlayıştan vazgeçmek lazım. Eğer gerçekten ülkenin güvenliği tehdit altındaysa, hepimizin güvenliği tehdit altındaysa bunun daha iyi izah edilmesi ve bu düzenlemenin de suçta kanunilik ilkesine uygun hâle getirilmesi zaruridir. Bu düzenlemeden en çok zarar göreceklere, daha doğrusu bu suçlamaya muhatap olabileceklere baktığımız zaman, ilk planda hak savunucuları, sosyal medya kullanıcıları, gazeteciler, siyasetçiler, çevreciler ve yabancı kuruluşlardan fon alan kurum ve kuruluşlar görülebilir; aslında herkes bu suçun muhatabı olabilir. Esasında, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti demokratik toplumlarda olmazsa olmaz şartlardandır. Bazı devletler iç hukuklarında bu özgürlüğü sağlamaya çalıştıkları gibi uluslararası hukuk düzenlemelerinde de bu hak, koruma altına alınmıştır. Anayasa'mızın 25'inci ve 26'ncı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu, Birleşmiş Milletler Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi'nin 19'uncu maddelerinde bu hakkın kullanılması ve hangi sınırlamalara tabi tutulacağı düzenlenmiştir. Adalet Bakanı bazı açıklamalarında bunların güvence altına alındığını söylüyor ama burada suç olup olmadığını takdir edecek makamın savcılık ve hâkimlik makamları olduğunu ifade ediyor. Bu hususta elbette tereddüt yok ama anılan makamlar, kararlarını siyasi saiklerle ve siyasetin etkisiyle verirlerse ne yapacağız? Yargı makamlarının kararlarını siyasi olarak aldığı durumlarda bu kararlarla Sayın Adalet Bakanının ifade ettiği şekilde hukuksal yöntemlerle nasıl mücadele edeceğiz? Anayasa Mahkemesinin kararlarının uygulanmadığı ve tanınmadığı bir ortamda, hukuk yoluyla bu kararlarla nasıl başa çıkacağız? (CHP sıralarından alkışlar) Yapılacak düzenlemelerde, genel olarak gazeteciliği yapılamaz hâle getirmekten, vatandaşın sosyal medya veya çeşitli yollarla hak arama hürriyetine, doğru bilgiye ulaşma hürriyetine engel olmaktan kaçınmak gerekir. Yanı sıra, günümüzde halkın haber alma hakkı konusunda en önemli kaynağı hâline gelen sosyal

medyayı susturacak bir adım atmaktan da kaçınmak gerekir. Hukuk devleti olmanın, demokratik toplum yapısına kavuşmanın gereği budur. Devletler yaptıkları kanunlarla insan haklarını ihlal edemez, yurttaşları cezalandırmak için tuzaklar kuramaz. Kanunlar açık, öngörülebilir, bilinebilir, belirlenebilir, anlaşılabilir olmalı, suç ve cezada da ölçülülük ilkesi gözetilmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına ikinci söz talebi İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'a aittir.

Buyurun Sayın Alan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmeleri için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere, 2002'den bu yana reform niteliğinde birçok önemli düzenlemeyi yüce Meclisimiz tarafından yasalaştırdık. Bu süreçte gerek aksayan yönlerin iyileştirilmesi gerekse sistemin daha hızlı ve etkin bir şekilde çalıştırılabilmesi amacıyla kanun seviyesinde yapılması gereken düzenlemeler vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Kuşkusuz, bundan sonraki süreçte de Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde ülkemiz ve vatandaşlarımız için aynı kararlılıkla çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bugün, çok önemli düzenlemeler ihtiva eden toplam 12 farklı kanunda değişiklik ve düzenleme içeren, toplam 23 maddeden oluşan kanun teklifinin Genel Kurul görüşmeleri için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Teklif, kamu hizmeti olan noterliğin etkinliğinin artırılması, hukuki güvenliğin sağlanması, temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi anlamında önemli düzenlemeler içermektedir.

Sayın milletvekilleri, şimdi size, titizlikle hazırladığımız bu kanun teklifinde yer alan düzenlemelerle ilgili olarak bazı bilgiler vermek istiyorum.

Teklifle, mahkeme kararıyla adın değiştirilmesi hâlinde yapılacak ilanın kapsamı, ilanda yer alacak bilgiler ve ilanının şeklinin ne şekilde olacağı düzenlenmektedir.

Boşanma davasının reddine dair kararın kesinleşmesinden itibaren üç yıl içerisinde ortak hayatın yeniden kurulamaması durumunda eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilebileceğine ilişkin hüküm bir yıla indirilmektedir.

Suçun niteliğinin değişmesi durumunda sanığa ek savunma hakkı verileceği teklifte bulunmaktadır.

Üniversiteler tarafından çocuk izleme merkezlerinin kurulabilmesine yine teklifimizde imkân verilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında görev yapan avukatların avukatlık stajı yapabilmeleriyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki gerekçeler dikkate alınarak düzenleme yapılmaktadır.

Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay ile hâkim ve savcılar kadroları Anayasa Mahkemesinin iptal kararları nazara alınarak ilgili teşkilat kanunları ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda düzenlenmektedir. Özellikle bu hususa bir açıklama yapmak istiyorum. Yasama, yürütme, yargı ayrılığı hususunda, Sayın Özbudun, daha önceden neden bunun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlendiğini, bunun hep Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini, aslında teklifin birçok maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümlerden olduğunu beyan ederek bir eleştiri getirmiştir. Burada şunu söylemek istiyorum: Teklifimizde bulunan özellikle bu, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen maddeler, daha önce Başbakanlık sistemi döneminde, 1983 yılında Bakanlar Kurulu KHK'siyle düzenlenmiş maddelerdir. Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildikten sonra 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle düzenlendiği için hâliyle yani 1983'te çıkarılan KHK'nin iptali nedeniyle bugün yasal çerçeveye kavuşturduğumuz, özellikle hâkim, savcı teminatını daha genişlettiğimiz ve kanuni çerçeveye büründürdüğümüz bir teklif olduğunu belirtmek isterim.

Öte yandan, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarında genel kurul üyelerinin dörtte 1'inin başvurusu üzerine genel kurulun olağanüstü toplantıya çağırılabilmesine imkân getirilmektedir.

Diğer yandan, teklifle noterliğe ilişkin olarak noterliğin tatil gün ve saatlerinde çalışmalarına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenebilmesi hükmü getirilmektedir. Noterlik ücret tarifesinin her yıl mart ayı yerine ocak ayı başında yapılması sağlanmaktadır. Noterlikte yapılan işlemler için alınacak vergi, resim, harç ve değerli kâğıt bedelleri ve noterlik ücretleri ile diğer işlem giderlerinin kredi kartı gibi ödeme araçları vasıtasıyla tahsil edilebilmesi sağlanmaktadır. Noterlerin tahsil ettikleri vergi, resim, harçlar ile değerli kâğıt bedellerine ilişkin beyannameleri her ayın ilk beş günü içerisinde vermeleri ve bu süre içerisinde Maliyeye ödemeleri düzenlenmektedir. Araç sicil ve tescil işlemlerinde yer alan bilgilerin kişi ve kurumlarla paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına Türkiye Noterler Birliğince işlem katılım payı alınması sağlanmaktadır. El yazısıyla imzalanarak hazırlanan noterlik işlemlerinin güvenli elektronik imzayla bilişim sistemine kaydedilebilmesine ve kullanılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Teklifle, ayrıca, bölge adliye mahkemelerinde cumhuriyet başsavcı vekilinin Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, iş durumunun gerekli kıldığı yerlerde birden fazla cumhuriyet başsavcı vekili görevlendirilebilecektir. Yine, buraya getirilen eleştirilerden bir tanesi, sanki teklifle getirilen şeylerde iktidar bir başsavcı vekili atayacakmış gibi eleştiriler getirilmektedir. Oysa, başsavcıyı atayan HSK burada yine başsavcı vekilini de atayacaktır yani burada herhangi bir şekilde atama kriterlerine dokunulmamış, atayacak kuruma da dokunulmamış; HSK'ye yani başsavcıyı atayan kişiye "Neden başsavcıyı atıyorsun?" şeklinde bir eleştiri getirilmektedir. Bu hususu da böyle açıklamış olalım.

Öte yandan, casusluk eylemleriyle ilgili daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla Türk Ceza Kanunu'na yeni bir suç ihdas edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi sizlere, teklifimizin 16'ncı maddesiyle Türk Ceza Kanunu'nda ihdas ettiğimiz devletin güvenliği ve siyasal yararları aleyhine suç işleme suçuyla ilgili maddeyi tekrar üzerinde çalışmak üzere şu aşamada kanun teklifimizden çıkardığımızı ifade ederken, daha sonra üzerinde çalışarak yeniden Meclisimize gelecek olan böyle bir düzenlemenin neden ihtiyaç olduğuna ilişkin bazı açıklamalarda bulunmak istiyorum. Çünkü konuyla ilgili olarak bazı art niyetli kişiler tarafından gerçeği yansıtmayan açıklamalara yer vermek suretiyle kamuoyunda bilerek yanlış algı oluşturulmaya çalışılmıştır. Devletin güvenliği aleyhine işlenen bir suçun adının bile "etki ajanlığı" adıyla adlandırılması art niyetliliğin tezahürüdür. Hepinizin bildiği üzere,

çağımızda teknolojik gelişmelere bağlı olarak, devletin ulusal egemenliğine karşı odak hâline gelmiş kişi ve grupların faaliyetleri çeşitlenmiş, bu faaliyetlerin etki gücü artmıştır. Bu bağlamda, istihbarat dünyasında soğuk savaş döneminin klasik istihbarat anlayışının terk edildiği, istihbarat servislerinin daha güvenilir olarak gördükleri özel sektör ve sivil şahıslar aracılığıyla istihbarat ihtiyaçlarını karşıladığı faaliyetlerin sosyal medya ve çevrim içi operasyonlar yoluyla yürütüldüğü, bu faaliyetlerin hedef ülkenin hukuk boşluğu sebebiyle cezalandırılmadığı, yine bu istihbarat servislerinin hedef ülkelerin mevcut hukuki yaptırımlarından kaçınmak amacıyla faaliyetlerini üçüncü ülkeler üzerinden yürüttüğü görülmektedir. Devletler, kamu düzeni ve güvenliğinin tesisi bakımından bu alana yönelik olarak gereken yasal düzenlemeleri hayata geçirmektedir. Nitekim son dönemde Almanya, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda gibi bazı Avrupa ülkeleri casusluk yasalarıyla ilgili etkili düzenlemelere gitmiştir. Söz konusu ülkelerin bu mevzuat düzenlemelerinde mevcut yasaların casusluğu tanımlamakta yetersiz kalması ve yabancı servislerce uygulanan yeni yöntemler etkili olmuştur. Bilindiği üzere Türk Ceza Kanunu'nun "Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk" başlıklı yedinci bölümü bilgi, belge temini ve açıklaması fiilleriyle sınırlı bulunmaktadır. Mevcut düzenlemelerden kaynaklı olarak ülkemizde yabancı devletler tarafından yürütülen diğer ülkelerin ve uluslararası toplulukların siyasi çıkarlarına hizmet eden ve ülkemizin iç ve dış siyasal yararına zarar veren kişiler casusluk kapsamında değil, tehdit, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma gibi casusluğa nazaran daha hafif olarak ifade edilebilecek suçların yaptırımlarıyla karşılaşmaktadır. Ülkemizde diğer ülkelerle karşı karşıya getirebilecek siyasi sonuçları olan bu tarz casusluk eylemleri için verilecek cezaların miktarı az olmaktadır. Ülkemizin izlediği çok boyutlu bağımsız dış politika uyarınca yabancı ülkelerin öncelikli hedefi konumuna geldiği, yabancı istihbarat servislerinin bu hukuki boşluğu kullanmak suretiyle ülkemizde casusluk faaliyeti yürütmeye gayret gösterdiği, böyle eylemlerin yaptırımsız veya düşük yaptırıma maruz bırakılmasının kamu vicdanını yaralayacağı, aynı zamanda gelecekte aynı eylemleri gerçekleştirme potansiyeli olan kişileri de cesaretlendireceği anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu kapsamda yapılacak düzenleme ülkemizin casusluk faaliyetleriyle mücadelesine önemli katkılar sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Alan.

NURETTİN ALAN (Devamla) - Nitekim, bu düzenlemeyle yeni nesil casusluk faaliyetleriyle daha etkin mücadele edilebilecek ve bu faaliyetler önlenebilecektir. Sizler de takdir edersiniz ki Türkiye'nin güvenliğini ilgilendiren meselelerde zafiyet gösterilmemesi gerekmektedir. Bu noktada, tüm partilerin desteğiyle bu düzenlemelerin daha sonra Meclisimizde yasalaşacağına inanıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizin görüşmeleri sırasında muhakkak çok kıymetli görüşler ileri sürülecek ve değerli tartışmalar yapılacaktır. Değerli görüşlerini ve katkılarını sunan milletvekillerimize, Komisyon aşamasında katkılarını sunan Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum. Teklifin ve görüşmelerin milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özbudun, bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

70.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teklifin gerekçelerinde referans verilen Anayasa Mahkemesi kararları 4 Mayıs 2023, 28 Eylül 2023, 8 Kasım 2023 tarihli olup bu kararların hepsi Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin iptaline ilişkin kararlardır. Dolayısıyla, burada söz konusu olan kararlar kanun hükmünde kararnamelere ilişkin değildir. Bu düzeltmeyi yapmak istedim. Eğer herhangi bir kanun hükmünde kararnameye referans veriliyorsa ve ona ilişkin iptal kararına, o zaman gerekçede bu açıkça tasir edilmelidir.

Teşekkürler.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

71.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, önemli bir gelişme için söz aldım. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş hakkında bir soruşturma başlattığına dönük olarak bir bilgi var. Bugün öğlen saatlerinde Sayın Cumhurbaşkanını "Kamu kaynaklarını hoyratça kullanan belediye başkanlarına hesap soracağız." dedikten sonra, saatler içerisinde savcılık harekete geçti ve soruşturma açtı. Şu bilinmelidir ki hiçbir belediye başkanımız,hiç kimse bir kuruluş bile boşa harcanmasına izin vermez, sayın belediye başkanlarımız bunu yapmaz. Biz kendi iç denetimlerimizi çalıştırmakta, kendi teftiş kurullarımızı çalıştırmakta ve yargıya hesap vermekte bir an bile çekinmeyiz ama yargının sopa olarak kullanıldığı, ama yargının belediye başkanlarımız üzerinde tehdit unsuru olarak kullanıldığı, ama yargı üzerinden Türk siyasetinin dizayn edilmeye çalışıldığı, ama yargı üzerinden muhtemel Cumhurbaşkanlığı adaylarının saf dışı bırakılmaya çalışıldığı bir süreçte biz böylesine operasyonlara bilsinler ki boyun eğmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Ve şunu da hatırlatmak isterim: Sayın Mansur Yavaş 2019'da seçildikten sonra teftiş kurulunu çalıştırdı, 100'e yakın suç duyurusunda bulundu Gökçek dönemi hakkında. 40 suç duyurusunun kamuyatoplam zararı 3 milyar lirayı geçiyordu. Bunun içerisinde görevi ihmal, görevi kötüye kullanma, kamu zararı verme, ihaleye fesat karıştırma suçları vardı; bir tanesini bile savcılık soruşturmaya değer bulmadı. Bunu da kayıtlara geçelim. Gün geçiyecek, bugün ayarını bozduğunuzkantar bir gün gelecek, sizi de tartacak. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Özbudun'un açıklamasına bir açıklama getireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Oylamayı yapayım, hemen arkasından...

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Alan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

72.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

KHK bölümüne ilişkin bir açıklama getirmek istiyorum. Önceki Hükümet sisteminde yani Başbakanlık sisteminde bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının kadroları 190 sayılı KHK'yle, Genel Kadro ve Usulü Hakkındaki KHK'yle düzenlenmişti. Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildiği zaman bu KHK yürürlükten kaldırılmış, 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle tamamı Cumhurbaşkanlığı sistemine aktarılmıştır. Burada anlatmak istediğimiz husus, hani bunların her biri yeni bir düzenleme şeklinde getirilmiş değil, Başbakanlık sisteminin Cumhurbaşkanlığı sistemine uyumuyla alakalı olarak tamamı geçirilmiştir. Daha sonra, bu kanuni düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesi bunlardan bir tanesini iptal edince biz de yasama, yürütme ve yargının ayrı ayrı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Tamam efendim.

...erkler olduğu ve yargının hak ve yükümlülüklerinin CBK'yle düzenlenmesinin Anayasa'ya da aykırı olduğuna ilişkin Anayasa Mahkemesi kararını da dikkate alarak tamamını kanunla düzenleme yolunu seçmiş olduk; huzurda getirdiğimiz kanun da bu çerçevededir.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 12'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, yine bir torba yasayla karşı karşıyayız. Biz her seferinde temel hak ve özgürlüklerle ilgili konuları torba yasanın bir parçası hâline getirmeyin demekten sıkıldık ancak iktidar inatla önümüze getirmekten maalesef sıkılmadı. Birbirinden farklı konular aynı kanun teklifi içerisinde yasa yapma tekniğine aykırı bir şekilde önümüze getiriliyor; bu önemli bir sorun.

Değerli milletvekilleri, teklifin içerisinde kabul edebileceğimiz maddeler var, konular var ama tartışmalı konular da var, böyle olunca kanun teklifinin tamamına "ret" vermek zorunda kalıyoruz. Bakın, Genel Kurula gelen teklifin adı nedir? "Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi." Peki, biz en fazla hangi maddeyi tartışıyoruz ya da tartıştık? Teklifin 16'ncı maddesini. Bakın, bir tarafta Noterlik Kanunu, bir taraftan Türk Ceza Kanunu'nun 339'uncu maddesinde bir değişiklik yapılıyor, "etki ajansı" diye adlandırılan ilgili madde. Maddenin geri çekilmesi olumludur yani iktidar partisindeki arkadaşlarımızın

buradaki tepkileri göz önünde bulundurması önemlidir; bu anlamda kendilerini de tebrik ediyorum. Yeni bir düzenleme olacaksa da hukuka aykırı bir düzenlemeyle tekrar Meclis önüne gelinmemelidir.

Peki, biz bu maddeye neden itiraz etmiştik? Bu kayıtlarımızı düşelim ki önümüzdeki hafta bu konu yine tartışılacak. Gelin, maddeyi bir okuyalım: "Devletin güvenliği ile iç ya da dış siyasal yararları aleyhine yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları veya talimatı doğrultusunda suç işleyenler hakkında üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir." diyor. Bakın, elbette gelişen teknolojiye göre yeni düzenlemeler ihtiyacı hasıl olabilir ama bu düzenlemeler hukuka aykırı olamaz; temel mesele bu. Bakın, bir hukukçu olarak şunu söylemek istiyorum: Hukuk fakültelerinde daha 1'inci sınıfta hepimize öğretilen bir ilke vardır, suçta ve cezada kanunilik ilkesi; öngörülebilirliği, belirliliği ve bilinirliği ifade eder. Yani hukukun belirlilik ilkesinden bahsediyoruz, yasaların açık ve anlaşılır olmasını ifade eder. Burada, bakın, suçun maddi unsurları vardır. Suçun maddi unsurları, suçun işlenmesi için hangi fiilin işlenmesi gerektiğini ifade eder.

Şimdi, buradaki en temel nokta burada. Peki, bu suçun yani düzenlenmeye çalışılan, geri çekilen suçun maddi unsuru nedir? Hangi fiil işlendiğinde, somut olarak hangi fiil işlendiğinde bu suç işlenmiş olacak? Devletin güvenliği aleyhine olan fiiller nelerdir? Hangi fiiller dizisinin devletin güvenliği aleyhinde olduğunu kim, hangi ölçülere göre tanımlayacaktır?

Bakın, eleştirimiz maddenin soyut olan metninedir, bunu özellikle not düşmek istiyorum. Hukukun üstünlüğü, demokrasi ve adaletin temel taşıdır. Yasaların belirsiz olması bireylerin hak ve özgürlüklerini tehdit eder ve hukuk güvenliğini de zedeler. Her birey hangi davranışların suç teşkil ettiğini bilme hakkına sahiptir. Bu nedenle yasaların açık ve net bir şekilde tanımlanması gerekmektedir. "Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz." diye de bir ilke var. Evet, burada yazılan metne göre kanunu bileceğiz ama hangi kriterlere ceza verileceğini bilmeyeceğiz çünkü soyut kriterler var. "Devletin çıkarları aleyhine" gibi belirsiz ifadeler içeren düzenlemeler, hepsini geçtim, hukukun temel prensiplerine aykırıdır.

Geçtiğimiz hafta -bakın, bam teli burası değerli milletvekilleri- burada bir tartışma yaşadık, Genel Kurulda İsrail'e ticaret konusuyla ilgili bir tartışma yaşandı. AK PARTİ Grup Başkan Vekili bir arkadaşımız "Muhalefetin bu söylemi İsrail ağzıdır." diye çok ağır bir ifade kullandı. Bir hâkimin de -bakın, en önemli nokta burası- böyle bir konuda, böyle bir eleştiride, böyle bir çalışmada aynı kanaati taşıması hâlinde -soruyoruz- sonuç ne olacaktır? O zaman, kişilerin subjektif değerlendirmesine bırakmadan objektif kriterler üzerinden bu düzenlemeyi yapmamız gerekir. Dış politikada yaşanan başka bir gelişmeyi eleştirdiğimizde hain mi olacağız, bunu sormak istiyoruz.

Bakın, değerli vekiller, Anayasa'ya, hukukun temel ilkelerine açıkça aykırı olan bu tür düzenlemeler ancak baskıcı ve otoriter rejimlerin başvurduğu yöntemler olabilir. Bu tür belirsiz yasal düzenlemelerin geri çekilmesi doğrudur, daha doğrusu ise bu Meclise hiç gelmemesidir. Bunun için, hukuka aykırı olarak bu düzenleme tekrar Meclise gelmemelidir.

Toplum olarak hukukun üstünlüğüne ve adaletin sağlanmasına olan inancımızı korumalı ve bu tür düzenlemelere karşı hep beraber durmalıyız. Şurası çok iyi anlaşılmalıdır, bu tür düzenlemeler binlerce yıllık devlet geleneğimize zarar vermektan başka bir şey sağlamaz. Bunu tekrar okumak istiyorum, asıl derdimiz de burası: Şurası çok iyi anlaşılmalıdır, bu tür düzenlemeler binlerce yıllık devlet geleneğimize zarar vermektan başka bir şey sağlamaz. Kurumlarına güvenen gerçek bir hukuk devletinin bu tarz düzenlemelere ihtiyacı yoktur. Ancak üzülererek ifade etmek istiyorum ki son dönemde yaşadığımız birçok olay, özellikle iktidarın yanlış adımları maalesef devlet geleneğimizi yıpratmaktadır, asıl sorun da buradadır. Arkadaşlar, devlet gelenektir, devlet sürekliliktir, devlet devamlılıktır, iktidarlar geçicidir, devletler bakidir.

Bakın, devlet kurumunun yara almasından bahsediyoruz, asıl derdimiz bu. Mesela, şunu da söylemek istiyorum: Devletin önemli kurumlarının teamüllerinin, işleyişlerinin yok olmasından bahsediyoruz, üzerinde durmaya çalıştığım husus burası. Mesela, yılların birikimine sahip, süreklilik normunun gerekliliğini karşılayan, ehliyet, liyakatin tam da karşılığı olan cumhuriyet başsavcı vekillerinin en kıdemli cumhuriyet savcısı olması teamül kimleri, hangi sebepten ötürü rahatsız etmiştir? Benzer bir uygulama, hatırlarsanız seçim kurulu başkanları için de maalesef yapılmıştı. Bu geleneğin terk edilerek, bu kadar kritik bir atamanın HSK tarafından yapılacak olmasının sebebi nedir? "Efendim, emekliye ayrılıyorlar, sistem tıkanıyor." gibi eleştiriler geliyor. O zaman, arkadaşlar, emeklilik düzenlemesi yapmayı neden düşünmüyoruz? Liyakat yerine sadakat arzusu mudur buna sebep olan? Bunu da soruyoruz. Daha HSK'nin yapısındaki sorunları halledememişken, hâkim teminatı yerlerde sürünürken, coğrafi teminat sağlanamamışken cumhuriyet başsavcılığı vekâleti makamına müdahaleyi de ellerimizi kaldırarak onaylamamız bekleniyor; elbette karşı çıkacağız. Üzülererek görüyoruz ki dün kendi ideolojik çıkarları gereği demokratikleşmeyi askerî vesayet lehine engelleyen ve geciktiren bir zihniyet ve o zihniyetin ardına sığınanların yerini, bugün kendi güç alanını tahkim etmek için devletin her kademesine müdahaleyi uhdelere alan ama bunu yaparken de tüm kurumsal teamül ve birikimleri yerle bir eden bir anlayış almış durumda; itirazımız da işte bu yanlış anlayışadır. Örnek mi istiyorsunuz? Mesela, Devlet Planlama Teşkilatının lağvedilmesi. 2011'de kaldırıldı, yerine Kalkınma Bakanlığı kuruldu, o da 2018'de kaldırıldı. Acaba neden? Eğer bugün Devlet Planlama Teşkilatı ya da onun işlevini yerine getiren bir güzide kurumumuz olsaydı kamu-özel iş birliği projeleri bu derece hesapsız kitapsız, nesillerin geleceğini ipotek altına alır şekilde, iki elin parmaklarını geçmeyen adreslere teslim edilip hazinenin yani milletin emaneti bu derece çarçur edilebilir miydi? Bakanlıkların hafızası olan müsteşarlık kurumu... Bakın, bu kurum da lağvedildi maalesef, yerine de bakan yardımcılığı ihdas edildi. Müsteşarlık, geleneksel tecrübe, bilgi birikimi, süreklilik, kariyer ve liyakat prensipleri gözetilerek oluşturulmuş bir kadro iken, merkez ile taşra arasında önemli bir köprü vazifesi görürken, görev basamaklarının adım adım çıkıldığı bir ehliyet merkeziyken neden kaldırıldı, yerine de neden siyasi bir pozisyon ihdas edildi?

Sayıştay gibi önemli bir köklü kurumun -kurumsal bir kurumumuz- görev ve yetkileri maalesef budandı. Türkiye'nin en önemli kurumlarından biri olan Sayıştay kurumu bugün gerçek işlevini ortaya koyamaz hâle geldi. Gerçi ne demiştiniz arkadaşlar? "Sayıştay da açık arıyor." diye eleştirmiştiniz. Arkadaşlar, bu kurumun görevi zaten açık aramaktır, yanlış aramaktır; bunu da özellikle paylaşalım. Bir başka...

Evet, kıymetli vekiller, bu örnekleri çoğaltabiliriz. Bu düzenlemelerle sadece köklü kurumları lağvetmiyoruz, binlerce yıla dayanan devlet teamüllerimizi ve hafızamızı yok ediyoruz, endişemiz bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Türkiye gibi binlerce yıllık devlet yönetme geleneğine sahip bir hukuk devletine etki ajanlığı yasası gibi basit yasalar çıkarmak yakışmaz. Bu sadece uluslararası camiada bizim prestijimizi zedeler, hukuka olan güven sorununu ortaya çıkarır. "Ben yaptım oldu." zihniyetiyle bugünü kazanırsınız belki ama yarını mutlaka kaybedersiniz. Unutmayalım ki bu devlet, bu memleket hepimizin, çocuklarımızın ve torunlarımızın. Bir Kızılderili atasözü de şöyledir: "Yeryüzü atalarımızın mirası değil, çocuklarımızın emanetidir."

Evet, değerli milletvekilleri, derdimiz devletimizin bekasıdır. Devletimizin bekası için yüzyıllardır uygulanagelen teamüllerin, kurumların yok edilmesine itirazımız vardır.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talebi Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a aittir.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Komisyon Başkanına "16'ncı maddeyi çekmişsiniz, kavga edecek bir şey bırakmadınız." dedim, arkasından dedi ki: "Vallahi yenisini hazırlıyoruz." Yani Belçika-Hollanda modeli yetmemiş, Çin-Rusya modeli geliyor şimdi. Benim kaderim çok kötü Sayın Özlem Zengin. Ben totaliter rejimden kaçmış bir ailenin çocuğuyum yani amcamı idam etmişler, babamı çalışma kampına götürmüşler. Bu sosyalist rejimin en ağır şartlarından, totaliter rejimden kaçıp Türkiye'ye geldim, kaderime bak, yine totaliter rejimle karşı karşıya kaldım. Böyle bir kadersizlik olur mu yahu? Başımıza gelene bak, ne kadar kötü bir şansım var.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ya, demokrasi diye bir şey var. Böyle bir şey yok ya! Böyle deme ya, Allah aşkına!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Ya, ben de demek istemiyorum, vallahi ben de demek istemiyorum. İşte, demek için uyarıyorum sizi.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Seçimle geldin buraya. Demokrasi var. Allah Allah!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bunları yaparsanız, bizim, oradan, o rejimden kaçtığımız gibi, bak, çocuklar, gençler şimdiden farkına varıp yurt dışına kaçmaya başladılar.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Hangi rejimden kaçıyorsun ya? Ya, cumhuriyet var, demokrasi var, seçim var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bunların hepsi de zannetmeyin ki ekonomik saiklerle kaçıyorlar. Bunlar bu baskının farkındalar, sıkılıyorlar, daralıyorlar, özgürlüklerine el konulduğunu hissediyorlar, o yüzden kaçıyorlar. O yüzden sizi uyarmak bizim vazifemiz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Hem suimisal misal değildir, öyle benzetme olmaz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Çok konuşmak istiyorsan ben beş dakika bırakacağım, sen gel konuş.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yok, konuş konuş, devam et devam et.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Vallahi bırakırım. Benim böyle bir iyi tarafım da var.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Kimsenin kürsüsünde gözümüz yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Evet, Sayın Başkan, farkında mısınız, burada milletin değil de hep iktidarın sorun gördüğü konuları konuşuyoruz yani milletin sorunlarını hiç tartışmıyoruz, iktidara sorun olan ne varsa onlara ait kanunları konuşuyoruz. Burada çıkan kanunlar Türkiye'de devleti çökerten o tek adam rejiminin ayağına dolanan bazı sorunları çözmeye yönelik kanunlar, milletin hiçbir sorunu buraya gelmiyor. İnsanımız artık bu ülkede adaletin olduğuna inanmıyor, herkes kendi adaletini sağlamanın peşine düşmüş. Üçüncü sayfaları açın, herkes haksızlığa uğradığı gerekçesiyle birbirine ateş etmeye başlamış. Niye? "Yahu, mahkemeye gitsem belki adalet bana haksız karar verebilir..." Eskiden mahkemeye gidenler kendilerine avukat ararlardı, avukat tutarlardı. Şimdi ne yapıyorlar biliyor musunuz? Kendilerine hâkim arıyorlar, hiç avukat arayan yok, hâkim arıyor insanlar adaletin tecelli etmesi için. Bu noktaya gelmiş bir ülkede adaletten, hukuktan bahsetmek çok zor. Bu uyarılarımı bir gün kulağınıza küpe olsun diye söylüyorum. Böyle bir durumda yarın öbür gün... İktidarlar ilanihaye sürmez, bir gün biter, bittiğinde bu etki ajanı diye getirdiğiniz... Bu, ajanlık değil aslında; insanları jurnalleyen o komünist sosyalist rejimin, Demir Perde ülkelerinin aynısına benzer o baskıcı rejimin şartlarında siz de yaşamak zorunda kalırsınız. O zaman "Ah be kafa, biz bu işi niye yaptık?" diye hayıflanmayasınız diye şimdi ben söylüyorum.

Yargı bağımsız mı? Ben size onu sormak istiyorum. Bağımsız mı hakikaten yargı, inanıyor musunuz? Yürekten söylüyorum. Ya, arkadaşlar, gelin, bir anket yapalım, yüzde 90 yargının bağımsız olduğuna inanmıyor. Böyle bir ülkede yaşamak vatandaşla zül. Hukuk devleti değiliz, güvenilir değiliz. "Suçluların avukat yerine hâkim tuttuğu bu ülke" dedim biraz evvel. Artık, devletin varlığını tartışır hâle geldik adaletin olmadığı bir ülkede. Yargıda durum ortada. Pekî, devletin diğer yerlerinde durum farklı mı? Devlet ne için var? İktidar niçin var? Yasama ve yürütme niçin var? Şu anki sistem Türk milletine bir gelecek vadetmiyor, suni gündemlerle milletin kafası karıştırılıyor sadece. Haftalardır belli olmasına rağmen Narin cinayetini konuşuyoruz; belli ya, katil belli, katiller belli ama hâlâ onu konuşuyoruz. Bebek çetesini konuşuyoruz. Haftalardır memlekette bir çocuk cinayet şebekesini konuşuyoruz. Türkiye'nin sorunu bu olmamalı. Öcalan salınsın mı, salınmasın mı, Mecliste mi konuşsun, grupta mı konuşsun; bunu konuşuyoruz. Türkiye'nin meseleleri bu olmamalı. Türkiye'de çok anormal bir gündem artışı var ama asıl konuşulması gereken konu, vatandaşın meselesi ekonomi; onu hiç konuşan yok, ekonomiyi kimse konuşmuyor. Milletin -sadece etki ajanlığıyla da ilgilenmiyor, onu da söyleyeyim- başka sorunları da var. Ya, adam diyor ki: "Ben çocuğumu okula giderken kahvaltı etmeden gönderiyorum." Bırakın, eskiden biz beslenme çantası götürürdük ama az ama çok, anamız bir poğaça yapardı, bir kurabiye yapardı. Bırakın, şimdi, kahvaltı etmeden gönderiyor. Okullarda en çok hangi gün yemek yeniliyor, biliyor musun? Pazartesi günü. Niye? Çocuklar cumartesi, pazar aç gidiyorlar ya okula, yiyemiyorlar.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yapma ya, bu kadar değil ya, bu kadar değil.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Yalan söylüyorsun ya!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Evet, sizin yaşadığınız çevrede olmayabilir. Gelin, ben sizi Gebze'ye götüreyim, Gebze'nin o yukarıdaki köylerine götüreyim, aşağıdaki o fukara semtlerine götüreyim. Daha da uzağa gidin, Anadolu'ya gidin, orada köyleri görün ya!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sen İzmit'teki villadan bakıyorsun galiba, sen İzmit'teki villadan bakıyorsun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Arkadaşlar, keşke sizin söylediğiniz gibi olsa. En çok ben isterim, en çok öyle olmasını ben isterim ama öyle değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sen İzmit'teki lüks konutundan bakıyorsun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sana söz, üç dakikasını sana bırakacağım.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Lüks konuttan bakıyorsunuz...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Millet sofrada ne koyacak, ona bakıyor.

Doğal gaz faturası... Şimdi kış geldi, doğal gaz faturası gelecek. Doğal gaz faturasını ödeyemediği için odun almaya başlamış. Odun sobaları kuruluyor. Bak, doğal gazlı tek katlı evlerde pencerelere birer baca çıkarılmış, odun sobası kuruluyor. Niye? "Ben doğal gaz faturası ödeyemem." diyor. Sizin hayal ettiğiniz Türkiye, yaşadığınız Türkiye ama gerçek Türkiye bu değil.

Açlık sınırı 20 bin liranın üzerine çıkmış, asgari ücret 17 bin lira yani asgari ücret alan bir adam aç bile değil, sefil. 17 bin lira asgari ücret var bu ülkede. Barınma sorunu hakeza. Ya, odunluktan dönüşmüş evler asgari ücretin üzerinde kirayla veriliyor. Odunluktan dönüşmüş, böyle ufak bir penceresi var. Bunları siz de görüyorsunuz zannediyorum ama görmemek belki işinize geliyor. "Türkiye Yüzyılı" dediğiniz bu mesele yokluğun yüzyılı hâline gelmiş. Bakın, 6,5 milyon çocuk bu ülkede aşırı yoksulluk içinde yaşıyor; 6,5 milyon çocuk. Kumandası sizin elinizde olan TÜİK var ya, TÜİK diyor ki: "Çocukların sadece yüzde 33'ü bu ülkede sebze yiyebiliyor." Ben demiyorum bunu, açın, TÜİK kendisi söylüyor. Eti, tavuğu, balığı gören, resimlerde görüyor; o çocuklar et, tavuk, balık yiyemiyorlar. Çocuklar beslenmiyorlar, sadece doyuyorlar. Neyle? Makarnayla, karbonhidratla, ekmekle doyuyorlar; bizim altmış yıl evvel doyduğumuz gibi. Biz öyle doyduk, bizim nesil beslenmedi, biz doyduk sadece, Şamil Ayrım da öyle, ben öyle, benim gibi bir sürü arkadaşımız var. Altmış sene sonra geldiğimiz nokta aynı, çocuklar artık beslenmiyor, sadece doymaya çalışıyorlar.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sataşma var mı?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sataşmadan söz alacak biraz sonra.

Evet, çocuklarına harçlık veremeyen babaların olduğu bir ülkede yaşadığımızın mutlaka farkına varın istiyorum.

İnsanlar karnını doyuramazken insanların karnını doyurmaya çalışan çiftçilerin durumu ise çok felaket, tarım memleketi olanlardan gelen vardır. Geçen sene ektiğinin daha borcunu ödemedi şimdi ekmek için gübreyi yine borç alıyor. Ziraat Bankası kredileri ödenemiyor. Bakın, geçen burada konuştuk, Çinli Trendyol'a 70 milyar lira avanta sağladınız, kıyak sağladınız; çiftçilerin faizlerini silemediniz. O faizlerin miktarı ne kadar? Sadece 4 milyar lira. Çinli Trendyol kadar bu çiftçinin sizin nazarınızda kıymeti yok; 4 milyar lirayı silemediniz, 70 milyar Trendyol'a verdiniz. Size bir şey söyleyeyim mi? Ne kadarlık sığır ithalatı oldu biliyor musunuz? 11 milyar dolarlık. 3 milyar dolar için kamuda tasarruf edecek diye Sayın Mehmet Şimşek çıktı, altı gün televizyonlarda boy gösterdi, 3 milyar tasarruf edecek diye. Ya, sadece hayvan ithalatına 11 milyar dolar verdiniz, hayvan ithalatına. Sütünü sattığı zaman yem alamadığı için adamlar ineği kesmeye götürdü. İnek kesilince hayvan doğmadı, Türkiye protein ihtiyacını karşılamak için olmayan dövizinden 11 milyar dolar para harcadı.

Evet, bir gerçekten bahsedeceğim size: Arkadaşlar, ekmek yoksa ahlak da yok. Hatırlayın, 1990 senesinden önce Demir Perde ülkelerinden buraya gelen insanlar vardı, hepimiz hâllerine acıyorduk, ahlaksızlıkla suçluyorduk onları, esas mesele orada ekmek de yoktu. Ekmeğin yokluğu ahlaksız da yaptı o insanları. Türkiye bu noktaya gitmeden, lütfen, tedbir alın.

Hiç bana öyle "Niye böyle konuşuyorsunuz?" diye bakmayın, sizi uyarmak istiyorum; biz aynı ülkede yaşıyoruz, bu ülkede yaşıyoruz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Siz hangi ülkeyi anlatıyorsunuz harbiden, biz de anlamadık.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Hangi ülke? Türkiye değil bu anlattıklarınız.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sizin için güllük gülistanlık olan Türkiye'den, her birinizin çok, karun kadar zengin olduğunuz Türkiye'den bahsediyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - İzmit'ten, Kocaeli'den...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Milletın fukara olduğu, evine ekmek götüremediği, çocukların aç kaldığı Türkiye'den bahsediyorum. Anladınız mı şimdi hangi ülkeden bahsettiğimi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Karun kadar zengin olan sensin ha, vallahi!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Umutsuz insanlar ülkesine çevirdiniz Türkiye'yi ve artık en umutsuz durumlar yaşanır hâle geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bakın, hiç oradan laf atmayın, oturun biraz çalışın.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Yirmi iki yıldır çalışıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Türkkan, tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bu Meclisin görevi, 5'li çeteye, Çinli firmalara, İmralı canisine umut dağıtmak değil, bu Meclisin ilk görevi insanlara çalınan umutlarını geri vermek olmalı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin birinci bölümü üzerine, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, "hukukun üstünlüğü" ve "hukuk devleti" ilkesi modern toplumlarda vatandaşların temel haklarının korunması ve devlet yapısının güvenilirliği açısından vazgeçilmez bir değerdir. Bu doğrultuda, toplumların gelişen ve dönüşen dinamikleri ise hukuki altyapının güncellenmesi ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, ilgili kanunlarda önemli değişiklikler yapmakta, hukuk sisteminin ihtiyaçlarına yanıt vermeyi ve vatandaşların hukuki güvenliğini güçlendirmeyi amaçlamakta, hukuki süreçlere uygun bir yapının tesis edilmesini hedeflemektedir. Yapılan değişikliklerin önemli bir kısmı noterlerin hizmet verdiği alandaki düzenlemelere odaklanmaktadır.

Noterlik işlemleri günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olarak kişilerin mal ve hizmetlerini güvence altına alır. Yeni düzenlemelerle noterlik kurumunun etkinliği artırılarak vatandaşların noterlik hizmetlerine kolay ulaşımı sağlanmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, avukatlık mesleğine adım atan bireylerin staj süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları hafifletmek, hukuki eğitimin niteliğini artırarak adına değişiklik öngören teklifle, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanların görev yerleri saklı kalmak kaydıyla stajlarının mahkemelerde yapılan ilk altı aylık kısmında aylıksız ve ücretsiz izin kullanabilmeleri sağlanmıştır. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi savunma hakkının güçlendirilmesi, boşanma davalarına erişim kolaylığı, eğitim hakkının ceza ve infaz kurumlarında yaygınlaştırılması, kamu görevlilerinin kadro düzenlemeleri, mesleki kuruluşlara katılım koşullarının geliştirilmesi amaçlı pek çok konuda düzenleme getirmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak destek verdiğimiz bu kanun teklifinin adalet sistemine önemli katkılar sunması açısından faydalı bir adım olduğunu belirtiyor ve kanun teklifinin tümünü desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmacı arkadaşlar kanun teklifiyle ilgili epeyce bir değerlendirme yaptılar. Ben, bu sebeple, kanun teklifinin geneli hakkında bir değerlendirme yapmak istemiyorum. Konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem Kırıkkale hakkında bazı hususlara değinmek istiyorum. Öncelikle savunma sanayi alanındaki gelişmelerden bahsetmek isterim. İlimiz, ülke genelinde bu sektörde giderek daha fazla ön plana çıkmakta ve yatırımcıların ilgisini çeken bir çekim merkezi hâline gelmektedir. Bu kapsamda, Silah İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ne yönelik yatırım taleplerinin artması nedeniyle Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait olan 150 dönümlük alanın bu bölgeye tahsisi büyük önem arz etmektedir. Bu tahsis işlemi gerçekleştiğinde savunma sanayisindeki yatırımların artarak devam etmesi, ilimizin bu sektördeki gelişiminin, güçlenmesinin, bölgedeki istihdamın ciddi anlamda artırılmasının hedeflendiğinin bilinmesini isterim. Bu konuda Millî Savunma Bakanlığımızda Bakanımızdan ve ilgili yetkililerden Kırıkkale adına destek istediğimizin bilinmesini arzu etmekteyiz. Yine, savunma sanayisine ek olarak ilimizde uzun süredir atıl durumda olan ÇELBOR Fabrikasının tekrar faaliyete geçirilmesi ekonomimizin canlandırılması ve istihdamın artırılması açısından son derece önemlidir. Geçmişte Kırıkkale'nin sanayi üretiminde kritik bir rol oynamış olan ÇELBOR Fabrikası yeniden hayata geçtiğinde üretim kapasitesinin artacağı, yeni iş imkânlarının sağlanacağı ve yerel ekonomiye önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir. Bu adım yalnızca sanayi sektörümüzü desteklemekle kalmayacak, aynı zamanda ilimizdeki genç nüfusa da iş imkânı sağlayacaktır. Savunma sanayisine yönelik yeni ve çeşitli yatırımların yapılması Kırıkkale'nin yalnızca ekonomik kalkınmasını hızlandırmakla kalmayacak, aynı zamanda ülkemiz adına savunma sanayisine yönelik yan sanayi ve tamamlayıcı sektörlerin gelişimine de katkı sunacaktır. Bu sektörde yapılan yatırımlar ilimizin hem stratejik hem de ekonomik açıdan güçlenmesini sağlayacak, ülkemizin savunma kapasitesine katkıda bulunacaktır.

Bir diğer önemli konu ise Kırıkkale'mizin kırsal kesimlerinde tarım ve hayvancılık faaliyetleriyle geçim sağlayan halkımızın yaşam kalitesini artıracak projelerdir. İlimizde kurulması planlanan tarım, hayvancılık ve organize sanayi bölgesi bu alandaki üretim faaliyetlerinin daha etkin, daha modern ve daha verimli bir şekilde yürütmesine imkân tanıyacaktır. Bu organize sanayi bölgesinin kurulmasıyla tarım, hayvancılık faaliyetlerinin gelişmesi, üretim kapasitelerinin artması ve sağlıklı ürünlerin tüketiciye ulaşması hedeflenmektedir. Ayrıca, kırsal alandaki çiftçilerimize ve hayvan yetiştiricilerine yönelik teşviklerin artırılması bu bölgelerde yeni iş fırsatlarının doğmasına ve kırsaldan kente olan göçünün engellenmesine katkı sağlayacaktır.

Değınmek istediğım bir diğır önemli proje ise yapım aşamasında olan Ankara-Delice Otoyolu'dur. Bu otoyolun tamamlanmasıyla ulaşım daha kolay hâle gelecek ve ilimizde ticaret ve sanayi faaliyetleri bir ivme kazanacaktır. Ancak otoyolun bölgedeki küçük ölçekli işletmelerin cazibesini kaybetme riskini de göz önünde bulundurmak zorundayız. Bu nedenle yeni istihdam alanlarının oluşturulması ve çeşitli ekonomik projelerin hayata geçirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Altyapı ve üstyapı yatırımlarıyla otoyolun olası etkilerini en aza indirgermenin bölge ekonomisini korumak adına oldukça önemli bir etken olduğunu düşünmekteyiz.

Bütün bu olumlu gelişmelerin yanında ilimiz Kırıkkale istihdam yetersizliği nedeniyle fazlaca genç nüfusu göç vermekte. Bu durum şehrimizin "emekli şehri" olarak nitelenmesine sebebiyet vermektedir. Ağustos 2024 verilerine göre ildeki çalışan nüfus 68 bin, emekli nüfus ise 59 bindir. Çalışanlar toplam nüfusun yüzde 24'ünü oluştururken emekliler ise yüzde 21'ini oluşturmaktadır. İlimizde emekli sayısı her geçen gün artarken genç nüfus iş bulma konusunda sorun yaşamaktadır. Bu anlamda, istihdam olanaklarının artırılması, tekstil, ağır sanayi ve benzeri nitelikli organize sanayi bölgelerinin açılması gerektiğini tekraren ifade etmek istiyorum. Bugün burada Kırıkkale'yle ilgili dile getirdiğimiz projeler, öneriler ve talepler yalnızca Kırıkkale'nin değil aynı zamanda ülkemizin de ekonomik olarak gelişmesine ve güçlenmesine katkı sunacaktır. Savunma sanayimizin göz bebeği olan ilimizin, potansiyelini en üst düzeyde kullanabilmesi, Türkiye'miz adına büyük bir kazanımdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu anlamda, Kırıkkale'yi sahiplenmeyi, ülke güvenliğimizi sahiplenmekle benzer gördüğümüzü, eş değer gördüğümüzü, dolayısıyla Kırıkkale'nin kalkınması için hep birlikte, el birliğiyle çalışmamız gerektiğini, ilgili bakanlıkların bu konuda destek vermesi gerektiğini Meclis kürsüsünden ilim adına haykırmak istiyorum.

Bu anlamda, Kırıkkale Valimiz Sayın Mehmet Makas Beyefendi'nin iradesi ve isteği tüm Kırıkkalelilerin de malumudur. Sayın Valimizin Kırıkkale'miz adına samimi ve özverili çalışmalarını büyük bir gururla takip ediyoruz. Yine, Kırıkkale'mize katkı sunan tüm çalışmaları için Sayın Valimiz Mehmet Makas Beyefendi'ye de Genel Kurul huzurunda ilimiz adına teşekkür etmek istiyorum.

Sözlerime son verirken, kanun teklifinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'a aittir.

Buyurun Sayın Danış Beştaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geneli üzerinde, Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlarımız eleştirilerimizi ifade ettiler. Ben son haftaların en önemli gündemi olan kayyım meselesine ilişkin görüşlerimizi paylaşacağım sizlerle ve tabii ki kamuoyuyla.

Şimdi, bu Mecliste, Genel Kurulda kayyım gasbına, darbesine ilişkin söylemediğimiz tek bir kelimenin, cümlemin olduğuna inanmıyorum. Beş yıl burada Grup Başkan Vekilliği yaparken defalarca bu konuda önerge getirdik, defalarca bu konuda tartışmalar oldu ve bu mesele, hepimizin de Türkiye kamuoyunun da Meclisin de çok tanışık olduğu, çok iyi bildiği bir mesele aslında.

Ben şuradan başlamak istiyorum: Türkiye'de adil bir seçim yarışı var mı? Bize göre yok; bize göre derken, objektif olarak yok. Bir seçim döneminde buradan defalarca yüz binlerce oyun, bir şekilde Şırnak'a, Ağrı'ya Hakkâri'ye ve daha birçok iletaşındığını ve o seçmenler vasıtasıyla seçim sonuçlarının değiştirilmek istendiğini bas bas bağırarak söyledik ve bunun adı seçmene de kayyım atanmasıydı. Evet, seçmen kayyımını icat ettiniz fakat buna rağmen bazı yerlerde kaybetsek bile, daha doğrusu bu hilelerle kazanmış olsanız bile, Ağrı gibi, Siirt gibi illerde halkımız, kamuoyu, seçmenler buna bir tepki gösterdi ve yine, bizim belediye eş başkanlarımız seçildi.

Birincisi, adil bir seçim yok. İkincisi, bu 3'üncü dönem; 3 dönemdir kazandığımız belediyelere kayyım atanıyor. "Kayyım nedir?" diye sorarsam eminim hepiniz biliyorsunuz ama işin arkasında olduğunuzu dün gördük, maalesef, savunduğunuzu gördük. Daha önce Şırnak'ta kayyım olan bir milletvekilini konuşturdu; korkunç bir şey. Kayyımlık yapmış ya, 9 defa soruşturma geçirmiş, suç işlemiş, ödüllendirilmiş, milletvekili yapılmış. Kayyım önergemize getiriyorsunuz, buradan bir de konuşma veriyorsunuz, gerçekten müthiş bir şey, müthiş bir akıl; onun soruşturmasını anlatacak zamanım yok.

Evet, kayyım rejimi halka karşı işlenmiş en büyük suçtur, çok net söylüyorum. Kayyım, milyonların hakkını, hukukunu, iradesini, seçme ve seçilme hakkını doğrudan yok saymaktır, ortadan kaldırmaktır. Yani, bu ülkede bazı seçmenlerin, vatandaşların seçme ve seçilme hakkı var ama bazılarının yok. Hakkâri'yle başladı, Esenyurt'la devam etti, şimdi, Halfeti'ye, Mardin'e ve Batman'a kayyım atadınız; vali, kaymakam gönderdiniz. Kayyım, bir suç rejimidir, siz bunda -bir suç rejimi olarak- suçta ısrar ediyorsunuz, halkı yok sayıyorsunuz ve demokrasilerde -tırnak içinde demokrasi diyorum- bunun bir açıklaması, bir izahı yok.

Şimdi, kayyımların işledikleri suçları birazdan söyleyeceğim ama ondan önce Adalet Bakanı geçenlerde... Gülümseyerek, dehşete düşerek, şaşırarak bir Adalet Bakanı nasıl böyle bir şey söyler diye okudum, hatta bir paylaşım da yaptım. Adalet Bakanı diyor ki: "Belediye başkanları hakkında kesinleşmiş bir ceza kararı yok." Doğru, yok, zaten olsa belediye başkanı olamaz, anında görevden alınır. "Bu nedenle belediye meclis üyeleri kendi içlerinden bir belediye başkan vekili seçemez; eğer suçları, cezaları kesinleşirse o zaman belediye meclis üyeleri belediye başkan vekili seçebilirler." diyor. Sayın Yılmaz Tunç, burada birlikte çalıştık; hukuku unuttun, hukuk fakültesini unuttun, hayatın olağan akışından da mı koptun? Yani, ceza kesinleşmediği için kayyım atıyorsunuz; böyle bir şey olabilir mi ya! Kesinleşmiş bir ceza olursa başkan vekili olabilir, seçebilirler belediye meclis üyeleri ama kesinleşmediği için siz kayyım atıyorsunuz. Şimdi, beş yıl boyunca zaten o dava devam edecek, zaten kesinleşmiş bir hüküm olmayacak. Sayın Ahmet Türk'e 3'üncü dönemdir kayyum atıyorsunuz ya, el insaf ya, gerçekten bu kadar vicdansızlık mı olur! Ahmet Türk orada Belediye Başkanlığı yapmaya çalışıyor, eş başkanlık yapmaya çalışıyor, 3'üncü dönemdir yerine kayyum atıyorsunuz çünkü Mardin'de rant, çünkü Mardin halkı size göre halk değil zaten; bunun başka türlü bir izahı yok.

Adalet Bakanına şu çağırımı yapayım ya bari -tabii ki ironi olarak söylüyorum- "Ya, varsa bir ceza verin de bari belediye başkan vekilini seçelim." mi diyelim; böyle bir şey olabilir mi? Yani yargılamadaki tutuksuzluk, ceza verilmemesi aleyhe yorumlanabilir mi? Bunu sizin takdirinize sunuyorum.

Diğeri, belediye eş başkanlarımıza suç uyduruluyor, uy-du-ru-lu-yor; suç falan yok ortada. Kesinlikle şu anda savcılara verilen talimatlarla istediğiniz yurttaş -belediye başkanı olmasına gerek yok- bir telefonlaanında soruşturma açabilirsiniz, kayyum gerekçesi yapabilirsiniz. Hani o birileri büyük büyük laflar ediyorlar ya "Ya, onlar da bunları aday göstermeseydiler." Olur mu ya! Siz istediğinize soruşturma açıyorsunuz zaten, istediğinize ceza verdiriyorsunuz, yargı sizin elinizde, tek başınıza değilsiniz, bu konuda yargı da sizin suç ortağınız ve bunun hesabı mahşere kalmayacak. Milyonlarca yurttaşın hakkını, hukukunu bu şekilde gasbetmek... Kesinlikle mahşere kalmaz bunun hesabı.

Şimdi, bunun dışında savcıların soruşturma açması çok mu zor? İşte, Ahmet Özer belli, ortada, Esenyurt Belediye Başkanı gibi geçmişten yüzlerce örnek verebilirim. Yani on yıl önce yaptığı konuşma, bir sohbet sırasında birisiyle çekilen fotoğraf on yıl sonra servis ediliyor ve suçlu gibi ilan ediliyor. Bir de dünkü konuşma çok ağır bir konuşmaydı, cevap verildi ama gürültüden duymadıysanız bir daha söyleyeyim: Hani o sizin eski kayyumunuz var ya, şimdiki vekiliniz, ödüllendirdiğiniz kayyum ne dedi? "Cephanelik." dedi. Utanın ya! Vallahi de billahi de tek bir belediye eş başkanımızın elinde değil silah, değil cephan, bir mutfak bıçağı... Ne diyorlar ona? "Mutfak bıçağı" deniliyor herhâlde.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ekmek...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Çakı bulunsaydı, sizin basınız, bunu manşete çeke çeke zaten suçlu ilan ederdi. Tek bir dava dosyasında böyle bir iddia yok, böyle bir bilgi yok, böyle bir belge yok. Kendinizi üç dönemdir "Şu suçu işlediler, bu suçu işlediler." diye alıştırdınız. Hepsinin dava dosyasını inceledim ya -hakkımı da helal etmeyeceğim herhâlde çünkü bunları, bu dava dosyalarını bize okuttunuz- iddianamelerinde acaba ne var diye; tek birinde bir çakı yok, cephan nereden geldi? Yok dağa eleman gönderiyorlarmış. Yalan, kökten yalan! Dava dosyalarını bilen bir yerden söylüyorum. İşte, suç uydurma böyle bulunuyor. Dediğim gibi, tek bir çakı bulunsaydı, onu her gece televizyonlarda ilan ederdingiz. Kayyumlar suç işliyorlar, işlemeye devam ediyorlar ve "Bundan vazgeçin." çağırımızı yapıyorum: O kayyumlarınızı da hemen çekin oradan ya! Ayıptır ya! Halk istemiyor. Belediye binası içinde duruyorlar, yanlarına birkaç kişi alıp dolaşıyorlar "Efendim, ben Belediye Başkan Vekiliyim." Yok efendim, siz başkan vekili falan değilsiniz. Bu halk sizi istemiyor, bu halk sizi seçmedi. Aday oldunuz, bütün hilelerinize rağmen kendi adaylarını seçtiler.

Size birkaç trajikomik örnek vereceğim. Kayyumlar halka hizmet etmediler. Kayyumlar rant için orada oturdular, peşkeş çektiler. Çok trajikomik şeyler var. Cizre Belediyesi kayyumu bizim başkanlarımız mazbata almadan bir saat önce 30 milyon TL harcama yapmış, biliyor muydunuz? Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kayyumunun daimi encümeni mazbatadan hemen önce oturup toplantı yapmış, bir saat önce, kararlar almış. Ceylânınar Belediyesinde belediyeye ait araçların motorları sökülerek -motorları arkadaşlar- 85 araçtan 75'i kullanılamaz hâle getirilmiş. Cizre kayyumu 7 milyon 339 bin 579 TL değerinde taşınabilir demirbaşı hibe etmiş. Hemen anında hibe etmeyi de başarıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bu çok ilginç, bütün Türkiye duysun: Cizre Belediyespor Erkek Voleybol Takımı'nın kazandığı kupa bile götürülmüş ya. Kupayı çalmışlar ya! Gerçekten akıllara ziyan bir durum var burada. Ve Kızıltepe Belediyesinde...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ne acı ya(!)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bunların hepsi verili, oradan itiraz etmeyin, elimizde deliller var. İŞKUR personellerini, kiralık araçları da beraberlerinde götürmüşler. Hani orası kamu hizmeti yapmıyor ya(!) Hani kamu elemanları kamuyu zarara uğratmış. Tek bir savcı da çıkıp dememiş ki: "Ya, siz kupayı niye götürdünüz? Araçların motorlarını niye söktünüz? Bu kadar borç niye çıkardınız?" Yani ben borçları söyleyemiyorum bile; 9 milyar, 3 milyar, 6 milyar... Yani ne diyeyim? Vicdan diyorum.

Halka rağmen halkı temsil edemezsiniz. Halkın iradesine rağmen halkın belediye başkanlığına soyunmayın ve bu vahşeti durdurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'e aittir.

Buyurun Sayın Bülbul. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi iki sene önceye gideceğim: 2002 yılı, AK PARTİ iktidara geldi. O zamanlar bizim gibi eski siyasetçiler bilir, 3Y konuşuluyordu; yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklar. "Kaldıracağız." deniyordu.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Allah'a şükür kalktı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) -Ben de Nazilli İlçe Başkanıyım, Aydın Nazilli'de siyaset yapıyorum Sevgili Hüseyin gibi, biz devamlı bu 3Y'yi eleştiriyorduk. Geldiğimiz noktaya bakıyorum, şimdi 3Y: Birinci "Y" neydi? "Yolsuzluk"tu. Ya, bu yolsuzluk konusunda bir araştırma yapayım dedim, danışmanlarıma söyledim "Nedir bu?" diye. Uluslararası Şeffaflık Örgütü 2023 yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'ne baktık: 180 ülke arasında 115'inci sırada. Yahu, arkadaşlar, yolsuzlukla ilgili şu anda hakkında soruşturma yapılıp da kovuşturma yapılan, dava açılan kamu görevlileri var mı? Yok.Gören var mı? Yok. Demek ki bu konuda kovuşturma yapılmadığına göre, soruşturma yapılmadığına göre Türkiye'miz yolsuzluk konusunda her şekilde tertemiz. Nerede(!)

İkincisi, yoksulluk... Yoksulluk konusunda bir şey söylememe gerek yok. Derin yoksulluk konusunda elimizde TÜİK'in rakamları var. Allah rahmet eylesin, mekânları cennet olsun, İzmir'deki 5 tane bebemizin derin yoksulluk içerisinde, sosyal devlet dışında yapılan çalışmalarda vefatını öğrendik ve bugün de defnettik. Nereden nereye?

Bakın, size bir veri daha vereyim, bu veri de çok önemli. Ailesinin yanında ihtiyaçları karşılanmayan, en alt düzeyde yaşamlarını idare eden çocuklar sayısında 2023 rakamları kaç biliyor musunuz? 163 bin. 2024 rakamları kaç? 190 bin. 2025 rakamları ise, 210 bin çocuğa, ailesi tarafından ihtiyaçları karşılanmayan çocuklara Aile Bakanlığı destek verecek. Hadi, bunu da geçtim, buna da "hayır" diyorsanız TÜİK rakamları bunlar, Aile Bakanlığı rakamları. 2018'de "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" denilen bu sistemle 3 milyon 494 bin haneye sosyal yardım yapılırken 2022'de 4 milyon 420 bin haneye yapılmış. Şu anda, 2023 rakamlarına göre 4 milyon 990 bin yani 5 milyon haneye, her 5 haneden 1'ine sosyal yardım yapılıyor. İşte, yoksulluk da bu.

Yolsuzluk bu, yoksulluk bu; ne kaldı? Yasaklar kaldı. Yasaklara da girdiğimiz zaman şöyle bir bakıyoruz: İlk başlarda, 2002'den sonra Avrupa Birliği, Venedik Kriterleri, ondan sonra Avrupa Konseyi kuralları, onlarla ilgili birtakım çıkışlar ve gündüz vakti de havai fişek atmalar... Sonra geldiğimiz noktaya bakıyoruz, geldiğimiz nokta şu: 27'nci Dönem ile 28'inci Dönem arasında 9 tane yargı paketi geldi arkadaşlar. 9 tane yargı paketiyle birlikte neler geldi başka?18 Ekim 2022'de "Dezenformasyon Yasası" denilen basına sansür yasası geldi. Dezenformasyon Yasası'yla birlikte basın kendi kendini sansür etmeye başladı. Bu da yetmedi, arkasından ne geldi? Seferberlik. 2024 Mayıs ayında Seferberlik Yönetmeliği ilan edildi. Neydi bu Seferberlik Yönetmeliği? Güya -parlamentar sistemde 1984'teki yönetmelik- Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine göre düzenleme yapılmıyormuş. Yok arkadaşlar, yok. Ne yok? KHK'den kenara atılıp da işsiz, aşsız bırakılan, "Ekmek size haram olsun." denilen ve Türkiye Cumhuriyeti için tehlikeli sayılan insanları bu yönetmelikle asker alma durumunda askere çağırma yetkisini Cumhurbaşkanına verdiniz. Bu da yetmedi, arkasından 8'inci yargı paketinde ne geldi? 8'inci yargı paketinde, herkesi terörist olarak adlandırabilecek, muhalif yapılara bir suçlama yapabilecek olan örgüt üyesi olmadan örgüt adına eylem yapma maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği, kaldırıldığı hâlde onu yeniden getirdiniz. Yetmedi, mayıs ayında çıkardınız, geldiniz, bu "etki ajanı" denilen casusluk suçunu icat ettiniz. Sızdırdınız 8'inci yargı paketinde, ondan sonra 9'uncu yargı paketinde geri çektiniz. Sonra bir baktık ki Noterlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Teklifi'nin içine "tık" diye koydunuz. Ondan önce de bir madde koydunuz: Başsavcı Vekilleri kıdeme göre değil, birinci sınıfa ayrılma niteliği bulunan hâkim ve savcılarının sekiz yıllık kıdeme göre BAM'lara başsavcı vekili olarak atanmasını getirdiniz. Ya, arkadaşlar, siz güvenlikçi politikalar içerisinde. Siz burada demokrasi, özgürlükler ve hukuk devletin inşasında bir çalışma yapmıyorsunuz.

Bu da yetmedi. Geçen hafta İçişleri Komisyonuna gelen ne vardı? Bir yasa teklifi vardı. Bu 46 maddelik yasa teklifinde ne vardı? 1, 2, 3'üncü maddeler; kaymakamları sosyologlardan seçtirdiniz 703 no.lu KHK'nin geri dönüşüyle birlikte. Ve 3'üncü madde vardı. Mülkiye müfettişlerine verdiğiniz yetkiyle CMK'nin 137'nci maddesini bir kenara ittiniz, savcının talebiyle mahkeme hâkiminin koyduğu el koyma kararını siz mülkiye müfettişlerine verdiniz. Mülkiye müfettişleri yapmış oldukları teftişlerde gidecekler, el koyma kararını mahkeme kararı olmadan koyacaklar.

Yetmedi, mülkiye müfettişlerine kamu yararına ilişkin çalışmalar yapan derneklere ve derneklerin bilgi, belge ve evraklarına el koyma yetkisi verdiniz. 3'üncü madde... Güvenlikçi maddeler.

Bu da yetmedi, 31'inci maddeyi getirdiniz. İçişleri Komisyonundan geçen madde; yurt dışındaki derneklere mali destek maddesi getirdiniz. Hangi dernekler bunlar, hangi vakıflar bunlar? Aynı şeyleri mi yaşayacağız 15 Temmuz darbesinde olduğu gibi? Hangi derneklere, vakıflara destek vereceksiniz, mali destek vereceksiniz?

Bu da yetmedi. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 40'ıncı madde; bekçilerin arama yetkisi, kabahatleri önleme yetkisi ve tedbirleri koyma yetkisi. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini bir kenara ittiniz, onlara yine yetki verdiniz.

Ya, arkadaşlar, 27'nci Dönem, 28'inci Dönem... Güvenlikçi politikanız devam ediyor. Ondan sonra diyorsunuz ki: "Demokrasi, hukuk devleti, yargı strateji belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı." Nerede İnsan Hakları Eylem Planı? Hani 2024'ün İnsan Hakları Eylem Planı'nı siz ekim ayı sonunda açıklayacaktınız? Açıklamaya yüzünüz tutmadı. (CHP sıralarından alkışlar) Neden tutmadı? Bakıyorum şimdi, yine söylüyorum: Sayın Erdoğan'ın, Sayın Cumhurbaşkanının seçim vaatlerine geliyorum. 2023'te ne diyordu? "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının fiilen kullanımının güçlendirilmesine yönelik kolluk görevlilerinin meslek içi insan hakları eğitimi geliştirilecek."

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yalan!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Evet, geliştirdiniz, geliştirdiniz(!) Esenyurt'ta kayyum atadınız, orada milletvekillerimiz, grup başkan vekillerimiz kendi ilçe binasına giremedi, belediyeye giremedi, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nu uyguladınız. "Değişen toplumsal ihtiyaç, koşullar dikkate alınarak ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikteki mevzuat gözden geçirilecek, uygulamadan kaynaklanan eksiklikler giderilecek." Giderildi, ifade özgürlüğünde 2023'te AİHM'de açılan davalarda 1'inci ülke Türkiye. İfade özgürlüğündekslerinde 149 ülke arasında 129'uncu durumdayız. Yetmedi, ne dediniz, ne yaptınız? Ondan sonra tutuklama... Ölçülü olacaktı tutuklama. Gözaltı... Ölçülü olacaktı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yalan!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Geceleyin, sabahleyin hiç kimsenin evine baskın yapılamayacaktı. Siz, bir gün önce İstanbul Valisiyle törenlerde beraber olan Esenyurt Belediye Başkanımızın sabaha doğru evini bastınız -belediyenin kapılarını kırdınız- yataktan baskınla götürdünüz; işte Türkiye'yi getirdiğiniz nokta bu, hak ve özgürlüklerde getirilen nokta bu. Ne getirdiniz ama, neleri getirdiniz? Şunları getirdiniz: Türkiye'nin ilkleri var arkadaşlar, ilkleri, İnsan Hakları Mahkemesinde açılan her 100 davanın 35'i Türkiye davası.

Ve en önemlisi cezaevleri. Şimdi, cezaevleri istatistiklerine baktım. Ne oluyor Türkiye'de cezaevlerine? Hapishane istatistikleri burada, Bakanlığın istatistikleri. Şöyle bir bakıyorum, "404 tane ceza infaz kurumunun 285'ini biz açtık." diye övündünüz, "Cezaevini biz açtık." diye övündünüz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Yazıklar olsun!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Daha sonra ne yaptınız? 2023'te 16 yeni cezaevi, 2024'te 12 yeni cezaevi, 2025'te 6 cezaevi, 2026'da 2 cezaevi açmak için Adalet Bakanlığına bütçe aldınız. Memleketi yarı açık cezaevi hâline getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Kapatılanları da söyle, 200 küsur tane de kapattık.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Yetmedi, çıktınız memlekette bir "tweet" atıp ifade özgürlüğünü kullanan, basında açıklamaları yapan ve anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmak isteyenlere cezaevi yolu gösterdiniz. Nerede? Can Atalay nerede? Bu memlekette milletvekili olmuş Can Atalay şu anda cezaevinde. Can Atalay'ı bile cezaevinden çıkarıp da buraya getirmediniz. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin elinde Türkiye Büyük Millet Meclisini oyuncak hâline getirdiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, hukuk herkese lazım, hepimize lazım. Hukuk yarın size de lazım olacak. Hukuk devletini inşa edeceğiz, demokrasi ve özgürlükleri Türkiye'ye getireceğiz, hep birlikte, birlikte yaşayacağız.

Sağ olun, varolun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsi adına ilk söz talebi, Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'na aittir.

Buyurun Sayın Tanrıku. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, burada çok eleştirilerde bulunduk, bundan önce de bulunduk, şimdi yine bulunacağız. Ya, öncelikle, hukuk devleti nedir? Yani herkesin anlayacağı dille şudur: Uygulanacak hukuk konusunda yani yasalarla yurttaşların başı belaya girdiğinde uygulanacak hukuk konusunda bir öngörü sahibi olması demektir. Ya, şimdi, bizler bu hukuk konusunda öngörü sahibi değiliz. Yasa koyucuyuz, burada yasa yapıyoruz. Bu yasa yöntemiyle bizim açımızdan bile, yasa koyucu olarak bizim açımızdan bile öngörülebilir bir düzen yok. Hani, işte, kanunu bilmemek mazeret sayılmaz. Bizler burada yasa yapıyoruz 600 kişi ama kendimiz bilmiyoruz. Öyle bir teknik yapıyorsunuz ki en iyi takip etmesi gereken hâkimler, savcılar, avukatlar, işte, milletvekilleri için bile öngörülebilir değil bu düzen. Neden? Torba yasa yapıyorsunuz.

Şimdi, 23 maddede 12 tane yasayı değiştiriyorsunuz. Adı "Noterlik Yasası" ama Noterlik Yasası'yla ilgili olmayan 12 yasada değişiklik var. Kim, nasıl bunu takip edecek? Sizlere soruyorum: Nasıl takip edilecek bunlar yani vatandaş nasıl takip edecek bütün bunları? Biz takip edemiyoruz.

İkinci olarak, ya, bir Parlamento bu kadar çok Anayasa'ya aykırı yasa yapabilir mi, bir Parlamento? Ya, bu bize ait bir şey gerçekten, bu Parlamentonun üyelerine ayıp gerçekten. Burada yasama faaliyeti yapıyoruz, hepimizi bağlayan bir Anayasa var ve bu Anayasa'ya aykırı bir biçimde her defasında yasa yapıyoruz, ondan sonra ya mahkemelerden ya da buradan giden, ana muhalefet partisi tarafından götürülen yasalar iptal ediliyor.

Arkadaşlar, bizler gerçekten bu düzenden utanmalıyız. Burada yasama uzmanları var, bizler varız, her defasında sizi ikaz ediyoruz ama yine Anayasa'ya aykırı yasalar yapılıyor ve o yasaları düzeltmek için şimdi yasa yapıyoruz.

Peki, size soruyorum: Bu 23 tane madde içerisinde kaç tane Anayasa Mahkemesinden dönen ve bu Parlamento'ya süre verilen yasa var, kaç tane? Bize süre vermiş Anayasa Mahkemesi. O arada boşluk var. Ama amacınız belli. Bakın, bile bile bunu yapıyorsunuz. Nedeni şu: Anayasa'ya aykırı, hukuka aykırı bir kamu düzeni oluşturuyorsunuz. O da ne? Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürümüyor, yürümediği için de o arada oluşturduğunuz kamu düzeni yasallaşmış oluyor. Yoksa kanun hükmünde kararnameyle bu kadar çok işlemin yapılmayacağını bilmiyor mu Cumhurbaşkanı'nın hukukçuları? Çok iyi biliyor. Ama "Anayasa'ya aykırı bir düzen oluşsun, sonra Anayasa'ya aykırılık arkadan gelir." Böyle olmaz arkadaşlar.

Bu nedenle, şimdi Türkiye'ye kimse demokrasi demiyor, hiç kimse demokrasi demiyor; bunu ölçen bütün endeksler Türkiye'yi o sınıftan çıkarmış, otokrasi... Yumuşak mı, sert mi otokrasi arasında gidip geliyoruz. Niye bunu söylüyorum? Etki ajanlığı yasası, bu yasaya teorik olarak ihtiyacınız var mı? Bana göre yok. Torbada ceza maddeleri var, o maddeler zaten sizin ihtiyacınızı karşılıyor Ceza Yasası'nda. Yargı düzeni var, bağımsız değil. İsteddiğiniz insanı istediğiniz bir biçimde, bir soruşturma açıp, bir gizli tanık bulup içeri alabiliyorsunuz. Neden buna ihtiyaç duyuyorsunuz biliyor musunuz, neden? Dört aydır getiriyorsunuz, geri çekiyorsunuz; getiriyorsunuz, bugün bir daha geri çektiniz. Türkiye'deki rejimin demokrasi olmadığını hem içeriye bizim yurttaşlarımıza hem de dışarıya aynı sınıfta yarıştığınız devletlere göstermek için. Kim o devletler? Rusya, örnek aldığınız. Diğer kim? Gürcistan. Diğer kim? Kırgızistan. Diğer kim? Macaristan. Bunları örnek alıyorsunuz ve artık biz demokrasi liginde değiliz, hukuk devleti değiliz, bizim tartıştığımız konular bu. Bizim çizdiğimiz çerçeve içerisinde sivil toplum çalışır veya çalışamaz. Bizim çizdiğimiz çerçeve içerisinde medya çalışır veya çalışamaz ve siyaset de bu sınırlar içerisinde yapılır. O nedenle kayyum yasasına

ihtiyaç duyuyorsunuz. Bilmiyor musunuz Ahmet Özer'in suçsuz olduğunu? Bilmiyor musunuz Ahmet Türk'ün suçsuz olduğunu? Bakın, Ahmet Türk'le ilgili olarak bu Parlamentoda Milliyetçi Hareket Partisi bile çok özenli bir dil kullanıyor, özenli bir dil ama ne yaptı sizin lideriniz, ne söyledi? "Ne idiği belirsiz." dedi seçilmiş belediye başkanlarına. Yarın öbür gün size söylese ne diyeceksiniz? Bakın, seçilmiş belediye başkanlarına "Ne idiği belirsiz." dedi. Arkadaşlar, bundan normal koşullarda öyle hadise çıkar ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Tanrıkulu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Bakın, bundan, öyle hadise çıkar ki bu laflardan, toplumsal barışımızın altına bu kayyum siyasetiyle ve uyguladığınız dille en büyük dinamiti koyuyorsunuz. Böyle bir barış siyaseti, böyle bir demokratik siyaset olmaz. Siyaseti bütün bu uygulamalarla zehirlediniz. Toplumla bir bağ kurma imkânınız kalmadı, hâkimle bağ kuruyorsunuz, kendi çevrenizle, yarattığınız yeni sosyolojiyle.

Bir anekdotla kapatacağım. Size

yakın bir işadamı -tesadüfen karşılaştık-sizlerden de bahsetti, siyasetçilerden. "Bizim şikâyetimiz, çocuklarımızın şikâyeti nedir biliyor musun Sezgin Bey? Çocuklarımız bize itiraz ediyor." "Neye itiraz ediyor?" dedim, dedi ki: "Siyasetçiler ve bizim gibi insanların paralarını rahat harcamadıklarından şikâyet ediyor. 'Baba ne zaman siyaseti bırakacaksın da, ne zaman bu işten uzaklaşacaksın da bu paraları rahat rahat yiyelim.'" Ya bu hâle geldiniz, bu hâle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - İnanın görmüyorsunuz, gerçekten görmüyorsunuz.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Ya bırak Allah aşkına! Siz kendi partinize bakın!

BAŞKAN - Şahsı adına ikinci söz talebi Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'e aittir.

Buyurun Sayın Eser. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Noterlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair -23 maddelik- Kanun Teklifi'mizin birinci bölümünün 3, 4, 5, 6, 7 ve 8'inci maddeleri noterliğe ilişkin düzenlemeleri; 1, 2, 9, 10, 11, 12'nci maddeleri Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda yapılan düzenlemeleri içermektedir.

Teklifimiz öncesinde çalışmamıza destek veren milletvekili arkadaşlarımızın, ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcileri, uzmanlarımız ile kamu kurumları yetkili idarecilerimizin, Komisyon çalışmaları esnasında ise Komisyon üyesi olan ve ayrıca görüş ifade etmek için gelen milletvekillerimiz ile diğer katılımcıların her birinin kıymetli görüşünü alarak getirdiğimiz kanun teklifimizi Genel Kurulun takdirlerine arz ederiz.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde Anayasa Mahkemesinin iptal kararları gerekçeleri doğrultusunda ve uygulamada yaşanan belirsizlikleri ortadan kaldıracak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarında görev yapanların avukatlık stajı yapabilmeleri için 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda düzenleme yapılmakta. Danıştay meslek mensupları ile savcı ve tetkik hâkimleri ve iç denetçi kadroları kanunla düzenlemek amacıyla Danıştay Kanunu'na; Yargıtay Birinci Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, Birinci Başkanvekili, Cumhuriyet Başsavcı Vekili, daire başkanı, üye ve denetçi mevcut kadroları için Yargıtay Kanunu'na; hâkimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlara ait kadrolar için 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'na madde eklenmektedir.

Yine, adın ve soyadın değiştirilmesi kararının ilan şekli ve usulü Anayasa Mahkemesi iptal kararları çerçevesinde belirli ve öngörülebilir olacak şekilde düzenlenmektedir. Bununla birlikte, teklifle, daha önce ifade edildiği gibi noterlerin tatil günü ve saatlerinde çalışma usul ve esaslarına ilişkin düzenlemeler, noterlik tarifelerinin her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere değiştirileceği, işlemlerde kredi kartı ve benzeri kartların ödeme aracı olarak kullanılabileceği, beyannamelerin her ayın ilk 5 iş günü içerisinde ayda 1 kez verileceği, araç sicil ve tescil veri tabanında yer alan bilgilerin diğer kişi ve kurumlarla paylaşılması hâlinde sorgu başına belirli bir ücret alınabileceği, el yazısıyla imzalanarak hazırlanan belgelerin güvenli elektronik imza sistemine kaydedilerek elektronik işlemlerden sayılacağı Noterlik Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle getirilerek uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi amaçlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, hukuk devletinde yasama meclisleri, ideal hukuka ulaşmak gayesiyle pozitif hukuk kuralları üzerinde düzenleme yaparlar. Demokratik seçimlerle oluşmuş meclislerde yasal düzenlemeler öncelikle anayasal sınırlar çerçevesinde yapılıp yapılmadığı, değişiklik yapıldığı alanda beklentileri karşılayıp karşılamadığı gibi birçok açıdan tartışılır. Olması gereken üzerine eleştiri yapılırken kullanılan ifadeler karine olmayıp, varsa bile doğruluk payı günün koşullarına göre değişen, uygulanmadan ispatı olmayan, iddiadan veya görüşten ibaret olarak kalır. Bunların doğruluğu veyahut yanlışlığı tartışmasız, fakat ispata muhtaçtır. Nihayetinde, yasalastığı hâliyle, bireysel başvuru dâhil, soyut ve somut norm denetimi yollarıyla denetim organı olan Anayasa Mahkemesinin üyelerinin çoğunluk veya birleşen kanaatleriyle yorumlanan kanun metni anayasal ilkeler ve çağın gerekleri doğrultusunda denetime tabi tutulur. Bu çerçevede, Meclis gündemine alınarak görüşmelerine başlanılan bir kanun teklifinin madde metinleri üzerinde yürütülen müzakereler dışında yakın zamanda kamuoyunda gündem oluşturan, soruşturma ve kovuşturması devam eden olaylara atıfta bulunarak bu olayları yasama faaliyeti konusuyla yarıştıran, özensizce ifade edilen cümlelerle çalışmayı önemsizleştiren anlayışın gerektiğinde Anayasa'yı değiştirebilen millî iradenin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarına zarar verdiğini ifade etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Başkanım, bir dakika daha...

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, son olarak, bazı kesimler tarafından özgürlüğün millî ve manevi değerlerimizi hiçe saydığı ölçüde sınırsız kabul edildiği, toplumsal değerlerimize en çok saldıranın en özgür birey olarak alkışlandığı ve desteklendiği günümüzde bazı meselelerin çözümünün yasalarla değil ancak vicdani ve ahlaki yaklaşımlarla olabileceğini ifade etmeliyim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa maddeler üzerindeki önerge işlemlerini tamamladıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya
Diyarbakır

Serhat Eren
Diyarbakır

Sevilay Çelenk
Diyarbakır

Nejla Demir
Ağrı

Kezban Konukçu
İstanbul

Burcugül Çubuk
İzmir

Onur Düşünmez
Hakkâri

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin
İstanbul

Cemalettin Kani Torun
Bursa

Mustafa Kaya
İstanbul

Mehmet Atmaca
Bursa

Mustafa Nedim Yamalı
Ankara

Necmettin Çalışkan
Hatay

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül
Aydın

İsmail Atakan Ünver
Karaman

Gizem Özcan
Muğla

Cumhur Uzun
Muğla

İnan Akgün Alp
Kars

Turan Taşkın Özer
İstanbul

Aliye Timisi Ersever
Ankara

Süreyya Öneş Derici
Muğla

Sibel Suiçmez
Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk söz talebi Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e aittir.

Buyurun Sayın Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli halklarımız ve cezaevlerinde direnen yoldaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Hukuksuzluğun doğrudan hukuki araçlar kullanılarak kalıcılaştırıldığı bir dönemdeyiz. Hukuk alanında yaşanan olumsuzluklar içinde kötüye gidişin en büyük mağduru olan, en fazla risk alan meslek grubu avukatlardır. Avukatlık mesleğini niteliksiz bir biçime sokarak yapılamaz hâle getirmek isteyen siyasal iradenin kontrolsüz bir şekilde hukuk fakültesi açması ve avukat sayısının hızla artmasıyla meslekle ilgili sorunlar ilk olarak hukuk fakültelerinde başlamaktadır.

Yeterli ve donanımlı akademik kadronun bulunmadığı hukuk fakültelerinde nicelik artarken nitelik hızla düşürülmektedir. Kütüphanesi, amfisi olmayan hukuk fakültelerine veteriner, ziraatçı, ilahiyatçı, kimyacı gibi uzmanlık alanı hukuk olmayanların "dekan" olarak atanması, bu fakültelere nasıl yaklaştığımız üzerine bizlere fikir vermektedir.

Birçok hukuk fakültesinde akademik içerik, ders verme yetkisine henüz sahip olmayan araştırma görevlileri tarafından verilmektedir. Amaç, yeterli ve nitelikli eğitim almadan yetiştirilen hukuk fakültesi mezunları eliyle yargıyı siyasal iktidarın emrine vermektir. Türkiye'de yargıyı siyasi etkilerden kurtarmadıkça yargıya güveni tesis edemeyiz. Türkiye'de üniversitelerin özerkliğini sağlamadıkça hukuk eğitiminin niteliğini artıramayız.

Yükseköğretim Kurulu verilerine göre, Türkiye'de devlet ve vakıf üniversitelerinden olmak üzere toplam 174 hukuk fakültesi var, buna Kıbrıs dâhil değil tabii ki. Yine, YÖK verilerine göre, hukuk fakültelerinin kontenjanı 16 binin üzerinde. Türkiye Barolar Birliği 2023 verilerine göre ise 185.749 avukat var ve bu sayıya her yıl binlerce yeni avukat eklenmekte. Bu binlerce hukuk fakültesi mezununun avukat olabilmesi için hukuk mesleklerine giriş sınavında başarılı olduktan sonra altı ay adliyede, altı ay da en az beş yıllık kıdeme sahip bir avukatın yanında geçirip, toplam bir yıllık staj programını tamamlayıp bir baroya kayıt olması

gerekmektedir. Adliyelerde savcılar ve hâkimlerle yapılan staj, genellikle tarafların karşılıklı olarak imza atmalarıyla geçen bir altı ay olmaktadır; sonraki altı ay, bir avukatın yanında çalışılarak geçiriliyor ancak birçok avukat adayı bu süreci de verimli bir şekilde tamamlayamıyor. Avukat stajyerlerin bir sosyal güvenceleri yok, çoğu ücret almadan çalışıyor. Resmî olarak veya gerçekte hiçbir ücret almayan stajyerler Türkiye Barolar Birliğinden kredi alabiliyorlar ancak bunun bir süre sonra faiziyle beraber geri ödenmesi gerekiyor. Stajyerlerin zorunlu sağlık sigortası var ancak bunların primleri de düzenli olarak ödenmiyor. Stajyer avukatların devletten herhangi bir ücret almamaları, sigortalının olmaması büyük bir eksiklik. Kanuna göre avukatlar bir kamu hizmeti icra ediyorlar. Bu sebeple, eğitimleri süresince sigortalanmalı ve yaşamlarını idame ettirecek miktarda ücret almalıdırlar. Serbest avukat olarak mesleğe atıldıkları aşamada avukatın bir iş adresinin ve maliye kaydının olması gerekiyor. Genç bir avukat tek kuruş para kazanmasa dahi ofis giderlerini, BAĞ-KUR primlerini, muhasebeci giderlerini ve çeşitli vergileri ödemek zorunda kalıyor. Yol, yemek giderleri ve diğer zorunlu harcamaları eklediğimizde ortaya oldukça yüksek bir gider çıkmaktadır. Bu süreçte devletten ya da kayıtlı oldukları barolardan herhangi bir destek alamamaktalar. Bu nedenle birçok avukat resmî olarak mesleğe başlayamıyor yani büro ve maliye kaydı yaptıramıyor, bazıları da büro açıyor ancak BAĞ-KUR primlerini ödeyemiyor.

Öte yandan da devlet kurumlarında avukatlık yapmak isteyenlere yeterli kadro ayrılmadığı gibi, bu kanun teklifi düzenlemesiyle, kamu kurumlarında çalışıp hukuk eğitimi alan memurların staj yapmasının önüne fiilî olarak geçiliyor. Yürürlükteki yasa, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanların avukatlık stajını yapmasına imkân verirken teklif olunan yasa avukatlık stajını yapmak isteyen kamu personelinin ücretsiz izin almaya mecbur bırakmaktadır. Ekonominin giderek kötüleştiği, enflasyonun rekorlar kırdığı bu ülkede altı ay yahut bir yıl ücretsiz izne ayrılmaya zorlanmak vicdani değildir. Bu maddeyle getirilmek istenen düzenleme, insanların kazanılmış haklarını ellerinden almak ve yaşamlarını zorlaştırmaktan başka bir sonuç doğurmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Düşünmez.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanların avukatlık stajını görevindeyken yapmaları için verilen imkân aleyhe çevirilmemeli, fiilî olarak staj yapmalarının önüne geçilmemelidir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi kararı tam anlamıyla yerine getirilmediğinden bu madde düzenlemesini yeterli bulmuyor, daha kapsamlı bir düzenleme yapılması gerektiğini söylüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'dır.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir yamalı bohçayla daha karşı karşıyayız. Noterlik Kanunu mu dersiniz, Türk Ceza Kanunu mu dersiniz, protestocuları tutuklama kanunu mu dersiniz, milleti ezme, susturma kanunu mu, bilemiyorum. Tabii, AK PARTİ'li arkadaşlar zihnimizi sürekli canlı tutuyor, alzheimer hastalığı riskimizi azaltıyorlar çünkü buraya getirdikleri her teklifte mutlaka bir bit yeniği arıyoruz. Sağ olsunlar, yanıltmıyorlar, her getirdiklerinde bir bit yeniği. Şimdi güya Noterlik Kanunu, güya avukatlarla ilgili düzenleme ama Allah biliyor ki bu yasayı çıkarmanızın tek bir nedeni var, bir maddesi var, o da etki ajanlığını çıkarmak. Etki ajanlığı maddesini nasıl çıkarırız, protesto eylemi yapan adamları nasıl tutuklarız, buna bir kılıf gerekiyordu, kılıf için de evirip çevirip başka maddeler işin ucuna konu ama kamuoyundan aşırı tepki görünce de şimdilik çekmiş gibi görünüyorsunuz. Arkadaşlar, unutmayın ki keser döner, sap döner; gün gelir, hesap döner. Burada her an iktidarı bırakacağınızı düşünün, her an; bu çıkardığınız yasalar sizin sosyolojik tabanınıza etki edecek, bizzat siz bunlardan sorguya çekileceksiniz, bunu hesap edin. Bu etki ajanlığı bugüne kadar nasıl geldi anlamak mümkün değil. 12 Eylül darbesi Anavatan iktidarını doğurdu, 28 Şubat darbesi birinci AK PARTİ dönemini doğurdu, 15 Temmuz darbesi ise ikinci AK PARTİ dönemini ortaya çıkardı. Her dönemin kendine has özellikleri var. Birinci AK PARTİ'nin ismi ile sadece Sayın Genel Başkanı aynı, onun dışındaki kadronun tümü tasfiye. Şimdi ikinci AK PARTİ dönemindeyiz. Birinci AK PARTİ kısmen özgürlük getiren ama ikincisi tamamen otoriter rejime geçen bir dönemdi. İşte, bugün de bu yasayla tam olarak bunu görüyoruz. Onun için aziz milletimiz bilmeli ki AK PARTİ'nin kuruluşundaki ismi ile bugünkü AK PARTİ'nin sadece isim benzerliği var; içerik tamamen geçti bitti.

Değerli milletvekilleri, yasada ne var biliyor musunuz? 1'inci ve 2'nci maddeler avukatlık stajıyla ilgili. Ya, Allah aşkına, bir kere, avukatlar geçmişin en prestijli mesleği iken bugün en işsiz adamlardan oluşuyor. 130 küsur avukat milletvekili var aramızda ama avukatların sorunlarını maalesef gündeme getirmiyorlar. Şimdi, şu avukatlıkla ilgili mesele de, staj yapması için ücretsiz izne gidecekmiş. Niye gitsin? Eğer sen bu adamın okumasına izin verdiysen müsaade et de kurumda çalıştığı esnada yapsın amirinin izniyle eğer kurumdaki işlerini aksatmayacaksa. Her işiniz böyle, her işiniz birilerinin inisiyatifine, insafına bırakılarak. İşlerini aksatıp aksatmayacağını kim söyleyecek? Böyle kanun olmaz. Kanunlar net olur arkadaşlar. Burada, aramızda anayasa profesörü hocamız da az önce konuştu. Ayrıca, burada eksik olan bir başka husus şu: Avukat stajını yapıyor, eğer kurumda çalışıyorsa ki pek çok kurumda kurumun boş kadrosu olduğu hâlde sınav açılıyor, sırf beğenmediğiniz için adamı şef olarak çalıştırıyorsunuz, kadrosu olduğu hâlde avukatlığa geçirmiyorsunuz. Mahkemeye veren de zaten yandı. Mahkeme madem böyle karar verdi, daha çok direnerek, inatla iş yapıldığını görüyoruz. İnat deyince, şu yasa niçin geldi? Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için ama inatla aynı gerekçeler yeniden getirildi. Ya, Allah için, bir defa da bari biraz düzgün iş yapın.

Değerli milletvekilleri, yasa, Noterlik Yasası. Neymiş biliyor musunuz aziz milletim, bundan sonra noterlere ödeme yaparken kredi kartı kullanılabilecekmiş, uyan da balığa gidelim; bundan sonra noterler hafta sonlarında çalışabilecekmiş, Üsküdar'da sabah oldu. Kaç senedir yürürlükte olan işlemi bugün buraya getirmekle Allah aşkına, milleti mi deniyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ben burada bir başka soru sormak istiyorum: Peki, madem bu kredi kartıyla ödeme, hafta sonu çalışma izni şimdi çıkıyorsa kaç yıldan beri yapılan uygulamalar ne olacak? Bugüne kadar noterlerdeki bütün işlemler

geçersiz midir, bütün alınan ücretler iade mi edilecektir? Hadi, bu yasa buradan çıkmadı ne olacak? "Bu kadar ben iş yaparım, kılıfını peşinden uydururum." demek asla doğru bir şey değil.

Ve tabii ki en önemli mesele de başta belirtmeye çalıştığım gibi etki ajanlığı meselesi. Arkadaşlar, eğer bu yasa dün... Nöbetçi Grup Başkan Vekili Allah'tan ayda bir geliyorlar da ayda bir tahammül ediyoruz. Talebim şudur ki her gün gelenler konuşsun, ayda bir gelip dilleri şişiyor. İsrail'le ilgili soru sorana "Siyonizm ağzıyla konuşmak." gibi ithamlarda bulundular; bu asla kabul edilemez. Onun için, bu yasa bütünüyle gözden geçirilmelidir.

Millete saygı gösterilmeli diyor, Genel Kurulu selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine üçüncü konuşmacı Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'dir.

Buyurun Süreyya Öneş Derici. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar tarafından getirilen bir torba yasa teklifini görüşüyoruz. Uzun zamandır kamuoyunda ve tüm muhalefette büyük tepkiyle karşılanan etki ajanlığına ilişkin maddenin geri çekilmesini memnuniyetle karşılıyoruz. Bununla birlikte, bu konunun önemini vurgulamak ve tekrar benzer sakıncalarla önümüze gelmemesini sağlamak adına birkaç hususa ben de dikkatinizi çekeceğim.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde bildiğiniz üzere casusluk faaliyetlerine karşı koymak sadece Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının görev ve sorumluluk alanıdır. Aylardır konuşulan teklifte, Teşkilatın, gelişen dünya düzeni ve değişen casusluk faaliyeti tanımı sebebiyle yeni bir yasal düzenlemeye ihtiyaç duyduğu belirtilmişti. Casusluk faaliyetlerinin kapsamı, yöntemi, evet, zamanla değişmiştir ve yeni mücadele metotlarına ihtiyaç duyulması mümkündür. Eski usul casusluk faaliyetlerinin tespiti, takibi günler, haftalar, hatta aylar almakta, çok titiz bir çalışma neticesinde gereği yapılmaktaydı. Bugün hızlanan bu çağda, devletlerin, istihbarat kuruluşlarını güçlendirmek adına yeni tedbirlere ihtiyaç duyması bir ölçüde anlaşılabilir ancak -bu "ancak" çok önemli- ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler -gerçekten ihtiyaç duyuluyorsa- demokratik hukuk devleti ilkelerine, Anayasa'ya uygun olmak, anayasal özgürlükleri riske atacak muğlak ifadeler içermemek zorundadır. Kişiler, bir gün vatansever, bir gün vatan haini olma riskiyle karşı karşıya olmamak zorundadır. Bakın, teklife "devletin güvenliği ve devletin iç ve dış siyasal yararlarına aykırı hareket edenler" diye bir suç tanımı konulmak istendi; bu, şu demek: Herkes ama herkes sizin siyasal zarar olarak görme ihtimaliniz nedeniyle soruşturmaya tabi tutulabilir, casus damgası yiyebilir; kabul edilemez. Takdir edersiniz ki Anayasa'ya ve hukuk devleti ilkelerine sık sık uyulmayan bir ülkede, üstelik bu kadar muğlak ifadelerle önümüze getirilen bu tür yasa teklifleri demokrasiye inancı olan ve bu doğrultuda mücadele eden herkesin direnciyle karşı karşıya kalacaktır çünkü size güvenmiyoruz. Söylediğimiz şey çok net: Toplumsal muhalefeti sınırlamak amaçlı veya bu sonucu doğuracak her girişimde karşınızda bizi bulacaksınız.

Bakın, Anayasa'ya aykırı, muğlak ifadeler içeren yasa teklifi getirirseniz ne olur? Suç tanımı ve cezası muğlak olduğunda toplumda hiç kimse kendini güvende hissetmez ve siz ülkenin en kritik önemi haiz kurumlarından biri olan İstihbarat Teşkilatını ve faaliyetlerini şaibeli hâle getirmiş olursunuz. Teşkilatı hem ulusal olarak hem uluslararası olarak tartışmalı hâle getirirsiniz ki bu, işin doğasında da yok, kurumun varoluş amacına da aykırı. Diğer taraftan, toplumun her ferdini, haklarını keyfî olarak kararlara açık hâle getirmiş olursunuz ki bunu zaten bildiğinizi varsayıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin vatanına bağlı her evladı gibi hiçbirimiz yabancı servislerin veya güç odaklarının ülkemizde cirit atmasını, operasyon düzenlemesini veya aleyhimizde faaliyet yürütmesini istemeyiz. İsteriz ki güvenliğimizi sağlayan bu kurum demokratik yöntemlerle faaliyet göstere, siyasetten uzak olsun, hukuk ilkelerine bağlı olarak milletin çıkarlarını korusun ve bunu temin etmenin tek yolu, yönümüzü otoriter yöntemlere değil, demokrasiye ve hukuk ilkelerine çevirmektir.

Bakın, gerçekten, MİT Başkanlığının ihtiyaç duyduğu bir yasal düzenleme varsa burası yasa yaptığımız yer. İktidar kim olursa olsun yoruma ve keyfiyete izin vermeyecek şekilde bu Meclis çatısı altında gerek Adalet Komisyonunda gerekse benim de üyesi olduğum Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda artıları ve eksileriyle ele alınabilir ve tüm partilerin görüşleri çerçevesinde, milletin menfaatleri çerçevesinde değerlendirilebilir. (CHP sıralarından alkışlar) Burada hepimizin her zaman dayanması gereken en temel ilke demokrasi ve hukuk ilkeleridir. Türk milletini ve Türk devletini siyasi çizgilerde savrulmaktan alıkoyacak olan işte bu ilkeler ve Anayasa'yla güvence altına alınmış hak ve özgürlüklerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öneş Derici.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Devamla) - Bu çerçevede, bir kez daha bu kürsüden Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olarak kalması için, bu ülkede herkesin özgürce konuşabilmesi için her mücadeleyi daima vereceğimizi vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul
Hüsmen Kırkpınar

Ömer Karakaş
Aydın
Mehmet Akalın

Yasin Öztürk
Denizli
Burhanettin Kocamaz

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine, İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülke olarak, maalesef, tarihimizin en zor dönemlerinden birini yaşıyoruz. Bugün asgari ücretle geçinmeye çalışan, emeklilikte bir nebze huzur arayan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiştir. Yıllarını bu ülkeye adayan emeklilerimizin, hakkını almak yerine geçim mücadelesiyle boğuşmak zorunda bırakıldığı bir dönemi hep birlikte yaşıyoruz.

Ev sahibi ile kiracıyı birbirine düşman hâline getiren kira artışları ve kontrolsüz piyasa politikalarıyla vatandaşlarımızın barınma hakkını dahi elinden alan bu sistemde gençlerimizin gelecekte umudunu kesmesi kaçınılmaz hâle gelmiştir. Her geçen gün gençlerimiz işsizliğe, umutsuzluğa mahkûm ediliyor; ülke dışında bir gelecek aramaya mecbur bırakılıyor. Sağlık sistemimizin durumu ortada; vatandaşlarımız artık ilaç bulamıyor, hastane randevularına ulaşamıyor. Bu, her bir vatandaşımızın yaşam hakkını elinden alan, halk sağlığını hiçe sayan politikalarınızın sonucudur.

Çiftçimiz emeğinin karşılığını alamazken sanayicimiz üretim maliyetlerinin altında ezilmekte, memurlar aldıkları maaşlarla geçinemeyip ek iş yaparak geçinmek zorunda kalıyor. Ekonomimizin bel kemiği olan esnafımız iflas bayrağını çekerken sanayicimiz kara kara düşünüyor.

Üretimden uzaklaşan, ithalata bağımlı hâle getirilen bu ekonomiyle ülkemizin bağımsızlığı tehlike altına sokulmuştur. Tüm bu sorunların temelinde ise tek bir amacınız olduğunu biliyoruz: İktidarda kalmak, iktidarda kalabilmek. Bu amaç uğruna her türlü değeri, her türlü kurumu kendi çıkarlarınız için kullandığınız birer aparat hâline getirdiniz. Bitmek bilmeyen hırsınız ülkemizin kurumlarını birer birer zayıflatırken yargıyı siyasallaştırıp adaleti ideolojinizin hizmetine sundunuz. Millî eğitim sistemimizi kendi düşüncelerinize göre şekillendirip genç beyinleri körelten bir yapı hâline getirdiniz. Sağlık sistemini, adalet sistemini, eğitim sistemini cemaatlerin eline teslim ettiniz.

Ayrıca, bağımsız olması gereken yargı, siyasal baskılarla şekillenen bir yapıya dönüştürülmüş, hak ve hukukun değil, siyasi menfaatlerin üstün tutulduğu bir sisteme evrilmiştir. Hükûmet, kendi ideolojik çizgisine uygun kadroları yargıya yerleştirerek adaletin işleyişini doğrudan etkilemektedir. Bu durum, sadece muhalif kesimler üzerinde değil, toplumun geneli üzerinde büyük bir baskı ve endişe kaynağı yaratmıştır. Adaletin olmadığı bir yerde toplumun hiçbir kesimi kendini güvende hissetmez. Yargının siyasallaştırılmasıyla birlikte hukukun üstünlüğü iktidarın, siyasi iktidarın üstünlüğüne dönüşmüştür. Siyasi güce karşı çıkan, eleştirilerini dile getiren, farklı bir dünya görüşüne sahip olan insanlar, haklarında açılan soruşturmalara susturulmak istenmektedir. Adaletin kılıcı artık sadece siyasi çıkarlarının doğrultusunda işlemekte, tarafsızlık ilkesi çiğnenmektedir. Mahkemelerin ve savcılarının bağımsız hareket etmesi gerekirken siyasi otoritenin direktifleri doğrultusunda kararlar aldığı bir düzenle karşı karşıyayız. Bu sistemde topluma verilen mesaj nettir: "İktidarın çizgisine uymayanlar cezalandırılır."

AK PARTİ'si Hükûmetinin en büyük sorunlarından biri de devlet yönetiminde şeffaflığı ve hesap verebilirliği bir kenara bırakmasıdır. İktidar, her türlü eleştiriyi reddetmekte, farklı görüşleri dikkate almamakta ve toplumsal uzlaşmadan uzak bir yönetim sergilemektedir. Bu yaklaşım demokrasiyi ve toplumsal barışı zedelemekte, kutuplaşmayı artırmaktadır. Herkesin söz hakkına sahip olduğu, farklı görüşlerin dikkate alındığı bir yönetim anlayışı demokrasinin temelidir ancak bugün Türkiye'de iktidar sadece kendi ideolojisine yakın olanların görüşlerini önemsemekte, muhalif kesimlerin sesini kısmak için her türlü yolu denemektedir. Tüm bu sorunlar bugün ülkemizi çıkmaz bir noktaya getirmiştir. Yargının siyasallaşması, adaletle olan güvenin sarsılması ve ekonomik krizin derinleşmesi Türkiye'yi büyük bir belirsizliğe doğru sürüklemektedir. Hükûmetin "Ben yaptım oldu." mantığıyla devlet yönetiminde şeffaflığı ve hesap verebilirliği göz ardı etmesi toplumsal huzursuzluğu artırmakta, halkı iktidardan uzaklaştırmaktadır. Bu durum sürdürülebilir değildir. Ülkemizin bir an önce demokrasiye, hukukun üstünlüğüne ve liyakate dayalı bir yönetime ihtiyacı vardır. Yargı bağımsızlığının tesis edilmesi, adaletin herkes için eşit bir şekilde işlemesi ve hukukun üstünlüğünün sağlanması hayati önemdedir. Ekonominin temel dinamikleri popülist yaklaşımlardan kadrolar tarafından yönetilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Kurumlar siyasi baskılardan arındırılmalı, liyakatli ve uzman kadrolar tarafından yönetilmektedir. Artık gözlerinizi açma vaktiniz geldi. Vatandaşlarımızın dayanacak gücü kalmadı. Sokakta, evde, iş yerinde, her yerde bir bıkkınlık, bir umutsuzluk hâkim. Bu ülkenin birikmiş sorunlarını çözmek yerine iktidar hırsıyla hareket edenler bilsin ki Türk milleti her şeyin farkında diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge bulunmaktadır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifinin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Diyarbakır

Nejla Demir

Serhat Eren

Diyarbakır

Keziban Konukçu

Burcuğül Çubuk

İzmir

Sırrı Sakık

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin
İstanbul

Cemalettin Kani Torun
Bursa

Mustafa Kaya
İstanbul

Mehmet Atmaca

Mustafa Nedim Yamalı

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül
Aydın
Cumhur Uzun

İsmail Atakan Ünver
Karaman
İnan Akgün Alp

Gizem Özcan
Muğla
Turan Taşkın Özer

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik.

Buyurun Sayın Sakik. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; hepinize iyi bir gece diliyorum.

Genelde hep anlatılır yani "Bir devletin dini adalettir." Kimi Hazreti Ali'ye ait olduğu söylenir, kimi Mustafa Kemal'e ait olduğu, kimi de Nizamülmülk'e ait olduğu söylenir. Kime ait olursa olsun; evet, üç önemli şahsiyetin söylediği gibi, bir devletin dinî adalettir ama ne hikmetse bu topraklarda adaletin hayat bulmadığını hepimiz biliyoruz. Yasalar değişiyor yani toplumun, halkın lehine yasalar değişmiyor; yasalar "Mevcut siyasal iktidarın gücünü daha nasıl artırabiliriz." diye, bu gücü güç katmak için; yeri zamanı gelince oturursunuz, kendi yandaşlarınıza bir af yasası çıkarırsınız, bir infaz yasası çıkarırsınız. Hatta öyle olur ki sizin yandaşlarınız cezaevinde altmış altı yıl ceza almışlar ama o infaz yasasına altmış altı yıl girmez; otururlar, kanun yararına yeniden davalar görülür; altmış altı yıllar gelir, otuz altı yılı yeniden beraat edilir ve böylesi bir yargı süreci başlar. Böylesi bir ülkede yaşıyoruz.

Şimdi, dün burada konuşurken Meclisten, Genel Kuruldan ve Başkan, siz, hep birlikte temiz bir dil... Vallahi biz çok isteriz temiz bir dili, bu topraklardaki temiz dili en çok biz istiyoruz. Hep aşağılanan biziz, grup toplantılarında hep tehdit edilen biziz, bu Genel Kurulda tehdit edilen biziz. Biri çıkıp buralarda yalan söyleyecekse...Sevgili arkadaşlar, bir yalancıya ne söylenir, siz nasıl hitap edersiniz bir yalancıya? Çıkıp burada yalanlar söyleniyor, halkı yanıltıyorlar; kayyum adına söylenen her söz vallahi yalan. Bakın, dün de söyledim, bugün de söylüyorum; o arkadaşımız halkın iradesinin gasbedildiği Şırnak'ta kayyumdu ve yalan söylüyordu, diyordu ki: "Cephanelik vardı." Allah aşkına, bugüne kadar bir tek arkadaşımız bir silahla ilgili yargılanmadı ama sen, orada, totalde, bugünkü para birimiyle 5 maaş alıyordun, tam 400 bin lira para alıyordun. Onun için diyorsun ki: "Ben devletin kayyumuyum, ben kayyum olmaktan da onur duyarım." Hele hele bir siyasetçi, bir kayyumu övüyorsa vallahi insanlığından utanması gerekir.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, bizi farklı şekilde suçluyorsunuz, dönüp diyorsunuz ki: Şuradan listeler belirlendi. Vallahi bakın, biz bu dönem ne yaptık biliyor musunuz? Size rol model olmak istiyoruz; 31 Mart seçimlerinde tam 100 bin insan, sandık başına gittik çünkü bütün partiler, genel başkanların kapı kuludurlar, bütün partiler... Biz de bunu kırmak adına yerel seçimlerde tam 100 bin insan -sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları- gittik, oy kullandık. Bizim bütün belediye başkanlarımız, eş başkanlarımız seçimle geldiler.Vallahi, asıl utanması gereken sizlersiniz çünkü siz gidip her seçimde genel merkezin kapısında kul, köle gibi duruyorsunuz. Vallahi, önümüzdeki dönem bizim milletvekillerimizi de belediye başkanlarımızı da belediye meclisi üyelerimizi de halk seçecek. Türkiye'ye burada bir model oluşturacağız; sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, hepsi bunun içerisinde yer alacak, asıl "demokrasi" dediğimiz de budur. Herkes Kenan Evren'e verip veriştiyor ya ama hâlâ utancımız olan Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Kanunu Kenan Evren'den kalma, bundan utanmıyorsunuz değil mi? Ve liderler de bunu değiştirmek istemiyorlar, istiyorlar ki bütün vekiller liderin kölesi olsun; adı ister MHP olsun, ister İYİ Parti olsun, ister Cumhuriyet Halk Partisi veya AK PARTİ olsun, bütün liderler bunu istiyor. Asıl, Parlamentoya burada bir görev düşüyor; vallahi, bunu reddetmeli, halka gitmeli ve halkla birlikte Parlamentoya dönmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Sakik.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Şimdi, sevgili arkadaşlar, "temiz dil" dediğinizde, vallahi, biz de çok istiyoruz; şu Parlamentoda çok temiz bir dil olsun, şu ülkede çok temiz bir dil olsun. Şu ülkede, anne, evini terk edip gidip çocuklarına ekmek almak için çalışırken dönüp geldiğinde 5 çocuğunun yanmadığı bir ülke istiyoruz; hukukun adil bir şekilde uygulandığı, halkın iradesine ipotek atanmadığı, kayyum atanmadığı tertemiz bir ülke istiyoruz vallahi ama siz bizim irademizi gasbediyorsunuz.

Bakın, bu ülkede sokaklarda kadınlar katlediliyor, çocuklar yoksul, emekliler yoksul, Türkiye'nin dört bir tarafında açlık ve yoksulluk var, özgürlükler askıya alınmış ve biz hâlâ dönüyoruz, dolaşıyoruz, diyoruz ki: "Böyle bir dil..." Bu gruptaki herkes, hepiniz dilimize de üslubumuza da hep dikkat ediyoruz.

Herkese iyi bir akşam diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ikinci söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Saadet-Gelecek Grubu adına kanun teklifinin 2'nci maddesinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Maddenin içeriği, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce staja başlamış avukatların bu stajlarında doğabilecek tereddütleri ortadan kaldırmak üzerine ancak ben bununla ilgili şunu ifade etmek istiyorum: Daha önce yaptığım konuşmada hukuk fakültelerinin içinde bulunduğu durumu ifade etmeye çalışmışım, son yapılan hukuk mesleklerine giriş sınavına toplam 9.142 aday katılmış, bu adayların yüzde 42,67'si yani 3.901'i ancak başarı sağlayıp 70 baraj puanını aşabilmiş ve şimdi, bizim, tekraren, hukuk fakültelerinin, hukuk mezunlarının nasıl, hangi şartlarda bu ülkede adaleti ayağa kaldıracaklarını bir kere daha düşünmemiz, bir kere daha tartışmamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, devlet yönetiminde ve kamusal hayatta gömleğin ilk düğmesi adalettir, hukuktur. Adalet düğmesi, yanlış iliklenince ekonomi düzelmiyor. Ekonomi düzelmeyince, sosyal hayat düzene girmiyor. Sosyal hayat düzene girmeyince

ehliyet ve liyakat rafa kalkıyor. Ehliyet ve liyakat rafa kalkınca çürüme bütün bünyeyi sarıyor. Çürüme bütün bünyeyi sarınca da aynen İbni Haldun'un dediği gibi, adaletsizliğin yaygınlaşması neticesinde maalesef devletin çöküşü kaçınılmaz hâle geliyor.

Değerli arkadaşlar, kurumlara olan güveni ayağa kaldırmamız ve kurumları işleten kişilerin mutlaka ehliyet ve liyakat sahibi olmasını sağlamamız gerekir. Devleti ayakta tutan adalet olduğunu, devletin dininin adalet olduğunu hep söylüyoruz ve bizim tarihimizde, inancımızın köklerinde Medine Vesikası üzerine çok değerlendirmeler yapılır. Medine Vesikası'nın nasıl o toplumda, Medine'de toplumları bir arada tutmak için çok önemli bir vesika olduğuna vurgu yapılır ve hakların, özgürlüklerin nasıl belirlendiği çok net bir şekilde ifade edilir. Ama bugün yapılan kanunlarda, hukuk sistemimizde, yargıda maalesef yargının siyasallaşması tehdidinin, insanların yargıyla ilgili endişelerinin giderek arttığını görüyoruz.

Şimdi, ekonomi düzelmüyor dedim ya, ekonominin düzelmemesi aynı zamanda sosyal sorunları beraberinde getiriyor. Rahmetli Demirel'in önemli bir konuşması var, konuşmasında diyor ki: "Enflasyon devletleri yıkan bir olaydır." Peki, enflasyonu ortaya çıkaran nedir? Adaletsizliklerdir. Daha önce, defalarca milletvekili arkadaşlarımız burada konuşma yaparken hukuk, adalet ve ekonomi arasındaki bağlantıyı kurarken şunu özellikle vurguladılar, biz de vurguluyoruz: Ekonominin düzgün olabilmesi, adaletle duyulan güvenle doğru orantılı. İnsanların adaletle duydukları güven neticesinde yatırım yaptıklarını, yabancı sermayenin bundan dolayı ancak Türkiye'ye gelebileceğini net olarak biliyoruz ama bugün, biz, maalesef adaleti arar noktaya geldik. Adaletle ilgili, adaletin siyasallaşmasıyla ilgili endişelerimizin arttığını görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Hazreti Ömer'in çok önemli bir anekdotu var. Bu anekdot da "Camiyi yık, adaleti yıkma." diye; herkes bunları bilir, hatırlar. Nedir o anekdot? Bir Yahudi'ye ait arsaya yapılan cami sonuç itibarıyla, Yahudi'nin rızası olmadan yapıldığı için, hem de bir kemik parçasına yazıp o Yahudi'ye "Götür bunu valiye ver." dediği anekdot odur. Bugün, biz asıl adaletin bizden olmayanlara bakışımızla beraber sağlanabileceğini bilmediğimiz takdirde ve bu düzenin, bu ortamın, bu elinizde bulundurduğunuz gücün sürekli elinizde kalacağına dair yanılığın maalesef, gelecekte çok farklı olumsuz etkileri olacak.

Değerli arkadaşlar, dindarların iktidarında adaletsizlikler konuşuluyorsa, dindarların bulunduğu bir ortamda güven, ehemmiyet, önem, bunlardan hiçbir şekilde söz edilmiyorsa maalesef, bu işin sonu bir uçuruma gitmek demektir. O yüzden, bu uyarılarımızı bir kere daha yapıyoruz. Adaletle ilgili, yargıyla ilgili, hukukla ilgili bir konuyu getirirken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - ...mutlaka sorumluluk duygusuyla bugünün problemlerini çözen değil, bugünkü sıkışmışlığı aşan değil, gelecekteki sıkıntıları öngören, bu toplumun bir arada yaşama kültürünü daha da destekleyen, insanların en azından birbirine saygı duymasını telkin eden bir adalet anlayışını hayata geçirmek zorundayız. Aksi takdirde, gücü elinde bulunduranların kendi bakış açlarına göre uyguladıkları adalet modeli ülkemizde sıkıntıların üst üste gelmesine ve netice itibarıyla sorunların birikmesine, sorunlar biriktirdikten sonra da maalesef, Allah korusun, İbni Haldun'un tespitlerine muhatap olmamıza sebep olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine üçüncü konuşmacı Muğla Milletvekili Gizem Özcan'dır.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dokuzuncu yargı paketinin ardından, hemen ona ek bir torbayı konuşuyoruz. Yine, kanun teklifi Anayasa Mahkemesi kararlarını boşa düşürme amacıyla hazırlanmış, Anayasa'ya açıkça aykırı düzenlemeler var.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi kararları basit birer mahkeme kararları değildir. Biliyorsunuz, bu kararları uygulatmayanlar var, bir de bu kararlar uygulansın diye direnenler var. Esasında burada olan iki farklı siyasal anlayış. Bir taraf yürütme denetimsiz olsun diyor, diğer taraf kuvvetler ayrılığını tekrar kuracağız diyor. Bu açıdan, Anayasa Mahkemesi kararları demokrasi ve otoriterlik açısından bir turnusol. Yeri geliyor, biz de bazı Anayasa Mahkemesi kararlarını doğru bulmuyoruz ama Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanması için direniyoruz, direnmeye de devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, üzerine söz aldığım 2'nci madde, 1'inci maddenin devamı niteliğinde. Bu maddelerle kamuda çalışanların avukatlık stajına ilişkin Anayasa Mahkemesinin bozduğu hükümde düzenleme yapılıyor ancak bu düzenlemede Anayasa Mahkemesi kararlarının gereği karşılanmıyor. Anayasa Mahkemesi "Mevcut hüküm iki açıdan Anayasa'ya aykırı." demişti. Bir, "Avukatlık stajı yapacak personele kolaylık sağlanır." ilkesinin nasıl uygulanacağı açık ve net değil. İki, Adalet Bakanlığı kendi hiyerarşisi altında bulunmayan birimleri de bağlayıcı nitelikte yönetmelik çıkaramaz. Elimizdeki teklifte yer alan "Yönetmelikle düzenlenir." ifadesi de kanunla düzenlenmesi gereken konuları idarenin tasarrufuna bırakıyor. Soruyorum: İdareye sınırsız yetki vereceksek neden "hukuk devleti" diyoruz?

Değerli milletvekilleri, teklifteki diğer vahim düzenleme, bölge adliye mahkemesi cumhuriyet başsavcılığına kıdem esasının terk edilmesidir. Mevcutta bölge adliye mahkemelerinde en kıdemli cumhuriyet savcısı başsavcı vekili olarak görev yapmaktadır. Teklif yasalarsa Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından ayrıca başsavcı vekili göreviyle bir veya birden fazla sayıda savcı atanabilecek. Soruyoruz: Neden, hangi gerekçeyle? Teklif sahiplerine ve "Evet." diyecek vekillere soruyorum: İçinizden Allah'ın bir kulu "Bu uygulama hukukta liyakati güçlendirir, deneyimden yararlanmanın önünü açar, siyasallaşma endişesini yok eder, hukuk güvenliğini sağlar, mesleki ilkeleri güçlendirir." diyebilir mi? Soruyorum: Diyebilir mi? (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hayır, diyemez.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) - HSK'nin siyasallaşmış yapısı ortada iken kimse samimiyetle bunu söyleyemez. Amaç ortada, yargıda siyasi kontrolü güçlendirmek, siyasi iktidarın ikbali için mahkemelerin bağımsızlığından vazgeçmek.

Değerli milletvekilleri, İzmir Selçuk'ta çıkan yangında ölen 5 kardeş evladımızı saygıyla anıyorum, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Baba cezaevinde, anne hurda toplayarak çocuklarına bakıyor ancak burada annenin hayat tarzından bahsedildi, buna üzülerken şahit olduk. Acı bir olayda söz söylediğimizde "Konuyu siyasallaştırma." diyenler hemen siyasete girişti. Kadının hayat tarzını suçlayınca yoksulluğu görünmez kılarız mı diyorsunuz? Türkiye'de evlatlarımıza reva görülen derin yoksulluk ve ölüm rejiminin acı bir fotoğrafı değil mi bu karşımızda olan? Daha kaç çocuğumuz ölecek? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı politikalarının işe yaramadığını ne zaman itiraf edeceksiniz? Muhalefetin her eleştirisini bir saldırı olarak alıyorsunuz ama bunun

yerine söylediklerimiz üzerine istişare edip ortak akılla politika üretmeniz gerekirdi, işte o zaman çocuklarımız bu durumda olmazdı. Bunu biliyorsunuz, değil mi?

Bakın, orta vadeli program açıklandı; bir cümlede "çocuk" geçmiyor, bir cümlede. Hiç mi sorumluluk duymuyorsunuz bu konuda?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özcan.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) - Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Elbette bunların hepsinin hesabını çocuklarımız için soracağız. Hangi hayat tarzından olursa olsun evlatları için alın teriyle çalışan tüm kadınları saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

73.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, gecenin bu saatinde herkesin yorgun olduğunun farkındayım fakat sayın hatibin beni dinlemediğine yüzde yüz eminim çünkü söylemediğim şeyi söylediğimi iddia ediyor. Televizyonları seyretmiş, atılan "tweet"lere bakmış, oradan yola çıkarak bir konuşma yapıyor. Ben yaşam tarzıyla ilgili bir şey söylemedim, zaten gün içerisinde Sayın CHP Milletvekili ve aynı zamanda Kadın Kolları Başkanı olan Asu Hanımın yaptığı konuşmaya binaen verdiğim cevapta da ifade ettim, benim yaşam tarzıyla ilgili hiçbir meselem yok. Benim hayattaki prensibim, herkes paşa gönlü nasıl istiyorsa öyle gezsın, bunun sınırı birbirimizin hukukunu korumaktır. Şu Genel Kurulda söylemediğim bir şeyle bir kez daha itham edilmek istemiyorum. Sayın hatip eğer çok istiyorsa konuşmamın tamamı benim kendi hesabımda vardır, benim söylemediğim konuşmayı bana atfetmesin. Yaşam tarzıyla bu ülkede problemi olanlar her zaman kendileri olmuştur, yasakları getirenler onlar olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Açar mısınız rica etsem.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu ülkede hiçbir zaman AK PARTİ'nin yaşam tarzına müdahalesi ve mücadelesi olmamıştır; tam tersine, AK PARTİ'yi bugüne getiren bu yasaklarla uğraşmaktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hadi canım! Hadi canım, hiç olmamıştır!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sizlerin kadınların yaşam tarzıyla mücadelesi olmuştur. Artık söylemediğim bir kelimeyle bir cümleyle itham edilmekten...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kadınların kaç çocuk doğuracağına, nasıl giyineceğine siz karar veriyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Artık yeter diyorum, yeter! Yani buranın hâkimi yalancı meyda mı olacak, buradaki kelimeler mi hakikat olacak? Hakikaten bir nokta koyalım artık.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

74.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Zengin, bizim milletvekilimiz sizin adınızı vermeden, yaşam tarzına dönük bir konuşma yaptı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Beni söylüyor.

MURAT EMİR (Ankara) - Hatibimizin böyle bir konuşma yapma hakkı var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bana sataşmaya hakkı yok.

MURAT EMİR (Ankara) - Siz alındıysanız buna, sizin kelimelerinizin çarpıtıldığını düşünüyorsanız, söz hakkınızı kullanınız. Gecenin bu saatinde, son konuşmadan sonra durup dururken Cumhuriyet Halk Partisine niye saldırıyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Çünkü bana saldırdı.

MURAT EMİR (Ankara) - Bunu anlamak mümkün değil.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben anlıyorum, herkes anlıyor, herkes anladı.

MURAT EMİR (Ankara) - Siz kendinizi savunun ama eğer bir yaşam tarzı tartışması başlatacaksanız biz bunu mutlulukla başlatırız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başlatalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sizin yirmi iki yıllık iktidarınız insanların, 86 milyonun yaşam tarzına müdahaleyle geçti.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sizin elli senelik iktidarınız var, sizin neler yaptığınıza herkes şahit.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu gerçekliği asla saklayamazsınız. Yaşamın her alanında, herkesin yaşam alanına müdahale ediyorsunuz. İktidarınız...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Nerede müdahale?

MURAT EMİR (Ankara) - Gezi olayları mesela "Yaşam hakkıma, yaşam şeklime, tercihlerime dokunma." diyen milyonların mücadelesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç alakası yok. Siz neler yaptınız ya, neler, neler! Üniversiteye alma, mahkemeye alma, Meclise alma; bunları kim yaptı ya? Bunları siz yaptınız. Yaşam tarzına müdahalenin ağa babası ya!

BAŞKAN - Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla bu tartışmayı istiyorsanız bütütelim ama ben bunun bu saatte gerekli olduğu kanısında değilim. Ama sizin yirmi iki yıllık performansınız baskıdır, kendi saplantılı yaşam tarzınızı, Türkiye'ye boca etme çabasıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aynen iade ediyorum, siz öyle yaptınız senelerce.

MURAT EMİR (Ankara) - Niye saldırıyorsunuz CHP'ye canım? Açıklayın, savunun kendinizi, kapatın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, olmaz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

75.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, bakınız, DEM PARTİ Grup Başkan Vekili arkadaşımızın cümlesini ödünç alacağım yani kimsenin aklıyla alay etmeyelim. Burada, efendim, ben konuşmaları dikkatle dinleyen bir insanım. Zaten azıcık şurada dursam adımı anıyorlar: "Özlem Zengin dinlesin." Her şeyi çok iyi dinliyorum, dinlediğim şeyler içerisinde, bu konuşmaların bir bütünlük içerisinde yapıldığının farkındayım ve bu konuşmayı yaparken de bu konuşmanın muhatabı maalesef şahsım, benim. Ben hayatım boyunca söylediğim her kelimenin arkasındayım, arkasındayım. Yanlış yaptığımı da, onu da ifade ederim fakat benim söylemediğim bir şeyi, yalancı medyanın ortaya koyduğu şeyi bana hakikat gibi buradan söylemeyin. Ben bunu söylemedim, bir.

İkincisi de bu ülkede yaşam tarzına müdahalenin ağababasının ne olduğunu herkes biliyor. Bu Mecliste insanları konuşturmayan insanlar sizlersiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Neler yapıldı ya? Mahkemeye almayan, üniversiteye almayan...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi senin ortağın, senin ortağın; şu anda senin milletvekilin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Rica ediyorum, bunlar olmamış gibi davranamazsınız, davranamazsınız.

Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şu anda senin ortağın. Bak, ortaklarına bak; Vatan Partisi... Önder Aksakal kim?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Siz kendi ortağınıza bakın. Bana da sen demeyin.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Özcan, buyurun...

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ortaklarına bak, Doğu Perinçek senin ortağın değil mi?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ortağınıza kendiniz bakın.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğu Perinçek akıl hocanız, akıl hocanız!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kendiniz bakın ortaklarınıza. Gayet iyi biliyorsunuz ortaklarınızı.

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, Sayın Özcan konuşacak mümkünse.

Buyurun Sayın Özcan.

76.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, şunu ifade etmek isterim: O gün konuşmaların yapıldığı sırada ben Genel Kuruldaydım, hipotezler üzerinden bir ithamda da bulunmadım şu an Sayın Grup Başkan Vekilinin yaptığı şekilde. Meclisteydim, dikkatle de takip ettim fakat benim konuşmamın devamı sanırım Sayın Grup Başkan Vekili tarafından dikkatle takip edilmedi. Bunları bir siyasal eleştiri olarak almayıp bir saldırı olarak aldığınız için zaten bu sonuçlar ortaya çıkıyor. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Onun yerine, hep birlikte, burada ortak akılla çözüm yapabilseydik ve politikalar üretebilseydik çocuklarımız bu hâlde olmazdı diye bunları ifade ettim, tutanaklarla da sabittir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Havuz medyayla takip ederek değil, bizzat Genel Kurulda bulunarak görevimi ifa ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Erkek gibi konuşmayın, kahvede gibi yayıla yayılabir konuşmamayı öğrenin ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ya, sen her şeye maydanoz oluyorsun. Her şeye maydanoz oluyorsun ya, bir şeye de itiraz etme!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Bir sus, bir sus, Başkan konuşuyor bir sus.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, ben anlamadım yani gerçekten çok enteresan. Ya, laf atarken bile bakıyorum, hakikaten belli bir düzeyin altında.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Siz kendi düzeyinize bakın Allah aşkına.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bakınız, burada yapılan konuşmayı hepimiz dinledik, böyle tevil etmeye de gerek yok. Ben bir kez daha söylüyorum, benim böyle bir ifadem olmamıştır, konuşmam Twitter'da vardır, yaşam tarzına müdahaleyle ilgili en ufak bir ifadem yoktur. Niye olsun? Bir daha söylüyorum; ben insanların özgür yaşamasından yanayım, hayatım buna şahitlik ediyor, partim de buna şahitlik ediyor, hepsi bu kadar.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önermeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Ömer Karakaş
Aydın

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne

Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN - Komisyon önermeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) -Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a aittir.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, yine bir torba yasa önümüze geldi. Birçok arkadaşımız söz aldı ancak ben bu konuda konuşmak yerine konuşmama seçim bölgem Aydın ilinin sorunlarıyla devam etmek istiyorum.

Tarımsal üretimiyle, coğrafyasıyla, ticaret kapasitesiyle, kültür ve turizm mirasıyla ülkemizin lokomotifi durumunda olan efeler diyarı Aydın birçok sorunla mücadele etmektedir. Aydın ülkemizin en aktif deprem sismik bölgelerinden bir tanesidir. Birinci derecede deprem riski taşımaktadır. Aydın'da bulunan antik kentlerin hepsi döneminde deprem nedeniyle yıkılmıştır. Özellikle Büyük Menderes Grabeni'nin de etkisiyle yüksek ölçekli öngörülen bir depremde mevcut yapıların büyük hasar görme ve yıkılma riski vardır. Bu da çok sayıda can ve mal kaybına sebep olacaktır. 6 Şubat depreminde yaşanan acı kayıpları tekrar yaşamamak için Aydın'da olası deprem ihtimaline yönelik önlemlerin mutlaka alınması gerekmektedir.

Arkadaşlar, Aydın, bildiğiniz gibi ülkemizdeki önemli büyükşehirlerimizden bir tanesidir ancak maalesef Aydın'da hâlâ birçok kamu kuruluşunun binası bulunmamaktadır. Düşünebiliyor musunuz, Aydın gibi büyükşehirde İl Emniyet Müdürlüğü'nün binası yok, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün binası yok. Beş yıldır yapılacak diye beklenen fakat yeri hâlâ belirlenemeyen bir adliye binamız var. Buyurun size Türkiye Yüzyılı.

(Uğultular)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, biraz sükûnet lütfen.

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Arkadaşlar, Aydın'ımızda Allah'ın nimet olarak verdiği ancak külfete dönüşmüş, vatandaşlarımızın çilesi hâline gelmiş bir jeotermalimiz var. JES akışlarındaki reenjeksiyon yapılmaması nedeniyle üst düzey verim alınabilecek yenilenebilir enerji kaynağı maalesef ki büyük bir çevre sorununa dönüşmüştür. Bakanlık yetkilileri, bu projeleri nasıl denetleyip de onay veriyorlar anlamak mümkün değil. Kontrolleri yapılmayan projeler ve yetersiz denetimler...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen sohbet edecek arkadaşlarımızı dışarıda çay içmeye davet edelim.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın vekillerim, kürsü size çok yakın...

BAŞKAN - Sayın Vekil, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Gerçekten insicamım bozuluyor. Lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Vekil, lütfen Genel Kurula hitap edin. Ben gereken uyarıyı yaptım.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Yalnız sürem de gitti Sayın Başkanım.

Arkadaşlar, kontrolleri yapılmayan projeler ve yetersiz denetimler yüzünden çevreye risk teşkil eden bu sorunun bir an önce çözülmesi gerekmektedir.

Yine, Aydın'ımızın Köşk ilçesi Karatepe köyünde "Minerali doğal kaynak suyu arıyoruz." adı altında jeotermal sondaj çalışmaları yapılarak bölge talan edilmektedir. Bu konuda yetkililerden açıklama bekliyoruz.

İnciriyle, zeytiniyle, kestanesiyle, pamuğuyla tarımsal üretimin bel kemiği olan Aydın çiftçisi iktidarın yanlış tarım politikaları yüzünden maalesef ki can çekiyor.

Sulama suyu sorunu, Aydın çiftçisinin yıllardır çözülmesi için her türlü mücadeleyi verdiği bir konu ancak maalesef Bakanlık bir türlü çiftçilerimizin sesini duymuyor. Bürokrasideki lakaytlık, iş bilmezlik ve planlama hataları üreticilerimizi isyan ettiriyor.

Aydın ilimizin Sultanhisar ilçesinde 2017 yılında yapımına başlanan ve tamamlanan bir kapalı sulama sistemi projesi var ancak çiftçimiz bu sulama sistemini hâlâ kullanamıyor. Bunun sebebi, yüklenici firma işini düzgün yapmadığı için Devlet Su İşleri yetkilileri bu projeyi denetlemeden projenin bitimine onay vermişler. Bu sorun defalarca yetkililere bildirilmesine rağmen hâlâ çözüme kavuşturulamadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Karakaş.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Nasıl olur da Devlet Su İşleri yetkilileri gerekli kontrolleri yapmadan projenin tamamlanmasına onay veriyor?

Ağustos ayında Tarım Kredi Kooperatifleri bir karar aldı, yeni bir bölge müdürlüğü ihdas ettiler, Aydın'ı da Denizli'ye bağladılar ve Denizli'yi bölge müdürlüğü yaptılar. Şimdi, ben de bu konuyla ilgili Tarım ve Orman Bakanlığına bir yazılı soru önergesi verdim, dedim ki: "Aydın ili tarımın bel kemiği olmasına rağmen bu neden Aydın'da değil de Denizli'de?" şeklinde sordum. Bakan ise bu kapsamda "Ekonomik şartlar, fiziki koşullar, kurum stratejisi, kurulacak bölge birliğinin çalışma merkezinin Denizli ili olmasına karar verilmiştir." şeklinde cevap verdi.

Şimdi, buradan Bakana tekrar soruyorum: Hangi ekonomik koşullar, hangi fiziki koşullar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, sözüm çok kesildi.

BAŞKAN - Siz devam edin, kayıtlara geçsin.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin de lütfen bir dakika daha verin, çünkü sözüm kesildi.

BAŞKAN - Sayın Karakaş, kimseye vermedim, lütfen son konuşmacı olarak...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bu saatte verebilirsiniz.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, ama bakın, benim sözüm kesildi, zamanım kayboldu. Ben ekstra bir şey istemiyorum, hakkımı istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi buradan Bakana, tekrar soruyorum: Hangi ekonomik koşullar, hangi fiziki şartlar, hangi öngörüler ve hangi kurum stratejileri Aydın ilinin Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Müdürlüğü olarak Denizli'ye bağlanması için seçildi?

Arkadaşlar, o bölgede incir denince akla Aydın gelir, zeytin denince akla yine Aydın gelir, kestane, pamuk denince yine akla Aydın gelir daha saymadığımız birçok tarım ürünü dendiğinde akla Aydın gelir. Lütfen, bana bir tane tarım ürünü, o bölgede Denizli akla gelen bir tarım ürünü söyleyin. Bu nasıl bir iştir? Bu bölge müdürlüğü nasıl Denizli'ye bağlanmıştır? Aydın bu Hükümet için üvey evlat mıdır? Çok merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum. Saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.31

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Kasım 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.33